

შპს «ბათუმის ნავთობტერმინალი»
საგანგებო მართვის გეგმა

ООО «Батумский нефтяной терминал»
План чрезвычайного управления

დოკუმენტი №: BOT-IMS3.F01-001 | ძალაშია: 20-04-2008 წ. | რევიზია: 5 | რევიზიის თარიღი: 17-07-2020 (ბრძანება № 64/ა)

დამტკიცებულია

УТВЕРЖДЕН

შპს «ბათუმის ნავთობტერმინალი»-ს
გენერალური დირექტორის
2020 წლის 17 ივლისის ბრძანებით № 64/ა

приказом Генерального директора
ООО «Батумский нефтяной терминал»
от 17 июля 2020 года № 64/А

მენეჯმენტის ინტეგრირებული
სისტემა

Интегрированная система
менеджмента

რეაგირების გეგმები

Планы реагирования

საგანგებო მართვის გეგმა

План чрезвычайного
управления

№ BOT-IMS3.F01-001. რევიზია: 5

№ BOT-IMS3.F01-001. Ревизия: 5

«წინამდებარე დოკუმენტი წარმოადგენს შპს «ბათუმის ნავთობტერმინალის» საკუთრებას და შეიძლება იყოს გამოყენებული მხოლოდ საზოგადოების დასაქმებულების მიერ სამსახურეობრივი მიზნებისათვის. საზოგადოების ხელმძღვანელობასთან წინასწარი შეთანხმების გარეშე, წინამდებარე დოკუმენტის შინაარსი არ შეიძლება იყოს გამოყენებული, ტირაჟირებული ან გავრცელებული სრულად ან ნაწილობრივ იმ პირების მიერ, ვინც არ არის საზოგადოების დასაქმებულები ან არ შეიძლება იყოს გადაცემული ასეთ პირებზე».

«Данный документ является собственностью ООО «Батумский нефтяной терминал» и может быть использован только работниками Общества в служебных целях. Содержание данного документа не может быть использовано, тиражировано или распространено целиком или по частям лицами, не являющимся работниками Общества, либо передаваться им без предварительного согласования с руководством Общества».

ინფორმაცია დოკუმენტის შესახებ	Информация о документе
<p>შემუშავებულია შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების «ბათუმის ნავთობტერმინალი»-ის მიერ</p> <p>ცვლილებები და დამატებები დამტკიცებულია და შემოღებულია ძალაში გენერალური დირექტორის 2020 წლის 17 ივლისის ბრძანების № 64/ა საფუძველზე.</p> <p>ცვლის გენერალური დირექტორის 2020 წლის 9 მარტის წლის ბრძანებით № 17/ა დამტკიცებულ «საგანგებო მართვის გეგმის» № BOT-IMS3.F01-001 (რევიზია 4-ს).</p> <p>Разработан обществом с ограниченной ответственностью «Батумский нефтяной терминал»</p> <p>Изменения и дополнения утверждены и введены в действие на основании приказа Генерального директора от 17 июля 2020 года № 64/А.</p> <p>Взамен № BOT-IMS3.F01-001 «План чрезвычайного управления» (Ревизии 4), утвержденной приказом Генерального директора от 9 марта 2020 года № 17/А.</p>	

შინაარსი

თავი 1: საერთო დებულებები.....	5
1. მიზნები და ამოცანები	5
2. სახელმძღვანელო საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე აქტების ჩამონათვალი	6
3. ტერმინები და განსაზღვრებები	6
4. გეგმის ფორმატი, გავრცელება და გადახედვა.....	7
5. საერთო წესები საგანგებო შემთხვევის წარმოშობისას.....	10
6. ინფორმაცია საწარმოს შესახებ.....	12
7. გადასატვირთი ნავთობპროდუქტები.....	32
თავი 2: საგანგებო სიტუაციების საფრთხეები და რისკები	32
8. საგანგებო სიტუაციის საფრთხის ანალიზი	32
9. საგანგებო სიტუაციის წარმოქმნის რისკები.....	34
10. საგანგებო სიტუაციის რისკების შეფასების მეთოდოლოგია	39
11. საწარმოს ავარიული რისკების კრიტერიუმების შეფასება	42
12. საგანგებო სიტუაციის სავარაუდო განვითარების სცენარის აღწერა	43
თავი 3: საგანგებო სიტუაციების პრევენცია	45
13. საგანგებო სიტუაციის პრევენციისა და მიტიგაციის ღონისძიებების აღწერა	45
14. საგანგებო სიტუაციაზე მზადყოფნის მიზნით განსახორციელებელი ღონისძიებების აღწერა.....	47
15. საგანგებო სიტუაციაზე რეაგირების ღონისძიებების აღწერა	48
საგანგებო სიტუაციაზე რეაგირების ღონისძიებების აღწერა	48
საგანგებო სიტუაციის განვითარების სცენარის მიხედვით.....	48
თავი 4: ოპერატიული ნაწილი.....	51
16. საგანგებო სიტუაციების შესახებ შეტყობინების სისტემა.....	51
17. შიდა შეტყობინება	51
18. გარე შეტყობინება	52
19. საგანგებო სიტუაციების მართვის ცენტრი.....	54
20. მოქმედებები ხანძრის დროს.....	63
21. ქმედებები ავარიის ლიკვიდაციის საწყის სტადიაზე.....	73
22. ხანძრის ქრობა.....	74
23. ადამიანების გადარჩენისა და დაცვის ღონისძიებები	75

24. მატერიალური ფასეულობების გადარჩენისა და დაცულობის ღონისძიებები.....	75
25. პირველადი ქმედებები ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების დაღვრის დროს.....	76
26. თბომომარაგების და ელექტრომომარაგების ობიექტებზე ავარიის ლიკვიდაციის მითითებები.....	96
27. საგანგებო სამედიცინო მდგომარეობა	99
28. მოქმედებები შტორმიან ამინდში ზღვაზე ან ტიაგუნის დროს	101
29. მოქმედებები სატრანსპორტი შემთხვევების დროს	103
30. გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის ხანძრის კრობის თავისებურებები:.....	104
31. მოქმედებები გათხევადებული აირის დაღვრისას.....	110
32. პირველადი მოქმედებების დოკუმენტირება	118
33. ევაკუაცია.....	119
34. უბედური შემთხვევების დროს პირველადი (საექიმო ჩარევამდე) დახმარების ზოგადი წესები	124
35. შრომის დაცვის და სახანძრო უსაფრთხოების საერთო წესები საწარმოს პერსონალისა და დროებითი კონტრაქტორებისათვის	126
36. პირველადი ხანძარქრობის საშუალებების გამოყენების ზოგადი წესები	133
37. შიდა შეტყობინების სქემა.....	135
38. სახანძრო უსაფრთხოების უზრუნველყოფა	136
39. ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების უზრუნველყოფა	142

თავი 1: საერთო დებულებები

1. მიზნები და ამოცანები

- 1.1 საგანგებო მართვის წინამდებარე გეგმის მიზანია ჩამოაყალიბოს და განსაზღვროს სახელმძღვანელო მითითებები შპს «ბათუმის ნავთობტერმინალის» საწარმოს პერსონალისთვის, რათა ტექნოგენური ავარიებზე და ინციდენტებზე, აგრეთვე სხვა საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების და ლიკვიდაციის პროცესში შესაბამისი მოქმედებები წარიმართოს რაციონალურად, კოორდინირებულად და ეფექტურად და უზრუნველყოფილი იყოს პერსონალისა და მოსახლეობის უსაფრთხოება.
- 1.2 საგანგებო მართვის გეგმა საგანგებო სიტუაციად განიხილავს ისეთ მდგომარეობას, როდესაც არსებობს ავარიული სიტუაცია და/ან ავარიული სიტუაციის ესკალაციის პოტენციალი ან მდგომარეობის სერიოზულობა მოითხოვს გარედან დახმარებას.
- 1.3 საგანგებო სიტუაციად არ ითვლება, როდესაც დაშვებულ პერსონალს აღმოუჩენენ პირველად დახმარებას ადგილზე.
- 1.4 თუ აუცილებელია დაშვებული პერსონალის ევაკუაცია სხვების მიერ ან დახმარებით, ასეთ შემთხვევაში სიტუაცია საგანგებოა და ინციდენტად კვალიფიცირდება.
- 1.5 გეგმის კონკრეტული ამოცანებია
  - 1.5.1 საგანგებო სიტუაციების შემთხვევებში შიდა და გარე შეტყობინებების სქემის განსაზღვრა.
  - 1.5.2 საგანგებო სიტუაციების შემთხვევებში შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ რესურსების ამოქმედებისა და დამატებითი რესურსების, მათ შორის ქალაქ ბათუმში ბაზირებული რესურსების მობილიზაციის უზრუნველყოფა და შესაბამისი პროცედურების განსაზღვრა.
  - 1.5.3 საგანგებო სიტუაციების მართვის პროცესში პასუხისმგებლობების განაწილება და ვალდებულებათა შესრულების უზრუნველყოფის ორგანიზაციული სქემის ჩამოყალიბება.
  - 1.5.4 საგანგებო სიტუაციების მართვის პროცედურების საკანონმდებლო და ნორმატიულ მოთხოვნებსა და საერთაშორისო რეკომენდაციებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა.
  - 1.5.5 საგანგებო სიტუაციების კონკრეტულ შემთხვევებში პერსონალის ქმედებებთან დაკავშირებით სახელმძღვანელო მითითებების ჩამოყალიბება.

- 2. სახელმძღვანელო საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე აქტების ჩამონათვალი**
  - 2.1 საქართველოს კანონი № 2608-IIIს
«სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ»
  - 2.2 საქართველოს კანონი № 6157-IIIს
«პროდუქტის უსაფრთხოებისა და თავისუფალი მიმოქცევის კოდექსი»
  - 2.3 დადგენილება № 452
«საგანგებო მართვის გეგმის მომზადების წესების შემუშავების შესახებ»
  - 2.4 დადგენილება № 453
«საგანგებო სიტუაციის რისკის მართვის გეგმის მომზადების წესების შემუშავების შესახებ»
  - 2.5 დადგენილება № 101
«გაზის სისტემების უსაფრთხოების ზოგადი მოთხოვნების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე»
  - 2.6 დადგენილება № 65
«ნავთობის ბაზების უსაფრთხო ექსპლუატაციის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე»
- 3. ტერმინები და განსაზღვრებები**
  - 3.1 საწარმო / ბნტ
შპს «ბათუმის ნავთობტერმინალი»
  - 3.2 საგანგებო შემთხვევა
საწარმოში მოულოდნელად წარმოქმნილი სიტუაცია, რომელიც დაკავშირებულია ინციდენტთან.
  - 3.3 გეგმა
საგანგებო მართვის (საგანგებო შემთხვევებზე რეაგირების) გეგმა
  - 3.4 სშმ სისტემა
საგანგებო შემთხვევის მართვის სისტემა
  - 3.5 ინციდენტი
სამუშაოსთან დაკავშირებული შემთხვევა, რომლის შედეგად წარმოიქმნება ავარია, ადამიანი (ები) ლეზიონს ტრამვას ან უფუჭდება ჯანმრთელობის მდგომარეობა ან იღუპება, ან შესაძლოა ადგილი ჰქონოდა ნებისმიერ ზემოთ ჩამოთვლილს.
  - 3.6 ავარიული სიტუაცია
ავარიული სიტუაცია ინციდენტის განსაკუთრებული სახეა.
ობიექტის საშიში მდგომარეობა, რომელიც ხასიათდება უსაფრთხო ექსპლუატაციის

პირობების დარღვევით, მაგრამ არ გადასულა ავარიაში.

ავარიული სიტუაცია, ტექნიკური საშუალებების, პერსონალის დროულად მობილიზებით და გამოყენებით და შემთხვევითი გარემოებების შედეგად, შესაძლებელია არ გადაიზარდოს ავარიაში.

3.7 ავარია

მოულოდნელი შემთხვევა (მაგალითად, ხანძარი, აფეთქება, მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევა), რომელიც გამოწვეულია ობიექტის (საწარმოს) ექსპლუატაციის წესების დარღვევით, რომელმაც გამოიწვია საფრთხე ადამიანების სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისათვის, დააზიანა გარემო, დააზიანა მატერიალური ფასეულობები და ქონება საწარმოს ტერიტორიაზე და/ან მის გარეთ.

3.8 ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები

საგანგებო სიტუაციის დამაზიანებელი ზემოქმედებისაგან ადამიანის, მისი სასუნთქი ორგანოების, სახისა და კანის დასაცავი ინდივიდუალური საშუალებები.

3.9 პირველი რიგის ამოცანები

საგანგებო სიტუაციის დროს პირველი 5 დღის განმავლობაში ჩასატარებელ რეაგირების ღონისძიებებთან დაკავშირებული ამოცანები

3.10 მზადყოფნის ღონისძიებები

სამოქალაქო უსაფრთხოების სფეროში საგანგებო სიტუაციების მართვის ერთიანი სისტემის სუბიექტებისა და მოსახლეობის მომზადების უწყვეტი პროცესის უზრუნველყოფა და კომპლექსური კონტროლის ზომები.

3.11 დომინოს ეფექტი

ერთმანეთთან ახლოს განლაგებული საწარმოებიდან მომდინარე საფრთხეების თანმიმდევრული განვითარება, რა დროსაც არსებობს მასშტაბური ავარიის რისკი ან მოსალოდნელია უარყოფითი შედეგების გაზრდა.

3.12 ექსტრემალური პირობები

ნგრევის დიდი მასშტაბები, წლისა და დღე-ღამის ყველაზე არახელსაყრელი პერიოდი ან/და საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირებისას გასათვალისწინებელი სხვა განსაკუთრებული პირობა.

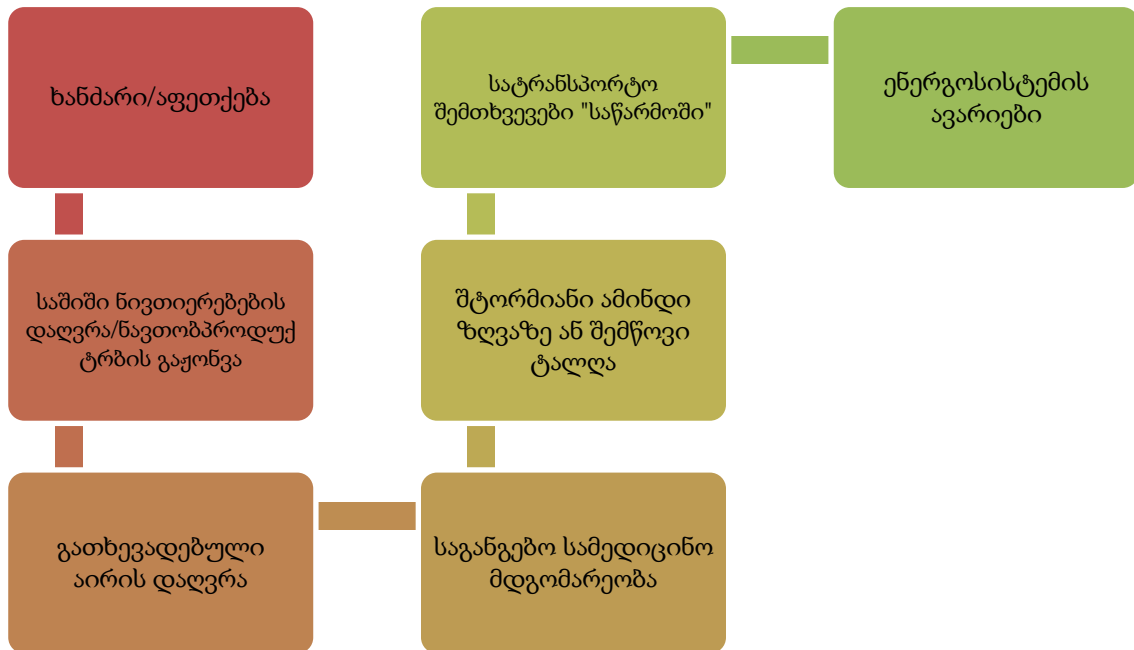
4. გეგმის ფორმატი, გავრცელება და გადახედვა

4.1 გეგმის ფორმატი:

4.1.1 გეგმაში მოცემულია შეტყობინებების და პრიორიტეტული ქმედებების პროცედურები, რომლებიც სავალდებულოა შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ პერსონალისათვის, ინციდენტის იდენტიფიკაციის, ლიკვიდაციის, მისი შედეგების შერბილების ან აღმოფხვრის პროცესში და რომლებიც შეიძლება წარმოიქმნას ან წარმოიქმნებოდეს საწარმოს საქმიანობის დროს ან მასთან დაკავშირებით.

4.1.2 გეგმაში წარმოდგენილია მოქმედებები საგანგებო სიტუაციების გამომწვევი შემდეგი ინციდენტების დროს:

4.1.3 ავარიული სიტუაცია, განიხილება როგორც საწარმოში საგანგებო მდგომარეობის ერთ-ერთი სახე, რომელიც საჭიროებს შესაბამის რეაგირებას.

4.1.4 გეგმა უშუალო ფუნქციონალურ კავშირშია შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ინციდენტებზე რეაგირების შიდა ნორმატიულ დოკუმენტებთან:

- 1) H3 – 60-20-003 - ბათუმის ნავთობის ტერმინალში ხანძრის შემთხვევებზე რეაგირების ოპერატიული გეგმები სხვადასხვა ტერიტორიული უბნებისათვის. მათ შორის,
  - ოპერატიული გეგმა მუქი ნ/პროდუქტების უბნის ტერიტორიისათვის;
  - ოპერატიული გეგმა ნათელი ნ/პროდუქტების უბნის ტერიტორიისათვის;
  - ოპერატიული გეგმა №2 სარკინიგზო ესტაკადის უბნის ტერიტორიისათვის;
  - ოპერატიული გეგმა ხოლოდნაია სლობოდას უბნის ტერიტორიისათვის;
  - ოპერატიული გეგმა ნავთის უბნის ტერიტორიისათვის;
  - ოპერატიული გეგმა კაპრემუმის უბნის ტერიტორიისათვის;
  - ოპერატიული გეგმა ნავთობბაზის უბნის ტერიტორიისათვის;
  - ოპერატიული გეგმა თხევადი გაზის უბნის ტერიტორიისათვის;
  - ოპერატიული გეგმა ნავმისადგომების უბნის ტერიტორიისათვის.

- 2) BOT-IMS3.F01-021, „ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების გეგმა, ოპერაციები ზღვაზე“;
- 3) BOT-IMS3.F01-022, „ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების გეგმა, ოპერაციები ხმელეთზე“;
- 4) H3-60-20-003 «ხანძრის ქრობის ოპერატიული გეგმები»;
- 5) H2-10-10-008 - შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ხანძარსაწინააღმდეგო რეჟიმის სახელმძღვანელო“;
- 6) H2-10-10-041 «ავარიული სიტუაციებისათვის მზადყოფნა და საპასუხო რეაგირება”
- 7) H3-90-001 ინსტრუქცია პირველადი წინასაექიმო გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების შესახებ
- 8) პერსონალის ევაკუაციის გეგმა საგანგებო სიტუაციების დროს.

4.2 გეგმის გავრცელება:

- 4.2.1 გეგმის ასლების გავრცელება და ასლების მიმღებთა რეგისტრაცია ხორციელდება „საწარმოს“ სტანდარტის № BOT-IMS2-A01-001 / Q2-10-10-001 შესაბამისად „მენეჯმენტის ინტეგრირებული სისტემის შიდა დოკუმენტების მართვის წესი“.
- 4.2.2 კომპანიის ან ორგანიზაციის პერსონალი, რომელიც შესაძლოა გამოძახებული იქნას საგანგებო შემთხვევაზე რეაგირების საქმიანობაში დახმარების გაწევის მიზნით, დაიშვებიან „გეგმასთან“ მისი გამოყენების და ტრენინგის მიზნით.
- 4.2.3 წინამდებარე გეგმა ხელმისაწვდომი იქნება:
  - 1) შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ პერსონალისათვის, რომელიც ჩართული იქნება საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების პროცესებში.
  - 2) შპს „სახანძრო უსაფრთხოება. მომსახურება“ პერსონალისათვის, რომელიც ჩართული იქნება ხანძარზე/ავეთქებაზე რეაგირების ღონისძიებებში.
- 4.2.4 გეგმის ასლი აგრეთვე გადაეცემა საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს და საგანგებო სიტუაციების მართვის ადგილობრივ ორგანოს.

4.3 გეგმის გადახედვა:

- 4.3.1 „გეგმა“ ექვემდებარება სავალდებულო გადახედვას წელიწადში ერთხელ.
- 4.3.2 გეგმა შეიძლება გადაიხედოს „საწარმოს“ შესაბამისი სტრუქტურული ქვედანაყოფების სწავლებების შემდეგ ან მომხდარ შემთხვევებზე რეაგირების საქმიანობის შედეგების მიხედვით, ასევე:
  - „საწარმოს“ ცალკეული უბნების გადანაცვლების ან შეცვლის გამო (მილსადენების ჩათვლით), რაც მოქმედებს გეგმაში არსებულ ინფორმაციაზე.

- ავარიული რეაგირების მეთოდის შეცვლის გამო.
- „საწარმოს“ ტექნიკური და ტექნოლოგიური აღჭურვის ცვლილების გამო, რაც არსებითად მოქმედებს გეგმაში არსებულ ინფორმაციაზე.
- შესანახი და გადასატვირთი პროდუქტის ტიპის შეცვლის გამო, რაც არსებითად ცვლის რეაგირებისათვის საჭირო რესურსებს.
- ავარიული დაღვრების სალიკვიდაციო მენარდე ორგანიზაციის შესაძლებლობების არსებითად შეცვლის გამო.
- საგანგებო სიტუაციის აღკვეთის და მასზე რეაგირების „საწარმოს“ პროცედურების არსებითი ცვლილების გამო.
- ნებისმიერი სხვა ცვლილება, რაც არსებითად მოქმედებს გეგმის განხორციელებაზე.
- საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების მიმართ საკანონმდებლო და ნორმატიული მოთხოვნების შეცვლის გამო.

5. საერთო წესები საგანგებო შემთხვევის წარმოშობისას

- 5.1 საგანგებო შემთხვევების წარმოშობისას, „საწარმოში“ ცხადდება „საავარიო მდგომარეობა“ და „საწარმოს“ ყველა დასაქმებულს მიეთითება საგანგებო მართვის გეგმის ღონისძიებების სავალდებულო შესრულება.
- 5.2 საგანგებო შემთხვევასთან ბრძანებით დანიშნული პასუხისმგებელი პირები, რომლებიც პირადად არიან პასუხისმგებელი საავარიო მდგომარეობის წარმოშობისას, გეგმის მოქმედებაში სრულად და დროულად შეყვანაზე ვალდებული არიან:
- 5.2.1 ორგანიზება გაუწიოს პერსონალს გეგმის შესაბამისად.
  - 5.2.2 დაუყოვნებლივ აცნობოს „საწარმოს“ სტრუქტურულ ქვედანაყოფებს, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან რეაგირებაზე „შემთხვევების“ დროს შიდა შეტყობინების სქემის თანახმად № BOT-IMS3.D04-001.
  - 5.2.3 აღმოუჩინოს პირველადი დახმარება ავარიისა და ხანძრის შედაგ დაშავებულებს.
  - 5.2.4 შენობიდან, ქვედანაყოფის ან სახიფათო გარე დანადგარების ზონის ფარგლებს გარეთ გაიყვანოს ყველა დასაქმებულები და საინჟინრო - ტექნიკური პერსონალი, რომლებიც არ არიან ჩართული ავარიის ან ხანძრის ლიკვიდაციაში. ავარიის ან ხანძრის ადგილზე დაშვება უნდა ხდებოდეს მხოლოდ საავარიო სამუშაოების ხელმძღვანელის ნებართვით.
  - 5.2.5 ადამიანების სიცოცხლისათვის საფრთხის არსებობის შემთხვევაში დაუყოვნებლივ უნდა მოხდინოს მათი გადარჩენა, ამისათვის ყველა ძალისა და ხელთარსებული საშუალების გამოყენებით.

- 5.2.6 ავარიის ან ხანძრის ადგილზე და მიმდებარე უბნებზე შეწყვიტოს ყველა სახის სამუშაოები ღია ცეცხლის გამოყენებით და სხვა სამუშაოები, გარდა ავარიასა და ხანძრის ლიკვიდაციის ღონისძიებებთან დაკავშირებული სამუშაოებისა.
- 5.2.7 მიიღოს ყველა ზომა ავარიის ან ხანძრის ლიკვიდაციისა და ლოკალიზაციისათვის დამცავი საშუალებების და უსაფრთხო ინსტრუმენტების გამოყენებით.
- 5.2.8 შეწყვიტოს საწარმოო მოწყობილობების მუშაობა ან მოიყვანოს ისინი რეჟიმში, რომელიც უზრუნველყოფს ავარიის ან ხანძრის ლოკალიზებასა და ლიკვიდაციას.
- 5.2.9 შეძლებისდაგვარად ავარიული რეჟიმის ზონაში მდებარე მოწყობილობებიდან ადვილად აალებადი სითხეებისა და წვადი სითხეების ამოღება და თუ შესაძლებელია აპარატებში წნევის დაწევა.
- 5.2.10 აუცილებლობის შემთხვევაში საავარიო ვენტილაციის ჩართვა და შენობების ბუნებრივი განიავება, ხანძრის კერის არ არსებობის შემთხვევაში.
- 5.2.11 აირსაშიში ზონების არსებობის შემთხვევაში, ავარიის ადგილზე და მეზობელ უბნებზე აკრძალოს ყველა სახის ტრანსპორტის მოძრაობა, გარდა საავარიო სამსახურების ტრანსპორტისა, ავარიის შედეგების სრულ აღმოფხვრამდე. ამასთან არ დაუშვას ტრანსპორტი ნაპერწკალსაქრობის გარეშე.
- 5.2.12 ხანძრის ქრობაში მონაწილე ადამიანების დაცვა საწვავი პროდუქტის ამოფრქვევებისაგან, კონსტრუქციების ჩამონგრევისაგან, ელექტრული დენით დაზიანებისაგან, ტოქსიკური მოწამვლისაგან, დამწვრობისაგან.
- 5.2.13 აუცილებლობის შემთხვევაში, ბარიკადის მოწყობა ადვილად აალებადი სითხეებისა და წვადი სითხეების დაღვრის წინააღმდეგ, საავარიო მოწყობილობებიდან დამხმარე ტექნიკის და მოწყობილობების დამოყენებით.
- 5.2.14 გაატაროს სხვა ღონისძიებები ავარიის ან ხანძრის ლიკვიდაციისათვის, ასევე გამოიძახოს დამატებითი ძალები და საშუალებები აუცილებლობის შემთხვევაში, რასაც განსაზღვრავს ავარიის ან ხანძრის ლიკვიდაციის სამუშაოების ხელმძღვანელი ყოველ ცალკეულ შემთხვევაში, შექმნილი ვითარებიდან გამომდინარე და სახანძრო უსაფრთხოებისა და უსაფრთხოების ტექნიკის ზომების დაცვით.
- 5.3 „ავარიული მდგომარეობა“ შეიძლება გაუქმდეს მხოლოდ ავარიის ან ხანძრის ლიკვიდაციის შემდეგ, ავარიული სიტუაციის ადგილზე მოწყობილობებისა და კომუნიკაციების ტექნიკური მდგომარეობის ზედმიწევნით გამოკვლევის შემდეგ, წვადი აირების და ორთქლების ფეთქებადსაშიში კონცენტრაციის არ არსებობის ანალიზის ჩატარების, ობიექტის ტერიტორიის დასუფთავების შემდეგ.
- 5.4 ობიექტზე მომხდარი ყოველი საგანგებო შემთხვევის შემდეგ, „საწარმოს“ ხელმძღვანელის მიერ, საგანგებო შემთხვევის გამომწვევი მიზეზების და მოვლენათა განვითარების გარკვევის, ასევე, პროფილაქტიკური ზომების შემუშავებისათვის, ინიშნება სპეციალური კომისია, რომლის შედეგები ფორმდება აქტით, რომლის მიხედვითაც „საწარმოს“

ხელმძღვანელობა ღებულობს გადაწყვეტილებას.

6. ინფორმაცია საწარმოს შესახებ

- 6.1 შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ საწარმოო კომპლექსი ტერიტორიულად განლაგებულია ქ. ბათუმში, იურიდიულ მისამართზე - ბათუმი, მაიაკოვსკის ქ. 4.
- 6.2 საწარმოს ძირითადი საქმიანობაა ნავთობის და ნავთობპროდუქტების მიღების, შენახვის და გადატვირთვის ოპერაციები. პროდუქციის ძირითადი ნაწილის მიღება და გადატვირთვა ხდება საზღვაო და სარკინიგზო ტრანსპორტის საშუალებით. მხოლოდ მცირე ნაწილის გადატვირთვისათვის გამოიყენება საავტომობილო ტრანსპორტი.
- 6.3 შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ საწარმოო სტრუქტურაში შედიან შემდეგი საამქროები და საწარმოო უბნები:
- 6.3.1 **მუქი ნავთობპროდუქტების მიღების და გადატვირთვის საამქრო**, რომლის შემადგენლობაში შედიან შემდეგი ძირითადი საწარმოო ობიექტები:
- ძირითად ტერიტორიაზე არსებული ნედლი ნავთობისა და მაზუთის უბანი (სარეზერვუარო პარკი), №2 №4 და №5 სარკინიგზო ესტაკადები, სატუმბო სადგურები, ნავთობდამჭერი;
  - ტერიტორიულად ცალკე მიწის ნაკვეთზე, ე.წ. „გოროდოკის“ დასახლებაში - ნედლი ნავთობის მიღების და გადატვირთვის სადგური - „ხოლოდნაია სლობოდა“;
  - ტერიტორიულად ცალკე მიწის ნაკვეთზე, სოფ. კაპრეშუმში - ნედლი ნავთობის მიღების და გადატვირთვის სადგური - „კაპრეშუმი“.
- 6.3.2 **დიზელის საწვავის და ნავთის მიღების და გადატვირთვის სადგური (დიზელის უბანი)**, რომლის შემადგენლობაში შედიან შემდეგი ძირითადი საწარმოო ობიექტები:
- ძირითად ტერიტორიაზე არსებული სარეზერვუარო პარკი და №1 სარკინიგზო ესტაკადა, სატუმბო სადგური, ნავთობდამჭერი;
- 6.3.3 **ნავთის და ბენზინის მიღების და გადატვირთვის სადგური (ნავთის უბანი)**, რომლის შემადგენლობაში შედიან შემდეგი ძირითადი საწარმოო ობიექტები:
- ძირითად ტერიტორიაზე არსებული (და საპროექტო 5 x 5000 მ3 მოცულობის ახალი რეზერვუარები) სარეზერვუარო პარკი , სატუმბო სადგური, ნავთობდამჭერი;
- 6.3.4 **იმპორტირებული ნავთობპროდუქტების მიღების და განაწილების საამქრო (დასახელება ნავთობბაზა)**, რომლის შემადგენლობაში შედიან შემდეგი ძირითადი საწარმოო ობიექტები:
- სარეზერვუარო პარკი , სარკინიგზო ესტაკადა, სატუმბო სადგური, ნავთობდამჭერი;

6.3.5 ნავთობპროდუქტების საზღვაო ტრანსპორტით მიღების და გადატვირთვის საამქრო (ნავმისადგომების უბანი), რომლის შემადგენლობაში შედიან შემდეგი ძირითადი საწარმოო ობიექტები:

— ნავთობპროდუქტების ტანკერებში გადატვირთვის №1, №2, №3 ნავმისადგომები და უნაპირო ნავმისადგომი, ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობები;

6.3.6 გათხევადებული აირების მიღების და გადატვირთვის სადგური (თხევადი გაზის უბანი), რომლის შემადგენლობაში შედიან შემდეგი ძირითადი საწარმოო ობიექტები:

— სარეზერვუარო პარკი, სარკინიგზო ესტაკადა, სატუმბო-საკომპრესორო, თხევადი აზოტის დანადგარი.

შენიშვნა: თხევადი გაზის მიღების და გადატვირთვის სადგურში 2020 წელს დაგეგმილია სარეკონსტრუქციო სამუშაოები, რაზედაც გაცემულია საქართველოს გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სკოპინგის დასკვნა N92.

6.3.7 ენერგომომარაგების და საქვაბე მეურნეობა, რომლის შემადგენლობაში შედიან ძირითადი საქვაბე N1, ადმინისტრაციული შენობების საქვაბე N2, სარემონტო-მექანიკური განყოფილების საქვაბე, N2 სარკინიგზო ესტაკადის ადმინისტრაციული შენობის საქვაბე, ავარიული ელექტრო მომარაგების დიზელგენერატორები;

6.3.8 სარემონტო-მექანიკური განყოფილება;

6.3.9 ტექნოლოგიური ტრანსპორტის და სპეცტექნიკის უბანი.

6.3.10 სახიფათო ნარჩენების გადამუშავების (ნავთობშლამების ინსინერაციის) ობიექტი.

6.4 ნავთობტერმინალის საწარმოო ობიექტები განთავსებულია ერთმანეთისაგან ტერიტორიულად დაშორებულ 5 მიწის ნაკვეთზე: მაიაკოვსკის ქუჩის გასწვრივ არსებულ მონაკვეთზე - ძირითადი ტერიტორია; ვოლსკის ქუჩის გასწვრივ არსებულ მონაკვეთზე, ე.წ. „გოროდოკში“; სოფელ კაპრემუში არსებულ მიწის ნაკვეთზე; ყოფილი ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნის ტერიტორიის მიმდებარედ და ბათუმის საზღვაო ნავსადგურში.

6.5 ძირითად ტერიტორიაზე განლაგებულია მუქი ნავთობპროდუქტების მიღების და გადატვირთვის საამქრო, დიზელის და ნავთის მიღების და გადატვირთვის სადგური, ბენზინის და ნავთის მიღების და გადატვირთვის სადგური და დამხმარე ინფრასტრუქტურა - თბოწყალმომარაგების საამქრო, სარემონტო-მექანიკური განყოფილება, ელექტროდანადგარების მომსახურების და რემონტის უბანი, ჩამდინარე წყლების გაყვანის და გაწმენდის სისტემები და სხვა.

6.6 ბენზინის და ნავთის მიღების და გადატვირთვის სადგურის ინფრასტრუქტურა ორ ერთმანეთის მომიჯნავე, ბათუმის რკინიგზის სადგურის სამანევრო ხაზებით გაყოფილ

ტერიტორიებზეა განლაგებული.

- 6.7 შპს. „ბათუმის ნავთობტერმინალს“ 2020 წელს დაგეგმილი აქვს - ამ ტერიტორიაზე ააშენოს და ექსპლუატაციაში შეიყვანოს 5 ახალი 5 000 მ³ მოცულობის ნავთობპროდუქტების შესანახი რეზერვუარი.
- 6.8 ვოლსკის ქუჩის გასწვრივ, ე.წ. „გოროდოკის“ დასახლებაში, განლაგებულია: ნედლი ნავთობის მიღების და გადატვირთვის სადგური „ხოლოდნაია სლობოდა“ და იმპორტირებული ნავთობპროდუქტების მიღების და განაწილების საამქრო (ნავთობბაზა).
- 6.9 სოფელ კაპრემუში განთავსებულია ნედლი ნავთობის მიღების და გადატვირთვის სადგური - „კაპრემუმი“ (კაპრემუმის უბანი).
- 6.10 საზღვაო ნავსადგურში განთავსებულია ნავთობპროდუქტების საზღვაო ტრანსპორტით მიღების და დატვირთვის საამქრო - 4 ნავმისადგომით (ნავმისადგომების უბანი).
- 6.11 ტექნოლოგიური ტრანსპორტის და სპეცტექნიკის უბანი და გათხევადებული აირების მიღების და გადატვირთვის სადგური, განთავსებულია ცალკე ტერიტორიაზე, მდინარე კუბასწყალის მარჯვენა და მარცხენა ნაპირებზე, შპს „ბათუმის ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნის“ და შპს „ბათუმი პეტროლეუმის“ მიმდებარე ტერიტორიაზე.
- 6.12 გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირების (გნა) მიღების და გადატვირთვის სადგურის გამოყოფილი მიწის ნაკვეთის ტერიტორიაზე 2020 წლისთვის საწარმოს დაგეგმილი აქვს თხევადი გაზის მიღების და გადატვირთვის ინფრასტრუქტურის რეკონსტრუქცია, რომლის მიზანია გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირების გადატვირთვის მოცულობის გაზრდა თვეში 50 000 ტონამდე, ანუ, 600 ათას ტონამდე წელიწადში.
- 6.13 არსებული ინფრასტრუქტურით და ტექნოლოგიური სქემით, გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირების მიღება სარკინიგზო ვაგონებით ხდება სარკინიგზო ესტაკადაზე, საიდანაც სარეზერვუარო პარკში გადაიტუმბება. რეზერვუარებიდან თხევადი გაზი ტანკერებში გადაიტვირთება საკომპრესორო დანადგარის საშუალებით 3,2 კმ სიგრძის 2 ხაზიანი ტექნოლოგიური მილსადენით. მილსადენის ერთი ხაზის დანიშნულებაა თხევადი გაზის მიწოდება ტანკერში, მეორე ხაზის კი - კონდენსატის დაბრუნება. მილსადენი მიერთებულია №2 ნავმისადგომის მანიფოლდთან, საიდანაც თხევადი გაზი იტვირთება №2 ნავმისადგომის ტანკერებში.
- 6.14 თხევადი გაზის მიღების და გადატვირთვის სადგურის ტერიტორიაზე გამოყოფილ მიწის ნაკვეთზე, ფუნქციონირებს სახიფათო ნარჩენების გადამამუშავების და გაუვნებლობის (ნავთობშლამების ინსინერაციის) ობიექტი.
- 6.15 ბათუმის ნავთობტერმინალის იჯარით გაცემულ ტერიტორიებზე 2014 წლიდან ნავთობტერმინალის კუთვნილი ინფრასტრუქტურით სარგებლობს და საქმიანობას ეწევა უცხოური ინვესტორი კომპანია „ვიბროდიაგნოსტიკ - Vibro Diagnostik FZE“:

- იმპორტირებული ნავთობპროდუქტების მიღების და განაწილების საამქრო (ნავთობბაზის უბანზე) ექსპლუატაციაშია ამ საწარმოს კუთვნილი **10 400 მ³ მოცულობის ნათელი ნავთობპროდუქტების სარეზერვუარო პარკი**;
- ძირითად ტერიტორიაზე, მუქი ნავთობპროდუქტების მიღების და გადატვირთვის საამქროს (მუქი ნავთობპროდუქტების საამქროს) ტერიტორიაზე - **3 x 12 000 მ³ სარეზერვუარო პარკი**.

ცხრილი 1

საწარმოო უბნების ზოგადი დახასიათება

ტერიტორიის და საწარმოო უბნის დასახელება	ტერიტ. ფართობი, ჰა	საწარმოო პროფილი	საკუთრების ფორმა
1) ძირითადი ტერიტორია: — მუქი ნავთობპროდუქტების მიღების და გადატვირთვის საამქრო, — დიზელის საწვავის და ნავთის მიღების და გადატვირთვის სადგური, (დიზელის უბანი), — ნავთის და ბენზინის მიღების და გადატვირთვის სადგური (ნავთის უბანი).	28, 6961	ნედლი ნავთობის, ბენზინის, დიზელის საწვავის, სხვა ნავთობპროდუქტების, მაზუტის ჩამოცლა ვაგონ-ცისტერნებიდან; რეზერვუარების პარკში გადატუმბვა და დროებით შენახვა; რეზერვუარების პარკიდან გადატუმბვა ტანკერებში ჩასატვირთად. 2020 წელს ამ ტერიტორიაზე, 5500 მ ² ფართობის მიწის ნაკვეთზე დაგეგმილია 5 x 5000 მ ³ ტევადობის ნავთობპროდუქტების საცავი რეზერვუარის მშენებლობა და ექსპლუატაცია.	საკუთარი
2) ძირითადი ტერიტორია-თავისუფალი მიწის ნაკვეთი	0,3267	მიწის ნაკვეთზე არ არის განლაგებული რაიმე სახის ნაგებობა	გაიყიდა. შპს „სიგმატიქსი“
3) ძირითადი ტერიტორია შპს „Vibro Diagnostik FZE“-ს 3 x 12 000 მ ³ რეზერვუარები	0, 8884	მაზუტის ჩამოცლა ვაგონ-ცისტერნებიდან; რეზერვუარების პარკში გადატუმბვა და დროებით შენახვა; რეზერვუარების პარკიდან გადატუმბვა ტანკერებში ჩასატვირთად.	იჯარით გაცემული
4) ძირითადი ტერიტორიის მიდებარედ, რკინიგზის სამანევრო ხაზების გადაღმა არსებული ნავთის და ბენზინის მიღების და გადატვირთვის სადგურის (ნავთის უბანი) ინფრასტრუქტურა	3,35	მიწის ნაკვეთზე არსებული 6 რეზერვუარი №№124.125,129.130, 131 და 132 და მათი ინფრასტრუქტურა დაექვემდებარა დემონტაჟს	გაიყიდა სხვა კომპანიაზე
	0,4967	მიწის ნაკვეთზე განლაგებულია ნავთობტერმინალის მილსადენები და გრუნტის წყლების სადრენაჟო სისტემა	საკუთარი
5) ნედლი ნავთობის მიღების და გადატვირთვის სადგური -,ხოლოდნაია	6, 7705	ნედლი ნავთობის დროებითი შენახვა რეზერვუარების პარკში და რეზერვუარების პარკიდან გადატუმბვა	საკუთარი

სლობოდა” (ხოლოდნაია სლობოდას უბანი)		ტანკერებში ჩასატვირთად.	
6) ნედლი ნავთობის მიღების და გადატვირთვის სადგური - „კაპრემუმი“ (კაპრემუმის უბანი)	21,227	ნედლი ნავთობის დროებითი შენახვა რეზერვუარების პარკში და რეზერვუარების პარკიდან გადატუმბვა ტანკერებში ჩასატვირთად.	საკუთარი
	0,5473	მიწის ნაკვეთზე განთავსებული რეზერვუარი N209, რომელიც დაექვემდებარება დემონტაჟს. გამონთავისუფლებული მიწის ნაკვეთი გადაეცემა სახელმწიფოს ბათუმის შემოვლითი გზის მშენებლობისთვის	გადაეცემა სახელმწიფოს შემოვლითი გზის მშენებლობისთვის
7) თხევადი გაზის მიღების და გადატვირთვის სადგური და ნავთობშლამების განთავსების საცავები. (ამ უბანზე 2022 წელს დაგეგმილია ნავთობშლამების განთავსებისათვის და ნავთობით დაბინძურებული გრუნტების გაწმენდისათვის გათვალისწინებული ინფრასტრუქტურის ექსპლუატაციაში შეყვანა)	11,768	თხევადი გაზის ჩამოცლა ვაგონ-ციტერნებიდან; რეზერვუარების პარკში გადატუმბვა და დროებით შენახვა; რეზერვუარების პარკიდან გადატუმბვა ტანკერებში ჩასატვირთად. 2022 წლიდან ნავთობშლამების შენახვა და ნავთობით დაბინძურებული გრუნტების გაწმენდა ბიორემედიაციის მეთოდით. 2020 წელს ამ ტერიტორიაზე დაგეგმილია თხევადი გაზის მიღების და გადატვირთვის ინფრასტრუქტურის რეკონსტრუქცია და ექსპლუატაცია.	საკუთარი
	0,43	სახიფათო ნარჩენების გადამუშავების და გაუვნებლობის (ნავთობშლამების ინსინერაციის) ობიექტი. ნავთობშლამების გაუვნებელყოფა (ინსინერაცია) ინსინერატორში.	საკუთარი
8) ნავთობპროდუქტების საზღვაო ტრანსპორტით მიღების და დატვირთვის საამქრო (ნავმისადგომების უბანი)	5,025	ნედლი ნავთობის, ბენზინის, დიზელის საწვავის, სხვა ნავთობპროდუქტების, მაზუტის, თხევადი გაზის ჩატვირთვა ტანკერებში და გადმოტვირთვა ტანკერებიდან;	საიჯარო
9) ტექნოლოგიური ტრანსპორტის და სპეცტექნიკის უბანი	0,0405	საწარმოს ავტოტრანსპორტის ტექნიკური მომსახურება, მიმდინარე რემონტი	საკუთარი
10) იმპორტირებული ნავთობპროდუქტების მიღების და განაწილების საამქრო (დასახელება ნავთობბაზა)	3,9526	ბენზინის, დიზელის საწვავის, სხვა ნავთობპროდუქტების მიღება და გაცემა, ჩატვირთვა ტანკერებში;	საკუთარი
11) ნავთობბაზის ტერიტორიაზე: შპს „Vibro Diagnostik FZE“-ს 10400 მ3	0,4686	ბენზინის, დიზელის საწვავის იმპორტი - მიღება ტანკერებიდან რეზერვუარებში, ჩატვირთვა ვაგონციტერნებში და	იჯარით გაცემული

სარეზერვუარო პარკი		ავტოცისტენებში;	
--------------------	--	-----------------	--

- 6.16 ნავთობტერმინალში ნავთობის და ნავთობპროდუქტების მიღება-გადატვირთვის ძირითადი ტექნოლოგიური სქემაა:
- ვაგონცისტერნა-რეზერვუარი-ტანკერი.
  - ტანკერი-რეზერვუარი-ვაგონცისტერნა;
  - ტანკერი-რეზერვუარი-ავტონცისტერნა.
- 6.17 ნედლი ნავთობის და ნავთობპროდუქტების მიღება ძირითადად ხდება სარკინგზო ვაგონცისტერნებით. ვაგონცისტერნებიდან ნავთობი, ცალკეულ საწარმოო უბნებში არსებულ სარკინგზო ესტაკადებზე ჩამოიცლება, საიდანაც გადაიტუმბება შესაბამის რეზერვუარებში. რეზერვუარებიდან პროდუქციის ტანკერებში ჩატვირთვა ხდება ყველა სარეზერვუარო პარკში არსებული სატუმბი სადგურების და ტექნოლოგიური მილსადენების საშუალებით. პროდუქციის ტანკერებში ჩატვირთვა ხდება ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის №1, №2 და №3 ნავმისადგომებზე და უნაპირო ნავმისადგომზე, რომლებიც აღჭურვილია სპეციალური ჩასატვირთი მოწყობილობებით.
- 6.18 გარდა ამისა, საწარმოს ტექნოლოგიური შესაძლებლობებით ნავთობის და ნავთობპროდუქტების მიღება-გადატვირთვის პროცესი შეიძლება განსხვავებული სქემითაც შესრულდეს:
- ვაგონცისტერნა-რეზერვუარი-ვაგონცისტერნა;
  - ვაგონცისტერნა-რეზერვუარი-ავტონცისტერნა.
- 6.19 ნავთობბაზის და დიზელის უბნებზე ნათელი ნავთობპროდუქტების გაცემისათვის მოწყობილია ავტოესტაკადა.
- 6.20 გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის (თხევადი გაზის) მიღება-გადატვირთვის ტექნოლოგიური სქემაა: ვაგონცისტერნა--რეზერვუარი-ტანკერი
- 6.21 თხევადი გაზის მიღება ხდება სარკინგზო ესტაკადაზე, რომელიც შპს „ბათუმის ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნის“ სარკინგზო ჩიხით დაკავშირებულია რკინიგზის სადგურ „ბათუმის“ სამანევრო ხაზებთან.
- 6.22 ბათუმის ნავთობტერმინალის სამუშაო რეჟიმი 24 საათიანია, დღეში 3 ცვლად. 2020 წლის მდგომარეობით, ტერმინალში მუდმივად დასაქმებულია 556 საკუთარი პერსონალი და პერიოდულად -დაახლოებით 50-მდე კონტრაქტორი.

შპს "ბათუმის ნავთობის ტერმინალის" საწარმოო უბნების განთავსების სქემა

საწარმოო ინფრასტრუქტურის ძირითადი დანიშნულების ობიექტებია: რეზერვუარები, სატრანსპორტო ესტაკადები, სატუმბო სადგურები, ტექნოლოგიური მილსადენები და ნავთობსადგომები.

დამხმარე დანიშნულების ობიექტებია: საქვაბები, სახიფათო ნარჩენების ინსინერაციის ობიექტი, ავტოსატრანსპორტო მეურნეობა, ელექტროქვესადგურები, დიზელგენერატორები, სარემონტო-მექანიკური საამქრო, სასაწყობო მეურნეობა, ნავთობდამჭერები და გამწმენდი ნაგებობები, და სხვა.

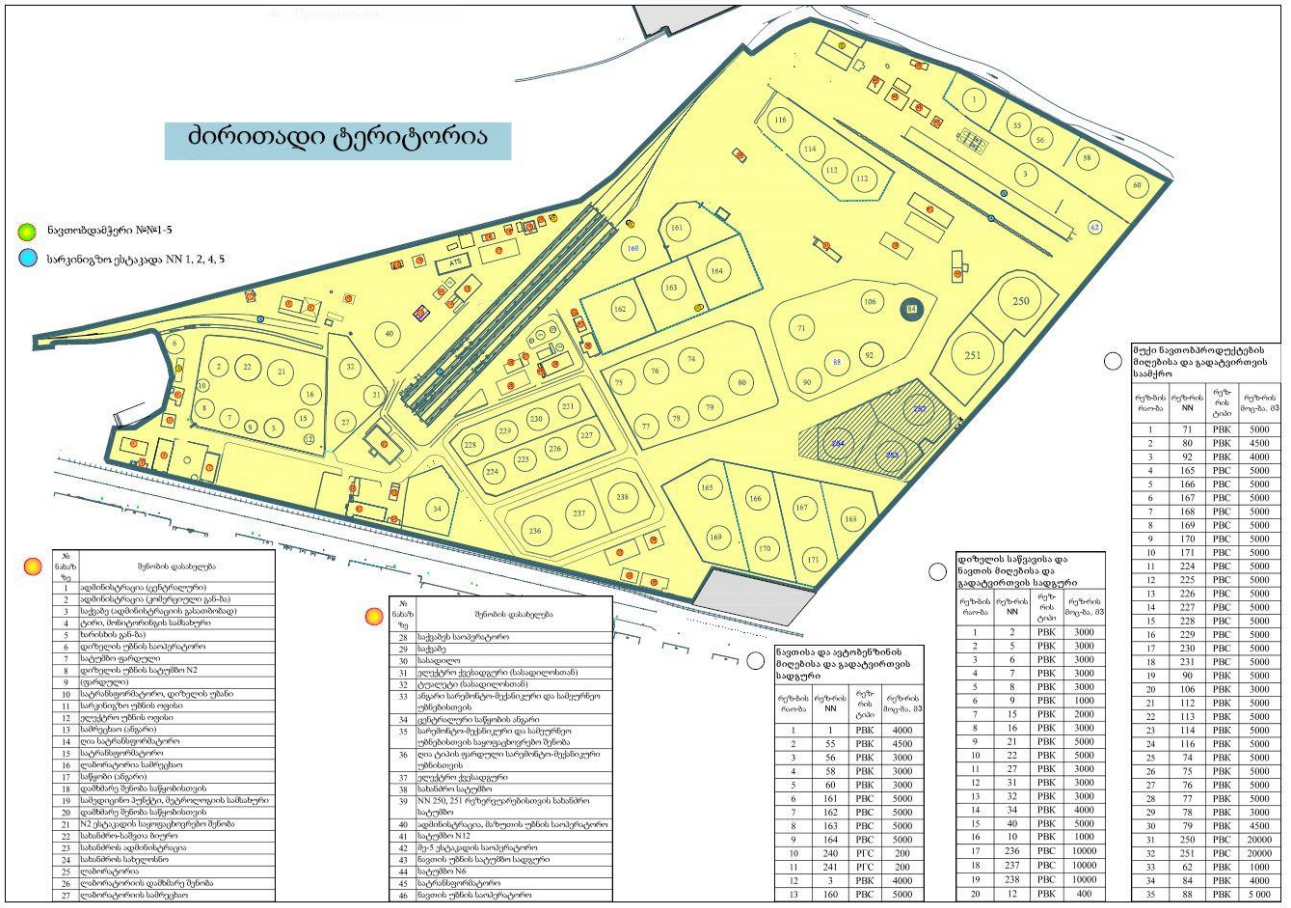
ნავთობტერმინალში ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების ვაგონცისტერნებიდან ჩამოსასხმელი 6 სარკინიგზო ესტაკადაა, რომელთა საშუალებით შესაძლებელია ერთდროულად 184 ვაგონცისტერნის ჩამოცლა.

ნავთობის უბნის 6 რეზერვუარის დემონტაჟის შემდეგ, საწარმოში 101 ცალი ნავთობის და ნავთობპროდუქტის რეზერვუარი (300-დან 20 000 მ³-მდე) და 25 ცალი 200 მ³ ტევადობის გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირების რეზერვუარია, რომელთა საშუალებით შესაძლებელია 22 დასახელების ნავთობპროდუქტისა და ნავთობის ერთდროულად მიღება და შენახვა.

დოკუმენტი №: BOT-IMS3.F01-001 | ძალაშია: 20-04-2008 წ. | რევიზია: 5 | რევიზიის თარიღი: 17-07-2020 (ბრძანება № 64/ა)

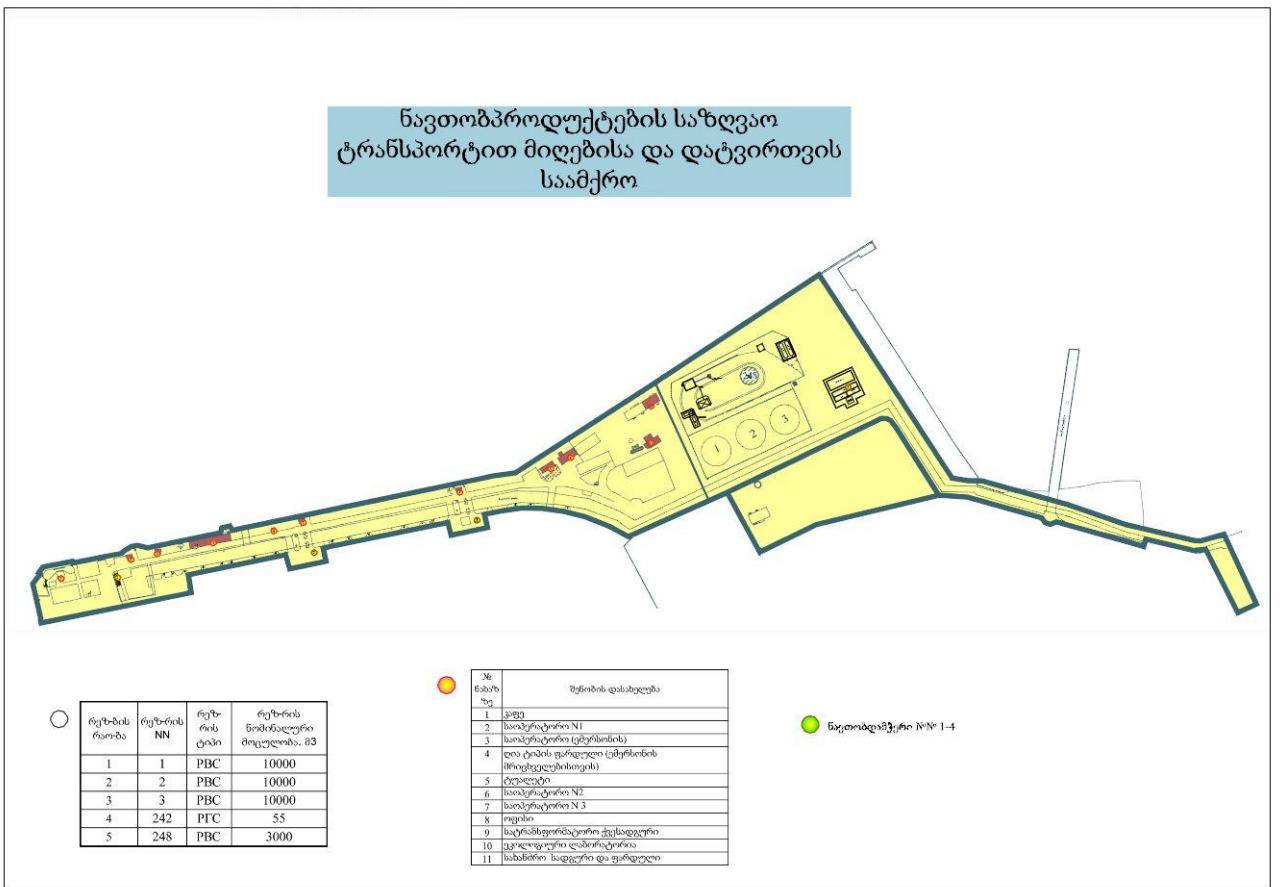
შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის ძირითადი ტერიტორიის გენგეგმა

დოკუმენტი №: BOT-IMS3.F01-001 | ძალაშია: 20-04-2008 წ. | რევიზია: 5 | რევიზიის თარიღი: 17-07-2020 (ბრძანება № 64/ა)

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის ნავთობპროდუქტების საზღვაო ტრანსპორტით მიღების და გადატვირთვის სადგურის (ნავმისადგომების უბნის) ტერიტორიის გენგეგმა

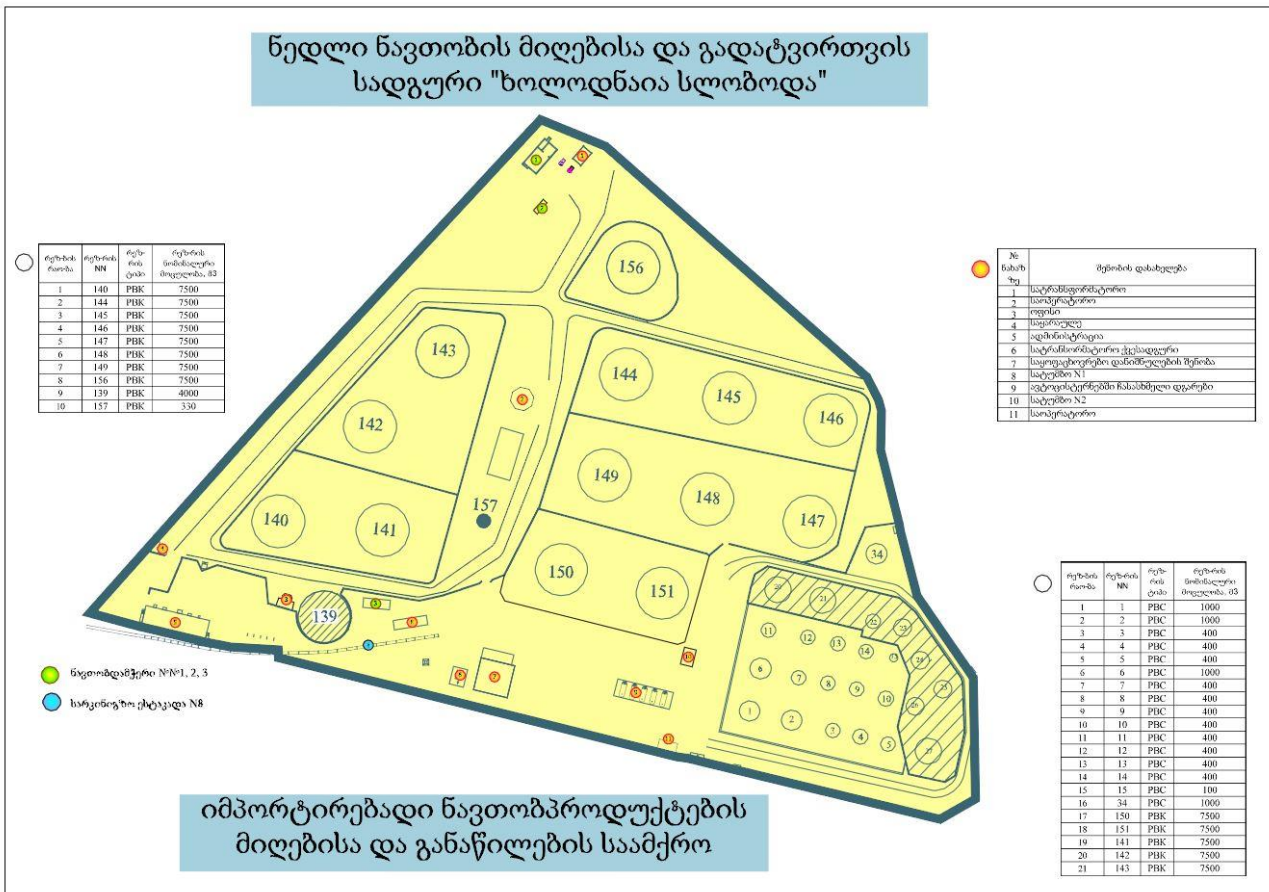

დოკუმენტი №: BOT-IMS3.F01-001 | ძალაშია: 20-04-2008 წ. | რევიზია: 5 | რევიზიის თარიღი: 17-07-2020 (ბრძანება № 64/ა)

სურათი 4

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ნედლი ნავთობის მიღების და შენახვის სადგურის „ხოლოდნაია სლობოდას“ (ხოლოდნაია სლობოდას უბნის) და იმპორტირებული ნავთობპროდუქტების მიღების და გადატვირთვის საამქროს (ნავთობბაზის უბნის) გენგეგმა

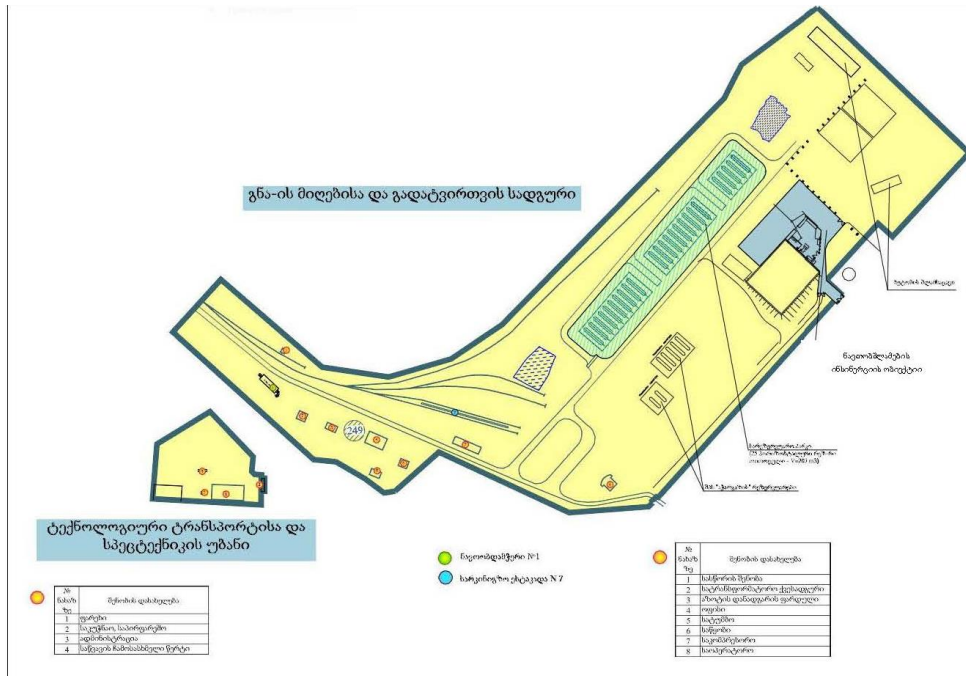

სურათი 5

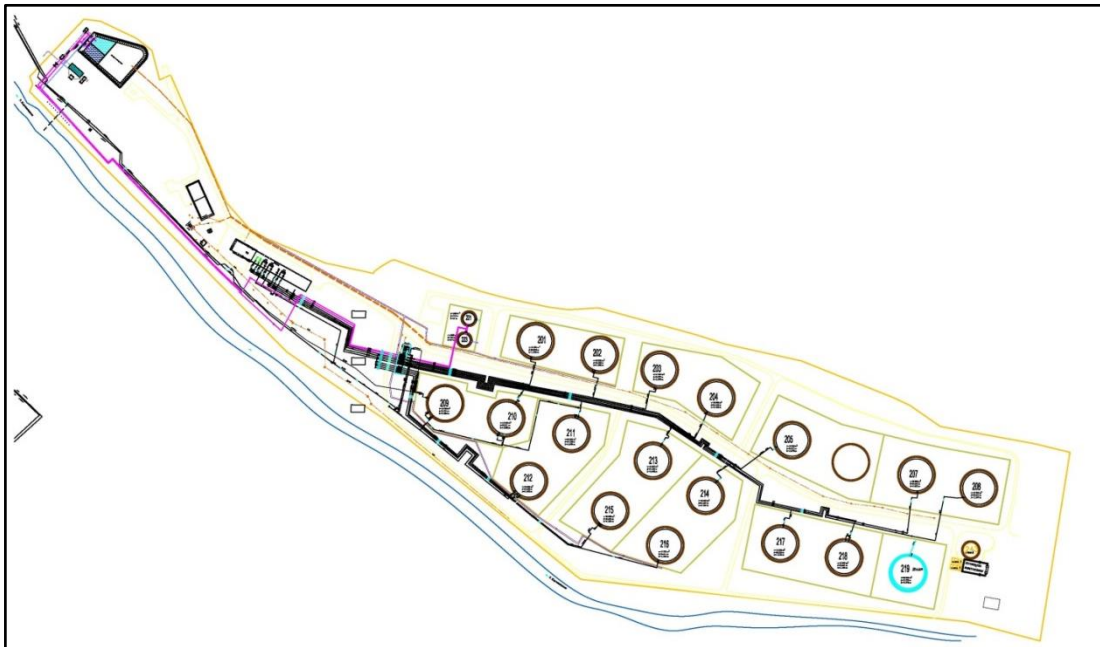
დოკუმენტი №: BOT-IMS3.F01-001 | ძალაშია: 20-04-2008 წ. | რევიზია: 5 | რევიზიის თარიღი: 17-07-2020 (ბრძანება № 64/ა)

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ გათხევადებული ნახშირწყალბოვანი აირების მიღების და გადატვირთვის სადგურის (თხევადი გაზის უბნის) გენგეგმა

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის ნედლი ნავთობის მიღების და შენახვის სადგურის კაპრემუმის“ (კაპრემუმის უბნის) გენგეგმა

6.23 დიზელის საწვავისა და ნავთის მიღებისა და გადატვირთვის სადგური (დიზელის უბანი):

6.23.1 დიზელის საწვავის და ნავთის მიღების და გადატვირთვის სადგურის ინფრასტრუქტურა განთავსებულია ტერმინალის ძირითად ტერიტორიაზე.

6.23.2 საწარმოო უბნის ტერიტორიას ესაზღვრება შემდეგი ობიექტები: ჩრდილოეთიდან - რკინიგზის სალიანდაგო და სალოკომოტივო დეპოს საწარმოები და მდ. ბარცხანა; აღმოსავლეთიდან - ნავთობტერმინალის ნედლი ნავთობის და მაზუთის სარეზერვუარო პარკი; სამხრეთიდან - ქ. ბათუმის საცხოვრებელი უბანი მაიაკოვსკის ქუჩის გასწვრივ; დასავლეთიდან - სასოფლო-სამეურნეო სუპერმარკეტი და სასტუმრო „ბონი“;

6.23.3 დიზელის უბნის ტერიტორიაზე განლაგებულია:

- ჩამოსხმა-ჩასხმის სარკინიგზო ესტაკადა N1;
- სარეზერვუარე პარკი 16 რეზერვუარით, რომელთაგან 14 - ტექნოლოგიური, 2 - დამჭერია. ყველა რეზერვუარი მოქლონილია, ორი რეზერვუარი N 21,22 აგებულია 1905 წელს, დანარჩენები 1896 წელს.
- ერთი რეზერვუარი N 40 აღჭურვილია ГПСС- 2000 ტიპის ქაფის გენერატორებით (ორი ერთეული) და სასუნთქი და დამცავი არმატურით

НДКМ-250, КПГ-250, ხოლო დანარჩენ რეზერვუარებზე, გარდა დამჭერისა, დამონტაჟებულია სავენტილაციო მილყელები.

შენიშვნა: რეზერვუარები შეიძლება გამოყენებული იქნეს მხოლოდ ნათელი ნავთობპროდუქტებისათვის, გარდა ავტობენზინისა და ნავტისა სასუნთქი არმატურის არარსებობასთან დაკავშირებით. ამჟამად რეზერვუარები გამოიყენება ნავთის, დიზელის საწვავის, და A-1 საწვავის გადასატვირთად.

6.24 ნავთის და ავტობენზინების მიღების და გადატვირთვის სადგური (ნავთის უბანი):

6.24.1 დღის მდგომარეობით ნავთის უბანში შედის 2 სარეზერვუარო პარკი:

6.24.2 რეზერვუარების ჯგუფი №№ 161, 162, 163, 164 - ძირითად ტერიტორიაზე განლაგებული. აქვეა ნავთის და ავტობენზინების მიღების და გადატვირთვის სადგურის რეზერვუარებიდან გამოყოფილი აირების გამწმენდი სარეკუპერაციო დანადგარი და გაფრქვევის მილიც.

6.24.3 რეზერვუარების ჯგუფი - №№1, 3, 55, 56, 58, 60 რეზერვუარები, ასევე ძირითად ტერიტორიაზე, მდინარე ბარცხანას და №5 სარკინიგზო ესტაკადას შორის არსებულ ტერიტორიაზეა განთავსებული ცალკე ზვინულში.

6.24.4 ზემოთ ჩამოთვლილი ყველა ეს რეზერვუარი მიერთებულია აირგამათანაბრებელი მილსადენების სისტემაზე, რომლის საშუალებით, რეზერვუარებიდან გამოყოფილი აირები მიეწოდება ნახშირწყალბადებისაგან აირგამწმენდ სარეკუპერაციო დანადგარს და ამის შემდეგ გაიფრქვევა ატმოსფერულ ჰაერში d-500, h-36,7 მ გაფრქვევის მილიდან. (გ-67).

6.24.5 უბნის ყველაზე განაპირა რეზერვუარი ბაქრადის ქუჩის უახლოესი საცხოვრებელი სახლიდან დაცილებულია 40 მეტრით.

6.24.6 2020 წელს დაგეგმილია 5 ახალი 5000 მ³ მოცულობის რეზერვუარების მშენებლობა (- №№255, 256, 257, 258, 259) რეზერვუარები, ძირითად ტერიტორიაზე, №№ 161, 162, 163, 164 რეზერვუარებსა და №№ 112 -114 რეზერვუარებს შორის ტერიტორიაზე განთავსდება, და აირგამყვანი მილებით მიუერთდება ნახშირწყალბადებისაგან აირგამწმენდ სარეკუპერაციო დანადგარს.

შენიშვნა: რეზერვუარები შეიძლება გამოყენებული იქნეს მხოლოდ ნათელი ნავთობპროდუქტებისათვის.

6.24.7 გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის მიღებისა და გადატვირთვის სადგური (თხევადი გაზი ს უბანი)

- 6.24.8 გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირების მიღების და გადატვირთვის სადგური (თხევადი გაზის უბანი) განთავსებულია ყოფილი ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნის მიმდებარე ტერიტორიაზე, მდ. კუბასწყალის მარჯვენა სანაპიროზე და დაკავებული აქვს 13 ჰა ფართობი.
- 6.24.9 თხევადი გაზის უბნის ტერიტორიაზე განთავსებულია:
- 1) ჩამოსხმა-ჩასხმის სარკინიგზო ესტაკადა;
  - 2) 25 ჰორიზონტალური რეზერვუარი ყოველი მათგანი გეომეტრიული მოცულობით 200 მ³. ყველა რეზერვუარი შენადულია, აგებულია 2002 წელს, აღჭურვილია СППК40-100 ტიპის დამცავი სარქველებით (4 ერთეული ყოველ რეზერვუარზე), ვიზუალურად ნორმალურ მდგომარეობაში.
  - 3) საკომპრესორო-სატუმბო სადგური
  - 4) თხევადი აზოტის დანადგარი
  - 5) სარკინიგზო სასწორი
- 6.25 მუქი ნავთობპროდუქტების მიღებისა და გადატვირთვის საამქრო ძირითად ტერიტორიაზე:
- 6.25.1 მუქი ნავთობპროდუქტების საამქროს ძირითად ტერიტორიაზე არსებულ ნედლი ნავთობისა და მაზუტის სარეზერვუარო პარკს დასავლეთიდან ესაზღვრება დიზელის საწვავის და ნავთის მიღების და გადატვირთვის სადგურის სარეზერვუარო პარკი, ჩრდილოეთიდან - რკინიგზის სამანევრო ხაზები, აღმოსავლეთიდან - ბაქრამის ქუჩა (მდინარე ბარცხანას გაღმით), სამხრეთ - აღმოსავლეთიდან გოგოლის ქუჩა, ხოლო სამხრეთიდან მაიაკოვსკის ქუჩა.
- 6.25.2 მაიაკოვსკის და ბაქრამის ქუჩის გასწვრივ განთავსებულია ქალაქის დასახლებული უბანი.
- 6.25.3 საამქროს ტერიტორიაზე განლაგებულია:
- 1) ჩამოსხმა-ჩასხმის სარკინიგზო ესტაკადები № 2, 4 и 5;
  - 2) რეზერვუარების პარკი 35 რეზერვუარით, რომელთაგან 30 - ტექნოლოგიურია, 4 - ბუფერული, 1- დამჭერი. 35 რეზერვუარიდან 15 მოქლონილია, აგებულია 1895-1901წ.წ. დანარჩენები - შენადული, მათგან 7 რეზერვუარი №224-228 1990-1995 წელსაა აგებული, 3 რეზერვუარი №229-231 - 2001წელს და 2 რეზერვუარი №250, 251 - 2013 წელს.
  - 3) №71, 80, 92, 90, 106, 76 რეზერვუარების გარდა ყველა რეზერვუარი აღჭურვილია НДКМ-250, КПГ-250, КДС 3000К/350У, КДС 3000К/500, СМДК-350, КПС-350 ტიპის სარქველებით.

- 4) №165-171, 224-231, 112-116, 236-238, 250-251 რეზერვუარებზე დამონტაჟებულია ГПСС-2000 ტიპის ქაფის გენერატორები (№250, 251 რეზერვუარებზე - 6 - 6 ერთეული, დანარჩენებზე 2-2 ერთეული).
- 5) №90, 92, 106, 112 რეზერვუარებს გააჩნიათ ორთქლსათბობები. №165-171, 224-231, 236-238, 250-251 რეზერვუარებს გააჩნიათ თბოიზოლაცია და ორთქლსათბობი.
- 6) №224-231, 236-238, 112-114, 116, 250-251 რეზერვუარები ჩართული არიან აირგამათანაბრებელ სისტემაში.
- 7) №71, 84, 92, 106 რეზერვუარებს სახურავებზე გააჩნიათ გამჭოლი ნახვრეტები, ხოლო დანარჩენი რეზერვუარები ვიზუალურად ნორმალურ მდგომარეობაშია.

შენიშვნა: №165-171, 224-231, 236-238, 250-251 რეზერვუარები შესაძლოა გამოყენებული იქნენ მაზუთისა და ვაკუუმური გაზოილისათვის. დანარჩენები კი ნავთობისა და ნავთობპროდუქტებისათვის.

6.26 ნედლი ნავთობის შენახვისა და გადატვირთვის სადგური „ხოლოდნაია სლობოდა“ (ხოლოდნაია სლობოდას უბანი)

6.26.1 ნედლი ნავთობის მიღების და გადატვირთვის სადგური - „ხოლოდნაია სლობოდა“ განთავსებულია ნავთობტერმინალის ძირითადი ტერიტორიის აღმოსავლეთით, ქ. ბათუმის ე.წ. „გოროდოკი“-ს უბანში. საწარმოო უბნის ტერიტორია მდებარეობს შემდეგ საზღვრებში: ჩრდილოეთიდან – მდინარე ბარცხანა და საცხოვრებელი ზონის ტერიტორია; ჩრდილო აღმოსავლეთიდან – ქიმიურ ფარმაცევტული ქარხანა; აღმოსავლეთიდან – მდინარე ბარცხანა და იმპორტირებული ნავთობპროდუქტების მიღების და განაწილების სადგური (ძველი სახელწოდება - ნავთობბაზის უბანი); სამხრეთიდან – ვოლსკის ქუჩა და საცხოვრებელი ზონა; დასავლეთიდან – კერძო კომპანიის (ავტოსადგურის) ტერიტორია.

6.26.2 სადგური შედგება 11 ტექნოლოგიური მოქლონილი რეზერვუარისაგან, აგების წელია 1929. ყველა რეზერვუარი თბოიზოლაციის გარეშეა, აღჭურვილი არიან ГПСС-2000 ტიპის ქაფის გენერატორებით (ორი ერთეული ყოველ რეზერვუარზე), НДКМ-250 и КПП-250 ტიპის სასუნთქი და დამცავი სარქველებით.

6.26.3 რეზერვუარები გამოიყენება მხოლოდ ნავთობისათვის.

6.27 ნედლი ნავთობის შენახვისა და დატვირთვის სადგური „კაპრეშუმი“ (კაპრეშუმის უბანი):

6.27.1 ნედლი ნავთობის მიღების და გადატვირთვის სადგური „კაპრეშუმი“ განლაგებულია განცალკევებულ ტერიტორიაზე, რომელიც ბათუმის ნავთობის ტერმინალის საკუთრებაა.

6.27.2 რეზერვუარების პარკს ესაზღვრება: ჩრდილოეთიდან – სოფელ კაპრეშუმის მოსახლეობის საკარმიდამო ეზოები. აღმოსავლეთიდან – სოფელ კაპრეშუმის ს მოსახლეობის საკარმიდამო ეზოები. სამხრეთიდან – მდინარე ყოროლისწყალი, მოსახლეობის საკარმიდამო ეზოები და „თამარის“ დასახლება. დასავლეთიდან – შპს „ბაკურიძე და კომპანიას“ ნავთობის ნარჩენებისა და ნედლი ნავთობის გადამამუშავებელი მინი საწარმო.

1) ნედლი ნავთობის შენახვისა და დატვირთვის სადგურზე „კაპრეშუმი“ განლაგებულია 19 რეზერვუარი, რომელთაგან 17 ტექნოლოგიურია, 2 - დამჭერი. ყველა რეზერვუარი შენადულია, აგებულია 1972 - დან 1978 წლამდე, თბოიზოლაციისა და შეთბობის გარეშე.

2) ყველა რეზერვუარი აღჭურვილია ГПС-2000 ტიპის ქაფის გენერატორებით (4 -4 ერთეული ყველა ტექნოლოგიურ რეზერვუარზე, ხოლო დამჭერზე 2-2 ცალი), НДКМ-250, КПГ-250, КПС-350, СМДК-350 ტიპის სასუნთქი და დამცავი სარქველებით, №204, 205, 208, 211, 214, 217, 218 რეზერვუარები ჩართულია აირგამათანაბრებელ სისტემაში.

3) ყველა ტექნოლოგიურ რეზერვუარზე რამონტაჟებულია სარადარო TankRadar REX-3930» ტიპის დონის გაზომები ჩასხმის სიმაღლის საკონტროლებლად და ნავთობპროდუქტის მასის განსაზღვრისათვის ინფორმაციის ჩვენებით ეკრანზე საოპერატოროში და სადისპეჩეროში.

4) მოცემულ მომენტში № 205 რეზერვუარე მიმდინარეობს კაპიტალური რემონტი, რეზერვუარი № 203 გამოყვანილია ექსპლუატაციიდან, იმყოფება გაწმენდის პროცესში კაპიტალური რემონტის ჩატარებამდე, 2016 წელს დაგეგმილია №213 რეზერვუარის კაპიტალური რემონტი, დანარჩენი რეზერვუარები ვიზუალურად ნორმალურ მდგომარეობაშია.

6.27.3 რეზერვუარები გამოიყენება ნავთობისათვის.

6.28 იმპორტირებადი ნავთობპროდუქტების მიღებისა და გადანაწილების საამქრო (ნავთობბაზის უბანი):

6.28.1 იმპორტირებული ნავთობპროდუქტების მიღების და განაწილების საამქროს (ძველი სახელწოდება - ნავთობბაზა) სარეზერვუარო პარკი განლაგებულია ქ. ბათუმში, ვოლსკის ქუჩის გასწვრივ არსებულ განცალკევებულ ტერიტორიაზე, ე. წ. "გოროდოკის" დასახლებაში.

6.28.2 საწარმოო უბნის სარეზერვუარო პარკს ესაზღვრება : ჩრდილოეთიდან - მდინარე ბარცხანა, მდინარის გაღმით ზეთების ქარხანა; აღმოსავლეთიდან - კომპანია Vibro Diagnostik FZE-ს სარეზერვუარო პარკი, რომელიც ექსპლუატაციაში შევიდა 2014 წელს და შემდეგ, მდინარე ბარცხანა, მდინარის გაღმით - მოსახლეობის საკარმიდამო ეზოები. დასავლეთიდან - შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ნედლი ნავთობის მიღების და გადატვირთვის სადგურის ხოლოდნაია სლობოდას სარეზერვუარო პარკი. სამხრეთიდან - ვოლსკის ქუჩა და შემდგომ საცხოვრებელი ზონა.

6.28.3 საამქროს ტერიტორია მოიცავს:

- 1) ჩამოსხმა -ჩასხმის სარკინიგზო ესტაკადას N 8;
- 2) ავტოჩასხმის ესტაკადას;
- 3) იმპორტირებადი ნავთობპროდუქტების მიღებისა და გადანაწილების საამქროს ტერიტორიაზე განლაგებულია 18 რეზერვუარი, რომელთაგან 16 ტექნოლოგიურია, 2- დამჭერი. ორი რეზერვუარი №150, 151 - მოქლონილია, აგებულია 1929 წელს, 16 რეზერვუარი შენადულია, აგებულია 1970 წელს.
- 4) ყველა რეზერვუარი აღჭურვილია HDKM-200, КПГ-200 ტიპის სასუნთქი და დამცავი სარქველებით, ჩართული არიან აირ სისტემაში. ორი რეზერვუარი №150, 151 აღჭურვილია ГПСС-2000 ტიპის ქაფის გენერატორებით (2 ერთეული ყოველ რეზერვურზე) რეზერვუარები ვიზუალურად ნორმალურ მდგომარეობაშია.

6.28.4 **შენიშვნა:** რეზერვუარები შესაძლოა გამოყენებული იქნეს მხოლოდ ნათელი ნავთობპროდუქტებისათვის.

6.29 ნავთობპროდუქტების საზღვაო ტრანსპორტით მიღებისა და დატვირთვის საამქრო (ნავმისადგომების უბანი):

6.29.1 გემების დატვირთვა ხორციელდება სამ ნავმისადგომზე და ერთ უნაპირო ნავმისადგომზე (შემდგომში - CBM).

6.29.2 ნავმისადგომებზე დასატვირთი სატანკერო პარტიის ზომა, ვარირებს 1 000 -დან 35 000 ტონამდე, CBM -ზე სატანკერო პარტიის მაქსიმალური ზომაა 97 000 ტონა. CBM -ს შეუძლია მიიღოს გემები სიგრძით 182- დან 250 მეტრამდე და შესაძლოა დატვირთვის წარმოება 13,1 მეტრ წყალშიგამდე. პროექტის თანახმად CBM -ზე შესაძლოა გემების დგომა უნაპირო ნავმისადგომზე 140 000 ტონა.

6.29.3 გემების ბაგირით მიბმა CBM -თან ხდება ტალღების სიმაღლის პირობებში არაუმეტეს 3-4 -სა ბოსფორის შკალით.

- 6.29.4 დატვირთვის ოპერაციები იზღუდება ზღვის ტალღებით 3 მ და ნაკლები, ქარის სიჩქარით არაუმეტეს 12 ვ/წმ.
- 6.29.5 დატვირთვის ტიპური სიჩქარეებია:
- 6.29.6 მუქი ნავთობპროდუქტები - 2000 ტონამდე / სთ
- 6.29.7 ნედლი ნავთობი - 3,000 ტონამდე/საათში
- 6.29.8 დიზელის საწვავი - 1,000 ტონამდე /საათში
- 6.29.9 ბენზინი - 500 ტონამდე /საათში

6.30 სახიფათო ნარჩენების გადამუშავების (ნავთობშლამების უტილიზაციის) ობიექტი

- 6.30.1 სახიფათო ნარჩენების დამუშავების და გაუვნებლობის (ნავთობშლამების ინსინერაციის) საწარმო განთავსებულია გრძელვადიანი იჯარით აღებულ მიწის ნაკვეთზე, რომელიც წარმოადგენს შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ თხევადი აირის მიღების და გადატვირთვის სადგურის ჩრდილოეთ-აღმოსავლეთით არსებული ტერიტორიის ნაწილს.
- 6.30.2 სახიფათო ნარჩენების დამუშავების და გაუვნებლობის (ნავთობშლამების ინსინერაციის) საწარმოს ძირითადი ობიექტია - 200 კვ/სთ წარმადობის Atlas - 1200 - მოდელის ინსინერატორი. ინსინერატორი განთავსებულია ქარხნულ კონტეინერში, სადაც ასევე კომპაქტურად განთავსებულია მართვის პულტი და ინსინერაციის პროცესის ტემპერატურის და სხვა პარამეტრების გამომსამეთვალყურეო ხელსაწყოები. ინსინერატორში შესამღებელია როგორც მყარი, ისე თხევადი ნავთობშემცველი ნარჩენების ინსინერაცია, რისთვისაც დანადგარი აღჭურვილია სპეციალური სისტემებით.
- 6.30.3 ინსინერატორი აღჭურვილია ორი წვის კამერით, რომელთაგან პირველ კამერაში მიმდინარეობს პიროლიზის პროცესი, ხოლო მეორე კამერაში პიროლიზის პროცესში წარმოქმნილი ორგანული ნივთიერებების ორთქლის და მყარი ნაწილაკების სრული წვა.
- 6.30.4 ინსინერატორში მყარი ნარჩენები მიწოდების წინ ექვემდებარება სპეციალურ ქაღალდის ტომრებში დაფასობას. ტომრებში დაფასობული მყარი ნარჩენები (ნავთობშლამები, ნავთობით ძლიერ დაბინძურებული გრუნტები, სარკინიგზო შპალები და სხვა) მიეწოდება კამერაში (09), საიდანაც თავისი წონის ქვეშ ვარდება უშუალოდ წვის პირველ კამერაში, სადაც მიეწოდება საქმენით (05) დიზელის საწვავი.
- 6.30.5 პირველადი წვის კამერაში ტემპერატურა 930-950 გრადუსია. კამერაში ტემპერატურის შენარჩუნება დიზელის საწვავის წვის ხარჯზე და დამატებით ჰაერის მიწოდებით ხდება.

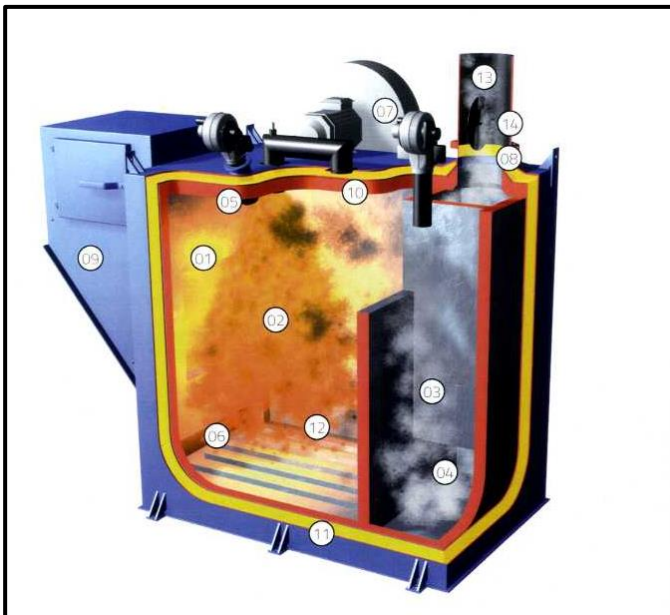

- 6.30.6 პირველადი წვის კამერიდან, ნამწვი აირები გაიყვანება მეორადი წვის კამერაში, სადაც ტემპერატურა ასევე 850-900 გრადუსია, რაც უზრუნველყოფს ყველა სახის სითბომედეგი ორგანიკის, მათ შორის ნავთობის ნახშირწყალბადების აორთქლებას და პრაქტიკულად სრულად დაწვას. კამერაში ტემპერატურის შენარჩუნება დიზელის საწვავის წვის ხარჯზე და დამატებით ჰაერის მიწოდებით ხდება.
- 6.30.7 ნამწვი აირები მეორადი წვის კამერიდან ექვეტორის საშუალებით შემრევი კამერის გავლით საკვამლე მილისკენ გაიყვანება. შემრევი კამერაში მიეწოდება ჰაერი, რითაც ხდება ნამწვი საკვამლე აირების 350 გრადუსამდე გაგრილება.
- 6.30.8 ინსინერატორის ექსპლუატაციის დროს ყველა ტექნოლოგიური პარამეტრი წინასწარ ფიქსირდება მართვის პულტზე და ავტომატურ რეჟიმში რეგულირდება. მომსახურე პერსონალის მოვალეობაა ყოველ 2-3 წუთში მიაწოდოს ნარჩენები წვის კამერაში და თვალყური ადევნოს ინსინერაციის პროცესის ავტომატურ რეჟიმში მიმდინარეობას.
- 6.30.9 დიზელის საწვავის ხარჯი დამოკიდებულია ინსინერატორში მიწოდებულ ნარჩენებში ნავთობის შემცველობაზე. რაც მეტია ნავთობის შემცველობა ნარჩენში, მით ნაკლებია დიზელის საწვავის ხარჯი. საშუალოდ, დიზელის საწვავის ხარჯი 20 ლიტრია საათში.
- 6.30.10 ინსინერატორის ჩართვის დროს ვენტილატორი და სანთურები ავტომატურად ირთვება და გამოირთვება მართვის ბლოკში მოცემული ტემპერატურის შესაბამისად.
- (1) სანთურის გამოქრევა ხდება ცეცხლის მართვის ჩართვამდე და სანთურის ყოველი ჩართვის წინ. გამოქრევა აშორებს დიზელის საწვავის ყველა შესაძლებელ ორთქლს, ცეცხლის მოკიდების დროს აფეთქების არიდების მიზნით.
  - (2) როდესაც ინსინერატორი გაჩერებულია, იწყება გაცივების პროგრამა. გაცივების პროგრამა „გამორთვა“, ნიშნავს, რომ პირველადი ვენტილატორი დროებით გაჩერდა.
- ვენტილატორი დაიწყებს მუშაობას და გაჩერდება მოცემული ინტერვალების შესაბამისად, სანამ ტემპერატურა წვის კამერაში არ დაიწევს 100 °C დაბლა. ამ ეტაპზე გაცივების პროგრამა მთავრდება.
- (3) ეს ცეცხლის მართვის ბლოკი მართავს როგორც პირველად სანთურას, ასევე ნავთობშლამების სანთურას.
  - (4) ნავთობშლამების სანთურა აცხელებს ინსინერატორს ნავთობშლამით მადოზირებელი ტუმბოდან. მადოზირებელი ტუმბო აჩქარდება ავტომატურად, სანამ წვის კამერაში არ იქნება მირწეული 950°C ტემპერატურა. ამ მომენტში მადოზირებელი ტუმბო ნელდება, და ტემპერატურა ეცემა. ეს პროცესი აგრძელებს გამეორებას, ხოლო

ტემპერატურა 950 °C სთან მიახლოებას. მოცემული წვის ტემპერატურის მნიშვნელობა შეადგენს 850 °C დან 950 °C მდე.

გაფრთხილება:

- კატეგორიულად არ შეიძლება მაღალი თბოუნარიანობის მყარი ნარჩენების ჩადება წვის კამერაში, საწარმო ინსინერატორი მუშაობს ნავთობშლამთან და ტემპერატურა სტაბილურია. ტემპერატურის მაჩვენებლები ასახულია მართვის პანელის დისპლეიზე.
- არ უნდა მიეწოდოს დასაწვავად იმაზე მეტი მყარი ნარჩენი, ვიდრე რეკომენდირებულია კონკრეტული ინსინერატორის მოცულობისთვის.

- 01 - ნარჩენის მიწოდების კარი
- 02 - პირველადი წვის კამერა
- 03 - წვის კამერა
- 04 - მეორადი წვის კამერა
- 05 - დიზელის საწვავის საჭმენი ჩამონტაჟებული ტუმბოთი
- 06 - ნაცრის კამერის გაწმენდისათვის კარები
- 07 - ჰაერის ვენტილატორი
- 08 - ნაშწვი (საკვამლე) აირის ექსტორი
- 09 - მყარი ნარჩენების მისაწოდებელი კამერა
- 10 - ნარჩენების წვის საჭმენი
- 11 - ინსინერატორის კორპუსის ჰაერით გაგრილების ორმაგი კედელი
- 12 - ჰაერის შემწოვი კამერა
- 13 - ნაშწვი (საკვამლე) აირების გამყვანი მილი
- 14 - ნაშწვი აირების გამაგრილებელი სისტემა

სურათი 7. ინსინერატორში მიწოდებული ნარჩენების წვის სქემა

6.31 თბომომარაგების ობიექტები:

6.31.1 ნავთობტერმინალი, ტექნოლოგიური პროცესებისათვის და შენობების გათბობისათვის საჭირო თბურ ენერგიას, საკუთარი საქვაბე მეურნეობის საშუალებით გამოიმუშავებს.

6.31.2 ნავთობტერმინალში 4 საქვაბეა ექსპლუატაციაში:

- 1) საქვაბე №1 - ძირითადი (ახალი) საქვაბე - განთავსებულია ცალკე შენობაში
- 2) საქვაბე №2 - ადმინისტრაციული შენობების საქვაბე - განთავსებულია ცალკე შენობაში.

- 3) საქვაბე №3 – #2 სარკინიგზო ესტაკადის ახალი ოფისის საქვაბე-განთავსებულია ოფისის შენობის ერთ სათავსოში.
- 4) საქვაბე №4– სარემონტო-მექანიკური სამქროს ახალი ოფისი საქვაბეს-განთავსებულია ოფისის შენობის ერთ სათავსოში.
- 6.31.3 საქვაბეები საწვავად ბუნებრივ აირს მოიხმარს. ბუნებრივი აირის მოწოდება ქალაქის გამანაწილებელი ქსელიდან ხორციელდება.
- 6.31.4 აირმომარაგების ქსელზე დამონტაჟებულია სპეციალური დამცავი სარქველები. აირის მოხმარება ექვემდებარება აღრიცხვას მრიცხველების საშუალებით.

7. გადასატვირთი ნავთობპროდუქტები

1.	ნედლო ნავთობი	1) ნედლო ნავთობი
2.	ნათელი ნავთობპროდუქტები	2) დიზელის საწვავი 3) საავტომობილო ბენზინი 4) ნაფტა (პირდაპირნახადი ბენზინი) 5) რეაქტიული საწვავი 6) ნავთი 7) გაზოილი 8) ვაკუუმ გაზოილი
3.	მუქი ნავთობპროდუქტები	9) მაზუთი
4.	გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირი	10) გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირი (ბუთან-პროპანი)

თავი 2: საგანგებო სიტუაციების საფრთხეები და რისკები

8. საგანგებო სიტუაციის საფრთხის ანალიზი

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ძირითადი საქმიანობა დაკავშირებულია ნავთობის და ნავთობპროდუქტების გადატვირთვასთან.

საწარმოო ინფრასტრუქტურის ძირითადი დანიშნულების ობიექტებია: რეზერვუარები, სატრანსპორტო ესტაკადები, სატუმბო სადგურები, ტექნოლოგიური მილსადენები და ნავმისადგომები.

შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ძირითადი საქმიანობის დამხმარე საქმიანობებია: ელექტრომომარაგება, თბომომარაგება, წყალმომარაგება, კანალიზაცია და ჩამდინარე წყლების

გაწმენდა, ნავთობპროდუქტების აირების გაწმენდა, სანავსადგურო მომსახურება, რკინიგზის და საავტომობილო ტრანსპორტით მომსახურება და ა.შ.

დამხმარე დანიშნულების ობიექტებია: საქვებები, **სახიფათო ნარჩენების გადამუშავების (ნავთობშლამების ინსინერაციის) ობიექტი**, ავტოსატრანსპორტო მეურნეობა, ელექტროქვესადგურები, ელექტრო და კავშირგაბმულობის ქსელები, წყალმომარაგების სისტემები, დიზელგენერატორები, სარემონტო-მექანიკური საამქრო, სასაწყობო მეურნეობა, ნავთობდამჭერები და გამწმენდი ნაგებობები, და სხვა.

ქვემოთ წარმოდგენილია ტექნოგენური ინციდენტების რისკები, რომლებიც თან ახლავს საწარმოს საქმიანობას:

- ხანძარი/აფეთქება. – ნავთობის და ნავთობპროდუქტების მიღება-შენახვა-გადატვირთვის პროცესში თუ დაცული არ იქნება სახანძრო უსაფრთხოების წესები, შესაძლოა წარმოიშვას ხანძრის და აფეთქების საშიშროება.
- ნავთობის დაღვრა და აალება. – თუ მოხდება მიწაზე დაღვრილი ნავთობპროდუქტის აალება, არსებობს იმის ალბათობა, რომ მიწის ზედაპირთან ახლო მიწის ფენაში წვა გრძელდება, თუმცა შედარებით მცირე ინტენსიობით.
- თხევადი აირის დაღვრა და აალება - თუ მოხდება მიწაზე დაღვრილი თხევადი აირის აალება, არსებობს იმის ალბათობა, რომ მიწის ზედაპირთან ახლო მიწის ფენაში წვა გრძელდება, მაღალი ინტენსიობით.
- **სითბური გამოსხივება. – ინსინერატორის აფეთქების და აალებისას შესაძლებელია წარმოიქმნას სიცოცხლისათვის საშიში დონის სითბური გამოსხივების დონე.**
- მოძრავი მექანიზმები და ტრანსპორტი - შესაძლოა გახდეს პერსონალის ტრავმის მიზეზი.
- შტორმიანი ამინდი ზღვაზე ან შემწოვი ტალღა, თუ არ იქნება დაცული ზაღვაზე უსაფრთხოების წესები, შესაძლოა გამოიწვიოს გემების რეიდიდან ან ნავმისადგომიდან მოწყვეტა და ავარიები, თანმდევი სავარაუდო ინციდენტებით (ნავთობის დაღვრა, გემის ჩაძირვა, ხანძარი, აფეთქება).
- პერსონალის მიერ შრომის დაცვის და საწარმოო უსაფრთხოების წესების დარღვევის შემთხვევაში, შესაძლოა წარმოიქმნას საგანგებო სამედიცინო მდგომარეობა. საგანგებო სამედიცინო მდგომარეობაში იგულისხმება აგრეთვე, პანდემის საფრთხე.
- ენერგოსისტემის ავარიამ შესაძლოა გამოიწვიოს საწარმოს საქმიანობის შეწყვეტა და მატერიალური ზარალი.

გარდა აღნიშნული რისკებისა, საგანგებო მართვას დაექვემდებარება მარგინალური სტიქიური მოვლენების (მიწისძვრა, წყალმოვარდნა, ქარიშხალი) დროს წარმოქმნილი საფრთხეები.

9. საგანგებო სიტუაციის წარმოქმნის რისკები

რისკი 1	
საგანგებო სიტუაცია: რისკის წარმოქმნის ობიექტი:	ხანძარი/ აფეთქება და სიცოცხლისათვის საშიში სითბური გამოსხივება
რისკის ფაქტორი:	<ul style="list-style-type: none"> — რეზერვუარი; — სარკინიგზო ესტაკადა; — საავტომობილო ესტაკადა; — სატუმბო სადგური; — საოფისე შენობა; — საქვაბე; — ინსინერატორი; — ნავთობდამჭრი; — საკანალიზაციო ქსელი; — წვადი ნარჩენების განთავსების ადგილები.
რისკის მიზეზი:	<ul style="list-style-type: none"> — ღია ცეცხლი; — ინსინერატორის სრული ან ნაწილობრივი დეჰერმეტიზაცია; — რეზერვუარის დეჰერმეტიზაცია; — მილსადენის, შლანგის დეჰერმეტიზაცია; — ესტაკადაზე დამიწების დაზიანება; — სატრანსპორტო ავარია; — ნავთობის დაღვრა; — თხევადი გაზის დაღვრა.
რისკის შერბილების ლონისძიებები:	<p>მოწყობილობი, დანადგრების, შენობა-ნაგებობების ექსპლუატაციის წესების და ხანძარსაწინააღმდეგო წესების დარღვევა, ინსინერატორის გაგრძელების სისტემის უმოქმედობა</p> <ul style="list-style-type: none"> – პერსონალის სწავლების, ტრენინგების პროცედურების დადგენილი წესით შესრულება; – პერსონალის მიერ თანამდებობრივი ინსტრუქციების მოთხოვნათა შესრულების უზრუნველყოფა; – პერსონალის შემყვანი, პირველადი, მიმდინარე ინსტრუქტაჟების პროცედურების შესრულება – საშიშ სამუშაოებზე დაშვების სანებართვო სისტემის ფუნქციონირების უზრუნველყოფა და კონტროლი; – ცალკეული ტექნოლოგიური ოპერაციების უსაფრთხოების და შრომის დაცვის მოთხოვნათა შესრულება; – სახანძრო უსაფრთხოების წესების შესრულება;

- გარემოს (ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლები, ატმოსფერული ჰაერი) შიდა მონიტორინგის სისტემის ფუნქციონირების უზრუნველყოფა;
- საწარმოს ტერიტორიის დაცვის და ვიზუალური მონიტორინგის სისტემის ფუნქციონირების უზრუნველყოფა
- საწარმოო პროცესების ეკოლოგიური, ხანძარსაწინააღმდეგო და ტექნიკური კონტროლი
- ტექნოლოგიური დანადგარების ექსპლუატაციის და რემონტის დადგენილი წესების დაცვით შესრულება;
- ელექტროძალოვანი დანადგარების და ხაზოვანი ნაგებობების ექსპლუატაციის და რემონტის დადგენილი წესების დაცვით შესრულება
- მეხდაცვის სისტემების მართვის პროცედურების შესრულება
- ხანძარსაწინააღმდეგო რაზმის პერსონალის და ტექნიკის 24 საათიან რეჟიმში მზადყოფნა;
- ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის პერსონალის და ტექნიკის 24 საათიან რეჟიმში მზადყოფნა;
- ხანძარსაწინააღმდეგო ქაფით და წყლით უზრუნველყოფის სისტემების გამართულობა;
- ელექტრომომარაგების ორი წყარო;
- ავარიული დიზელგენერატორი
- კავშირგაბმულობის საშუალებების გამართულობა.

რისკის დონე

საშუალოზე დაბალი

რისკი 2

საგანგებო სიტუაცია:

რისკის წარმოქმნის
ობიექტი:

ნავთობის დაღვრა

- რეზერვუარი;
- სარკინიგზო ესტაკადა;
- საავტომობილო ესტაკადა;
- სატუმბო სადგური;
- საოფისე შენობა;
- საქვაბე;
- ნავთობდამჭრი;
- საკანალიზაციო ქსელი;
- წვადი ნარჩენების განთავსების ადგილები.

რისკის ფაქტორი:

- რეზერვუარის დეჰერმეტიზაცია;
- მილსადენის, შლანგის დეჰერმეტიზაცია

რისკის წარმოქმნის
მიზეზი:

მოწყობილობი, დანადგარების, შენობა-ნაგებობების ექსპლუატაციის წესების დარღვევა

რისკის შერბილების
ღონისძიებები:

- პერსონალის სწავლების, ტრენინგების პროცედურები;
- შემყვანი, პირველადი, მიმდინარე ინსტრუქტაჟების პროცედურები;
- პერსონალთან გასაუბრების მეთოდით მათი ცოდნის

- დადასტურების გადრმავებული აუდიტის პროცედურა;
- რისკების და საშიშროების შეფასების პროცედურები;
  - საშიშ სამუშაოებზე დაშვების სანებართვო სისტემა;
  - პესონალის თანამდებობრივი ინსტრუქციები;
  - ცალკეული ტექნოლოგიური ოპერაციების უსაფრთხოების და შრომის დაცვის ინსტრუქციები;
  - სახანძრო უსაფრთხოების წესები;
  - ჰაერის დაგაზიანების გაზომვის და შეტყობინების სისტემა;
  - რეზერვუარებში ნავთობის დონის პერმანენტულად გაზომვის სისტემა;
  - გარემოს (ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლები, ატმოსფერული ჰაერი) შიდა მონიტორინგის სისტემა;
  - საწარმოს ტერიტორიის დაცვის და ვიზუალური მონიტორინგის სისტემა;
  - რეზერვუარების ექსპლუატაციის და რემონტის ინსტრუქციები;
  - ტექნოლოგიური დანადგარების და მოწყობილობის ექსპლუატაციის და რემონტის ინსტრუქციები;
  - ტექნოლოგიური მილსადენების ექსპლუატაციის და რემონტის ინსტრუქციები;
  - ხაზოვანი ნაგებობების ექსპლუატაციის და რემონტის ინსტრუქციები;
  - სტატიკური ელექტრობისაგან დაცვის სისტემების მართვის პროცედურები;
  - მეხდაცვის სისტემების მართვის პროცედურები;
  - დამხმარე საინჟინრო ინფრასტრუქტურის ექსპლუატაციის და რემონტის ინსტრუქციები;
  - ხაზოვანი ნაგებობების საწარმოს ტერიტორიაზე განთავსების გენგემები;
  - კონტროლის და ზედამხედველობის პროცედურები;
  - ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ტექნიკური საშუალებების და პერსონალის 24 საათიან რეჟიმში მზადყოფნა;
  - კავშირის საშუალებების მართვა და მუდმივი მზადყოფნა;
  - პერსონალის მუდმივი სწავლების და პრაქტიკული ტრენინგები;
  - დამტკიცებული გრაფიკის შესაბამისად ავარიებზე რეაგირების გეგმის გადახედვა

რისკის დონე

საშუალოზე დაბალი

რისკი 3

საგანგებო სიტუაცია:		მომდრავი მექანიზმები და ტრანსპორტის ავარია
რისკის წარმოქმნის ობიექტი:		<ul style="list-style-type: none"> — საწარმოს ტერიტორია; — საწარმოს გარეთ ტერიტორია; — ნავსადგურის შიდა და გარე აკვატორია
რისკის ფაქტორი:		<ul style="list-style-type: none"> — ავტოტრანსპორტის და სარკინიგზო ტრანსპორტის მოძრაობის შეჯახება; — გემების დაზიანება
რისკის წარმოქმნის მიზეზი:		<ul style="list-style-type: none"> — ავტოტრანსპორტის და სარკინიგზო ტრანსპორტის მოძრაობის წესების დარღვევა; — ნავსადგურის წესების დარღვევა
რისკის შერბილების ღონისძიებები:		<ul style="list-style-type: none"> — სარკინიგზო და სავტომობილო ტრანსპორტის მოძრაობის სიჩქარის შეზღუდვა; — მძღოლების და მემანქანეების ალკოტესტირება; — ტრანსპორტის დგომის ადგილის განსაზღვრა; — მძღოლების სამუშაო ინსტრუქციები; — მძღოლების პერსონალის მომზადება; — საწარმოს ტერიტორიაზე ფეხით მოსიარულეთა წესების შესრულება; — ტანკერის ბათუმის პორტში შემოსვლის და ნავმისადგომებთან მიყვანის წესების შესრულება; — ნავმისადგომებზე გემის მიბმის ოპერაციების წესების შესრულება; — შლანგების მიდგმის და სატვირთო ოპერაციების წესების შესრულება; — ნავმისადგომებიდან გემის მოხსნის და პორტიდან გაყვანის ოპერაციების წესების შესრულება. — საბუქსირო უზრუნველყოფა; — გემი-ნაპირის უსაფრთხოების ფურცლის შევსება.
რისკის დონე		დაბალი

რისკი 4	
საგანგებო სიტუაცია:	
რისკის წარმოქმნის ობიექტი:	შტორმიანი ამინდი ზღვაზე ან შემწოვი ტალღა
რისკის ფაქტორი:	ნავსადგურის შიდა და გარე აკვატორია
რისკის წარმოქმნის მიზეზი:	გემების დაზიანება
რისკის შერბილების ღონისძიებები:	<ul style="list-style-type: none"> ნავსადგურის წესების დარღვევა — ტანკერის ბათუმის პორტში შემოსვლის და ნავმისადგომებთან მიყვანის წესების შესრულება; — ნავმისადგომებზე გემის მიბმის ოპერაციების წესების შესრულება; — შლანგების მიდგმის და სატვირთო ოპერაციების წესების შესრულება; — ნავმისადგომებიდან გემის მოხსნის და პორტიდან გაყვანის ოპერაციების წესების შესრულება. — საბუქსირო უზრუნველყოფა; — გემი-ნაპირის უსაფრთხოების ფურცლის შევსება;
რისკის დონე	დაბალი

რისკი 5	
საგანგებო სიტუაცია:	ენერგოსისტემის ავარიები
რისკის წარმოქმნის ობიექტი:	ენერგო და თბომომარაგების სისტემები
რისკის ფაქტორი:	ენერგო და თბომომარაგების ობიექტების დაზიანება
რისკის წარმოქმნის მიზეზი:	ენერგო და თბომომარაგების ობიექტების ექსპლუატაციის წესების დარღვევა, სტიქიური მოვლენები
რისკის შერბილების ღონისძიებები:	<ul style="list-style-type: none"> — ელექტრომალოვანი დანადგარების და ხაზოვანი ნაგებობების ექსპლუატაციის და რემონტის ინსტრუქციები; — სტატიკური ელექტრობისაგან დაცვის სისტემების მართვის პროცედურები; — მეხდაცვის სისტემების მართვის პროცედურები; — დამხმარე საინჟინრო ინფრასტრუქტურის ექსპლუატაციის და რემონტის ინსტრუქციები; — ხაზოვანი ნაგებობების საწარმოს ტერიტორიაზე განთავსების გენგეგმები; — კონტროლის და ზედამხედველობის პროცედურები; — ორმაგი ელექტრომომარაგების წყაროები; — სარეზერვო საწვავი;
რისკის დონე	დაბალი

რისკი 6	
საგანგებო სიტუაცია:	საგანგებო სამედიცინო მდგომარეობა
რისკის წარმოქმნის ობიექტი:	საწარმოში დასაქმებულები
რისკის ფაქტორი:	საწარმოო ტრავმა, ავტოსატრანსპორტო და საწარმოო ავარია, ხანძარი, აფეთქება
რისკის წარმოქმნის მიზეზი:	შრომის დაცვის და უსაფრთხოების ტექნიკის წესების დარღვევა, პანდემია
რისკის შერბილების ღონისძიებები:	<ul style="list-style-type: none"> — პერსონალის სწავლების, ტრენინგების პროცედურები; — შემყვანი, პირველადი, მიმდინარე ინსტრუქტაჟების პროცედურები; — პერსონალთან გასაუბრების მეთოდით მათი ცოდნის დადასტურების გადამავებული აუდიტის პროცედურა; — რისკების და საშიშროების შეფასების პროცედურები; — საშიშ სამუშაოებზე დაშვების სანებართვო სისტემა; — პერსონალის თანამდებობრივი ინსტრუქციები; — ცალკეული ტექნოლოგიური ოპერაციების უსაფრთხოების და შრომის დაცვის ინსტრუქციები; — სახანძრო უსაფრთხოების წესები;
რისკის დონე	დაბალი

10. საგანგებო სიტუაციის რისკების შეფასების მეთოდოლოგია

10.1 რისკების შეფასებისათვის გამოყენებულია ქვემოთ ჩამოთვლილი კრიტერიუმები, და მათ მიეცათ შესაბამისი აღნიშვნა (K₁, K₂, K₃ და ა.შ. ...K₇).

ცხრილი 2

რისკის დონის შეფასების კრიტერიუმების დახასიათება

№	კრიტერიუმები	რისკის დონის შეფასების კრიტერიუმები
1	K1	საკანონმდებლო და ტექნიკური ნორმების მოთხოვნები, რომელთა შესრულება სავალდებულოა
2	K2	ტექნიკური უსაფრთხოების ნორმების და წესების შესრულების მდგომარეობა და პირობები;
3	K3	ავარიის მასშტაბი და მისი ზემოქმედების გავრცელების მასშტაბი და არეალი;
4	K4	ავარიული სიტუაციების წარმოქმნის ალბათობა : დაბალი: - შემთხვევა დაკავშირებულია საწარმოს ყოველდღიურ საქმიანობასთან, მაგრამ წარმოიქმნის ალბათობა დაბალია (შეიძლება წარმოიქმნას მაქსიმუმ თვეში 1-ჯერ). <i>შემთხვევის შედეგად სავარაუდოდ წარმოქმნილი ავარიული სიტუაციის ლიკვიდაცია ადვილია;</i> - შემთხვევა დაკავშირებულია საწარმოს ყოველდღიურ საქმიანობასთან, მაგრამ წარმოიქმნის ალბათობა საშუალოდ დაბალია (შეიძლება წარმოიქმნას საშუალოდ კვარტალში 1-ჯერ). <i>შემთხვევის შედეგად სავარაუდოდ წარმოქმნილი ავარიული სიტუაციის ლიკვიდაცია საშუალო სირთულისაა;</i> - შემთხვევა დაკავშირებულია საწარმოს ყოველდღიურ საქმიანობასთან, მაგრამ წარმოიქმნის ალბათობა ძალიან დაბალია (შეიძლება ძალზე იშვიათად, საშუალოდ რამოდენიმე წელიწადში 1-ჯერ). <i>შემთხვევის შედეგად სავარაუდოდ წარმოქმნილი ავარიული სიტუაციის ლიკვიდაცია საშუალოზე მეტი სირთულისაა სირთულისაა;</i> საშუალო: - შემთხვევა დაკავშირებულია საწარმოს ყოველდღიურ საქმიანობასთან, მისი წარმოიქმნის ალბათობა საშუალოა. <i>წარმოქმნილი ავარიის შედეგები ადვილად მოსაგვარებელია;</i> - შემთხვევა არ არის დაკავშირებული საწარმოს ყოველდღიურ საქმიანობასთან, ტექნოლოგიური ოპერაცია სრულდება კვირაში ან თვეში 1-ჯერ, ხოლო, მისი წარმოიქმნის ალბათობა საშუალოა. <i>წარმოქმნილი ავარიული სიტუაციის შედეგების ლიკვიდაცია საშუალო სირთულისაა;</i> - შემთხვევა არ არის დაკავშირებული საწარმოს ყოველდღიურ საქმიანობასთან, ტექნოლოგიური ოპერაცია სრულდება კვარტალში ან წელიწადში 1-ჯერ, ხოლო, მისი წარმოიქმნის ალბათობა დაბალია. <i>წარმოქმნილი ავარიული სიტუაციის შედეგები დამანგრეველია და მისი ლიკვიდაცია მაღალი სირთულისაა;</i> სერიოზული (დაუსვეებელი): - შემთხვევა დაკავშირებულია საწარმოს ყოველდღიურ საქმიანობასთან, მისი წარმოიქმნის ალბათობა საშუალოა. <i>წარმოქმნილი ავარიის შედეგები საშუალო სიმძიმის ან დამანგრეველია და მისი ლიკვიდაცია ძალიან რთულია;</i> - შემთხვევა არ არის დაკავშირებული საწარმოს ყოველდღიურ საქმიანობასთან, ტექნოლოგიური ოპერაცია სრულდება კვირაში ან თვეში 1-ჯერ, ხოლო, მისი წარმოიქმნის ალბათობა საშუალოა. <i>წარმოქმნილი ავარიული სიტუაციის შედეგები დამანგრეველია და მისი ლიკვიდაცია მაღალი სირთულისაა;</i>
5	K5	დაინტერესებული მხარეების მოთხოვნები გასათვალისწინებელია. ავარიამ შეიძლება დააზიანოს მეზობელი საწარმო ან მოსახლეობა
6	K6	არსებობს ტექნოლოგიური გაუმჯობესების შესაძლებლობა
7	K7	საწარმოს საქმიანობაში ხარვეზები აზიანებს მის იმიჯს

10.2 რისკის ხარისხის მაჩვენებელი განისაზღვრება ხუთქულიანი სისტემით, კერძოდ:

1 ქულა – უმნიშვნელო – მოახდენს უმნიშვნელო გავლენას გარემოზე, ეკონომიკურ და სოციალურ სფეროებზე;

2 ქულა – საშუალო – მოახდენს გავლენას გარემოზე, ეკონომიკურ და სოციალურ სფეროებზე, თუმცა მის შედეგებთან გამკლავება შესაძლებელი იქნება მოკლე ვადაში;

3 ქულა – საშუალოდ მძიმე – საგრძნობ ზიანს მიაყენებს გარემოს, მოსახლეობასა და უწყებებს/ორგანიზაციებს, გამოიწვევს სამოქალაქო უსაფრთხოების გაუარესებას, ასევე მნიშვნელოვან გავლენას მოახდენს ეკონომიკურ და სოციალურ სფეროებზე, მაგრამ მის შედეგებთან გამკლავება შესაძლებელი იქნება რესურსების მაქსიმალური მობილიზების გარეშე და არ შეაფერხებს საზოგადოებისა და შესაბამისი ორგანოების ნორმალურ ფუნქციონირებას;

4 ქულა – მძიმე – სერიოზულ ზიანს მიაყენებს გარემოს, მოსახლეობას, აგრეთვე უწყებებს/ორგანიზაციებს, საფრთხეს შეუქმნის მათ ფუნქციონირებას. ასევე უდიდეს გავლენას მოახდენს ეკონომიკურ და სოციალურ სფეროებზე, მისი შედეგების აღმოფხვრას დასჭირდება ეროვნული რესურსების სრული ამოქმედება;

5 ქულა – კატასტროფული – გამანადგურებლად იმოქმედებს გარემოზე, ეკონომიკურ და სოციალურ სფეროებზე, არსებით საფრთხეს შეუქმნის ადამიანების სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას, მათ არსებობას, აგრეთვე უწყებების/ორგანიზაციების ფუნქციონირებას. შედეგების აღმოფხვრისათვის საკმარისი არ იქნება ეროვნული რესურსები და გარდაუვალია ფართომასშტაბიანი საერთაშორისო დახმარების საჭიროება.

ცხრილი 3

რისკების კრიტერიუმების შეფასების 5-ქულიანი შკალა

კრიტერიუმის N და დასახელება	პრობლემა არ არის	პრობლემა უმნიშვნელოა	პრობლემა მნიშვნელოვანია	პრობლემა სერიოზულად მნიშვნელოვანია	პრობლემა კატასტროფულია
	1 ბალი	2 ბალი	3 ბალი	4 ბალი	5 ბალი
N1 - საკანონმდებლო და ტექნიკური ნორმების მოთხოვნები, რომელთა შესრულება სავალდებულოა	შეუსაბამობა არ გამოვლენილა	შეუსაბამობა მოგვარების სტადიაშია	შეუსაბამობა მოუგვარებელია, მაგრამ არაკრიტიკულია	შეუსაბამობა მოუგვარებელია და 1-ლი ხარისხის კრიტიკულია	შეუსაბამობა მოუგვარებელია და მე-2 ხარისხის კრიტიკულია
N2- ტექნიკური უსაფრთხოების ნორმების და წესების შესრულების მდგომარეობა და პირობები	ნორმები და წესები დაცულია	ნორმების და წესების დარღვევა შემთხვევითია	ნორმების და წესების დარღვევა არაარსებითია	ნორმების და წესების დარღვევა მოგვარებადია საწარმოო პროცესის შეუჩერებლად	ნორმების და წესების დარღვევის გამოსწორება საწარმოო პროცესის შეჩერებას საჭიროებს
N3- ტექნოგენური ავარიის მასშტაბი და მისი ზემოქმედების გავრცელების მასშტაბი და არეალი;	ავარიის წარმოქმნის წინაპირობა არ არსებობს	ავარიის მასშტაბი მინიმალურია, არ სცდება საწარმოს საზღვარს	ავარია შესაძლოა გავრცელდეს მეზობელ საწარმოს ტერიტორიაზეც, მის შედეგებთან გამკლავება	ავარია შესაძლოა გავრცელდეს მეზობელ საწარმოს ტერიტორიაზეც, მის შედეგებთან გამკლავებისთვის საჭირო იქნება	ავარია გამანადგურებლად იმოქმედებს გარემოზე, ეკონომიკურ და სოციალურ სფეროებზე, არსებით საფრთხეს შეუქმნის

დოკუმენტი №: BOT-IMS3.F01-001 | ძალაშია: 20-04-2008 წ. | რევიზია: 5 | რევიზიის თარიღი: 17-07-2020 (ბრძანება № 64/ა)

			შესაძლებელი იქნება რესურსების მაქსიმალური მობილიზების გარეშე	რესურსების მაქსიმალური მობილიზება	ადამიანების სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას,
N4 - ავარიის (ავარიული სიტუაციის) წარმოქმნის ალბათობა	ავარიის წარმოქმნის წინაპირობა არ არსებობს	ავარიის წარმოქმნის ალბათობა 1-3 %-ია	ავარიის წარმოქმნის ალბათობა 10 -15 %-ია	ავარიის წარმოქმნის ალბათობა მნიშვნელოვანად მაღალია	ავარიის წარმოქმნის ალბათობა დაუშვებლად მაღალია
N5- დაინტერესებული მხარეების მოთხოვნების შესრულების მდგომარეობა	დაინტერესებული მხარეების მოთხოვნები დაკმაყოფილებულია	დაინტერესებული მხარეების მოთხოვნები არა არსებითია და მათი შესრულება მოითხოვს უმნიშვნელო რესურსებს	დაინტერესებული მხარეების მოთხოვნების შესრულება მოითხოვს დროს და მნიშვნელოვან რესურსებს	დაინტერესებული მხარეების მოთხოვნების შესრულება მოითხოვს დიდ დროს და მნიშვნელოვან რესურსებს	დაინტერესებული მხარეების მოთხოვნების შესრულება შეუძლებელია საწარმოო პროცესის გაჩერების გარეშე
N6 - ტექნოლოგიური გაუმჯობესების აუცილებლობა	ტექნოლოგიური გაუმჯობესების აუცილებლობა არ არსებობს	საკმარისია ტექნოლოგიური რეჟიმის ცვლილებები	საჭიროა ტექნოლოგიური გაუმჯობესების ღონისძიებები	საჭიროა ნაწილობრივი ტექნოლოგიური გადაიარაღების ან რეკონსტრუქციის ღონისძიებები	საჭიროა სრული ტექნოლოგიური გადაიარაღების ან რეკონსტრუქციის ღონისძიებები
N7 - საწარმოს საქმიანობაში ხარვეზების ზეგავლენა რეგიონის ეკონომიკურ და სოციალურ სფეროებზე	საწარმოს საქმიანობაში ხარვეზები პრაქტიკულად არ ფიქსირდება	საწარმოს საქმიანობაში ხარვეზები უმნიშვნელო ზეგავლენას მოახდენს რეგიონის ეკონომიკურ და სოციალურ სფეროებზე	საწარმოს საქმიანობაში ხარვეზები მნიშვნელოვან ზეგავლენას მოახდენს რეგიონის ეკონომიკურ და სოციალურ სფეროებზე	საწარმოს საქმიანობაში ხარვეზები სერიოზულ ზიანს მიაყენებს გარემოს, მოსახლეობას, აგრეთვე სხვა საწარმოებს, საფრთხეს შეუქმნის მათ ფუნქციონირებას	საწარმოს საქმიანობაში ხარვეზები გამანადგურებლად იმოქმედებს გარემოზე, არსებით საფრთხეს შეუქმნის ადამიანების სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას, აგრეთვე სხვა საწარმოების ფუნქციონირებას.

10.3 კრიტერიუმები მათი წონადობის მიხედვით იყოფა 3 კატეგორიად:

- კრიტერიუმები NN 1-3: - წონადობის კოეფიციენტი 3;
- კრიტერიუმი N4: - წონადობის კოეფიციენტი 2;
- კრიტერიუმები NN 5-7: - წონადობის კოეფიციენტი 1;

10.4 რისკის დონის შეფასების მახასიათებელი გაიანგარიშება ფორმულით:

$$A = (K_1 \times 3) + (K_2 \times 3) + (K_3 \times 3) + (K_4 \times 2) + (K_5 \times 1) + (K_6 \times 1) + (K_7 \times 1)$$

სადაც,

A – რისკის დონის შეფასების მახასიათებელია;

K – კრიტერიუმის მნიშვნელობის კოეფიციენტი.

- თუ A ნაკლებია 25-ზე რისკის დონე დაბალია,
- თუ A მეტია 25-ზე და ნაკლებია 30-ზე რისკის დონე საშუალოა,

- თუ A მეტია 30-ზე და ნაკლებია 40-ზე- რისკის დონე მნიშვნელოვანია,
- თუ მეტია 40-ზე - რისკის დონე სერიოზულად მნიშვნელოვანი და დაუშვებელია.

11. საწარმოს ავარიული რისკების კრიტერიუმების შეფასება

ცხრილი 4

საწარმოში ხანძრის/ავეთქების რისკების კრიტერიუმების შეფასების შედეგები (2020 წ. მდგომარეობით)

კრიტერიუმის N და დასახელება	ბალები
N1 - საკანონმდებლო და ტექნიკური ნორმების მოთხოვნები, რომელთა შესრულება სავალდებულოა	2
N2- ტექნიკური უსაფრთხოების ნორმების და წესების შესრულების მდგომარეობა და პირობები	2
N3- ტექნოგენური ავარიის მასშტაბი და მისი ზემოქმედების გავრცელების მასშტაბი და არეალი;	2
N4 - ავარიის (ავარიული სიტუაციის) წარმოქმნის ალბათობა	2
N5- დაინტერესებული მხარეების მოთხოვნების შესრულების მდგომარეობა	3
N6 - ტექნოლოგიური გაუმჯობესების აუცილებლობა	3
N7 - საწარმოს საქმიანობაში ხარვეზების ზეგავლენა რეგიონის ეკონომიკურ და სოციალურ სფეროებზე	2

ცალკე განიხილება სახიფათო ნარჩენების გადამუშავების და გაუვნებლობის (ნავთობშლამების ინსინერაციის) საწარმოში ავარიის რისკების კრიტერიუმების შეფასების შედეგები, რადგან დანადგარ-მოწყობილობა შედარებით ახალია (2018 წლის გამოშვება) და მთლიანად ევროპული სტანდარტისაა

(2020 წლის მდგომარეობით)

კრიტერიუმის N და დასახელება	ბალები
N1 - საკანონმდებლო და ტექნიკური ნორმების მოთხოვნები, რომელთა შესრულება სავალდებულოა	1
N2- ტექნიკური უსაფრთხოების ნორმების და წესების შესრულების მდგომარეობა და პირობები	1
N3- ტექნოგენური ავარიის მასშტაბი და მისი ზემოქმედების გავრცელების მასშტაბი და არეალი;	2
N4 - ავარიის (ავარიული სიტუაციის) წარმოქმნის ალბათობა	2
N5- დაინტერესებული მხარეების მოთხოვნების შესრულების მდგომარეობა	2
N6 - ტექნოლოგიური გაუმჯობესების აუცილებლობა	1
N7 - საწარმოს საქმიანობაში ხარვეზების ზეგავლენა რეგიონის ეკონომიკურ და სოციალურ სფეროებზე	2

ცხრილი 5

საწარმოში ნავთობის/თხევადი აირის დაღვრის რისკების კრიტერიუმების შეფასების შედეგები (2020 წ. მდგომარეობით)

კრიტერიუმის N და დასახელება	ბალები
N1 - საკანონმდებლო და ტექნიკური ნორმების მოთხოვნები, რომელთა შესრულება სავალდებულოა	2
N2- ტექნიკური უსაფრთხოების ნორმების და წესების შესრულების მდგომარეობა და პირობები	2
N3- ტექნოგენური ავარიის მასშტაბი და მისი ზემოქმედების გავრცელების მასშტაბი და არეალი;	2
N4 - ავარიის (ავარიული სიტუაციის) წარმოქმნის ალბათობა	2

დოკუმენტი №: BOT-IMS3.F01-001 | ძალაშია: 20-04-2008 წ. | რევიზია: 5 | რევიზიის თარიღი: 17-07-2020 (ბრძანება № 64/ა)

N5- დაინტერესებული მხარეების მოთხოვნების შესრულების მდგომარეობა	2
N6 - ტექნოლოგიური გაუმჯობესების აუცილებლობა	2
N7 - საწარმოს საქმიანობაში ხარვეზების ზეგავლენა რეგიონის ეკონომიკურ და სოციალურ სფეროებზე	2

11.1 შესაბამისი გაანგარიშების შედეგები მთლიანად საწარმოსათვის წარმოდგენილია ქვემოთ:

რისკი	K ₁ x 3	K ₂ x 3	K ₃ x 3	K ₄ x 2	K ₅ x 1	K ₆ x 1	K ₇ x 1	A
1) ხანძარი/აფეთქება	2 x 3=6	2 x 3=6	2 x 3=6	2 x 2=4	3 x 1=3	3 x 1=3	2 x 1=2	30
2) ნავთობის და თხევდი აირის დაღვრა	2 x 3=6	2 x 3=6	2 x 3=6	2 x 2=4	2 x 1=2	2 x 1=2	2 x 1=2	28
3) მოძრავი მექანიზმები და ტრანსპორტის ავარია	1 x 3=3	1 x 3=3	2 x 3=6	2 x 2=4	2 x 1=2	1 x 1=1	2 x 1=2	22
4) შტორმიანი ამინდი ზღვაზე ან შემწოვი ტალღა,	1 x 3=3	1 x 3=3	1 x 3=3	1 x 2=2	1 x 1=1	1 x 1=1	1 x 1=1	14
5) ენერგოსისტემის ავარიები	1 x 3=3	1 x 3=3	1 x 3=3	1 x 2=2	1 x 1=1	1 x 1=1	1 x 1=1	14
6) საგანგებო სამედიცინო მდგომარეობა	1 x 3=3	1 x 3=3	1 x 3=3	1 x 2=2	1 x 1=1	1 x 1=1	1 x 1=1	14

ანალოგიური გაანგარიშების შედეგები ნავთობშლამების ინსინერაციის ობიექტისთვის:

რისკი	K ₁ x 3	K ₂ x 3	K ₃ x 3	K ₄ x 2	K ₅ x 1	K ₆ x 1	K ₇ x 1	A
აფეთქება	1 x 3=3	1 x 3=3	2 x 3=6	2 x 2=4	2 x 1=2	1 x 1=1	2 x 1=2	22
ნავთობის დაღვრა და აალება.	1 x 3=3	1 x 3=3	1 x 3=3	1 x 2=2	1 x 1=1	1 x 1=1	1 x 1=1	14
სითბური გამოსხივება	1 x 3=3	1 x 3=3	2 x 3=6	2 x 2=4	2 x 1=2	1 x 1=1	2 x 1=2	22
მოძრავი ტრანსპორტი	1 x 3=3	1 x 3=3	1 x 3=3	1 x 2=2	1 x 1=1	1 x 1=1	1 x 1=1	14

11.2 საწარმოში ავარიების წარმოქმნის რისკები საშუალო ან დაბალია. მიუხედავად ამისა, ვინაიდან, საწარმოს საქმიანობა დაკავშირებულია მომეტებულ ტექნიკურ საფრთხესთან, საწარმოო ავარიების წარმოქმნის რისკები საჭიროებს სისტემატურად შეფასებას და პერმანენტულად მართვას.

11.3 აღნიშნული მოთხოვნის შესრულების აუცილებლობა დადასტურებულია ქვემოთ წარმოდგენილი ავარიული სიტუაციების ან ავარიების განვითარების სავარაუდო სცენარებით.

12. საგანგებო სიტუაციის სავარაუდო განვითარების სცენარის აღწერა

საგანგებო შემთხვევის სახეობა	ავარიული სიტუაციის განვითარების უარესი სცენარი
ხანძარი/აფეთქება	რეზერვუარის სრული ან ნაწილობრივი ნგრევა: — ნამწვი აირების მომენტალური გამოფრქვევა; — სითბური გამოსხივება და მეზობლად განთავსებული ნაგებობების აალება; — აფეთქების შედეგად წარმოქმნილი უკიდურესად მაღალი ტემპერატურის მქონე

	<p>აირჰაერის ნარევის დარტყმითი ტალღა;</p> <ul style="list-style-type: none"> — მომსახურე პერსონალის თერმული და ფიზიკური ტრავმები; — მატერიალური ზარალი გარემოზე მიყენებული ზიანი; — საწარმოს იმიჯის დაზიანება.
ნავთობის და თხევადი აირის დაღვრა	<p>მოწყობილობის დეჰერმეტიზაცია:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ნავთობის ან თხევადი აირის ზალპური დაღვრა; — ნავთობის გავრცელება ხმელეთზე, მდინარეში, ზღვაში; — ნიადაგის, გრუნტის წყლების, მდინარის, ზღვის დაბინძურება; — გარემოზე მიყენებული ზიანი; — საწარმოს იმიჯის დაზიანება.
მომრავი მექანიზმები და ტრანსპორტის ავარია	<p>სახმელეთო ტრანსპორტის შეჯახება:</p> <ul style="list-style-type: none"> — საწვავის დაღვრა; — ხანძარი/აფეთქება; — მომსახურე პერსონალის თერმული და ფიზიკური ტრავმები; — მატერიალური ზარალი; — გარემოზე მიყენებული ზიანი; — საწარმოს იმიჯის დაზიანება.
	<p>საზღვაო ტრანსპორტის შეჯახება:</p> <ul style="list-style-type: none"> — საწვავის დაღვრა; — ხანძარი/აფეთქება; — მომსახურე პერსონალის თერმული და ფიზიკური ტრავმები; — მატერიალური ზარალი; — გარემოზე მიყენებული ზიანი; — საწარმოს იმიჯის დაზიანება.
ენერგოსისტემის ავარიები	<p>ელექტრო ან თბომომარაგების შეწყვეტა:</p> <ul style="list-style-type: none"> — საწარმოო პროცესის შეჩერება; — მატერიალური ზარალი.
საგანგებო სამედიცინო მდგომარეობა	<p>მომსახურე პერსონალის ჯანმრთელობის დაზიანება:</p> <ul style="list-style-type: none"> — მატერიალური ზარალი; — კონფლიქტი დასაქმებულსა და დამსაქმებელს შორის; — საწარმოს იმიჯის დაზიანება.

12.1 როგორც წესი, ავარიის მანიცირებელი მოვლენაა დანადგარის, მოწყობილობის, სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციის წესების და შრომის დაცვის და საწარმოო უსაფრთხოების, სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნების შეუსრულებლობა.

12.2 ინსინერატორის დანადგარზე, ავარიის მანიცირებელი მოვლენაა სრული ან ნაწილობრივ დეჰერმეტიზაცია/ნგრევა და ამის შედეგად, საშიში ნივთიერებების და სითბური ენერგიის გამოფრქვევა გარემოში. (დანადგარის „სრულ“ ნგრევაში იგულისხმება, რომ შესაძლებელია აფეთქების შედეგად მოხდეს ინსინერატორის მყისიერი დეჰერმეტიზაცია და შიგთავსი ცხელი აირების ზალპური გამოფრქვევა. დანადგარის „ნაწილობრივ“ ნგრევაში იგულისხმება, რომ ინსინერატორის კორპუსის ლლობის შედეგად კორპუსში წარმოიქმნება მცირე ზომის ნახვრეტები, საიდანაც ადგილი ექნება შიგთავსი ცხელი აირების ზალპური გამოფრქვევას).

12.3 საშიში ნივთიერებების (ნამწვი აირების შემადგენელი მავნე ნივთიერებები: ნახშირჰაენგი, აზოტისჰანგეულები, გოგირდოვანი აირები და ა.შ) და სითბური ენერგიის (ინსინერატორის

პირველ და მეორე კამერაში 950 გრადუსი ტემპერატურის მქონე აირების სითბური ენერჯის) ზალპურ გამოფრქვევას მოყვება აირების დარტყმითი ტალღა და მაღალი ტემპერატურის მქონე აირების გავრცელება მიმდებარე (50 მეტრამდე) ზონაში. რაც თავის მხრივ გამოიწვევს საწარმოს მთელ ტერიტორიაზე ნაგებობების ნგრევას და ჰაერის ტემპერატურის მკვეთრად მომატების შედეგად ხანძარს - კონტეინერული ტიპის ნაგებობების და ფარდულების და დიზელის საწვავის ავზის ააღებას.

- 12.4 ავარიული სიტუაციის განვითარების სცენარით, თუ გაითიშება ინსინერატორის კორპუსის გაგრილების სისტემა, სავარაუდოა, რომ წარმოიქმნება დანადგარის „სრული“ ნგრევის პირობები, რომელთა შემთხვევაში, მომსახურე პერსონალი მიიღებს თერმულ და ფიზიკურ ტრავმებს.
- 12.5 ამიტომ, საწარმოს საქმიანობის დროს უპირველესი ყურადღება უნდა დაეთმოს პერსონალის სათანადოდ მომზადებას, ინსტრუქტაჟებს, დანადგარის, მოწყობილობის, სატრანსპორტო საშუალების გამართულობას და ექსპლუატაციის წესების და შრომის დაცვის და საწარმოო უსაფრთხოების, სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნების შესრულების უზრუნველყოფის ღონისძიებებს.
- 12.6 გარდა ამისა, ენერგომომარაგების ორი წყაროს არსებობა პრაქტიკულად გამორიცხავს ენერგოსისტემაში დაზიანების შემთხვევაში მოსალოდნელ რისკის ფაქტორებს და საწარმოს ფუნქციონირების შეჩერების შესაძლებლობას.

თავი 3: საგანგებო სიტუაციების პრევენცია

13. საგანგებო სიტუაციის პრევენციისა და მიტიგაციის ღონისძიებების აღწერა

საგანგებო სიტუაციის პრევენციისა და მიტიგაციის ღონისძიებების აღწერა საგანგებო სიტუაციის განვითარების სცენარის მიხედვით

№	ღონისძიების დასახელება	ღონისძიების განმახორციელებელი ძირითადი ორგანიზაცია/ პასუხისმგებელი პირი	ღონისძიების განმახორციელებელი დამხმარე ორგანიზაცია/ პასუხისმგებელი პირი	განხორციელების ვადები
1	პერსონალის სწავლების, ტრენინგების პროცედურები	ინტეგრირებული მენეჯმენტის სიტემების მართვის და სტანდარტიზაციის განყოფილება	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	წელიწადში 2-ჯერ
2	შემყვანი, პირველადი, მიმდინარე ინსტრუქტაჟების პროცედურები;	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	საწარმოო უზნების უფროსები,	მუდმივად
3	რისკების და საშიშროების შეფასების პროცედურები:	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	ინტეგრირებული მენეჯმენტის სიტემების მართვის და სტანდარტიზაციის განყოფილება	მუდმივად
4	საშიშ სამუშაოებზე დამზღვევის სანებართვო	შრომის დაცვის, სამრეწველო	საწარმოო უზნების	მუდმივად

დოკუმენტი №: BOT-IMS3.F01-001 | ძალაშია: 20-04-2008 წ. | რევიზია: 5 | რევიზიის თარიღი: 17-07-2020 (ბრძანება № 64/ა)

	სისტემა;	უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	უფროსები,	
5	პესონალის მიერ თანამდებობრივი ინსტრუქციების შესრულების უზრუნველყოფის დონისძიებები;	კადრების მართვის განყოფილება	საწარმოო უბნების უფროსები,	მუდმივად
6	ცალკეული ტექნოლოგიური ოპერაციების უსაფრთხოების და შრომის დაცვის ინსტრუქციების შესრულების უზრუნველყოფა;	საწარმოო უბნების უფროსები, საოპერაციო დირექტორი, მთავარი ინჟინერი,	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	მუდმივად
7	სახანძრო უსაფრთხოების წესების შესრულების უზრუნველყოფა;	საწარმოო უბნების უფროსები, შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	აუტსორსინგული კომპანია შპს „სახანძრო უსაფრთხოება. მომსახურება“	მუდმივად
8	ჰაერის დაგაზიანების გაზომვის და შეტყობინების სისტემის ფუნქციონირების შესრულების უზრუნველყოფა;	საწარმოო უბნების უფროსები, ეკოლოგიური მონიტორინგის საგამოცდო ლაბორატორია	საკონტროლო-გამზომი ხელსაწყოების და ავტომატიზაციის განყოფილება	მუდმივად
9	რეზერვუარებში ნავთობის დონის პერმანენტულად გაზომვის სისტემის ფუნქციონირების შესრულების უზრუნველყოფა;	საწარმოო უბნების უფროსები, საოპერაციო დირექტორი,	მთავარი ინჟინრის სამსახურები	მუდმივად
10	გარემოს (ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლები, ატმოსფერული ჰაერი) შიდა მონიტორინგი;	ეკოლოგიური მონიტორინგის საგამოცდო ლაბორატორია	მთავარი ინჟინრის სამსახურები	მუდმივად
11	საწარმოს ტერიტორიის დაცვის და ვიზუალური მონიტორინგი;	დაცვის სამსახური,	უსაფრთხოების სამსახური	მუდმივად
12	რეზერვუარების ექსპლუატაციის და რემონტის ინსტრუქციების მოთხოვნების შესრულების უზრუნველყოფა;	საწარმოო უბნების უფროსები, საოპერაციო დირექტორი,	მთავარი ინჟინრის სამსახურები	მუდმივად
13	ტენოლოგიური დანადგარების და მოწყობილობის ექსპლუატაციის და რემონტის ინსტრუქციების მოთხოვნების შესრულების უზრუნველყოფა;	საწარმოო უბნების უფროსები, საოპერაციო დირექტორი,	მთავარი ინჟინრის სამსახურები	მუდმივად
14	ტექნოლოგიური მილსადენების ექსპლუატაციის და რემონტის ინსტრუქციების მოთხოვნების შესრულების უზრუნველყოფა;	საწარმოო უბნების უფროსები, საოპერაციო დირექტორი,	მთავარი ინჟინრის სამსახურები	მუდმივად
15	ელექტროძალის დანადგარების და ხაზოვანი ნაგებობების ექსპლუატაციის და რემონტის ინსტრუქციების მოთხოვნების შესრულების უზრუნველყოფა;	საწარმოო უბნების უფროსები, საოპერაციო დირექტორი,	მთავარი ინჟინრის სამსახურები	მუდმივად
16	სტატიკური ელექტრობისაგან დაცვის სისტემების მართვის პროცედურების შესრულების უზრუნველყოფა;	საწარმოო უბნების უფროსები, საოპერაციო დირექტორი,	მთავარი ინჟინრის სამსახურები	მუდმივად
17	მებდაცვის სისტემების მართვის პროცედურების შესრულების უზრუნველყოფა;	საწარმოო უბნების უფროსები, საოპერაციო დირექტორი,	მთავარი ინჟინრის სამსახურები	მუდმივად
18	დამხმარე საინჟინრო ინფრასტრუქტურის ექსპლუატაციის და რემონტის ინსტრუქციების მოთხოვნების შესრულების უზრუნველყოფა;	საწარმოო უბნების უფროსები, საოპერაციო დირექტორი,	მთავარი ინჟინრის სამსახურები	მუდმივად
19	ხაზოვანი ნაგებობების საწარმოს ტერიტორიაზე განთავსების გენგეგმების უზრუნველყოფა;	საწარმოო-ტექნიკური განყოფილება	მთავარი ინჟინრის სამსახურები	მუდმივად
20	კონტროლის და ზედამხედველობის პროცედურების შესრულების	საწარმოო უბნების უფროსები, საოპერაციო დირექტორი,	მთავარი ინჟინრის სამსახურები	მუდმივად

დოკუმენტი №: BOT-IMS3.F01-001 | ძალაშია: 20-04-2008 წ. | რევიზია: 5 | რევიზიის თარიღი: 17-07-2020 (ბრძანება № 64/ა)

	უზრუნველყოფა;			
21	ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების საინჟინრო ინფრასტრუქტურის მართვის პროცედურები;	მთავარი ინჟინრის სამსახურები	აუტოსინგული კომპანია შპს „სახანძრო უსაფრთხოება. მომსახურება“	მუდმივად
22	ხანძარსაწინააღმდეგო ქაფით მომარაგების ინფრასტრუქტურის მართვის პროცედურების შესრულების უზრუნველყოფა;	მთავარი ინჟინრის სამსახურები		მუდმივად
23	რეზერვუარების ხანძარქრობის ავტომატიზირებული სისტემის მართვის პროცედურების შესრულების უზრუნველყოფა;	მთავარი ინჟინრის სამსახურები		მუდმივად
24	ხანძარსაწინააღმდეგო რაზმის პერსონალის და ტექნიკის 24 საათიან რეჟიმში მზადყოფნის მართვის პროცედურების შესრულების უზრუნველყოფა;	აუტოსინგული კომპანია შპს „სახანძრო უსაფრთხოება. მომსახურება“	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	მუდმივად
25	ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის პერსონალის და ტექნიკის 24 საათიან რეჟიმში მზადყოფნის მართვის პროცედურების შესრულების უზრუნველყოფა;	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება		მუდმივად
26	კავშირგაბმულობის საშუალებების მართვის პროცედურების შესრულების უზრუნველყოფა;	საინფორმაციო ტექნოლოგიების და ტელეკომუნიკაციების განყოფილება		მუდმივად
27	ტექნოგენურ ავარიებზე რეაგირების გეგმების ყოველწლიური განახლების და მართვის პროცედურების შესრულების უზრუნველყოფა;	ინტეგრირებული მენეჯმენტის სიტემების მართვის და სტანდარტიზაციის განყოფილება	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	მუდმივად
28	ავარიის შესახებ შეტყობინების სისტემის ფუნქციონირების უზრუნველყოფა;			მუდმივად
29	ხანძარსაწინააღმდეგო რაზმის პერსონალის და ტექნიკის მზადყოფნა;	აუტოსინგული კომპანია შპს „სახანძრო უსაფრთხოება. მომსახურება“	უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	მუდმივად
30	ქალაქის ხანძარსაწინააღმდეგო სამსახურის რაზმის პერსონალის და ტექნიკის მზადყოფნა რეაგირებისათვის.	აუტოსინგული კომპანია შპს „სახანძრო უსაფრთხოება. მომსახურება“	უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	მუდმივად
31	ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის და ტექნიკის მზადყოფნა რეაგირებისათვის	უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება		მუდმივად
32	ბათუმის ნავთობტერმინალის კონტრაქტორი კომპანია „NRC Internationale“-ს ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის პერსონალის და ტექნიკის მზადყოფნა რეაგირებისათვის;	უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	კონტრაქტორი კომპანია „NRC Internationale“	მუდმივად

14. საგანგებო სიტუაციაზე მზადყოფნის მიზნით განსახორციელებელი ღონისძიებების აღწერა

საგანგებო სიტუაციაზე მზადყოფნის მიზნით განსახორციელებელი ღონისძიებების აღწერა
საგანგებო სიტუაციის განვითარების სცენარის მიხედვით

დოკუმენტი №: BOT-IMS3.F01-001 | ძალაშია: 20-04-2008 წ. | რევიზია: 5 | რევიზიის თარიღი: 17-07-2020 (ბრძანება № 64/ა)

№	ღონისძიების დასახელება	ღონისძიების განმახორციელებელი ძირითადი ორგანიზაცია/ პასუხისმგებელი პირი	ღონისძიების განმახორციელებელი დამხმარე ორგანიზაცია/ პასუხისმგებელი პირი	განხორციელების ვადები
1	პერსონალის სწავლება, ტრენინგები	ინტეგრირებული მენეჯმენტის სიტემების მართვის და სტანდარტიზაციის განყოფილება	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	წელიწადში 1-ჯერ
2	საგანგებო მართვის გეგმის ყოველწლიური განახლება და მართვა;	ინტეგრირებული მენეჯმენტის სიტემების მართვის და სტანდარტიზაციის განყოფილება	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	
3	ხანძარსაწინააღმდეგო რაზმის პერსონალის და ტექნიკის 24 საათიან რეჟიმში მზადყოფნა;	აუტსორსინგული კომპანია შპს „სახანძრო უსაფრთხოება. მომსახურება“	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	მუდმივად
4	ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის პერსონალის და ტექნიკის 24 საათიან რეჟიმში მზადყოფნა;	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება		მუდმივად
5	ხანძარსაწინააღმდეგო წყლით უზრუნველყოფის სისტემების გამართულობა;	მთავარი ინჟინრის სამსახურები	აუტსორსინგული კომპანია შპს „სახანძრო უსაფრთხოება. მომსახურება“	მუდმივად

15. საგანგებო სიტუაციაზე რეაგირების ღონისძიებების აღწერა

**საგანგებო სიტუაციაზე რეაგირების ღონისძიებების აღწერა
საგანგებო სიტუაციის განვითარების სცენარის მიხედვით**

№	ღონისძიების დასახელება	ღონისძიების განმახორციელებელი ძირითადი ორგანიზაცია/ პასუხისმგებელი პირი	ღონისძიების განმახორციელებელი დამხმარე ორგანიზაცია/ პასუხისმგებელი პირი	განხორციელების ვადები
ავარიული შემთხვევა - ხანძარი, აფეთქება				
1	ავარიის შესახებ შიდა და გარე შეტყობინებების გავრცელება	სადისპეტჩერო სამსახური	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	დაუყოვნებლივ
2	ავარიის ღონის წინასწარი შეფასება	საწარმოო უნის პერსონალი, სადაც მოხდა საგანგებო შეთხვევა	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	დაუყოვნებლივ
3	განგაშის სიგნალის საფუძველზე ხანძარსაწინააღმდეგო რესურსების მობილიზაცია	საწარმოო უნის პერსონალი, სადაც მოხდა საგანგებო შეთხვევა	შპს „სახანძრო უსაფრთხოება. მომსახურება“.	დაუყოვნებლივ

დოკუმენტი №: BOT-IMS3.F01-001 | ძალაშია: 20-04-2008 წ. | რევიზია: 5 | რევიზიის თარიღი: 17-07-2020 (ბრძანება № 64/ა)

4	ხანძარსაწინააღმდეგო რესურსების ადგილზე გასვლა და ადგილზე განლაგება	შპს „სახანძრო უსაფრთხოება. მომსახურება“.	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	15 წუთი შეტყობინების მიღებიდან
5	ხანძარქრობის საბრძოლო ღონისძიებების დაწყება	შპს „სახანძრო უსაფრთხოება. მომსახურება“.	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	20 წუთი შეტყობინების მიღებიდან
6	ავარიის ღონის განმეორებითი შეფასება	შპს „სახანძრო უსაფრთხოება. მომსახურება“.	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	20 წუთი შეტყობინების მიღებიდან
7	ხანძარქრობის დამატებითი რესურსების (ადგილობრივი მუნიციპალური ძალები) მობილიზაცია - საჭიროების შემთხვევაში	დისპეჩერი	შპს „სახანძრო უსაფრთხოება. მომსახურება“.	20 წუთი შეტყობინების მიღებიდან
8	სამედიცინო დახმარების რესურსების მობილიზაცია ადგილზე	დისპეჩერი	ეკიმადელი პირველადი სამედიცინო დახმარების პუნქტი	დაუყოვნებლივ
9	საგანგებო მართვის ცენტრის ამოქმედება (საჭიროების შემთხვევაში)	შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“ გენდირექტორი	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	30 წუთი შეტყობინების მიღებიდან
10	ავარიის დროს საწარმოში და მიმდებარე ტერიტორიაზე საწარმოო პროცესების შეზღუდვა;	საგანგებო მართვის ცენტრის უფროსი	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება, უსაფრთხოების სამსახური	დაუყოვნებლივ
11	საფრთხის ზონიდან პერსონალის ევაკუაციის დაწყება	საგანგებო მართვის ცენტრის უფროსი	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება, უსაფრთხოების სამსახური	დაუყოვნებლივ
12	ავარიის ღონის განმეორებითი შეფასება	საგანგებო მართვის ცენტრი	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება, უსაფრთხოების სამსახური	40 წუთი შეტყობინების მიღებიდან
13	ხანძარქრობის დამატებითი რესურსების რეგინული ძალები) მობილიზაცია - საჭიროების შემთხვევაში	საგანგებო მართვის ცენტრი	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება, უსაფრთხოების სამსახური	40 წუთი შეტყობინების მიღებიდან
14	ხანძარქრობის საბრძოლო ღონისძიებების დასრულების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება	საგანგებო მართვის ცენტრი	შპს „სახანძრო უსაფრთხოება. მომსახურება“.	
15	ხანძარქრობის საბრძოლო ღონისძიებების დასრულების შესახებ შეტყობინებების გადაცემა	შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“, დისპეჩერი	საგანგებო მართვის ცენტრი	

დოკუმენტი №: BOT-IMS3.F01-001 | ძალაშია: 20-04-2008 წ. | რევიზია: 5 | რევიზიის თარიღი: 17-07-2020 (ბრძანება № 64/ა)

16	ხანძარქრობის რესურსების დემობილიზაცია	საგანგებო მართვის ცენტრი	შპს „სახანძრო უსაფრთხოება. მომსახურება“.	
ავარიული შემთხვევა - ნავთობის/თხევადი აირის ავარიული დაღვრა				
1	ავარიის შესახებ შიდა და გარე შეტყობინებების გავრცელება	სადისპეტჩერო სამსახური	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	დაუყოვნებლივ
2	ავარიის დონის წინასწარი შეფასება	საწარმოო უნის პერსონალი, სადაც მოხდა საგანგებო შემთხვევა	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	დაუყოვნებლივ
3	განგაშის სიგნალის საფუძველზე ხანძარსაწინააღმდეგო რესურსების მობილიზაცია	საწარმოო უნის პერსონალი, სადაც მოხდა საგანგებო შემთხვევა	შპს „სახანძრო უსაფრთხოება. მომსახურება“.	დაუყოვნებლივ
4	ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების რესურსების ადგილზე გასვლა და ადგილზე განლაგება	ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფი	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	15-20 წუთი შეტყობინების მიღებიდან
5	ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ღონისძიებების დაწყება	ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფი	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	20-30 წუთი შეტყობინების მიღებიდან
6	ავარიის დონის განმეორებითი შეფასება	ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფი	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	20 წუთი შეტყობინების მიღებიდან
7	ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების დამატებითი რესურსების მობილიზაცია - საჭიროების შემთხვევაში	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფი	20-40 წუთი შეტყობინების მიღებიდან
8	სამედიცინო დახმარების რესურსების მობილიზაცია ადგილზე	დისპეტჩერი	ექიმადელი პირველადი სამედიცინო დახმარების პუნქტი	დაუყოვნებლივ
9	საგანგებო მართვის ცენტრის ამოქმედება (საჭიროების შემთხვევაში)	შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“ გენდირექტორი	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება	60 წუთი შეტყობინების მიღებიდან
10	ავარიის დროს დაღვრის წყაროს აღმოჩენა და დაღვრის შეჩერება ;	საწარმოო უნის პერსონალი, სადაც მოხდა საგანგებო შემთხვევა	მთავრი ინჟინრის სამსახური	დაუყოვნებლივ
11	ავარიის დონის განმეორებითი შეფასება	საგანგებო მართვის ცენტრი	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება, უსაფრთხოების სამსახური	60 წუთი შეტყობინების მიღებიდან
12	ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების დამატებითი რესურსების მობილიზაცია - საჭიროების შემთხვევაში	საგანგებო მართვის ცენტრი	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება, უსაფრთხოების სამსახური	60 წუთი შეტყობინების მიღებიდან

13	ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ღონისძიებების დასრულების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება	საგანგებო მართვის ცენტრი	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება, უსაფრთხოების სამსახური
14	ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების დასრულების შესახებ შეტყობინებების გადაცემა	შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“, დისპეჩერი	საგანგებო მართვის ცენტრი
15	ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების რესურსების დემობილიზაცია	საგანგებო მართვის ცენტრი	შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილება, უსაფრთხოების სამსახური

თავი 4: ოპერატიული ნაწილი

16. საგანგებო სიტუაციების შესახებ შეტყობინების სისტემა

- 16.1 გეგმის ეს ნაწილი წარმოადგენს შეტყობინების პროცედურების სახელმძღვანელოს, რომლებიც უნდა სრულდებოდეს საგანგებო სიტუაციის აღმოჩენისთანავე.
- 16.2 შიდა და გარე შეტყობინებები განიხილება ცალ-ცალკე უფრო მეტი გარკვეულობისათვის.
- 16.3 ყველა შეტყობინება უაღრესად მნიშვნელოვანია და უნდა განხორციელდეს დროულად.

17. შიდა შეტყობინება

- 17.1 ყოველი საგანგებო სიტუაციის შესახებ შეტყობინება კეთდება შიდა არხების მეშვეობით მოთხოვნილ საზღვრებში.
- 17.2 დაუშვებელია და კატეგორიულად არ შეიძლება შეტყობინების გაგზავნის გადადება ქვეგანყოფილების უშუალო ხელმძღვანელის არყოფნის გამო.
- 17.3 შესაბამისი დონის ხელმძღვანელობის დროული ინფორმირების აუცილებლობის შემთხვევაში, უფლებამოსილება ენიჭება სხვა დონის ხელმძღვანელს.
- 17.4 ყველა გაუთვალისწინებელი ვითარება თხოულობს შეტყობინებას.
- 17.5 სიტუაციის საშიშროების დონე გავლენას ახდენს შეტყობინებაზე და პირველად რეაგირებაზე ავარიული სიტუაციისას.
- 17.6 მნიშვნელოვანია სწორედ დაკლასიფიცირდეს საშიშროების დონე, რათა შესაბამისი შეტყობინება და რეაგირების უზრუნველყოფა მოხდეს:
  - **დონე 1:** ინციდენტი, რომელიც სწრაფად კონტროლირებადია (უმნიშვნელო: აალება, დაზიანება; ნავთობის შლამის/საშიში ნითიერებების მცირედი დაღვრა მიწაზე ან შემთხვევა საწარმოს შიგა ტერიტორიაზე, რომელმაც შესაძლოა გავლენა იქონიოს

ოპერაციებზე). შენიშვნა: 10 ტონა ან ნაკლები რაოდენობის ნავთობის დაღვრა მიეკუთვნება I დონის ინციდენტების ჯგუფს.

- **დონე 2:** ინციდენტი, რომელთან გამკლავებაც დაუყოვნებლივ ვერ ხერხდება, თუმცა შეიძლება დარეგულირდეს საწარმოს პერსონალის მიერ ბათუმის ნავთობტერმინალის პერსონალის დახმარებით და მისი რესურსების გამოყენებით.
- **დონე 3:** უკიდურესად სერიოზული ინციდენტი, რომელიც მოითხოვს ბათუმის ნავთობტერმინალის პერსონალისა და მთლიანი რესურსების, ასევე სახელმწიფო და მუნიციპალური რესურსების ჩართვას.

17.7 ავარიული სიტუაციის ან ავარიის აღმომჩენი პირი ვალდებულია:

- დაუყოვნებლივ აცნობოს ამის შესახებ ბათუმის ნავთობტერმინალის დისპეჩერს.

17.8 დისპეჩერი ვალდებულია:

- ავარიული სიტუაციის ან ავარიის აღმომჩენი პირისგან უნდა მიიღოს შემდეგი ინფორმაცია:
  - პიროვნების გვარი, სახელი
  - ადგილმდებარეობა
  - ტელეფონის ნომერი უკუკავშირისთვის
  - საგანგებო სიტუაციის სახე
  - სპეციალური განკარგულებები, მათი არსებობის შემთხვევაში
- ავარიული სიტუაციის და/ან ავარიის შესახებ ინფორმაციის მიღების შესახებ აცნობოს ნავთობბაზის უფროსი ოპერატორს / უბნის უფროსს.
- ავარიული სიტუაციის ან ავარიის შესახებ ინფორმაციის (შეტყობინების) დადასტურების შემდეგ, ეცნობოს შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ HSE მენეჯერს (შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილების უფროსს), სახანძრო ბრიგადას, პირველადი ექიმამდელი სამედიცინო დახმარების სამსახურს, ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფს.

18. გარე შეტყობინება

18.1 დისპეჩერი ვალდებულია:

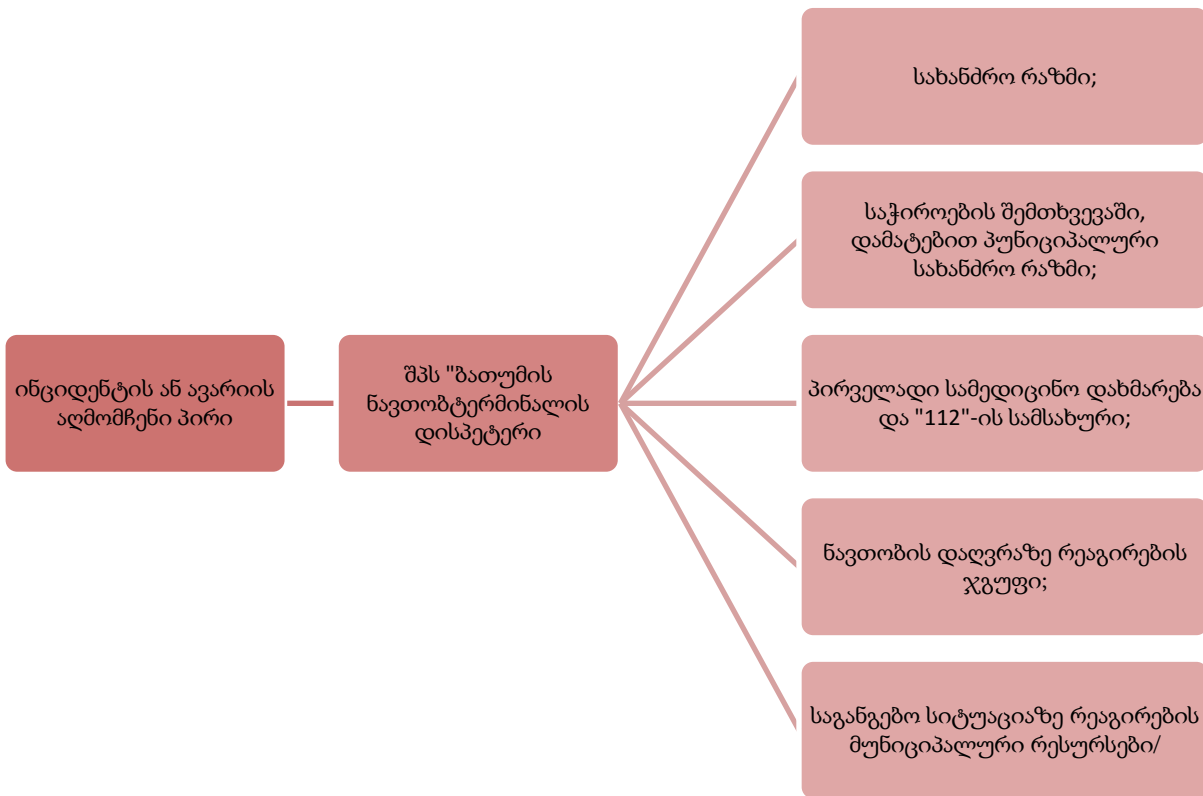
- 18.1.1 სათანადო მითითების შემდეგ, სასწრაფოდ (1 საათში საგანგებო შემთხვევის შესახებ ინფორმაციის მიღებიდან) გადასცეს ინფორმაცია ავარიის შესახებ ყველა სახელწიფო მარეგულირებელ ორგანოს და სხვა გარეშე ორგანიზაციებს.

- 18.1.2 სათანადო მითითების შემდეგ, სასწრაფოდ გადასცეს ინფორმაცია ავარიის შესახებ „ყაზტრანსოილის“ დისპეჩერს.
- 18.1.3 ავარიის, ინციდენტის შესახებ ინფორმაცია, უნდა გადაეცეს დაინტერესებულ სახელმწიფო ორგანოებს და სხვა გარეშე ორგანიზაციებს, აგრეთვე მასმედიის საშუალებებს საზოგადოების ინფორმირებისათვის.

სურათი 7

ინციდენტის/ავარიის შესახებ შეტყობინების სქემა

- 18.2 შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილების უფროსი ვალდებულია საგანგებო შემთხვევიდან არ უგვიანეს 24 საათისა გადასცეს ოფიციალური ინფორმაცია „ყაზტრანსოილის“ ცენტრალური ოფისი დისპეჩერს.,
- 18.3 შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ საწარმოს ექსპლუატაციის დროს 1-ლი დონის ინციდენტის მართვის პროცესს უხელმძღვანელებს საწარმოს მთავარი ინჟინერი, ან სპეციალური ბრძანებით დანიშნული პირი. ამასთან, „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ დისპეჩერის მიერ შეტყობინება აუცილებლად გადაეცემა და სავალდებულო წესით ავარიის/ინციდენტის ადგილზე გამოიძახება ნავთობტერმინალის HSSE სამსახური,

- 18.4 იმ შემთხვევაში, როცა ავარიის მასშტაბი სცილდება 1-ლი დონეს, ან სავარაუდოა საგანგებო სიტუაციის გავრცელება (მაგალითად, ხანძარი, აფეთქება) სავალდებულოა შეიქმნას ინციდენტის მართვის ცენტრი, რომელსაც ხელმძღვანელობს შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ გენერალური დირექტორი ან მისი ბრძანებით უფლებამოსილი პირი.
- 18.5 ასეთ შემთხვევაში, ინციდენტის მართვის ცენტრის ძირითადი ფუნქცია იქნება მნიშვნელოვანი საშიშროების მქონე საგანგებო სიტუაციის წარმოქმნისთანავე დაგეგმოს და ორგანიზაციულ-ტექნიკურად უზრუნველყოფილია ვარიული სიტუაციის და/ან ავარიის ლიკვიდაციის კონკრეტული ღონისძიებები და შესაბამისი ოპერატიულ მოქმედებები.
- 18.6 ხანძრის შემთხვევის დროს გამოძახებულ სახელმწიფო სახანძრო უწყების ზედამხედველს მოსვლისთანავე გადაეცემა მართვის ცენტრის ხელმძღვანელის მოვალეობა.
- 18.7 ზოგადად, მართვის სისტემა სტრუქტურულად 4 ძირითად ელემენტს მოიცავს:
- 1) საგანგებო მდგომარეობის იდენტიფიკაცია და შემდგომი მოქმედებების ეფექტური ორგანიზაცია;
  - 2) როლებისა და მოვალეობების ზუსტი განაწილება;
  - 3) კავშირის და შეტყობინების ოპერატიული სისტემა;
  - 4) ინციდენტის ლიკვიდაციისათვის საჭირო რესურსების ოპერატიულად მობილიზების და პერსონალის უსაფრთხო ევაკუაციის გარანტიები.
- 18.8 საგანგებო სიტუაციის (ინციდენტის) იდენტიფიკაცია კლასიფიცირდება როგორც დადასტურებული და დაუდასტურებელი ინციდენტი.
- 18.9 დადასტურებული ინციდენტი არის ისეთი საგანგებო სიტუაცია, რომელიც ნამდვილად დადასტურებულია ტერმინალის პერსონალის ან კონტრაქტორი კომპანიის მიერ. დადასტურებული ინციდენტის შემთხვევაში დაუყოვნებლივ უნდა ამოქმედდეს ინციდენტის მართვის სისტემა და მიუხედავად საგანგებო შემთხვევის მასშტაბისა, მობილიზაცია გაუკეთდეს შესაბამის რესურსებს.
- 18.10 დაუდასტურებული ინციდენტი არის ისეთი საგანგებო შემთხვევა, როდესაც შეტყობინება მის შესახებ არ არის დამოწმებული მეორე საიმედო წყაროდან მიღებული შეტყობინებით და საჭიროა საკითხის სასწრაფოდ გარკვევა.
- 18.11 სავარაუდო საგანგებო სიტუაციის შესახებ შეტყობინების მიღებისთანავე დაუყოვნებლივ მზადყოფნაში უნდა იქნეს მოყვანილი ბათუმის ნავთობტერმინალის შესაბამისი რესურსები და გატარდეს შესაბამისი ღონისძიებები ინციდენტის დასადასტურებლად და მისი ზუსტი ადგილმდებარეობის დასადგენად.

19. საგანგებო სიტუაციების მართვის ცენტრი

- 19.1 საგანგებო სიტუაციების მართვის ცენტრის (ცენტრი) იქმნება, რათა გამოყენებულ იქნას მართვის საშუალებად ყველა ტიპის ავარიული შემთხვევების შესარბილებლად.
- 19.2 ცენტრმა შეიძლება უხელმძღვანელოს როგორც მცირე ავარიებს, ისე უფრო მნიშვნელოვან ან უფრო რთულ ავარიებს.
- 19.3 ცენტრი, ძირითადი სამუშაო ფაქტორებად, იყენებს შემდეგ კატეგორიებს:
- მთლიანი პასუხისმგებლობის დაკისრება ერთ პიროვნებაზე
  - პასუხისმგებლობის, მნიშვნელობისა და მოვალეობების სუბორდინირების უზრუნველყოფა საგანგებო შემთხვევების დროს.
  - სისტემა მარტივი და ცნობადია და როგორც წესი გამოიყენება ყველა ავარიის დროს.
  - კავშირის სისტემების სტრუქტურირება
  - რეაგირებისა და გადანაწილების რესურსების სტრუქტურირებული სისტემის არსებობა
  - პასუხისმგებლობისა და უფლებამოსილების გაფართოების, გაზრდის და გადაცემა/შეცვლის გათვალისწინება
  - “ერთიანი მმართველობის” ქონა იქ სადაც საჭირო იქნება მმართველობის დონეზე სახელმწიფოს ჩარევა.
- 19.4 საგანგებო სიტუაციის მართვის თანმიმდევრობა:
- 19.4.1 საგანგებო სიტუაციის დროს შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“ განახორციელებს რეაგირების ღონისძიებებს შემდეგი თანმიმდევრობით:
- 1) დაადასტუროს მდგომარეობის ტიპი და სიმძიმე
  - 2) საჭიროების შემთხვევაში გასცეს განგაშის მითითება
  - 3) ინსტრუქციები მისცეს ტერმინალის შესაბამის სამსახურებს:
    - შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და ეკოლოგიის განყოფილების უფროსს,
    - დაცვის განყოფილების უფროსს,
    - სახანძრო სამსახურის უფროსს,
    - ჯანდაცვის სპეციალისტს,
    - საგანგებო სიტუაციების სამსახურის უფროსს,
    - ინცინდენტის ადგილის პასუხისმგებელ პერსონალს,
    - დახმარებისათვის გამოძახებულ სახელმწიფო უწყების ზედამხედველს.
  - 4) უზრუნველყოს ინცინდენტის ტერიტორიაზე “სამუშაო საშვის” (PTW) დროებით შეჩერება
  - 5) ინფორმაცია მიაწოდოს ბათუმის ნავთობტერმინალის ხელმძღვანელობას.
  - 6) საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყოს შეტყობინების გადაცემა ინცინდენტის მიმდებარე ტერიტორიაზე მცხოვრები მოსახლეობისათვის და/ან პოლიციისათვის

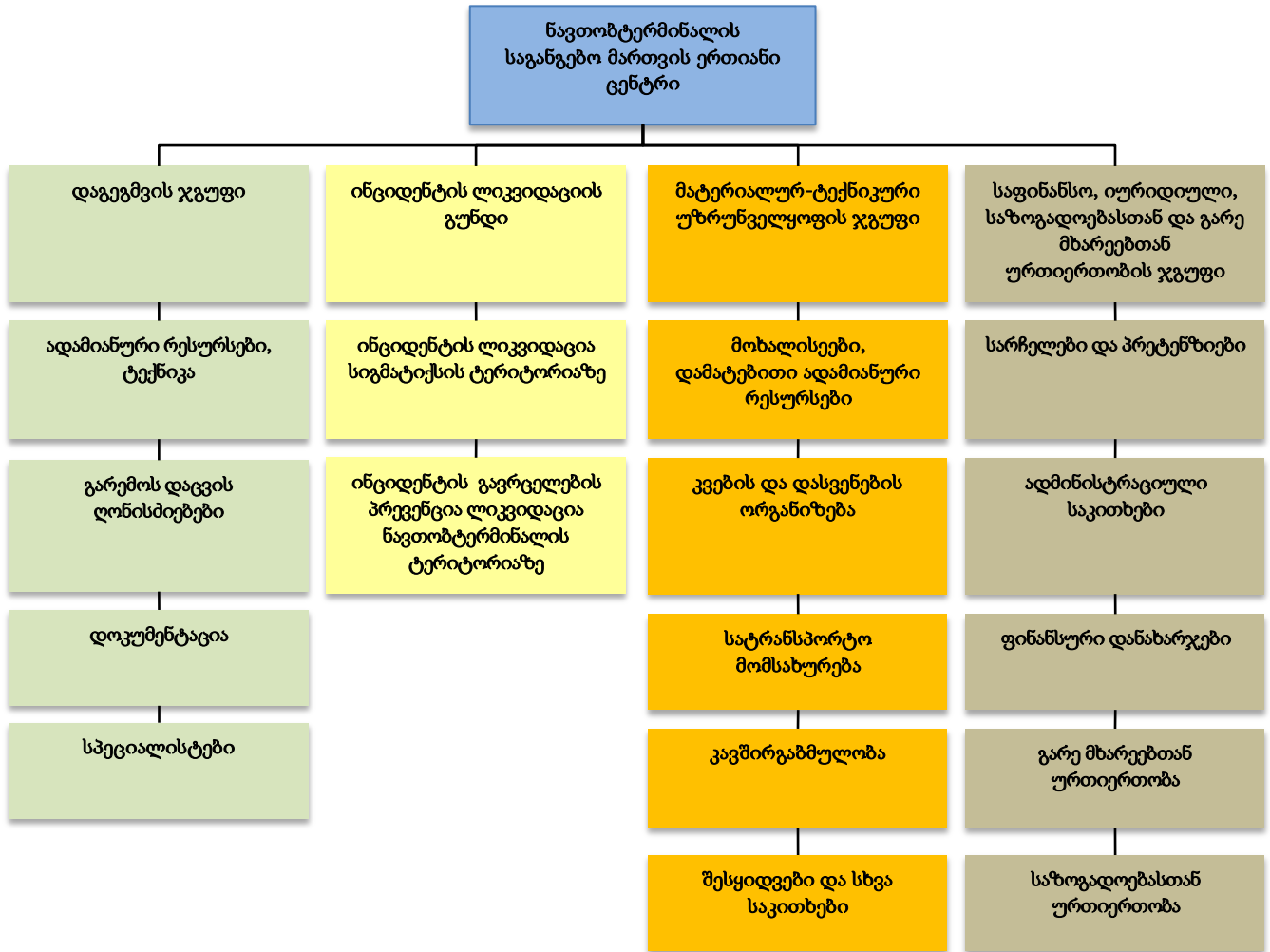

- 7) საჭიროების შემთხვევაში გამოიძახოს, ან გასცეს მითითება გამოიძახონ, გარეშე დახმარება, მაგ. სახანძრო, სასწრაფო დახმარება და ა.შ.
- 8) უზრუნველყოს ყველა თანამშრომლის უსაფრთხო ადგილას გაყვანა
- 9) მონიტორინგი გაუწიოს საგანგებო მდგომარეობის აღკვეთის ღონისძიებებს
- 10) დაადასტუროს საგანგებო მდგომარეობის ლიკვიდაცია და ტერიტორიის უსაფრთხოება
- 11) გასცეს “ყველაფერი წესრიგშია” განცხადების გაკეთების მითითება
- 12) უზრუნველყოს სამუშაო ტერიტორიის შეფასება და ახალი საშვის გაცემა
- 13) დანადგარების ან დაშავებულების ევაკუაციის შემთხვევაში ადგილობრივი ინსპექტორი უზრუნველყოს ყველა საჭირო მონაცემებით
- 14) უზრუნველყოს აღრიცხვიანობა
- 15) საგანგებო მდგომარეობის აღკვეთის შემდეგ უზრუნველყოს შესაბამისი მოხსენებითი ბარათის მომზადება

სურათი 8

ინციდენტის მართვის ცენტრი და ფუნქციები

19.5 საწარმოს სხვა ხელმძღვანელოთაგან დანიშნული ინციდენტის მართვის ცენტრის უფროსი გადაწყვეტილებებს გარეშე დახმარების გამოძახების შესახებ ათანხმებს ბათუმის ნავთობის ტერმინალის გენერალურ დირექტორთან.

19.6 ინციდენტის მართვის ცენტრის უფროსის მოვალეობები:

ინციდენტის მართვის ცენტრის უფროსი ვალდებულია განახორციელოს ქვემოთ ჩამოთვლილი პრაქტიკული ზომები შემდეგი თანმიმდევრობით:

19.6.1 მობილიზაცია გაუკეთოს საგანგებო მდგომარეობასთან მებრძოლ ჯგუფს(ებს)

19.6.2 საერთო შემოწმების შემთხვევაში უზრუნველყოს პერსონალის უსაფრთხო ადგილას გადაყვანა

- 19.6.3 გასცეს ინსტრუქციები დაშავებულთა გადარჩენის, პირველადი სამედიცინო დახმარებისა და ხანძრის ჩაქრობისათვის
  - 19.6.4 საჭიროების შემთხვევაში მოითხოვოს გარეშე დახმარება
  - 19.6.5 მონიტორინგი გაუწიოს საგანგებო მდგომარეობის სალიკვიდაციო ღონისძიებების შესრულების დროს პერსონალის უსაფრთხოებას
  - 19.6.6 არსებული ვითარების შესახებ მუდმივად მიაწოდოს ინფორმაცია ინცინდენტის მართვის ცენტრს
  - 19.6.7 არსებული ვითარების შესახებ ინფორმაცია მიაწოდოს პერსონალს
  - 19.6.8 საგანგებო მდგომარეობის აღმოფხვრის შემდეგ შეამოწმოს ინცინდენტის შედეგად მიყენებული ზარალის სიდიდე და მიაწოდოს შესაბამისი ინფორმაცია ინცინდენტის მართვის ცენტრს
- 19.7 საგანგებო სიტუაციის ლიკვიდაციაში მონაწილე ავარიული რეაგირების პერსონალი:
- 19.7.1 საგანგებო სიტუაციის ლიკვიდაციაში მონაწილე ავარიული ჯგუფებია:
    - 1) შპს «ბათუმის ნავთობტერმინალის» საწარმოს პერსონალი;
    - 2) შპს «ბათუმის ნავთობტერმინალის» შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილების პერსონალი, მათ შორის, ინჟინერი სახანძრო უსაფრთხოების სფეროში;
    - 3) აუტოსორსიგული კომპანია «სახანძრო უსაფრთხოება, მომსახურება»;
    - 4) შპს «ბათუმის ნავთობტერმინალის» დაცვის ოპერატიული სამსახური;
    - 5) შპს «ბათუმის ნავთობტერმინალის» ექიმამდელი პირველადი სამედიცინო დახმარების სამსახური;
    - 6) შპს «ბათუმის ნავთობტერმინალის» ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფი.
  - 19.7.2 საგანგებო სიტუაციის ლიკვიდაციაში მონაწილე ავარიული ჯგუფები ვალდებული არიან:
    - 1) მუდმივ მზადყოფნაში იქონიოს აღჭურვილობა;
    - 2) განგაშის შემთხვევაში გამოცხადდეს დანიშნულ ადგილას;
    - 3) განახორციელონ პრაქტიკული ზომები ავარიული სიტუაციის და/ან ავარიის ლიკვიდაციისათვის.
  - 19.7.3 შპს «ბათუმის ნავთობტერმინალის» უსაფრთხოების სამსახურის უფროსი ვალდებულია:
    - განახორციელოს პრაქტიკული ზომები შემდეგი თანმიმდევრობით:

- 1) დაცვის განსაკუთრებულ რეჟიმზე გადაიყვანოს დაქვემდებარებული სამსახური;
- 2) უხელმძღვანელოს პერსონალის ევაკუაციას;
- 3) ევაკუირებულ პერსონალს შრომის დაცვის და უსაფრთხოების ტექნიკის სამსახურთან ერთად აღმოუჩინოს დახმარება;
- 4) მიაწოდოს ინფორმაცია მართვის ცენტრს.

19.7.4 შპს «ბათუმის ნავთობტერმინალის» შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილების უფროსი, ინჟინერი სახანძრო უსაფრთხოების სფეროში და კომპანია «სახანძრო უსაფრთხოება, მომსახურეობა» ვალდებული არიან:

- 1) სადისპეტჩეროდან ან მართვის ცენტრიდან შეტყობინების მიღებისთანავე მობილიზაცია გაუკეთოს მორიგე პერსონალს და ტექნიკას;
- 2) უზრუნველყოს ხანძრის/დაღვრის კერის და მასშტაბების დადგენა;
- 3) დაუყოვნებლივ გაიყვანოს სახანძრო რაზმი ხანძრის ადგილზე და დაიწყოს ხანძრის ქრობის ოპერატიული ღონისძიებები ან დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფი დაღვრის ადგილზე და დაიწყონ დაღვრის ლივიდაციის სამუშაოები;
- 4) საჭიროების შემთხვევაში ინცინდენტის ადგილზე მობილიზაცია გაუკეთოს ტერმინალის დამატებითი პერსონალს და კომპანია «სახანძრო უსაფრთხოება, მომსახურეობას» ყველა დანაყოფს;
- 5) საჭიროების შემთხვევაში მოითხოვოს დამატებითი ხანძარსაწინააღმდეგო ძალების გამოძახება ან დამატებითი ზალების გამოძახება დაღვრის ლივიდაციისთვის;
- 6) გამოძახებულ სახელმწიფო სახანძრო სამსახურის ზედამხედველთან ერთად ხელმძღვანელობა გაუწიოს ხანძარქრობის ოპერატიულ ღონისძიებებს;
- 7) მონიტორინგი გაუწიოს საგანგებო მდგომარეობის სალიკვიდაციო ღონისძიებების შესრულების დროს პერსონალის უსაფრთხოებას;
- 8) არსებული ვითარების შესახებ მუდმივად მიაწოდოს ინფორმაცია ინცინდენტის მართვის ცენტრს;
- 9) დაადასტუროს ხანძრის ლიკვიდაცია და მიაწოდოს სესაბამისი ინფორმაცია მართვის ცენტრს;
- 10) საგანგებო სიტუაციის აღმოფხვრის შემდეგ შეამოწმოს ინცინდენტის შედეგად მიყენებული ზარალის სიდიდე და მიაწოდოს სესაბამისი ინფორმაცია ინცინდენტის მართვის ცენტრს.

19.7.5 შპს «ბათუმის ნავთობტერმინალის» ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის უფროსი და პერსონალი ვალდებული არიან:

- 1) სადისპეტჩეროდან ან მართვის ცენტრიდან შეტყობინების მიღებისთანავე მობილიზაცია გაუკეთოს მორიგე პერსონალს და ტექნიკას;
- 2) უზრუნველყოს დაღვრის წყაროს და მასშტაბების დადგენა;
- 3) მოახდინოს ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ტექნიკური საშუალებების მობილიზაცია დაღვრის ადგილზე;
- 4) განახორციელოს დაღვრილი ნავთობის შეკავების და აკრეფის ღონისძიებები;
- 5) განახორციელოს დაღვრილი ნავთობის ლაქის გავრცელების საწინააღმდეგო ღონისძიებები;
- 6) უზრუნველყოს ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების სტრატეგიული გეგმის შესრულება;
- 7) უზრუნველყოს შრომის დაცვის და უსაფრთხოების ტექნიკის მოთხოვნათა შესრულება დაღვრის ლიკვიდაციის პროცესში;
- 8) უზრუნველყოს ნარჩენების მართვის მოთხოვნების შესრულება;
- 9) უზრუნველყოს აკრეფილი ნავთობის რაოდენობის აღრიცხვა;
- 10) უზრუნველყოს ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების გუნდის პერსონალის ნამუშევარი უზრუნველყოს დროის აღრიცხვა;
- 11) დაღვრილი ნავთობის ლაქის მეთვალყურეობა;
- 12) უზრუნველყოს სანაპიროს გაწმენდის სამუშაოების შესრულება;
- 13) არსებული ვითარების შესახებ მუდმივად მიაწოდოს ინფორმაცია ინციდენტის მართვის ცენტრს.

19.7.6 შპს «ბათუმის ნავთობტერმინალის» ჯანდაცვის სპეციალისტი და ექიმამდელი პირველადი სამედიცინო დახმარების სამსახური ვალდებული არიან განახორციელონ პრაქტიკული ზომები შემდეგი თანმიმდევრობით:

- 1) განგაშის ხმაზე მოამზადდეს დაქვემდებარებული პერსონალი პირველი სამედიცინო დახმარების აღმოსაჩენად;
- 2) დაშავებულებს აღმოუჩინოს კვალიფიციური პირველადი სამედიცინო დახმარება და დაეხმაროს პერსონალს ევაკუაციაში;
- 3) დისპეტჩერის საშუალებით გამოიძახოს გარეშე სამედიცინო დახმარება (112) და აცნობოს ამის შესახებ HSE სამსახურის უფროსს;
- 4) დაშავებულის მდგომარეობის შესახებ დაუყოვნებლივ მიაწოდოს ინფორმაცია მართვის ცენტრს;
- 5) ტერმინალში მომუშავე დროებითი კონტრაქტორი კომპანიის ზედამხედველი ვალდებულია იმოქმედოს ინციდენტის ადგილის

პასუხისმგებელი პირის (საამქროს, უბნის უფროსი) მითითებების საფუძველზე;

- 6) გააფრთხილოს პერსონალი შეწყვიტონ მუშაობა და მიიღოს უსაფრთხოების ზომები;
- 7) მონაწილეობა მიიღოს პერსონალის გადათვლაში;
- 8) დაეხმაროს საგანგებო მდგომარეობის ლიკვიდაციის გუნდებს მათი თხოვნის შემდეგ.

19.7.7 ინცინდენტის ადგილის პასუხისმგებელი პირი (სააწრმოო უბნის უფროსი სადაც მოხდა საგანგებო შემთხვევა) ვალდებულია:

- 9) გააფრთხილოს პერსონალი შეწყვიტონ მუშაობა და მიიღოს უსაფრთხოების ზომები;
- 10) დაუყოვნებლივ გადასცეს ინფორმაცია ინცინდენტის შესახებ დირექტორს;
- 11) მონაწილეობა მიიღოს პერსონალის გადათვლაში;
- 12) დაეხმაროს საგანგებო მდგომარეობის ლიკვიდაციის გუნდებს მათი თხოვნის შემდეგ;
- 13) ორგანიზება გაუკეთოს HSE მხარდაჭერ ჯგუფის მობილიზებას მის საწარმოო უბანზე;
- 14) საერთო სიობრივი შემოწმების შემთხვევაში უზრუნველყოს პერსონალის უსაფრთხო ადგილას გადაყვანა;
- 15) გასცეს ინსტრუქციები დაშვებულთა გადარჩენის, პირველადი სამედიცინო დახმარებისა და ხანძრის ჩაქრობისათვის;
- 16) საჭიროების შემთხვევაში მოითხოვოს გარეშე დახმარება;
- 17) მონიტორინგი გაუწიოს საგანგებო მდგომარეობის სალიკვიდაციო ღონისძიებების შესრულების დროს პერსონალის უსაფრთხოებას;
- 18) არსებული ვითარების შესახებ მუდმივად მიაწოდოს ინფორმაცია ინცინდენტის მართვის ცენტრს;
- 19) არსებული ვითარების შესახებ ინფორმაცია მიაწოდოს დაქვემდებარებულ პერსონალს.

19.7.8 მოიჯარე საწარმოს პასუხისმგებელი პირი (თუ საგანგებო სიტუაცია მოხდა მის ტერიტორიაზე ან საფრთხე ექმნება მის ობიექტს) ვალდებულია:

- 1) გააფრთხილოს პერსონალი შეწყვიტონ მუშაობა და მიიღოს უსაფრთხოების ზომები;
- 2) დაუყოვნებლივ გადასცეს ინფორმაცია ინცინდენტის შესახებ დირექტორს;

- 3) მონაწილეობა მიიღოს პერსონალის გადათვლაში;
- 4) დაეხმაროს საგანგებო მდგომარეობის ლიკვიდაციის გუნდებს მათი თხოვნის შემდეგ;
- 5) ორგანიზება გაუკეთოს HSE მხარდამჭერ ჯგუფის მობილიზებას მის საწარმოო უბანზე;
- 6) საერთო სიობრივი შემოწმების შემთხვევაში უზრუნველყოს პერსონალის უსაფრთხო ადგილას გადაყვანა;
- 7) გასცეს ინსტრუქციები დაშვებულთა გადარჩენის, პირველადი სამედიცინო დახმარებისა და ხანძრის ჩაქრობისათვის;
- 8) საჭიროების შემთხვევაში მოითხოვოს გარეშე დახმარება;
- 9) მონიტორინგი გაუწიოს საგანგებო მდგომარეობის სალიკვიდაციო ღონისძიებების შესრულების დროს პერსონალის უსაფრთხოებას;
- 10) არსებული ვითარების შესახებ მუდმივად მიაწოდოს ინფორმაცია ინცინდენტის მართვის ცენტრს;
- 11) არსებული ვითარების შესახებ ინფორმაცია მიაწოდოს დაქვემდებარებულ პერსონალს.

19.8 პერსონალის როტაცია

საგანგებო სიტუაციის ლიკვიდაციაში მონაწილე ავარიული ჯგუფების ხელმძღვანელ და რიგით წევრს უნდა შეეძლოს საჭიროების შემთხვევაში შეენაცვლოს სხვას და მზად იყოს შეასრულოს მეორის მოვალეობა.

19.9 ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა

19.9.1 საგანგებო სიტუაციის ლიკვიდაციის დროს საჭირო ტერიტორიასა და განყოფილებებთან დასაკავშირებელი ტელეფონის ნომრები მითითებულ უნდა იქნეს სატელეფონო ცნობარში.

19.9.2 თვალსაჩინო ადგილებზე უნდა იყოს გაკრული ტერიტორიის რუქა და საინფორმაციო აბრები.

19.9.3 ტერიტორიის რუქაზე აღნიშნულ უნდა იქნეს საგანგებო მდგომარეობის დროს საჭირო აღჭურვილობის ადგილსამყოფელი, სახანძრო გასასვლელები, თავშეყრის ადგილი (ადგილები), საოპერაციო ცენტრი, სამედიცინო პოსტი (პოსტები). რუქა გაიკვრება ტერიტორიის შესასვლელთან, ტერიტორიაზე, თავშეყრის ადგილზე (ადგილებზე), საოპერაციო ცენტრში, სამედიცინო პოსტზე (პოსტებზე).

19.9.4 აუცილებელია შესაბამისი აბრების განთავსება საგანგებო მდგომარეობის დროს საჭირო აღჭურვილობის ადგილსამყოფელზე, სახანძრო გასასვლელებთან, თავშეყრის ადგილზე (ადგილებზე) და სამედიცინო პოსტზე (პოსტებზე).

19.9.5 აუცილებელია აგრეთვე სპეციალური ინსტრუქციებისა და უსაფრთხოების დაცვის მონაცემთა (უდმ) ხელმისაწვდომ ადგილას განთავსება.

20. მოქმედებები ხანძრის დროს

20.1 საერთო მოქმედებები საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე:

20.1.1 ხანძრის ან აალების ნიშნების აღმოჩენისას (დაკვამლიანების, სუნის, ნაწივის, მომატებული ტემპერატურის და ა.შ.), ან ამის შესახებ ინფორმაციის მიღებისას, ნებისმიერი დასაქმებული ვალდებულია დაუყოვნებლივ აცნობოს რაციით ან ტელეფონით საწარმო-სადისპეტრო სამსახურს შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-001 თანახმად.

20.2 საწარმოო უბნის ხელმძღვანელის მოქმედებები:

20.2.1 იძლევა ყველა სახის სამუშაოების შეჩერების განკარგულებას, გარდა ხანძრის ან აალების ლიკვიდაციის სამუშაოებისა და ასევე, ხანძრის გავრცელების შეზღუდვის ღონისძიებებისა;

20.2.2 ორგანიზებას უწევს და ღებულობს ყველა ზომებს ხანძრის ან აალების ჩასაქრობად, არსებული საშუალებებით (ცეცხლმაქრი, სახანძრო დგარები, სილა და ა.შ.). სახანძრო ქვედანაყოფების მოსვლამდე ხელმძღვანელობს პერსონალის ყველა მოქმედებებს;

20.2.3 შექმნილი ვითარებიდან გამომდინარე ხანძრის ქრობის ხელმძღვანელთან ერთად ღებულობს გადაწყვეტილებას და უზრუნველყოფს ნავთობპროდუქტის გადატუმბვას რეზერვუარებიდან, რომლებიც მდებარეობენ სახიფათო ზონაში პარკის სარეზერვუარე საცავში;

20.2.4 ხანძრის ქრობის ხელმძღვანელს წარუდგენს აუცილებელ ინფორმაციას წარმოების უსაფრთხოებისა და ტექნოლოგიური სპეციფიკის საკითხების შესახებ;

20.2.5 ხანძრის სრულ ლიკვიდაციამდე იმყოფება ხანძრის ქრობის ოპერატიულ შტაბში, ასრულებს ხანძრის ქრობის ხელმძღვანელის და „საწარმოს“ ზემდგომი თანამდებობის პირების განკარგულებებს.

20.3 უფროსი ოპერატორის (ოპერატორის) მოვალეობები:

20.3.1 აჩერებს ყველა სახის სამუშაოებს, გარდა ხანძრის ან აალების ლიკვიდაციის სამუშაოებისა და ასევე, მათი გავრცელების შეზღუდვის ღონისძიებებისა;

20.3.2 აუცილებლობის შემთხვევაში გამორთავს ელექტროენერგიას, შეაჩერებს მოწყობილობების, აგრეგატების მუშაობას, კეტავს ნავთობპროდუქტების

ტრანსპორტირების კომუნიკაციების საკვალთებს, ღებულობს სხვა ზომებს ხანძრისა და აალების გავრცელების აღსაკვეთად;

- 20.3.3 ღებულობს გადაწყვეტილებას სარკინიგზო ესტაკადებიდან ვაგონ -ცისტერნების გაყვანის შესახებ, რისთვისაც უკავშირდება საწარმოო -სადისპეჩერო სამსახურს;
- 20.3.4 ყველა ზომას ღებულობს ხანძრის ან აალების ჩასაქრობად არსებული საშუალებებით (ცეცხლმაქრი, სახანძრო დგარები, სილა და ა.შ.).
- 20.3.5 სახანძრო ქვედანაყოფების მოსვლამდე ხელმძღვანელობს მუშა პერსონალის ქმედებებს;
- 20.3.6 უზრუნველყოფს ნავთობპროდუქტის გადატუმბვას რეზერვუარებიდან, რომლებიც მდებარეობენ სახიფათო ზონაში პარკის სარეზერვუარე საცავში და პირადად აკონტროლებს პროცესს;
- 20.3.7 ორგანიზებას უწებს სახიფათო ზონიდან იმ პერსონალის გაყვანას, რომელიც არ მონაწილეობს ხანძრის ქრობაში;
- 20.3.8 ხანძრის ქრობის ხელმძღვანელს წარუდგენს აუცილებელ ინფორმაციას წარმოების უსაფრთხოებისა და ტექნოლოგიური სპეციფიკის საკითხების შესახებ.

20.4 სარეზერვუარო პარკის ოპერატორის მოქმედებები:

- 20.4.1 შეაჩერებს ყველა სახის სამუშაოს, გარდა იმ სამუშაოების, რომლებიც დაწყებულია ხანძრის ან აალების ლიკვიდაციისთვის და მათი გავრცელების შეზღუდვისათვის;
- 20.4.2 შეაჩერებს მოწყობილობების, აგრეგატების მუშაობას, კეტავს ნავთობპროდუქტების ტრანსპორტირების კომუნიკაციების საკვალთებს, ღებულობს სხვა ზომებს ხანძრისა და აალების გავრცელების აღსაკვეთად;
- 20.4.3 სახანძრო ქვედანაყოფების მოსვლამდე მონაწილეობს ხანძრის ან აალების ლიკვიდაციაში არსებული საშუალებებით (ცეცხლმაქრი, სახანძრო დგარები, სილა და სხვა), ასრულებს უფროსი ოპერატორის და სხვა თანამდებობის პირების დავალებებს;
- 20.4.4 პირადად ხვდება სახანძრო ქვედანაყოფებს და უმოკლესი გზით მიაცილებს მათ ხანძრის კერასთან;
- 20.4.5 უზრუნველყოფს ნავთობპროდუქტის გადატუმბვას რეზერვუარებიდან, რომლებიც მდებარეობენ სახიფათო ზონაში პარკის ნავთობსაცავ სარეზერვუარებში;
- 20.4.6 ხანძრის ქრობის ხელმძღვანელს წარუდგენს აუცილებელ ინფორმაციას წარმოების უსაფრთხოებისა და ტექნოლოგიური სპეციფიკის საკითხების შესახებ;

- 20.4.7 დახმარებას უწევს სახანძრო ქვედანაყოფების პირად შემადგენლობას მაგისტრალური სახანძრო მილების გაყვანაში, სახანძრო შლანგების და სხვა აღჭურვილობის გადატანაში;
- 20.4.8 ასრულებს ხანძრის ქრობის ხელმძღვანელის და თანამდებობის პირების სხვა დავალებებს, რომლებიც მიმართულია ხანძრის ქრობისა და მისი გავრცელების აღსაკვეთად.

20.5 ტექნოლოგიური ტუმბოების მემანქანის მოქმედებები:

- 20.5.1 დაუყოვნებლივ აჩერებს ტუმბოების მუშაობას და წყვეტს გადატუმბვის ყველა ოპერაციას;
- 20.5.2 კეტავს მილსადენების საკვალთებს ყველა მიმართულებით;
- 20.5.3 ყველა ზომას მიმართავს ხანძრის ან აალების ჩასაქრობად არსებული საშუალებებით (ცეცხლმაქრი, სახანძრო დგარები, სილა და ა.შ.).
- 20.5.4 დახმარებას უწევს სახანძრო ქვედანაყოფების პირად შემადგენლობას მაგისტრალური სახანძრო მილების გაყვანაში, სახანძრო შლანგების და სხვა აღჭურვილობის გადატანაში;
- 20.5.5 ასრულებს ხანძრის ქრობის ხელმძღვანელის და თანამდებობის პირების სხვა დავალებებს, რომლებიც მიმართულია ხანძრის ქრობისა და მისი გავრცელების აღსაკვეთად.

20.6 გაზომვების ოპერატორის მოქმედებები:

- 20.6.1 ყველა ზომას მიმართავს ხანძრის ან აალების ჩასაქრობად არსებული საშუალებებით (ცეცხლმაქრი, სახანძრო დგარები, სილა და ა.შ.).
- 20.6.2 დახმარებას უწევს სახანძრო ქვედანაყოფების პირად შემადგენლობას მაგისტრალური სახანძრო მილების გაყვანაში, სახანძრო შლანგების და სხვა აღჭურვილობის გადატანაში;
- 20.6.3 ასრულებს ხანძრის ქრობის ხელმძღვანელის და თანამდებობის პირების სხვა დავალებებს, რომლებიც მიმართულია ხანძრის ქრობისა და მისი გავრცელების აღსაკვეთად.

20.7 ესტაკადის ოპერატორის და ჩამოსხმელ-ჩამსხმელის მოქმედებები:

- 20.7.1 შეაჩერებს ჩამოსხმა-ჩასხმის ოპერაციებს და ყველა ზომას ღებულობს ხანძრის ან აალების ჩასაქრობად არსებული საშუალებებით (ცეცხლმაქრი, სახანძრო დგარები, სილა და ა.შ.).

- 20.7.2 პირადად ხვდება სახანძრო ქვედანაყოფებს და უმოკლესი გზით მიაცილებს მათ ხანძრის კერასთან;
- 20.7.3 დახმარებას უწევს სახანძრო ქვედანაყოფების პირად შემადგენლობას მაგისტრალური სახანძრო მილების გაყვანაში, სახანძრო შლანგების და სხვა აღჭურვილობის გადატანაში;
- 20.7.4 ასრულებს ხანძრის ქრობის ხელმძღვანელის და თანამდებობის პირების სხვა დავალებებს, რომლებიც მიმართულია ხანძრის ქრობისა და მისი გავრცელების აღსაკვეთად.

20.8 მოქმედებები ნავთობპროდუქტიანი რეზერვუარის აალების შემთხვევის დროს

სიტუაცია: ნავთობპროდუქტიანი რეზერვუარის აალება

პერსონალის ქმედებები საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე

ავარიის ლიკვიდაციის პირველად სამუშაოებს, საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე, ხელმძღვანელობს უბანზე მყოფი, თანამდებობრივად უფროსი პირი.

პირველ რიგში გასათვალისწინებელია შესაძლო დაზიანების ზონაში მყოფი ადამიანების უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფი ღონისძიებები, მათ შორის ხანძრის ქრობაში მონაწილე ადამიანების დაცვა ელექტრო დენისგან, დამწვრობისაგან, მოწამვლისა და მექანიკური დაზიანებებისაგან.

ავარიის (ხანძრის) ლიკვიდაციისა და ლოკალიზაციის პროცესი, ავარიული სიტუაციის და ტექნოლოგიური პროცესის სპეციფიკის შესაბამისად, საწყის სტადიაზე, საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე, ხორციელდება შემთხვევის ადგილზე მყოფი მომსახურე საექსპლუატაციო პერსონალის ძალებით. ამასთან სრულდება შემდეგი ღონისძიებები:

- 1) აალების ხანძრის) აღმოჩენი პირი, ატყობინებს საწარმო-სადისპეტერო სამსახურს შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-001 თანახმად.
- 2) საწარმო-სადისპეტერო სამსახური ახორციელებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-001 თანახმად.
- 3) საწარმო-სადისპეტერო სამსახური უკავშირდება უფროს თანამდებობის პირს შემთხვევის უბანზე, ღებულობს შემთხვევის დასტურს და უფროს თანამდებობის პირს შემთხვევის უბანზე აძლევს მითითებებს უბანზე ყველა სასაქონლო ოპერაციების შეჩერების შესახებ.
- 4) საწარმო-სადისპეტერო სამსახური შესაბამის სამსახურებს აძლევს მითითებას (აუცილებლობისას) საწარმოო უბნისათვის ან შემთხვევის კონკრეტული ობიექტისათვის ელექტრომომარაგების და ორთქლით თბომომარაგების შეწყვეტის თაობაზე.
- 5) უბნის მორიგე პერსონალი გამოავლენს ავარიის კონკრეტულ ადგილებს (ხანძრის კერებს), მოწყობილობების და კომუნიკაციების დეფორმაციას დამაზიანებელი ფაქტორებით (სითბური გამოსხივება ხანძრის დროს, ტოქსიკური და მავნე ნივთიერებები, რომლებიც გამოიყოფა წვისას, დაზიანება ელექტრული დენით და ა.შ.) და რომლებიც საფრთხეს უქმნიან ადამიანების

ჯანმრთელობას, ტექნოლოგიურ პროცესს.

6) უფროსი თანამდებობის პირი უბანზე:

— ხელმძღვანელობს ყველა სასაქონლო ოპერაციის შეჩერებას უბანზე, უზრუნველყოფს გამყოფი საკვალთების დაკეტვას გარე მილსადენებზე, რეზერვუარებისაკენ მიმავალ მილსადენებზე და კეტავს ჰიდროჩამკეტებს რეზერვუარების პარკიდან გამოსასვლელზე.

— ხელმძღვანელობს ნავთობპროდუქტის ამოტუმბვას რეზერვუარებიდან, რომლებიც უშუალო სიახლოვეს მდებარეობენ ხანძარმოკიდებულ რეზერვუართან;

— ელოდება სახანძრო გუნდის, უბნის და საამქროს ხელმძღვანელობის მოსვლას.

7) უბნის ცვლის პერსონალი მონაწილეობს ხანძრის ქრობაში უბანზე არსებული ხანძრის ქრობის საშუალებების გამოყენებით, უსაფრთხოების წესების დაცვით.

8) ამავდროულად ხორციელდება ადამიანების გადარჩენა და მათი ევაკუაცია დაზიანების პოტენციური საფრთხის მქონე ზონიდან, უსაფრთხო ადგილას, აუცილებლობის შემთხვევაში ხდება პირველადი დახმარების გაწევა დაზარალებულებისათვის.

9) უსაფრთხოების სამსახურთან და უწყებობრივ დაცვის პოლიციასთან ურთიერთქმედებით ხდება სამორიგეო პოსტების ორგანიზება, ყენდება საშიშროების აღმნიშვნელი და სახიფათო ზონაში ტრანსპორტის გავლის აკრძალვის ტრაფარეტები, გარდა საავარიო სამსახურების ტრანსპორტისა ავარიის სრულ აღკვეთამდე.

20.9 მოქმედებები ნავთობპროდუქტიანი ვაგონ-ცისტერნის აალების შემთხვევაში

სიტუაცია: ნავთობპროდუქტიანი ვაგონ-ცისტერნის აალება (ხანძარი) სარკინიგზო ჩამოსხმა-ჩასხმის ესტაკადაზე

პერსონალის ქმედებები საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე

ავარიის ლიკვიდაციის პირველად სამუშაოებს, საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე, ხელმძღვანელობს თანამდებობრივად უფროსი პირი, რომელიც იმყოფება უბანზე.

პირველ რიგში გასათვალისწინებელია შესაძლო დაზიანების ზონაში მყოფი ადამიანების უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფი ღონისძიებები, მათ შორის ხანძრის ქრობაში მონაწილე ადამიანების დაცვა ელექტრო დენით, დამწვრობისაგან, მოწამვლისა და მექანიკური დაზიანებებისაგან.

ავარიის (ხანძრის) ლიკვიდაციისა და ლოკალიზაციის პროცესი, ავარიული სიტუაციის და ტექნოლოგიური პროცესის სპეციფიკის შესაბამისად, საწყის სტადიაზე, საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე, ხორციელდება შემთხვევის ადგილზე მყოფი მომსახურე საექსპლუატაციო პერსონალის ძალებით. ამასთან სრულდება შემდეგი ღონისძიებები:

1) აალების აღმომჩენი პირი, ატყობინებს საწარმო-სადისპეტერო სამსახურს შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-001 თანახმად.

2) საწარმო-სადისპეტერო სამსახური ახორციელებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-001 თანახმად.

3) საწარმო-სადისპეტერო სამსახური უფროს თანამდებობის პირს სარკინიგზო ესტაკადაზე

ამდევს მითითებებს ესტაკადაზე ჩამოსხმა-ჩასხმის ოპერაციების დაუყოვნებლივ შეწყვეტის შესახებ.

4) საწარმო-სადისპეტრო სამსახური შესაბამის სამსახურებს ამდევს მითითებას (აუცილებლობისას) სარკინიგზო ესტაკადისათვის ელექტრომომარაგების და ორთქლით თბომომარაგების შეწყვეტის თაობაზე.

5) საწარმო-სადისპეტრო სამსახური ინციდენტის შესახებ ატყობინებს სადგურ „ბათუმის“ დისპეტერს. ხდება მანევრული თბომავლის გამომდახება ხანძარს გადარჩენილი ვაგონ-ცისტერნების გასაყვანად.

6) უბნის მორიგე პერსონალი გამოავლენს ავარიის კონკრეტულ ადგილებს (ხანძრის კერებს), მოწყობილობების და კომუნიკაციების დეფორმაციას დამაზიანებელი ფაქტორებით (სითბური გამოსხივება ხანძრის დროს, ტოქსიკური და მავნე ნივთიერებები, რომლებიც გამოიყოფა წვისას, დაზიანება ელექტრული დენით და ა.შ.) და რომლებიც საფრთხეს უქმნიან ადამიანების ჯანმრთელობას, ტექნოლოგიურ პროცესს.

7) უფროსი თანამდებობის პირი უბანზე:

— ხელმძღვანელობს ყველა სასაქონლო ოპერაციის შეჩერებას უბანზე, უზრუნველყოფს გამყოფი საკვალთების დაკეტვას გარე მილსადენებზე, რეზერვუარებისაკენ მიმავალ მილსადენებზე და ხსნის ჩამოსხმის და/ჩასხმის მოწყობილობებს ხანძრს გადარჩენილი ვაგონ - ცისტერნებიდან, ხსნის ცეცხლწაკიდებულ ვაგონ-ცისტერნებს დანარჩენი ვაგონ-ცისტერნებისაგან.

— ელოდება სახანძრო რაზმის, უბნის და საამქროს ხელმძღვანელობის მოსვლას.

8) უბნის ცვლის პერსონალი მონაწილეობს ხანძრის ქრობაში უბანზე არსებული ხანძრის ქრობის საშუალებების გამოყენებით, უსაფრთხოების წესების დაცვით.

9) მანევრული ლოკომოტივის მოსვლისთანავე, ახორციელებს ზომებს ხანძრის ზონიდან გადარჩენილი ვაგონ-ცისტერნების გასაყვანად;

10) ამავდროულად ხორციელდება ადამიანების გადარჩენა და მათი ევაკუაცია დაზიანების პოტენციური საფრთხის მქონე ზონიდან, უსაფრთხო ადგილას, აუცილებლობის შემთხვევაში ხდება პირველადი დახმარების გაწევა დაზარალებულებისათვის.

11) უსაფრთხოების სამსახურთან და უწყებობრივ დაცვის პოლიციასთან ურთიერთქმედებით ხდება სამორიგეო პოსტების ორგანიზება, ყენდება საშიშროების და სახიფათო ზონაში ტრანსპორტის გავლის აკრძალვის ტრაფარეტები, გარდა საავარიო სამსახურების ტრანსპორტისა ავარიის სრულ აღკვეთამდე.

20.10 მოქმედებები ნავთობპროდუქტების სატუმბო სადგურის აალების (ხანძარი) შემთხვევაში

სიტუაცია: ნავთობპროდუქტების გადატუმბვის სატუმბო სადგურის აალება (ხანძარი)

პერსონალია ქმედებები საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე

ავარიის ლიკვიდაციის პირველად სამუშაოებს, საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე, ხელმძღვანელობს უბანზე მყოფი, თანამდებობრივად უფროსი პირი.

პირველ რიგში გასათვალისწინებელია შესაძლო დაზიანების ზონაში მყოფი ადამიანების უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფი ღონისძიებები, მათ შორის ხანძრის ქრობაში მონაწილე ადამიანების დაცვა ელექტრო დენისგან, დამწვრობისაგან, მოწამვლისა და მექანიკური დაზიანებებისაგან.

- 1) აალების (ხანძრის) აღმომჩენი პირი, ატყობინებს საწარმო-სადისპეტრო სამსახურს შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-001 თანახმად.
- 2) საწარმო-სადისპეტრო სამსახური უფროს თანამდებობის პირს სარკინიგზო ესტაკადაზე აძლევს მითითებებს ესტაკადაზე ჩამოსხმა-ჩასხმის ოპერაციების დაუყოვნებლივ შეწყვეტის შესახებ.
- 3) საწარმო-სადისპეტრო სამსახური უფროს თანამდებობის პირს უბანზე აძლევს მითითებებს ყველა სატუმბო აგრეგატის მუშაობის შეწყვეტის შესახებ.
- 4) საწარმო-სადისპეტრო სამსახური აძლევს მითითებას ელექტროუბნის მორიგე ინჟინერს - გამორთოს სატუმბო სადგურის ელექტრომომარაგება;
- 5) უბნის მორიგე პერსონალი გამოავლენს ავარიის კონკრეტულ ადგილებს (ხანძრის კერებს), მოწყობილობების და კომუნიკაციების დეფორმაციას დამაზიანებელი ფაქტორებით (სითბური გამოსხივება ხანძრის დროს, ტოქსიკური და მავნე ნივთიერებები, რომლებიც გამოიყოფა წვისას, დაზიანება ელექტრული დენით და ა.შ.) და რომლებიც საფრთხეს უქმნიან ადამიანების ჯანმრთელობას, ტექნოლოგიურ პროცესს.
- 6) უფროსი თანამდებობის პირი უბანზე:
  - ხელმძღვანელობს ყველა სატუმბო აგრეგატის გაჩერებას სატუმბო სადგურში, უზრუნველყოფს გამყოფი საკვალთების დაკეტვას სატუმბო სადგურში და რეზერვუარებისკენ მიმავალ მილსადენებზე.
  - ელოდება სახანძრო რაზმის, უბნის და საამქროს ხელმძღვანელობის მოსვლას.
- 7) უბნის ცვლის პერსონალი მონაწილეობს ხანძრის ქრობაში უბანზე არსებული ხანძრის ქრობის საშუალებების გამოყენებით, უსაფრთხოების წესების დაცვით.
- 8) ამავდროულად ხორციელდება ადამიანების გადარჩენა და მათი ევაკუაცია დაზიანების პოტენციური საფრთხის მქონე ზონიდან, უსაფრთხო ადგილას, აუცილებლობის შემთხვევაში ხდება პირველადი დახმარების გაწევა დაზარალებულებისათვის.
- 9) უსაფრთხოების სამსახურთან და უწყებობრივ დაცვის პოლიციასთან ურთიერთქმედებით ხდება სამორიგეო პოსტების ორგანიზება, ყენდება საშიშროების და სახიფათო ზონაში ტრანსპორტის გავლის აკრძალვის ტრაფარეტები, გარდა საავარიო სამსახურების ტრანსპორტისა ავარიის სრულ აღკვეთამდე.

20.11 მოქმედებები ნავთობდამჭერზე ხანძრის შემთხვევაში

სიტუაცია: აალება (ხანძარი) ნავთობდამჭერზე

პერსონალის ქმედებები საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე

ავარიის ლიკვიდაციის პირველად სამუშაოებს, საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე, ხელმძღვანელობს უბანზე მყოფი, თანამდებობრივად უფროსი პირი.

პირველ რიგში გასათვალისწინებელია შესაძლო დაზიანების ზონაში მყოფი ადამიანების უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფი ღონისძიებები, მათ შორის ხანძრის ქრობაში მონაწილე ადამიანების დაცვა ელექტრო დენისგან, დამწვრობისაგან, მოწამვლისა და მექანიკური

დაზიანებებისაგან.

- 1) აალების (ხანძრის) აღმომჩენი პირი, ატყობინებს საწარმოო-სადისპეტერო სამსახურს შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-001 თანახმად.
- 2) საწარმოო-სადისპეტერო სამსახური უფროს თანამდებობის პირს სარკინიგზო ესტაკადაზე აძლევს მითითებებს ესტაკადაზე ჩამოსხმა-ჩასხმის ოპერაციების დაუყოვნებლივ შეწყვეტის შესახებ.
- 3) საწარმოო-სადისპეტერო სამსახური უფროს თანამდებობის პირს უბანზე აძლევს მითითებებს ნავთობდამჭერზე ყველა ოპერაციის შეწყვეტის შესახებ და აუცილებლობისას ყველა რეზერვუარში შემთხვევის უბანზე.
- 4) საწარმოო-სადისპეტერო სამსახური აძლევს მითითებას ელექტროუბნის მორიგე ინჟინერს - გამორთოს ნავთობდამჭერის ტუმბოების ელექტრომომარაგება;
- 5) უბნის მორიგე პერსონალი გამოავლენს ავარიის კონკრეტულ ადგილებს (ხანძრის კერებს), მოწყობილობების და კომუნიკაციების დეფორმაციას დამაზიანებელი ფაქტორებით (სითბური გამოსხივება ხანძრის დროს, ტოქსიკური და მავნე ნივთიერებები, რომლებიც გამოიყოფა წვისას, დაზიანება ელექტრული დენისგან და ა.შ.) და რომლებიც საფრთხეს უქმნიან ადამიანების ჯანმრთელობას, ტექნოლოგიურ პროცესს.
- 6) უფროსი თანამდებობის პირი უბანზე:
  - ხელმძღვანელობს საწარმოო ჩამდინარე წყლების გადატუმბვის და ნავთობდამჭერზე ყველა ოპერაციის შეჩერებას, უზრუნველყოფს ტკაცუნა სარქველების დაკეტვას საკანალიზაციო მილსადენებზე სარეზერვუარე პარკებში.
  - ელოდება სახანძრო რაზმის, უბნის და საამქროს ხელმძღვანელობის მოსვლას.
- 7) უბნის ცვლის პერსონალი მონაწილეობს ხანძრის ქრობაში უბანზე არსებული ხანძრის ქრობის საშუალებების გამოყენებით, უსაფრთხოების წესების დაცვით.
- 8) ამავდროულად ხორციელდება ადამიანების გადარჩენა და მათი ევაკუაცია დაზიანების პოტენციური საფრთხის მქონე ზონიდან, უსაფრთხო ადგილას, აუცილებლობის შემთხვევაში ხდება პირველადი დახმარების გაწევა დაზარალებულებისათვის.
- 9) უსაფრთხოების სამსახურთან და უწყებობრივ დაცვის პოლიციასთან ურთიერთქმედებით ხდება სამორიგეო პოსტების ორგანიზება, ყენდება საშიშროების და სახიფათო ზონაში ტრანსპორტის გავლის აკრძალვის ტრაფარეტები, გარდა საავარიო სამსახურების ტრანსპორტისა ავარიის სრულ აღკვეთამდე.

20.12 მოქმედებები ინსინერატორის დანადგარზე აალების შემთხვევაში

სიტუაცია: ინსინერაციის დანადგარის აალება

პერსონალის ქმედებები საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე

ავარიის ლიკვიდაციის პირველად სამუშაოებს, საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე, ხელმძღვანელობს უბანზე მყოფი, თანამდებობრივად უფროსი პირი.

პირველ რიგში გასათვალისწინებელია შესაძლო დაზიანების ზონაში მყოფი ადამიანების უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფი ღონისძიებები, მათ შორის ხანძრის ქრობაში მონაწილე ადამიანების დაცვა ელექტრო დენისგან, დამწვრობისაგან, მოწამვლისა და მექანიკური დაზიანებებისაგან.

ავარიის (ხანძრის) ლიკვიდაციისა და ლოკალიზაციის პროცესი, ავარიული სიტუაციის და ტექნოლოგიური პროცესის სპეციფიკის შესაბამისად, საწყის სტადიაზე, საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე, ხორციელდება შემთხვევის ადგილზე მყოფი მომსახურე საექსპლუატაციო პერსონალის ძალებით. ამასთან სრულდება შემდეგი ღონისძიებები:

10) აალების ხანძრის) აღმოჩენი პირი, ატყობინებს საწარმო-სადისპეტერო სამსახურს შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-001 თანახმად.

11) საწარმო-სადისპეტერო სამსახური ახორციელებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-001 თანახმად.

12) საწარმო-სადისპეტერო სამსახური უკავშირდება უფროს თანამდებობის პირს შემთხვევის უბანზე, ლებულობს შემთხვევის დასტურს და უფროს თანამდებობის პირს შემთხვევის უბანზე აძლევს მითითებებს უბანზე ყველა სასაქონლო ოპერაციების შეჩერების შესახებ.

13) საწარმო-სადისპეტერო სამსახური შესაბამის სამსახურებს აძლევს მითითებას (აუცილებლობისას) საწარმოო უბნისათვის ან შემთხვევის კონკრეტული ობიექტისათვის ელექტრომომარაგების და ორთქლით თბომომარაგების შეწყვეტის თაობაზე.

14) ობიექტის მორიგე პერსონალი გამოავლენს ავარიის კონკრეტულ ადგილებს (ხანძრის კერებს), მოწყობილობების და კომუნიკაციების დეფორმაციას დამაზიანებელი ფაქტორებით (სითბური გამოსხივება ხანძრის დროს, ტოქსიკური და მავნე ნივთიერებები, რომლებიც გამოიყოფა წვისას, დაზიანება ელექტრული დენით და ა.შ.) და რომლებიც საფრთხეს უქმნიან ადამიანების ჯანმრთელობას, ტექნოლოგიურ პროცესს.

15) უფროსი თანამდებობის პირი უბანზე:

— ხელმძღვანელობს ყველა სასაქონლო ოპერაციის შეჩერებას უბანზე, უზრუნველყოფს გამყოფი საკვალთების დაკეტვას გარე მილსადენებზე, რეზერვუარებისაკენ მიმავალ მილსადენებზე და კეტავს ჰიდროჩამკეტებს რეზერვუარების პარკიდან გამოსასველზე.

— ხელმძღვანელობს ნავთობპროდუქტის ამოტუმბვას რეზერვუარებიდან, რომლებიც უშუალო სიახლოვეს მდებარეობენ ხანძარმოკიდებულ რეზერვუართან;

— ელოდება სახანძრო გუნდის, უბნის და საამქროს ხელმძღვანელობის მოსვლას.

16) უბნის ცვლის პერსონალი მონაწილეობს ხანძრის ქრობაში უბანზე არსებული ხანძრის ქრობის საშუალებების გამოყენებით, უსაფრთხოების წესების დაცვით.

17) ამავდროულად ხორციელდება ადამიანების გადარჩენა და მათი ევაკუაცია დაზიანების პოტენციური საფრთხის მქონე ზონიდან, უსაფრთხო ადგილას, აუცილებლობის შემთხვევაში ხდება პირველადი დახმარების გაწევა დაზარალებულებისათვის.

18) უსაფრთხოების სამსახურთან და უწყებობრივ დაცვის პოლიციასთან ურთიერთქმედებით ხდება სამორიგეო პოსტების ორგანიზება, ყენდება საშიშროების აღმნიშვნელი და სახიფათო ზონაში ტრანსპორტის გაგლის აკრძალვის ტრაფარეტები, გარდა საავარიო სამსახურების ტრანსპორტისა ავარიის სრულ აღკვეთამდე.

20.13 მოქმედებები მანიფოლდზე ხანძრის შემთხვევაში

სიტუაცია: აალება (ხანძარი) მანიფოლდზე

პერსონალის ქმედებები საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე

ავარიის ლიკვიდაციის პირველად სამუშაოებს, საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე, ხელმძღვანელობს უბანზე მყოფი, თანამდებობრივად უფროსი პირი.

პირველ რიგში გასათვალისწინებელია შესაძლო დაზიანების ზონაში მყოფი ადამიანების უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფი ღონისძიებები, მათ შორის ხანძრის ქრობაში მონაწილე ადამიანების დაცვა ელექტრო დენით, დამწვრობისაგან, მოწამვლისა და მექანიკური დაზიანებებისაგან.

1) აალების (ხანძრის) აღმომჩენი პირი, ატყობინებს საწარმო-სადისპეტერო სამსახურს შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-001 თანახმად.

2) საწარმო-სადისპეტერო სამსახური უფროს თანამდებობის პირს სარკინიგზო ესტაკადაზე აძლევს მითითებებს ესტაკადაზე ჩამოსხმა-ჩასხმის ოპერაციების დაუყოვნებლივ შეწყვეტის შესახებ.

3) საწარმო-სადისპეტერო სამსახური უფროს თანამდებობის პირს უბანზე აძლევს უბანზე ყველა ოპერაციის შეწყვეტის მითითებებს.

4) საწარმო-სადისპეტერო სამსახური აძლევს მითითებას უბანზე ნავთობპროდუქტების გადატუმბვის შეჩერების და ტუმბოებისათვის ელექტრომომარაგების შეწყვეტის შესახებ.

5) უბნის მორიგე პერსონალი გამოავლენს ავარიის კონკრეტულ ადგილებს (ხანძრის კერებს), მოწყობილობების და კომუნიკაციების დეფორმაციას დამაზიანებელი ფაქტორებით (სითბური გამოსხივება ხანძრის დროს, ტოქსიკური და მავნე ნივთიერებები, რომლებიც გამოიყოფა წვისას, დაზიანება ელექტრული დენისგან და ა.შ.) და რომლებიც საფრთხეს უქმნიან ადამიანების ჯანმრთელობას, ტექნოლოგიურ პროცესს.

6) უფროსი თანამდებობის პირი უბანზე:

— ხელმძღვანელობს ნავთობპროდუქტების გადატუმბვის შეჩერებას უბანზე, უზრუნველყოფს ტკაცუნა სარქველების დაკეტვას საკანალიზაციო მილსადენებზე სარეზერვუარე პარკებში.

— ხელმძღვანელობს ყველა სასაქონლო ოპერაციის შეჩერებას უბანზე, უზრუნველყოფს გამყოფი საკვალთების დაკეტვას გარე მილსადენებზე, რეზერვუარებისაკენ მიმავალ მილსადენებზე.

— ელოდება სახანძრო რაზმის, უბნის და საამქროს ხელმძღვანელობის მოსვლას.

7) უბნის ცვლის პერსონალი მონაწილეობს ხანძრის ქრობაში უბანზე არსებული ხანძრის ქრობის საშუალებების გამოყენებით, უსაფრთხოების წესების დაცვით.

8) ამავდროულად ხორციელდება ადამიანების გადარჩენა და მათი ევაკუაცია დაზიანების პოტენციური საფრთხის მქონე ზონიდან, უსაფრთხო ადგილას, აუცილებლობის შემთხვევაში ხდება პირველადი დახმარების გაწევა დაზარალებულებისათვის.

9) უსაფრთხოების სამსახურთან და უწყებობრივ დაცვის პოლიციასთან ურთიერთქმედებით ხდება სამორიგეო პოსტების ორგანიზება, ყენდება საშიშროების და სახიფათო ზონაში ტრანსპორტის გავლის აკრძალვის ტრაფარეტები, გარდა საავარიო სამსახურების ტრანსპორტისა ავარიის სრულ აღკვეთამდე.

21. ქმედებები ავარიის ლიკვიდაციის საწყის სტადიაზე

21.1 სახანძრო რაზმის უფროსი თანამდებობის პირი:

21.1.1 ავარიის ადგილზე მისვლისთანავე ატყობინებს მოსვლის შესახებ საამქროს უფროს თანამდებობის პირს, ღებულობს ყველა მონაცემს ხანძრის შესახებ და საკუთარ თავზე იღებს ხანძრის ქრობის ხელმძღვანელობას.

21.2 ხანძრის ქრობის დროს ხანძრის ქრობის ხელმძღვანელის უპირველესი მოვალეობებია:

21.2.1 ვითარების შეფასება, ხანძრის დაზვერვა და ძალებისა და საშუალებების განლაგება;

21.2.2 დამატებითი ძალებისა და საშუალებების გამოძახების აუცილებლობის განსაზღვრა;

21.2.3 ხანძრის ლიკვიდაციის ოპერატიული შტაბის შექმნა (აუცილებლობისას).

21.3 ხანძრის ქრობის ხელმძღვანელის მითითებების შესრულება სავალდებულოა ხანძრის ქრობის ყველა მონაწილისათვის

შენიშვნა: სახანძრო რაზმის პირად შემადგენლობას კატეგორიულად ეკრძალება ტექნოლოგიური და ელექტრო მოწყობილობების გამორთვა და სხვა ოპერაციების წარმოება. ტექნოლოგიური და ელექტრო მოწყობილობების გამორთვა წარმოებს საწარმოო უბნის უფროსი პირის მითითებით, რომელიც თავის სამუშაოს უთანხმებს ხანძრის ქრობის ხელმძღვანელს.

21.4 საამქროს უფროსი თანამდებობის პირი დადგენილი წესით ატყობინებს სახანძრო უსაფრთხოების სამსახურის ხელმძღვანელობას არის თუა არა ტექნოლოგიური მოწყობილობების მუშაობაში ცვლილებები, რათა ეს გაითვალისწინოს ხანძრის ქრობის დროს.

21.5 სახანძრო რაზმის საბრძოლო გათვლის მოქმედებები:

21.5.1 აწარმოებენ წინასწარ საბრძოლო გაშლას (შექმნილი ვითარებიდან გამომდინარე - სრული საბრძოლო გაშლა), აწარმოებენ ადამიანების ევაკუაციას სახიფათო ზონიდან.

21.5.2 უსაფრთხოების სამსახურთან და უწყებრივ დაცვის პოლიციასთან ერთად აყენებენ გამაფრთხილებელ ნიშნებს და საგუშაგო პოსტებს, აწარმოებენ ავარიის (ხანძრის) ადგილის შემოვლას - დაცვის ინდივიდუალურ საშუალებებში.

21.5.3 აწარმოებენ საჭაერო სივრცის ანალიზს, ადგენენ გაზის ინტენსიური დაგროვების ადგილებს.

- 21.5.4 დახმარებას უწევენ დაზარალებულებს და ახდენენ მათ ევაკუაციას, პარალელურად აწარმოებენ კონსტრუქციების გაგრილებას, ღია ცეცხლის გაჩენის აღკვეთის მიზნით.
- 21.5.5 ხანძრის ქრობა წარმოებს უსაფრთხოების მოთხოვნათა დაცვით
- 21.5.6 ხანძრის ქრობა ელექტრომოწყობილობებსა და ელექტროტექნიკურ დანადგარებზე წყლით ან ქაფით, ძაბვის გამორთვის გარეშე დაუშვებელია.

22. ხანძრის ქრობა

- 22.1 ხანძრის ქრობის ორგანიზების წესი და ამისათვის საქალაქო ხანძარსაწინააღმდეგო ქვედანაყოფების მოწვევა, მათი დარგობრივი დაქვემდებარების მიუხედავად დგინდება სახანძრო უსაფრთხოების სფეროში უფლებამოსილი პირის მიერ, მიღებული გადაწყვეტილების შესახებ გენერალური დირექტორის ინფორმირებით.
- 22.2 სახანძრო უსაფრთხოების პასუხისმგებელი პირი:
  - 22.2.1 ხელმძღვანელობს სამაშველო და ხანძრის ქრობის სამუშაოებს ხანძრის ქრობის ოპერატიული გეგმის თანახმად;
  - 22.2.2 ორგანიზებას უწევს სახანძრო რაზმის სარეზერვო და თავისუფალი ცვლის გამოძახებას ავარიის ადგილზე;
  - 22.2.3 ყველა პირს, რომლებიც გამოყოფილია სამუშაოების პასუხისმგებელი ხელმძღვანელის მიერ ხანძარსაწინააღმდეგო სამსახურისათვის დახმარების გასაწევად, უზრუნველყოფს აირდამცავი აპარატურით (ACB), ინსტრუმენტებითა და მასალებით, რომლებიც აუცილებელია სამაშველო და აირსაშიში სამუშაოების ჩასატარებლად;
  - 22.2.4 ინარჩუნებს მუდმივ კავშირს ავარიის ლიკვიდაციის სამუშაოების ხელმძღვანელთან და მასთან შეთანხმებით განსაზღვრავს აირსაშიში ზონას, რის შემდეგაც უზრუნველყოფს გამაფრთხილებელ ნიშნების დაყენებას და დაცვის თანამშრომლებისა და ობიექტის მუშებისგან დაკომპლექტებული საგუშაგო პოსტების ორგანიზებას . დააირიანებულ უბანში შესვლის უფლებას აძლევს მხოლოდ ხანძარსაწინააღმდეგო სამსახურის უფროს პირს ან მის შემცველ პირს;
  - 22.2.5 სისტემატიურად ატყობინებს ავარიის ლიკვიდაციის სამუშაოების პასუხისმგებელ ხელმძღვანელს სამაშველო სამუშაოების მიმდინარეობის შესახებ;
  - 22.2.6 ავარიის ლიკვიდაციის სამუშაოების პასუხისმგებელი ხელმძღვანელის მოსვლამდე დამოუკიდებლად აწარმოებს ხანძრის ქრობის სამუშაოებს გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიებების და ვითარების შესაბამისად.
- 22.3 სამუშაოების პასუხისმგებელი ხელმძღვანელის მოთხოვნით სახანძრო უსაფრთხოების პასუხისმგებელი პირი ავარიის ლიკვიდაციისათვის გადასცემს მის განკარგულებაში არსებულ მასალებს და მოწყობილობას.

23. ადამიანების გადარჩენისა და დაცვის ღონისძიებები

ხანძრის ან ავარიის დროს უნდა განხორციელდეს ადამიანების გადარჩენის და დაცვის ღონისძიებები:

- 23.1 ავარიის შედეგად დაზარალებულებისათვის დახმარების გაწევა, სახიფათო ზონიდან ყველა მუშის და საინჟინრო-ტექნიკური მუშაკების გაყვანა, რომლებიც არ არიან ჩართული ავარიის ლიკვიდაციაში;
- 23.2 ავარიის ადგილთან მისვლა უნდა ხდებოდეს მხოლოდ საავარიო სამუშაოების ხელმძღვანელის ნებართვით.
- 23.3 ადამიანების სიცოცხლისათვის საფრთხის არსებობის შემთხვევაში დაუყოვნებლივ მოხდეს მათი ევაკუაციის და გადარჩენის ორგანიზება, ამისათვის ყველა არსებული ძალისა და საშუალების გამოყენებით.
- 23.4 უნდა მოხდეს სახანძრო რაზმის, სამედიცინო სამსახურის გამოძახება და ხანძრის ქრობის საშუალებების მზადყოფნაში მოყვანა.
- 23.5 ავარიის ადგილზე და მიმდებარე უბნებზე შეწყდეს ყველა სამუშაოები ღია ცეცხლის გამოყენებით და სხვა სამუშაოები, გარდა ავარიის ლიკვიდაციასთან დაკავშირებული სამუშაოებისა.
- 23.6 ადამიანების დაცვის უზრუნველყოფა კონსტრუქციათა ჩამონგრევისაგან, ელექტრული დენით დაზიანებისაგან, ტოქსიკური მოწამვლისაგან, დამწვრობისაგან.
- 23.7 დაღვრილი ნავთობის გადინების შეზღუდვა მიმდებარე ადგილებში.
- 23.8 შეჩერდეს სატრანსპორტო საშუალებების მოძრაობა გზებზე, რკინიგზის უბნებზე, რომლებიც სახიფათო სიახლოვეს მდებარეობენ დაღვრილ ნავთობთან.
- 23.9 შეატყობინონ (აუცილებლობის შემთხვევაში) ახლომდებარე დასახლებული პუნქტების მოსახლეობას საშიშროების და უსაფრთხოების ზომების შესახებ (ევაკუაციის ჩათვლით).
- 23.10 საწარმო-სადისპეტრო სასახურმა ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოების მეშვეობით უნდა შეატყობინოს მოსახლეობას ნავთობის დასახლებულ პუნქტებში მოხვედრის საფრთხის შესახებ, წინასწარ შემუშავებული შეტყობინების სქემის თანახმად.
- 23.11 ავარიის ლიკვიდაციის და აღკვეთის სამუშაოების ჩატარების პერიოდში, ორგანიზებული უნდა იქნას მედპერსონალის მორიგეობა.

24. მატერიალური ფასეულობების გადარჩენისა და დაცულობის ღონისძიებები

- 24.1 საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის ტექნოლოგიური ტრანსპორტი, სპეცტექნიკა, მოწყობილობები და ინვენტარი გამოიყენება მხოლოდ ავარიის ლიკვიდაციის დროს,

ასევე მიმდინარე მომსახურების და ჩამკეტი არმატურის, მილსადენების რემონტის და გეგმიური სამუშაოების გრაფიკის თანახმად.

24.2 მოსამზადებელი სამუშაოების პარალელურად უნდა მოხდეს მეზობელი კომუნიკაციების დაცულობის და ქმედუნარიანობის უზრუნველყოფა, ასევე ზომების მიღება ახლოს მდებარე ობიექტების უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის უზრუნველსაყოფად.

25. პირველადი ქმედებები ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების დაღვრის დროს

25.1 საერთო მოთხოვნები:

25.1.1 რეაგირების პირველადი ქმედებებია ის ქმედებები, რომლებსაც საწარმოო ქვედანაყოფის პერსონალი ახორციელებს ნავთობის გაჟონვის აღმოჩენისთანავე, რეაგირების შესაბამისი სპეციალური ჯგუფის ფორმირებამდე და ფუნქციონირების დაწყებამდე.

25.1.2 პირველადი ქმედებების დროული და სწორი განხორციელება ძალიან მნიშვნელოვანი ფაქტორია, რადგან მათზე მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული საფრთხის შემცირება და შექმნილი სიტუაციის სწორი შეფასება და ოპტიმალური გადაწყვეტილებების მიღება ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციის ყველა მომდევნო ოპერაციის დაგეგმვისა და განხორციელების შესახებ.

25.1.3 ამიტომ ყოველთვის მნიშვნელოვანია დაღვრის დონის სწორი კლასიფიკაცია, ავარიის შედეგების სერიოზულობის გათვალისწინებით შესაბამისი საავარიო სამსახურების დროული შეტყობინება და აუცილებელი რესურსების მოზიდვა.

25.1.4 ნავთობის დაღვრის რეაგირების დაგეგმვისას, აუცილებელია იხელმძღვანელოთ ნავთობის დაღვრის კლასიფიკაციით, რომელიც მიღებულია საწარმოს ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების გეგმის თანახმად, და ასევე ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ეროვნული გეგმის თანახმად მიღებული ნავთობის დაღვრების კლასიფიკაციით:

1-ლი საფეხურის ინციდენტი	2-ე საფეხურის ინციდენტი	3-ე საფეხურის ინციდენტი
<p>• ეხება მცირე დაღვრებს (0 >10 მტ), რომელიც იმყოფება ერთი ინდივიდუალური ობიექტის - ნავთობის ტერმინალის ან ბათუმის პორტის შესაძლო მართვის ფარგლებში. დაღვრის ხასიათი და ამინდის პირობები განსაზღვრავენ რეაგირების ფაქტიურ დონეს.</p>	<p>• მოითხოვს ნავთობის დაღვრაზე ისეთ მაზადყოფნასა და რეაგირებას, რომლის დროსაც წარმოიშვება ძალებისა და საშუალებების კოორდინაციის აუცილებლობა 2 ან მეტი წყაროდან. 2-ე საფეხურის დაღვრაზე რეაგირებისას, შესაძლოა საჭირო გახდეს დახმარების მოთხოვნა პორტში განლაგებული ობიექტებიდან ან ორგანიზაციებიდან ან უახლოეს გეოგრაფიულ არეალში განლაგებული გარე მხარეებიდან.</p> <p>• მოიცავს სხვადასხვა მასშტაბებსა და სხვადასხვა პოტენციურ სცენარებს. (10>100 მტ).</p>	<p>• ეხება დიდი მასშტაბის დაღვრებს, (> 100 მტ), რომლებიც მოითხოვენ ყველა დასაშვები ეროვნული რესურსების მობილიზაციას და კონკრეტული გარემოებებიდან გამომდინარე, ასევე რეგიონალური და საერთაშორისო რესურსების ჩართვას.</p>

25.2 ნავთობის დაღვრის დროს პირველადი ქმედებებისა და შეტყობინებების საერთო მითითებები

25.2.1 ნავთობის დაღვრის პირველად ქმედებებს მიეკუთვნება:

- 1) დაღვრის შესახებ ინფორმაციის შეგროვება;
- 2) შეტყობინებების გადაცემა და პირველადი რეაგირების რესურსების მოზიდვა;
- 3) ნავთობის დაღვრის ადგილზე საფრთხის შეფასება და მინიმიზაცია;
- 4) ნავთობის დაღვრის არეალის მინიმიზაცია;
- 5) ნავთობის დაღვრის შედეგების მოცულობისა და სერიოზულობის შეფასება;
- 6) დაღვრის შესახებ ინფორმაციის გადაცემა სახელმწიფო ბუნებისდაცვითი ორგანოებისათვის.
- 7) შეტყობინებების გადაცემა და ძირითადი და დამხმარე შიდა და გარე რეაგირების რესურსების მოზიდვა.

- გახსოვდეს:** ხანძრის წარმოშობის საფრთხის შემთხვევაში, დაღვრის ლიკვიდაციის ღონისძიებები წყდება და დაუყოვნებლივ ხდება ზომების მიღება ხანძრის აღსაკვეთად და ჩასაქრობად!
- 25.2.2 უნდა ვიცოდეთ, რომ დაღვრის შესახებ ინფორმაციის დროულობა და სისრულე, მნიშვნელოვნად განსაზღვრავს ნავთობით დაბინძურების ლოკალიზაციისა და გაწმენდის შემდეგი ქმედებების ეფექტურობას.
- 25.2.3 დაღვრის შესახებ შეტყობინების მიღებისას საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური, ვალდებულია დაუსვას შესაბამისი კითხვები შეტყობინების ავტორს დაღვრის შესახებ და მიიღოს შეძლებისდაგვარად ზუსტი და სრული ინფორმაცია: ავარიის ადგილისა და დაღვრის ხასიათის შესახებ, მათ შორის ნავთობპროდუქტის სახეობის, ტექნოლოგიური მოწყობილობების დასახელების (რეზერვუარის, მილსადენის, მანიფოლდის, ტუმბოს, ესტაკადის და სხვათა N), ტექნოლოგიური მოწყობილობების დაზიანების ხასიათის შესახებ.
- 25.2.4 ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების პირველადი ამოცანაა დაღვრილი ნავთობის შესაძლო აალების აღკვეთა და ნავთობის ავარიული გაჟონვის ან დაღვრის შეწყვეტა - (საფრთხის მინიმიზაცია).
- 25.2.5 ამიტომ, დისპეჩერის საწყისი მითითებები და მომსახურეთა (საექსპლუატაციო პერსონალის) პირველადი ქმედებები მიმართული უნდა იყოს ავარიის (ნავთობის დაღვრის) ადგილის შეფასებისაკენ: თუ აუცილებელია დაღვრის ზონიდან მოცილებული იქნას - აალების წყარო, დაიკეტოს მილსადენი და გამოირთოს ტუმბო - ნავთობის დაღვრის შესაძლო წყაროები.
- 25.2.6 დაღვრის წყაროს გადაკეტვის შემდეგ, უნდა განხორციელდეს ღონისძიებები, ნავთობის დაღვრის გავრცელების არეალის შესამცირებლად, (ნავთობის დაღვრის არეალის მინიმიზაცია), ხელოვნური ბარიერების მოწყობით და არსებული ტექნიკური საშუალებების გამოყენებით.
- 25.2.7 ამის პარალელურად, აუცილებელია შეძლებისდაგვარად ზუსტად განისაზღვროს დაღვრის მოცულობა და შედეგების სერიოზულობა, რაზეც დამოკიდებულია შემდგომი შეტყობინებების ხასიათი და აუცილებელი შიდა და გარე რესურსების მოზიდვის გადაწყვეტილებების იპტიმალურება.
- 25.2.8 პასუხისმგებლობა დაღვრის მოცულობის და შედეგების სერიოზულობის პირველად შეფასებაზე ეკისრება შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილების უფროსს, რომელიც გადის დაღვრის ადგილზე, და განსაზღვრავს ნავთობის ავარიული დაღვრის ინტენსიურობას, დაღვრის წყაროს გადაკეტვის პირველადი ქმედებების შესაძლო ხანგრძლივობას, დაღვრის გავრცელების არეალის შეფასებას და ამის საფუძველზე, მათ შორის წყლის ობიექტებზე, ასევე ჰიდროლოგიური და მეტროლოგიური პირობების, ნავთობის ტიპის და ა.შ. შეფასების საფუძველზე, აფასებს დაღვრის მოცულობას და შედეგების სერიოზულობას და შემთხვევის ლიკვიდაციის ხელმძღვანელთან ან

„საწარმოს“ ხელმძღვანელობის მიერ დაკომპლექტებული ავარიის ლიკვიდაციის შტაბთან შეთანხმებით საწარმო-სადისპეჩერო სამსახურს გადასცემს მოთხოვნას დამატებითი შიდა და გარე რესურსების მოზიდვის შესახებ.

25.2.9 დაღვრის მოცულობისა და შედეგების სერიოზულობის გათვალისწინებით, „საწარმოს“ უმაღლეს ხელმძღვანელობასთან შეთანხმებით, საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური გადასცემს შეტყობინებას დამატებითი შიდა და გარე რეაგირების რესურსების მოსაზიდად ნავთობის დაღვრაზე, რომელთა ხასიათი განსაზღვრულია ქვემოთ:

შეტყობინებები ნავთობის დაღვრისას (0,01 ტონამდე)

A. ხმელეთზე შეტყობინება გადაეცემა და მოიზიდება „საწარმოს“ შიდა რესურსები:
— პერსონალი დაღვრის ადგილზე;
— საავარიო-აღდგენითი ბრიგადისა და ნავთობის დაღვრაზე ავარიული რეაგირების ჯგუფის ცვლის პერსონალი;
— ლოკალიზაციისა და გაწმენდის საშუალებები, რომლებიც განლაგებულია უბანზე, სადაც მოხდა დაღვრა.

B. მდინარეებზე შეტყობინება გადაეცემა და მოიზიდება „საწარმოს“ შიდა რესურსები:
— ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის ცვლადი პერსონალი და საშუალებები;
— საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის ცვლადი პერსონალი და საშუალებები;

პერსონალის უკმარისობის შემთხვევაში დამატებით ხდება მოწვევა:

შენიშვნა: შემდგომი მოვლენების არასახარბიელოდ განვითარების შემთხვევაში (დაღვრის გავრცელება ზღვაში), შეტყობინება გადაეცემა ბათუმის საზღვაო პორტის დისპეჩერს და ხდება ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის სრულიდ ყველა პერსონალის მოწვევა

C. ზღვაზე შეტყობინება გადაეცემა:
ბათუმის საზღვაო პორტის დისპეჩერს და მისი დახმარებით - ბათუმის საზღვაო პორტის ნავთობნაგავშემგროვებელი „ფლორა“.

სანაპირო ინფრასტრუქტურიდან დაღვრის შემთხვევაში, ხდება საავარიო -აღდგენითი ბრიგადის პერსონალის შეტყობინება და საშუალებების მოზიდვა;

შენიშვნა: შემდგომი მოვლენების არასახარბიელოდ განვითარების შემთხვევაში, აუცილებელია ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის ყველა პერსონალის შეტყობინება და დამატებით მოწვევა.

შეტყობინებები ნავთობის დაღვრისას (0,01-დან 0,1 ტონამდე)

- A. ხმელეთზე** შეტყობინება გადაეცემა და ხდება „საწარმოს“ შიდა რესურსების მოზიდვა:
- საწარმოო უბნის პერსონალი;
  - ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის ცვლადი პერსონალი;
  - საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის პერსონალი და საშუალებები.

შემდგომი მოვლენების არასახარბიელოდ განვითარების შემთხვევაში, (დაღვრის გავრცელების შესაძლებლობა მდინარეში ან ზღვაში) შეტყობინება გადაეცემა ტექნოლოგიური ტრანსპორტისა და სპეცტექნიკის განყოფილების უფროსს და შემთხვევის ლიკვიდაციის ხელმძღვანელის მითითების გათვალისწინებით ხდება სპეცტექნიკის მოზიდვა.

შენიშვნა: ხმელეთიდან ზღვაში დაღვრის გავრცელების საშიშროების შემთხვევაში, შეტყობინება გადაეცემა:

- ბათუმის საზღვაო პორტის დისპეჩერს და მისი დახმარებით შესაძლო დაღვრის ადგილზე ხდება ბათუმის საზღვაო პორტის ნავთობნაგავშემგროვებელის „ფლორა“-ს გამოძახება

- B. მდინარეებზე** შეტყობინება გადაეცემა და ხდება „საწარმოს“ შიდა რესურსების მოზიდვა:
- ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის მთელი პერსონალი და ძალები;
  - საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის პერსონალი და საშუალებები;
- პერსონალის უკმარისობის შემთხვევაში დამატებით მოიწვევიან:

- იმ საწარმოო უბნის პერსონალი, სადაც მოხდა დაღვრა.

შენიშვნა: შემდგომი მოვლენების არასახარბიელოდ განვითარების შემთხვევაში (დაღვრის გავრცელება ზღვაში), შეტყობინება გადაეცემა:

ბათუმის საზღვაო პორტის დისპეჩერს და მისი დახმარებით - ბათუმის საზღვაო პორტის ნავთობნაგავშემგროვებელი „ფლორა“;

- შემთხვევების ლიკვიდაციის ხელმძღვანელთან შეთანხმებით - კონტრაქტორი კომპანია NRC International-ის პერსონალი და საშუალებები.

- C. ზღვაზე** შეტყობინება გადაეცემა და მოიწვევიან:
- ბათუმის საზღვაო პორტის დისპეჩერს და მისი დახმარებით - ბათუმის საზღვაო პორტის ნავთობნაგავშემგროვებელი „ფლორა“;
  - ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის მთელი პერსონალი და საშუალებები;
  - საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის პერსონალი და საშუალებები;

პერსონალის უკმარისობის შემთხვევაში დამატებით მოიწვევიან:

- ნავთობპროდუქტების საზღვაო ტრანსპორტით მიღებისა და დატვირთვის სამექროს პერსონალი.

შემდგომი მოვლენების არასახარბიელოდ განვითარების შემთხვევაში, მოიწვევიან:

- შემთხვევების ლიკვიდაციის ხელმძღვანელთან შეთანხმებით - კონტრაქტორი კომპანია NRC International-ის პერსონალი და საშუალებები.

შეტყობინებები ნავთობის დაღვრისას (0,1-დან 0,3 ტონამდე)

- A. ხმელეთზე** შეტყობინება გადაეცემა და ხდება „საწარმოს“ შიდა რესურსების მოზიდვა:
- საწარმოო უბნის პერსონალი,
  - ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის მთელი პერსონალი;
  - საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის პერსონალი და საშუალებები;
  - იმ საწარმოო უბნის პერსონალი, სადაც მოხდა ინციდენტი.

შემდგომი მოვლენების არასახარბიელოდ განვითარების შემთხვევაში, (დაღვრის გავრცელების შესაძლებლობა მდინარეში ან ზღვაში) შეტყობინება გადაეცემა ტექნოლოგიური ტრანსპორტისა და სპეცტექნიკის განყოფილების უფროსს და შემთხვევის ლიკვიდაციის ხელმძღვანელის მითითების გათვალისწინებით ხდება სპეცტექნიკის მოზიდვა.

შენიშვნა:

ხმელეთიდან ზღვაში დაღვრის გავრცელების საშიშროების შემთხვევაში, შეტყობინება გადაეცემა:

- ბათუმის საზღვაო პორტის დისპეჩერს და მისი დახმარებით შესაძლო დაღვრის ადგილზე ხდება ბათუმის საზღვაო პორტის ნავთობნაგავშემგროვებელის „ფლორა“-ს გამოძახება.

- B. მდინარეებზე** შეტყობინება გადაეცემა და მოიწვევიან:
- ბათუმის საზღვაო პორტის დისპეჩერს და მისი დახმარებით მდინარის შესართავთან ხდება ბათუმის საზღვაო პორტის ნავთობნაგავშემგროვებელის „ფლორა“-ს გამოძახება.
  - ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის მთელი პერსონალი და ტექნიკური საშუალებები;
  - იმ საწარმოო უბნის პერსონალი, სადაც მოხდა ინციდენტი;
  - საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის პერსონალი და საშუალებები;
  - ტექნოლოგიური ტრანსპორტისა და სპეცტექნიკის განყოფილების უფროსს და შემთხვევის ლიკვიდაციის ხელმძღვანელის მითითების გათვალისწინებით ხდება სპეცტექნიკის მოზიდვა;
  - შემთხვევების ლიკვიდაციის ხელმძღვანელთან შეთანხმებით - კონტრაქტორი კომპანია NRC International-ის პერსონალი და საშუალებები.
- პერსონალის უკმარისობის შემთხვევაში დამატებით მოიწვევიან:
- იმ საწარმოო უბნის პერსონალი, სადაც მოხდა დაღვრა.

შენიშვნა: შემდგომი მოვლენების არასახარბიელოდ განვითარების შემთხვევაში (დაღვრის გავრცელება ზღვაში), შეტყობინება გადაეცემა:

ბათუმის საზღვაო პორტის დისპეჩერს და მისი დახმარებით - ბათუმის საზღვაო პორტის ნავთობნაგავშემგროვებელი „ფლორა“;

- შემთხვევების ლიკვიდაციის ხელმძღვანელთან შეთანხმებით - კონტრაქტორი კომპანია NRC International-ის პერსონალი და საშუალებები.

- C. ზღვაზე** შეტყობინება გადაეცემა და მოიწვევიან:
- ბათუმის საზღვაო პორტის დისპეჩერს და მისი დახმარებით მდინარის შესართავთან ხდება ბათუმის საზღვაო პორტის ნავთობნაგავშემგროვებელის „ფლორა“-ს გამოძახება და აუცილებლობისას სხვა მცირე მცურავი

- საშუალებები;
- ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის მთელი ცვლადი და არაცვლადი პერსონალი და ტექნიკური საშუალებები;
  - მუქი ნავთობპროდუქტების საამქროს მწმენდავების პერსონალი;
  - ნავთობპროდუქტების საზღვაო ტრანსპორტით მიღებისა და დატვირთვის საამქროს პერსონალი;
  - საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის პერსონალი და საშუალებები;
  - ტექნოლოგიური ტრანსპორტისა და სპეცტექნიკის განყოფილების უფროსს და შემთხვევის ლიკვიდაციის ხელმძღვანელის მითითების გათვალისწინებით ხდება სპეცტექნიკის მოზიდვა;
  - შემთხვევების ლიკვიდაციის ხელმძღვანელთან შეთანხმებით - კონტრაქტორი კომპანია NRC International-ის პერსონალი და საშუალებები.

შეტყობინებები ნავთობის დაღვრისას (0,3-დან 1 ტონამდე)

A. ხმელეთზე

- შეტყობინება გადაეცემა და ხდება „საწარმოს“ შიდა რესურსების მოზიდვა:
- ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის მთელი პერსონალი და ტექნიკური საშუალებები;
  - იმ საწარმოო უბნის მთელი პერსონალი, სადაც მოხდა ინციდენტი.
  - საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის მთელი პერსონალი და საშუალებები;
  - ტექნოლოგიური ტრანსპორტისა და სპეცტექნიკის განყოფილების უფროსს და შემთხვევის ლიკვიდაციის ხელმძღვანელის მითითების გათვალისწინებით ხდება სპეცტექნიკის მოზიდვა.

დაღვრის გავრცელების შემთხვევაში ხმელეთიდან ზღვაში შეტყობინება გადაეცემა:

- ბათუმის საზღვაო პორტის დისპეჩერს და მისი დახმარებით შესაძლო დაღვრის ადგილზე ხდება ბათუმის საზღვაო პორტის ნავთობნაგავშემგროვებელის „ფლორა“-ს გამოძახება.

B. მდინარეებზე

- შეტყობინება გადაეცემა და მოიწვევიან:
- ბათუმის საზღვაო პორტის დისპეჩერს და მისი დახმარებით მდინარის შესართავთან ხდება ბათუმის საზღვაო პორტის ნავთობნაგავშემგროვებელის „ფლორა“-ს გამოძახება.
  - ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის მთელი პერსონალი და ტექნიკური საშუალებები;
  - იმ საწარმოო უბნის მთელი პერსონალი, სადაც მოხდა ინციდენტი.
  - საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის მთელი პერსონალი და საშუალებები;
  - საწარმოს სხვა ქვედანაყოფების პერსონალი;
  - ტექნოლოგიური ტრანსპორტისა და სპეცტექნიკის განყოფილების უფროსს და შემთხვევის ლიკვიდაციის ხელმძღვანელის მითითების გათვალისწინებით ხდება სპეცტექნიკის მოზიდვა.
  - შემთხვევების ლიკვიდაციის ხელმძღვანელთან შეთანხმებით - კონტრაქტორი კომპანია NRC International-ის პერსონალი და საშუალებები.
  - შემთხვევების ლიკვიდაციის ხელმძღვანელთან შეთანხმებით - ბათუმში

განლაგებული სხვა რესურსები.

C. ზღვაზე

შეტყობინება გადაეცემა და მოიწვევიან:

- ბათუმის საზღვაო პორტის დისპეჩერს და მისი დახმარებით მდინარის შესართავთან ხდება ბათუმის საზღვაო პორტის ნავთობნაგავშემგროვებელის „ფლორა“-ს გამოძახება და აუცილებლობისას სხვა მცირე მცურავი საშუალებების გამოძახება;
- ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის მთელი ცვლის პერსონალი და ტექნიკური საშუალებები;
- ნავთობპროდუქტების საზღვაო ტრანსპორტით მიღებისა და დატვირთვის საამქროს პერსონალი;
- საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის მთელი პერსონალი და საშუალებები;
- იმ საწარმოო უბნის მთელი პერსონალი, სადაც მოხდა ინციდენტი.
- საწარმოს სხვა ქვედანაყოფების პერსონალი;
- ტექნოლოგიური ტრანსპორტისა და სპეცტექნიკის განყოფილების უფროსს და შემთხვევის ლიკვიდაციის ხელმძღვანელის მითითების გათვალისწინებით ხდება სპეცტექნიკის მოზიდვა.
- შემთხვევების ლიკვიდაციის ხელმძღვანელთან შეთანხმებით - კონტრაქტორი კომპანია NRC International-ის პერსონალი და საშუალებები.
- პლაჟის ზონის დაბინძურებისას, შემთხვევების ლიკვიდაციის ხელმძღვანელთან შეთანხმებით - „საწარმოს“ და ბათუმის საზღვაო პორტის დამატებითი ძალების და პერსონალი;
- შემთხვევების ლიკვიდაციის ხელმძღვანელთან შეთანხმებით - ბათუმში და უახლოეს გეოგრაფიულ არეალში განლაგებული სხვა რესურსები.

შეტყობინებები ნავთობის დაღვრისას (3-დან 10 ტონამდე)

A. ხმელეთზე

შეტყობინება გადაეცემა და ხდება „საწარმოს“ შიდა რესურსების მოზიდვა:

- ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის მთელი პერსონალი და ტექნიკური საშუალებები;
- იმ საწარმოო უბნის მთელი პერსონალი, სადაც მოხდა ინციდენტი.
- საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის მთელი პერსონალი და საშუალებები;
- ტექნოლოგიური ტრანსპორტისა და სპეცტექნიკის განყოფილების უფროსს და შემთხვევის ლიკვიდაციის ხელმძღვანელის მითითების გათვალისწინებით ხდება სპეცტექნიკის მოზიდვა.

დაღვრის გავრცელების შემთხვევაში ხმელეთიდან ზღვაში შეტყობინება გადაეცემა:

- ბათუმის საზღვაო პორტის დისპეჩერს და მისი დახმარებით მდინარის შესართავთან ხდება ბათუმის საზღვაო პორტის ნავთობნაგავშემგროვებელის „ფლორა“-ს გამოძახება და აუცილებლობისას სხვა მცირე მცურავი საშუალებების გამოძახება;

B. მდინარეებზე

შეტყობინება გადაეცემა და მოიწვევიან:

- ბათუმის საზღვაო პორტის დისპეჩერს და მისი დახმარებით მდინარის შესართავთან ხდება ბათუმის საზღვაო პორტის ნავთობნაგავშემგროვებელის „ფლორა“-ს გამოძახება.

- ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის მთელი პერსონალი და ტექნიკური საშუალებები;
- იმ საწარმოო უბნის მთელი პერსონალი, სადაც მოხდა ინციდენტი.
- საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის მთელი პერსონალი და საშუალებები;
- საწარმოს სხვა ქვედანაყოფების პერსონალი;
- ტექნოლოგიური ტრანსპორტისა და სპეცტექნიკის განყოფილების უფროსს და შემთხვევის ლიკვიდაციის ხელმძღვანელის მითითების გათვალისწინებით ხდება სპეცტექნიკის მოზიდვა.
- შემთხვევების ლიკვიდაციის ხელმძღვანელთან შეთანხმებით - კონტრაქტორი კომპანია NRC International-ის პერსონალი და საშუალებები.
- შემთხვევების ლიკვიდაციის ხელმძღვანელთან შეთანხმებით - ბათუმში განლაგებული სხვა რესურსები.

C. ზღვაზე

- შეტყობინება გადაეცემა და მოიწვევიან:
- ბათუმის საზღვაო პორტის დისპეჩერს და მისი დახმარებით მდინარის შესართავთან ხდება ბათუმის საზღვაო პორტის ნავთობნაგავშემგროვებელის „ფლორა“-ს გამომახება და აუცილებლობისას სხვა მცირე მცურავი საშუალებების გამომახება;
  - ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის მთელი ცვლის პერსონალი და ტექნიკური საშუალებები;
  - ნავთობპროდუქტების საზღვაო ტრანსპორტით მიღებისა და დატვირთვის საამქროს პერსონალი;
  - საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის მთელი პერსონალი და საშუალებები;
  - იმ საწარმოო უბნის მთელი პერსონალი, სადაც მოხდა ინციდენტი.
  - საწარმოს სხვა ქვედანაყოფების პერსონალი;
  - ტექნოლოგიური ტრანსპორტისა და სპეცტექნიკის განყოფილების უფროსს და შემთხვევის ლიკვიდაციის ხელმძღვანელის მითითების გათვალისწინებით ხდება სპეცტექნიკის მოზიდვა.
  - შემთხვევების ლიკვიდაციის ხელმძღვანელთან შეთანხმებით - კონტრაქტორი კომპანია NRC International-ის პერსონალი და საშუალებები.
  - პლაჟის ზონის დაბინძურებისას, შემთხვევების ლიკვიდაციის ხელმძღვანელთან შეთანხმებით - „საწარმოს“ და ბათუმის საზღვაო პორტის დამატებითი ძალების და პერსონალი;
  - შემთხვევების ლიკვიდაციის ხელმძღვანელთან შეთანხმებით - ბათუმში და უახლოეს გეოგრაფიულ არეალში განლაგებული სხვა რესურსები.

25.3 მითითებები ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციის ღონისძიებების შესახებ

სიტუაცია: ნავთობპროდუქტის დაღვრა მიწისქვეშა და მიწისზედა მილსადენის ჰერმეტიკულობის დაღვევის გამო და „საწარმოს“ შიდა ტერიტორიებზე

პირველადი ქმედებები ნავთობპროდუქტის დაღვრისას მიწისქვეშა და მიწისზედა მილსადენის ჰერმეტიკულობის დაღვევის გამო და „საწარმოს“ შიდა ტერიტორიებზე

ავარიის ლიკვიდაციის პირველრიგოვან სამუშაოებს, საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე ხელმძღვანელობს უბანზე მყოფი უფროსი თანამდებობის პირი.

გასათვალისწინებელია ღონისძიებები ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციაში მონაწილე ადამიანების ელექტრული დენით დაზიანებისაგან, დამწვრობისაგან, მოწამლისა და მექანიკური დაზიანებებისაგან დაცვის უზრუნველსაყოფად

- 1) პირი, რომელმაც შენიშნა ნავთობის დაღვრა, აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-001 თანახმად. შეტყობინებაში მიუთითებს დაღვრის ზუსტ ადგილს, მილსადენის დასახელებას (თუ შეუძლია განსაზღვრა).
- 2) თუ ავარია მოხდა საავტომობილო გზის მახლობლად ან უშუალოდ გზაზე, დასაქმებულმა, რომელმაც აღმოაჩინა ნავთობის გამოდინება, უნდა მოახდინოს ავტოტრანსპორტის შემოვლის სიტუაციური ზომების ორგანიზება.
- 3) საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური უკავშირდება იმ უბნის უფროს თანამდებობის პირს, სადაც მოხდა ნავთობის დაღვრა და ღებულობს ნავთობის დაღვრის ფაქტის დასტურს, ასევე ადასტურებს წინასწარ ინფორმაციას დაღვრის ხასიათის შესახებ: ავარიის ადგილი, ნავთობპროდუქტის სახე, ტექნოლოგიური მილსადენის, მანიფოლდის დასახელება, დაზიანების ხასიათი, დაღვრის წყლის ობიექტებში გავრცელების საფრთხე და ა.შ.
- 4) საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემით № BOT-IMS3.D04-002 და დაღვრის მასშტაბისა და შედეგების სერიოზულობის გათვალისწინებით.
- 5) საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური აძლევს მითითებას იმ უბნის უფროს თანამდებობის პირს, საიდანაც წარმოებს ნავთობის გადატუმბვა ნავთობის გადასატვირთი ტუმბოს მუშაობის შეწყვეტის შესახებ მოცემულ მილსადენზე.
- 6) იმ უბნის უფროსი თანამდებობის პირი, საიდანაც წარმოებს ნავთობის გადატუმბვა, ხელმძღვანელობს მოცემული მილსადენით ნავთობის გადასატუმბი ტუმბოს გაჩერებას და საწარმო-სადისპეჩერო სამსახურს აძლევს აღნიშნული ოპერაციის შესრულების დადასტურებას.
- 7) იმ უბნის მორიგე პერსონალი, სადაც აღმოჩენილია დაღვრა, აზუსტებს ავარიის კონკრეტულ ადგილს (დაღვრის წყაროს), აფასებს ხანძრის ან წაკიდების საფრთხეს და რეალური საფრთხის შესაძლებლობას, ნავთობის დაღვრისას ანაორთქლ ტოქსიკურ და მავნე ნივთიერებებს, რომლებიც საფრთხეს უქმნიან ადამიანების ჯანმრთელობასა და გარემოს.
- 8) აალების საფრთხის არსებობისას დაუყოვნებლივ ხდება ზომების მიღება ხანძრის აღსაკვეთად.
- 9) იმ უბნის უფროსი თანამდებობის პირი, სადაც აღმოჩენილია ნავთობის დაღვრა, ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის, საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის და უბნის, საამქროს ხელმძღვანელის მოსვლამდე ხელმძღვანელობს უბანზე ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციის ღონისძიებებს.
- 10) უბნის პერსონალი უსაფრთხოების მოთხოვნათა დაცვით, დაუყოვნებლივ იწყებს ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციას უბანზე არსებული საშუალებების გამოყენებით (სორბციული ბონები, ხელსახოცები, სილიანი და/ან ნახერხიანი ტომრები), ღებულობს ზომებს დაღვრის აღსაკვეთად წყლის ობიექტებში, კეტავს გამყოფ საკვალთებს მილსადენზე - ასეთის არსებობისას, და კეტავს ჰიდროჩამკეტებს საკანალიზაციო სისტემების და სარეზერვუარე პარკების გამოსასვლელებზე (თუ მილსადენის დაზიანება მოხდა ტერიტორიის შიგნით ახდენს სარეზერვუარე პარკის შიგნით)
- 11) უსაფრთხოების სამსახურთან და უწყებობრივ დაცვის პოლიციასთან ურთიერთქმედებით ხდება

სამორიგეო პოსტების ორგანიზება, ყენდება საშიშროების და სახიფათო ზონაში ტრანსპორტის გავლის აკრძალვის ნიშნები, გარდა საავარიო სამსახურების ტრანსპორტისა ავარიის სრულ აღკვეთამდე.

სიტუაცია: ნავთობპროდუქტის დაღვრა საზღვაო სანაპიროს გასწვრივ გამავალი და ნავთობპროდუქტების საზღვაო ტრანსპორტით მიღებისა და დატვირთვის საამქროში მდებარე მიწისქვეშა და მიწისზედა მილსადენის ჰერმეტიკულობის დაღვევის გამო

პირველადი ქმედებები ნავთობპროდუქტის დაღვრისას საზღვაო სანაპიროს გასწვრივ გამავალი და ნავთობპროდუქტების საზღვაო ტრანსპორტით მიღებისა და დატვირთვის საამქროში მდებარე მიწისქვეშა და მიწისზედა მილსადენის ჰერმეტიკულობის დაღვევის გამო

ავარიის ლიკვიდაციის პირველი რიგის სამუშაოებს, საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე ხელმძღვანელობს უბანზე მყოფი უფროსი თანამდებობის პირი.

გასათვალისწინებელია ღონისძიებები ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციაში მონაწილე ადამიანების ელექტრული დენით დაზიანებისაგან, დამწვრობისაგან, მოწამლვისა და მექანიკური დაზიანებისაგან დაცვის უზრუნველსაყოფად

- 1) პირი, რომელმაც შენიშნა ნავთობის დაღვრა, აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-001 თანახმად. შეტყობინებაში მიუთითებს დაღვრის ზუსტ ადგილს, მილსადენის დასახელებას (თუ შეუძლია განსაზღვრა).
- 2) საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური უკავშირდება იმ უბნის უფროს თანამდებობის პირს, სადაც მოხდა ნავთობის დაღვრა და ლებულობს ნავთობის დაღვრის ფაქტის დასტურს, ასევე ადასტურებს წინასწარ ინფორმაციას დაღვრის ხასიათის შესახებ: ავარიის ადგილი, ნავთობპროდუქტის სახე, ტექნოლოგიური მილსადენის, მანიფოლდის დასახელება, დაზიანების ხასიათი, დაღვრის წყლის ობიექტებში გავრცელების საფრთხე და ა.შ.
- 3) საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემით № BOT-IMS3.D04-002 .

სიტუაცია: ნავთობპროდუქტის დაღვრა „საწარმოს“ ტერიტორიის გარეთ მდებარე მიწისქვეშა და მიწისზედა მილსადენის ჰერმეტიკულობის დაღვევის გამო

პირვალრიგოვანი ქმედებები ნავთობპროდუქტის დაღვრა „საწარმოს“ ტერიტორიის გარეთ მდებარე მიწისქვეშა და მიწისზედა მილსადენის ჰერმეტიკულობის დაღვევის გამო

ავარიის ლიკვიდაციის პირველი რიგის სამუშაოებს, საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე ხელმძღვანელობს უბანზე მყოფი უფროსი თანამდებობის პირი.

გასათვალისწინებელია ღონისძიებები ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციაში მონაწილე ადამიანების ელექტრული დენით დაზიანებისაგან, დამწვრობისაგან, მოწამლვისა და მექანიკური დაზიანებისაგან დაცვის უზრუნველსაყოფად

- 1) პირი, რომელმაც შენიშნა ნავთობის დაღვრა, აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-001 თანახმად. შეტყობინებაში მიუთითებს დაღვრის ზუსტ ადგილს, მილსადენის დასახელებას (თუ შეუძლია განსაზღვრა).

შენიშვნა: ინფორმაცია ნავთობის მილსადენიდან დაღვრის შესახებ შესაძლოა შემოვიდეს მოქალაქეებისგან. ასეთ შემთხვევაში, „საწარმოს“ თანამდებობის პირი, რომელმაც მიიღო აღნიშნული ინფორმაცია მოქალაქეებისგან, ვალდებულია აცნობოს ამის შესახებ საწარმო-სადისპეჩერო სამსახურს.

- 1) თუ ავარია მოხდა საავტომობილო გზის მახლობლად ან უშუალოდ გზაზე, დასაქმებული, რომელიც აღმოაჩენს ნავთობის დაღვრას ვალდებულია ორგანიზება გაუწიოს სიტუაციას და არ დაუშვას ავტოტრანსპორტის გადაადგილება დაღვრის ადგილზე.
- 2) საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-002 თანახმად.
- 3) საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური მილსადენების სქემის მიხედვით აზუსტებს დაღვრის და მილსადენის დაზიანების შესაძლო ადგილს და აძლევს მითითებას უფროს თანამდებობის პირს უბანზე, საიდანაც წარმოებს ნავთობის გადატუმბვა, აღნიშნულ უბანზე გადამტვირთი ტუმბოს მუშაობის გაჩერების შესახებ და ლეზულობს დასტურს აღნიშნული ოპერაციის შესასრულებლად.
- 4) უფროსი თანამდებობის პირი უბანზე, საიდანაც წარმოებს ნავთობის გადატუმბვა, ხელმძღვანელობს ნავთობის გადამტვირთი ტუმბოს გაჩერებას აღნიშნულ მილსადენზე.
- 5) იმ უბნის მორიგე პერსონალი, რომელიც ექსპლუატაციას უწევს მილსადენს, ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის ცვლის პერსონალი, საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის ცვლის პერსონალი, გადიან ავარიის ადგილზე (დაღვრის წყაროსთან), აფასებენ ხანძრის ან აალების საფრთხეს და რეალური საფრთხის შესაძლებლობას, ნავთობის დაღვრისას ანაორთქლ ტოქსიკურ და მავნე ნივთიერებებს, რომლებიც საფრთხეს უქმნიან ადამიანების ჯანმრთელობასა და გარემოს.
- 6) აალების საფრთხის შემთხვევაში დაუყოვნებლივ ხდება ზომების მიღება ხანძრის აღსაკვეთად.
- 7) ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის ცვლის უფროსი და საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის უფროსი თანამდებობის პირი, უკუკავშირის არხით საწარმო-სადისპეჩერო სამსახურს ატყობინებენ დაღვრის ფაქტის დასტურს და ინფორმაციას დაღვრის ხასიათის შესახებ: ავარიის ზუსტ ადგილს, ნავთობპროდუქტის სახეს, ტექნოლოგიური მილსადენის სახელწოდებას, დაზიანების ხასიათს, ნავთობის წყლის ობიექტებში გავრცელების საფრთხეს ან ფაქტს და ა.შ.
- 8) ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის ცვლის უფროსი იმ უბნის მორიგე პერსონალთან ერთად, რომელიც ახორციელებს მილსადენის ექსპლუატაციას, ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფთან, საავარიო-აღდგენით ბრიგადასთან ერთად ხელმძღვანელობს ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციის ღონისძიებებს ადგილზე ხელმძღვანელობის მოსვლამდე.
- 9) ნავთობის ლიკვიდაციის სამუშაოები იწყება დაუყოვნებლივ, ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის რესურსების (სორბციული ბონები, ხელსახოცები, სილიანი და/ან ნახერხიანი ტომრები) გამოყენებით, მიიღება ზომები დაღვრის გავრცელების აღსაკვეთად წყლის ობიექტებში.
- 10) უსაფრთხოების სამსახურთან და უწყებრივ დაცვის პოლიციასთან ურთიერთქმედებით ხდება სამორიგეო პოსტების ორგანიზება, ყენდება საშიშროების და სახიფათო ზონაში ტრანსპორტის გავლის აკრძალვის ნიშნები, გარდა საავარიო სამსახურების ტრანსპორტისა ავარიის სრულ ლიკვიდაციამდე;

პირველადი ქმედებები ნავთობის დაღვრისას რეზერვუარის ჰერმეტიკულობის დარღვევის მიზეზით

ავარიის ლიკვიდაციის პირველრიგოვან სამუშაოებს, საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე ხელმძღვანელობს უბანზე მყოფი უფროსი თანამდებობის პირი.

გასათვალისწინებელია ღონისძიებები ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციაში მონაწილე ადამიანების ელექტრული დენით დაზიანებისაგან, დამწვრობისაგან, მოწამლვისა და მექანიკური დაზიანებებისაგან დაცვის უზრუნველსაყოფად

- 1) პირი, რომელმაც შენიშნა ნავთობის დაღვრა, აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-001 თანახმად. შეტყობინებაში მიუთითებს დაღვრის ზუსტ ადგილს, რეზერვუარის N, ნავთობპროდუქტის სახეს.
- 2) საწარმო-სადისპეტრო სამსახური უკავშირდება იმ უბნის უფროს თანამდებობის პირს, სადაც მოხდა ნავთობის დაღვრა და ღებულობს ნავთობის დაღვრის ფაქტის დასტურს, ასევე ადასტურებს წინასწარ ინფორმაციას დაღვრის ხასიათის შესახებ: რეზერვუარის N, ნავთობპროდუქტის სახე, დაზიანების ხასიათი, დაღვრის კანალიზაციაში და წყლის ობიექტებში გავრცელების საფრთხე და ა.შ.
- 3) საწარმო-სადისპეტრო სამსახური აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-002 თანახმად, დაღვრის მასშტაბისა და შედეგების სერიოზულობის გათვალისწინებით.
- 4) საწარმო-სადისპეტრო სამსახური აძლევს მითითებას იმ უბნის უფროს თანამდებობის პირს, საიდანაც წარმოებს ნავთობის გადატუმბვა, აღნიშნულ რეზერვუარში ნავთობის გადასატვირთი ტუმბოს მუშაობის შეწყვეტის შესახებ, თუ ეს წარმოებს და და ღებულობს აღნიშნული ოპერაციის შესრულების დადასტურებას.
- 5) საწარმო-სადისპეტრო სამსახური აძლევს მითითებას იმ უბნის უფროს თანამდებობის პირს, საიდანაც მოხდა დაღვრა ჭექუნებიანი სარქველების და ჰიდროჩამკეტებიანი ჭების დაკეტვის შესახებ საკანალიზაციო სისტემის, სარეზერვუარე პარკების ზვინულის გამოსასვლელებზე და ღებულობს აღნიშნული ოპერაციის შესრულების დადასტურებას.
- 6) იმ უბნის უფროს თანამდებობის პირი, საიდანაც მოხდა დაღვრა, ხელმძღვანელობს აღნიშნულ რეზერვუარში ნავთობის გადასატვირთი ტუმბოს მუშაობის შეწყვეტას და ჭექუნებიანი სარქველების და ჰიდროჩამკეტებიანი ჭების დაკეტვას საკანალიზაციო სისტემის, სარეზერვუარე პარკების ზვინულის გამოსასვლელებზე.
- 7) იმ უბნის მორიგე პერსონალი, სადაც აღმოჩენილი იქნა დაღვრა, აფასებს ხანძრის ან აალების პოტენციურ და რეალურ საფრთხეს, ჰაერში ტოქსიკური და მავნე ნივთიერებების არსებობას, რომლებიც წარმოიქმნიან ნავთობის დაღვრისას და ა.შ. რომლებიც საფრთხეს უქმნიან ადამიანების ჯანმრთელობას და გარემოს.
- 8) აალების საფრთხის შემთხვევაში დაუყოვნებლივ ხდება ზომების მიღება ხანძრის აღსაკვეთად.
- 9) იმ უბნის უფროსი თანამდებობის პირი, სადაც აღმოჩენილია ნავთობის დაღვრა, ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის, საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის და უბნის, საამქროს ხელმძღვანელის მოსვლამდე ხელმძღვანელობს უბანზე ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციის ღონისძიებებს.
- 10) უბნის პერსონალი უსაფრთხოების მოთხოვნათა დაცვით, დაუყოვნებლივ იწყებს ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციას უბანზე არსებული საშუალებების გამოყენებით (სორბციული ბონები, ხელსახოცები, სილიანი და/ან ნახერხიანი ტომრები), ღებულობს ზომებს დაღვრის აღსაკვეთად წყლის ობიექტებში;
- 11) უსაფრთხოების სამსახურთან და უწყებრივ დაცვის პოლიციასთან ურთიერთქმედებით ხდება

სამორიგეო პოსტების ორგანიზება, ყენდება საშიშროების და სახიფათო ზონაში ტრანსპორტის გავლის აკრძალვის ნიშნები, გარდა საავარიო სამსახურების ტრანსპორტისა ავარიის სრულ ლიკვიდაციამდე;

სიტუაცია: ნავთობპროდუქტის დაღვრა ნავთობის რეზერვუარის ზევიდან გადმოღვრის მიზეზით

პირველადი ქმედებები ნავთობპროდუქტის დაღვრისას ნავთობის რეზერვუარის ზევიდან გადმოღვრის მიზეზით

ავარიის ლიკვიდაციის პირველი რიგის სამუშაოებს, საავარიო - სამამშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე ხელმძღვანელობს უზნის უფროსი თანამდებობის პირი.

გასათვალისწინებელია ღონისძიებები ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციაში მონაწილე ადამიანების ელექტრული დენით დაზიანებისაგან, დამწვრობისაგან, მოწამლისა და მექანიკური დაზიანებისაგან დაცვის უზრუნველსაყოფად

- 1) პირი, რომელმაც შენიშნა ნავთობის დაღვრა, აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-001 თანახმად. შეტყობინებაში მიუთითებს დაღვრის ზუსტ ადგილს, რეზერვუარის N, ნავთობპროდუქტის სახეს.
- 2) საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური უკავშირდება იმ უზნის უფროს თანამდებობის პირს, სადაც მოხდა ნავთობის დაღვრა და ღებულობს ნავთობის დაღვრის ფაქტის დასტურს, ასევე ადასტურებს წინასწარ ინფორმაციას დაღვრის ხასიათის შესახებ: რეზერვუარის N, ნავთობპროდუქტის სახე, დაზიანების ხასიათი, დაღვრის კანალიზაციაში და წყლის ობიექტებში გავრცელების საფრთხე და ა.შ.
- 3) საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-002 თანახმად, დაღვრის მასშტაბისა და შედეგების სერიოზულობის გათვალისწინებით.
- 4) საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური აძლევს მითითებას იმ უზნის უფროს თანამდებობის პირს, საიდანაც წარმოებს ნავთობის გადატუმბვა, აღნიშნულ რეზერვუარში ნავთობის გადასატვირთი ტუმბოს მუშაობის შეწყვეტის შესახებ, თუ ეს წარმოებს და და ღებულობს აღნიშნული ოპერაციის შესრულების დადასტურებას.
- 5) საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური აძლევს მითითებას იმ უზნის უფროს თანამდებობის პირს, საიდანაც მოხდა დაღვრა ჭექუნებიანი სარქველების და ჰიდროჩამკეტებიანი ჭების დაკეტვის შესახებ საკანალიზაციო სისტემის, სარეზერვუარე პარკების ზვინულის გამოსასვლელებზე და ღებულობს აღნიშნული ოპერაციის შესრულების დადასტურებას.
- 6) იმ უზნის უფროს თანამდებობის პირი, საიდანაც მოხდა დაღვრა, ხელმძღვანელობს აღნიშნულ რეზერვუარში ნავთობის გადასატვირთი ტუმბოს მუშაობის შეწყვეტას და ჭექუნებიანი სარქველების და ჰიდროჩამკეტებიანი ჭების დაკეტვას საკანალიზაციო სისტემის, სარეზერვუარე პარკების ზვინულის გამოსასვლელებზე.
- 7) იმ უზნის მორიგე პერსონალი, სადაც აღმოჩენილი იქნა დაღვრა, აფასებს ხანძრის ან აალების პოტენციურ და რეალურ საფრთხეს, ჰაერში ტოქსიკური და მავნე ნივთიერებების არსებობას, რომლებიც წარმოიქმნებიან ნავთობის დაღვრისას და ა.შ. რომლებიც საფრთხეს უქმნიან ადამიანების ჯანმრთელობას და გარემოს.
- 8) აალების საფრთხის შემთხვევაში დაუყოვნებლივ ხდება ზომების მიღება ხანძრის აღსაკვეთად.
- 9) იმ უზნის უფროსი თანამდებობის პირი, სადაც აღმოჩენილია ნავთობის დაღვრა, ნავთობის

დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის, საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის და უბნის, საამქროს ხელმძღვანელის მოსვლამდე ხელმძღვანელობს უბანზე ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციის ღონისძიებებს.

10) უბნის პერსონალი უსაფრთხოების მოთხოვნათა დაცვით, დაუყოვნებლივ იწყებს ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციას უბანზე არსებული საშუალებების გამოყენებით (სორბციული ზონები, ხელსახოცები, სილიანი და/ან ნახერხიანი ტომრები), ღებულობს ზომებს დაღვრის აღსაკვეთად წყლის ობიექტებში;

11) უსაფრთხოების სამსახურთან და უწყებრივ დაცვის პოლიციასთან ურთიერთქმედებით ხდება სამორიგეო პოსტების ორგანიზება, ყენდება საშიშროების და სახიფათო ზონაში ტრანსპორტის გავლის აკრძალვის ნიშნები, გარდა საავარიო სამსახურების ტრანსპორტისა ავარიის სრულ ლიკვიდაციამდე;

სიტუაცია: ნავთობპროდუქტის დაღვრა ნავთობის ვაგონ-ცისტერნის ზევიდან გადმოღვრის ან ჩამოსხმის მოწყობილობის ჰერმეტიკულობის დარღვევის მიზეზით

პირველადი ქმედებები ნავთობპროდუქტის დაღვრისას ნავთობის ვაგონ-ცისტერნის ზევიდან გადმოღვრის ან ჩამოსხმის მოწყობილობის ჰერმეტიკულობის დარღვევის მიზეზით

ავარიის ლიკვიდაციის პირველრიგოვან სამუშაოებს, საავარიო - სამამშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე ხელმძღვანელობს უბანზე მყოფი უფროსი თანამდებობის პირი.

გასათვალისწინებელია ღონისძიებები ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციაში მონაწილე ადამიანების ელექტრული დენით დაზიანებისაგან, დამწვრობისაგან, მოწამლისა და მექანიკური დაზიანებებისაგან დაცვის უზრუნველსაყოფად

- 1) პირი, რომელმაც შენიშნა ნავთობის დაღვრა, აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-001 თანახმად. შეტყობინებაში მიუთითებს დაღვრის ზუსტ ადგილს, რეზერვუარის N, ნავთობპროდუქტის სახეს.
- 2) საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური უკავშირდება იმ უბნის უფროს თანამდებობის პირს, სადაც მოხდა ნავთობის დაღვრა და ღებულობს ნავთობის დაღვრის ფაქტის დასტურს, ასევე ადასტურებს წინასწარ ინფორმაციას დაღვრის ხასიათის შესახებ: რეზერვუარის N, ნავთობპროდუქტის სახე, დაზიანების ხასიათი, დაღვრის კანალიზაციაში და წყლის ობიექტებში გავრცელების საფრთხე და ა.შ.
- 3) საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-002 თანახმად, დაღვრის მასშტაბისა და შედეგების სერიოზულობის გათვალისწინებით.
- 4) საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური აძლევს მითითებას იმ უბნის უფროს თანამდებობის პირს, საიდანაც წარმოებს ნავთობის გადატუმბვა, ესტაკადაზე ნავთობის გადასატვირთი ტუმბოს მუშაობის შეწყვეტის შესახებ ან ჩამოსხმის ოპერაციების შეწყვეტის შესახებ.
- 5) უბნის უფროსი თანამდებობის პირი, საიდანაც წარმოებს ნავთობის გადატვირთვა, ხელმძღვანელობს ესტაკადაზე ნავთობის გადამტვირთი ტუმბოს გაჩერებას ან ჩამოსხმის ოპერაციების შეწყვეტას.
- 6) იმ უბნის მორიგე პერსონალი, სადაც აღმოჩენილი იქნა დაღვრა, აფასებს ხანძრის ან აალების პოტენციურ და რეალურ საფრთხეს, ჰაერში ტოქსიკური და მავნე ნივთიერებების არსებობას, რომლებიც წარმოიქმნიან ნავთობის დაღვრისას და ა.შ. რომლებიც საფრთხეს უქმნიან ადამიანების

ჯანმრთელობას და გარემოს.

7) აალების საფრთხის შემთხვევაში დაუყოვნებლივ ხდება ზომების მიღება ხანძრის აღსაკვეთად.

8) იმ უბნის უფროსი თანამდებობის პირი, სადაც აღმოჩენილია ნავთობის დაღვრა, ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის, საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის და უბნის, საამქროს ხელმძღვანელის მოსვლამდე ხელმძღვანელობს უბანზე ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციის ღონისძიებებს.

9) უბნის პერსონალი უსაფრთხოების მოთხოვნათა დაცვით, დაუყოვნებლივ იწყებს ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციას უბანზე არსებული საშუალებების გამოყენებით (სორბციული ბონები, ხელსახოცები, სილიანი და/ან ნახერხიანი ტომრები), ღებულობს ზომებს დაღვრის აღსაკვეთად წყლის ობიექტებში;

10) უსაფრთხოების სამსახურთან და უწყებრივ დაცვის პოლიციასთან ურთიერთქმედებით ხდება სამორიგეო პოსტების ორგანიზება, ყენდება საშიშროების და სახიფათო ზონაში ტრანსპორტის გავლის აკრძალვის ნიშნები, გარდა საავარიო სამსახურების ტრანსპორტისა ავარიის სრულ ლიკვიდაციამდე;

სიტუაცია: ნავთობპროდუქტების დაღვრა ნავთობის ნავთობდამჭერის გადავსების გამო ზევიდან გადმოღვრის მიზეზით

პირველადი ქმედებები ნავთობპროდუქტების დაღვრისას ნავთობის ნავთობდამჭერის ზევიდან გადმოღვრის მიზეზით

ნავთობის (ნავთობშემცველი წყლის) გადმოღვრის რისკი წარმოიქმნება კატასტროფული თავსხმის დროს, როდესაც ჩამდინარე წყლების ერთდროული ნაკადი ნავთობდამჭერში, აღემატება იმ ტუმბოების მწარმოებლურობას, რომელთა დანიშნულებაა ნავთობდამჭერებიდან ჩამდინარე წყლების გადატუმბვა.

ავარიის ლიკვიდაციის პირველრიგოვან სამუშაოებს, საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე ხელმძღვანელობს უბანზე მყოფი უფროსი თანამდებობის პირი.

გასათვალისწინებელია ღონისძიებები ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციაში მონაწილე ადამიანების ელექტრული დენით დაზიანებისაგან, დამწვრობისაგან, მოწამლვისა და მექანიკური დაზიანებებისაგან დაცვის უზრუნველსაყოფად

1) პირი, რომელმაც შენიშნა ნავთობის დაღვრა, აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-001 თანახმად. შეტყობინებაში მიუთითებს დაღვრის ზუსტ ადგილს, რეზერვუარის N, ნავთობპროდუქტის სახეს.

2) საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური უკავშირდება იმ უბნის უფროს თანამდებობის პირს, სადაც მოხდა ნავთობის დაღვრა და ღებულობს ნავთობის დაღვრის ფაქტის დასტურს, ასევე ადასტურებს წინასწარ ინფორმაციას დაღვრის ხასიათის შესახებ: რეზერვუარის N, ნავთობპროდუქტის სახე, დაზიანების ხასიათი, დაღვრის კანალიზაციაში და წყლის ობიექტებში გავრცელების საფრთხე და ა.შ.

3) საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-002 თანახმად, დაღვრის მასშტაბისა და შედეგების სერიოზულობის გათვალისწინებით.

4) საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური აძლევს მითითებას იმ უბნის უფროს თანამდებობის პირს, საიდანაც წარმოებს ჩამდინარე წყლების გადატუმბვა ნავთობდამჭერებში, ჩამდინარე წყლების გადასატუმბი ტუმბოების მუშაობის შეწყვეტის შესახებ.

- 5) საწარმო-სადისპეტრო სამსახური აძლევს მითითებას უფროს თანამდებობის პირებს უბანზე, საიდანაც თვითდინებით წარმოებს ჩამდინარე წყლების გადატუმბვა ნავთობდამჭერში, ჭექუნებიანი სარქველების და ჰიდროჩამკეტებიანი ჭების დაკეტვის შესახებ საკანალიზაციო სისტემის, სარეზერვუარე პარკების ზვინულის გამოსასვლელებზე.
- 6) უბნის უფროსი თანამდებობის პირი, საიდანაც წარმოებს ნავთობის გადატვირთვა, ხელმძღვანელობს აღნიშნულ ნავთობდამჭერში ნავთობის გადამტვირთი ტუმბოს გაჩერებას.
- 7) უფროსი თანამდებობის პირი უბანზე, საიდანაც თვითდინებით წარმოებს ჩამდინარე წყლების გადატუმბვა ნავთობდამჭერში, ხელმძღვანელობს ჭექუნებიანი სარქველების და ჰიდროჩამკეტებიანი ჭების დაკეტვის შესახებ საკანალიზაციო სისტემის, სარეზერვუარე პარკების ზვინულის გამოსასვლელებზე.
- 8) იმ უბნის მორიგე პერსონალი, სადაც აღმოჩენილი იქნა დაღვრა, აფასებს ხანძრის ან აალების პოტენციურ და რეალურ საფრთხეს, ჰაერში ტოქსიკური და მავნე ნივთიერებების არსებობას, რომლებიც წარმოიქმნებიან ნავთობის დაღვრისას და ა.შ. რომლებიც საფრთხეს უქმნიან ადამიანების ჯანმრთელობას და გარემოს.
- 9) აალების საფრთხის შემთხვევაში დაუყოვნებლივ ხდება ზომების მიღება ხანძრის აღსაკვეთად.
- 10) იმ უბნის უფროსი თანამდებობის პირი, სადაც აღმოჩენილია ნავთობის დაღვრა, ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის, საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის და უბნის, საამქროს ხელმძღვანელის მოსვლამდე ხელმძღვანელობს უბანზე ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციის ღონისძიებებს.
- 11) უბნის პერსონალი უსაფრთხოების მოთხოვნათა დაცვით, დაუყოვნებლივ იწყებს ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციას უბანზე არსებული საშუალებების გამოყენებით (სორბციული ბონები, ხელსახოცები, სილიანი და/ან ნახერხიანი ტომრები), ებულობს ზომებს დაღვრის აღსაკვეთად წყლის ობიექტებში;
- 12) უსაფრთხოების სამსახურთან და უწყებრივ დაცვის პოლიციასთან ურთიერთქმედებით ხდება სამორიგეო პოსტების ორგანიზება, ყენდება საშიშროების და სახიფათო ზონაში ტრანსპორტის გავლის აკრძალვის ნიშნები, გარდა საავარიო სამსახურების ტრანსპორტისა ავარიის სრულ ლიკვიდაციამდე;

სიტუაცია: ნავთობპროდუქტების დაღვრა ზღვაში უნაპირო ნავმისადგომის წყალქვეშა შლანგის ჰერმეტიკულობის დარღვევის მიზეზით

პირველადი ქმედებები ნავთობპროდუქტების დაღვრისას ზღვაში უნაპირო ნავმისადგომის წყალქვეშა შლანგის ჰერმეტიკულობის დარღვევის მიზეზით

ავარიის ლიკვიდაციის პირველრიგოვან სამუშაოებს, საავარიო - სამამველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე ხელმძღვანელობს უბანზე მყოფი უფროსი თანამდებობის პირი.

გასათვალისწინებელია ღონისძიებები ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციაში მონაწილე ადამიანების ელექტრული დენით დაზიანებისაგან, დამწვრობისაგან, მოწამლისა და მექანიკური დაზიანებებისაგან დაცვის უზრუნველსაყოფად

- 1) პირი, რომელმაც შენიშნა ნავთობის დაღვრა (ეს შეიძლება იყოს ნავთობპროდუქტების საზღვაო ტრანსპორტით მიღებისა და დატვირთვის საამქროს პერსონალი, მონიტორინგის ჯგუფის, უსაფრთხოების სამსახურის, დაცვის პოლიციის, „საწარმოს“ პერსონალი), აწარმოებს

შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-001 თანახმად. შეტყობინებაში მიუთითებს დაღვრის ზუსტ ადგილს, მილსადენის დასახელებას (თუ შეუძლია განსაზღვრა).

შენიშვნა: ინფორმაცია ნავთობის მილსადენიდან დაღვრის შესახებ შესაძლოა შემოვიდეს პორტის სამსახურებიდან. ასეთ შემთხვევაში, „საწარმოს“ თანამდებობის პირი, რომელმაც მიიღო აღნიშნული ინფორმაცია, ვალდებულია დაუყოვნებლივ აცნობოს ამის შესახებ საწარმო-სადისპეჩერო სამსახურს.

- 2) საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-002 თანახმად, დაღვრის მასშტაბისა და შედეგების სერიოზულობის გათვალისწინებით.
- 3) საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური აძლევს მითითებას იმ უბნის უფროს თანამდებობის პირს, საიდანაც წარმოებს ნავთობის გადატუმბვა აღნიშნულ მილსადენზე და ლეზულობს დასტურს აღნიშნული ოპერაციის შესრულებაზე.
- 4) იმ უბნის უფროსი თანამდებობის პირი, საიდანაც წარმოებს ნავთობის გადატუმბვა ხელმძღვანელობს აღნიშნულ მილსადენზე ნავთობის გადატუმბვის ტუმბოს გაჩერებას.
- 5) იმ უბნის მორიგე პერსონალი, რომელიც ექსპლუატაციას უწევს მილსადენს, ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის ცვლის პერსონალი, საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის ცვლის პერსონალი, გადიან ავარიის ადგილზე (დაღვრის წყაროსთან), აფასებენ ხანძრის ან აალების საფრთხეს და რეალური საფრთხის შესაძლებლობას, ნავთობის დაღვრისას ანაორთქლ ტოქსიკურ და მავნე ნივთიერებებს, რომლებიც საფრთხეს უქმნიან ადამიანების ჯანმრთელობასა და გარემოს.
- 6) აალების საფრთხის შემთხვევაში დაუყოვნებლივ ხდება ზომების მიღება ხანძრის აღსაკვეთად.
- 7) ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის ცვლის უფროსი და საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის უფროსი თანამდებობის პირი, უკუკავშირის არხით საწარმო-სადისპეჩერო სამსახურს აცხადებენ დაღვრის ფაქტის დასტურს და ინფორმაციას დაღვრის ხასიათის შესახებ: ავარიის ზუსტ ადგილს, ნავთობპროდუქტის სახეს, დაზიანების ხასიათს, ნავთობის წყლის ობიექტებში გავრცელების ფაქტს და ა.შ.
- 8) ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის ცვლის უფროსი იმ უბნის მორიგე პერსონალთან ერთად, რომელიც ახორციელებს მილსადენის ექსპლუატაციას, ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფთან, საავარიო-აღდგენით ბრიგადასთან ერთად ხელმძღვანელობს ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციის ღონისძიებებს ადგილზე ხელმძღვანელობის მოსვლამდე.
- 9) ნავთობის ლიკვიდაციის სამუშაოები იწყება დაუყოვნებლივ, მიიღება ზომები ზღვაში კატერის ჩასაშვებად, გამოიყენება ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის რესურსების (გადამღობი, სორბციული ბონები, ხელსახოცები) გამოყენებით, მიიღება ზომები დაღვრის გავრცელების აღსაკვეთად წყლის ობიექტებში.
- 10) უსაფრთხოების სამსახურთან და უწყებრივ დაცვის პოლიციასთან ურთიერთქმედებით ხდება სამორიგეო პოსტების ორგანიზება, ნავმისადგომზე ყენდება საშიშროების და სახიფათო ზონაში ტრანსპორტის გავლის აკრძალვის ნიშნები, გარდა საავარიო სამსახურების ტრანსპორტისა ავარიის სრულ ლიკვიდაციამდე;

სიტუაცია: ნავთობპროდუქტების დაღვრა „საწარმოს“ ტერიტორიაზე სარკინიგზო ტრანსპორტის ავარიის მიზეზით

პირველადი ქმედებები ნავთობპროდუქტების დაღვრისას „საწარმოს“ ტერიტორიაზე სარკინიგზო ტრანსპორტის ავარიის მიზეზით

მოცემულ ნაწილში განიხილება ქმედებები ნავთობის შესაძლო დაღვრისას ვაგონ-ცისტერნის რელსიდან გადაცვლის მიზეზით „საწარმოს“ შიდა ტერიტორიაზე.

ავარიის ლიკვიდაციის პირველი რეაქცია სამუშაოებს, საავარიო - სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე ხელმძღვანელობს უბანზე მყოფი უფროსი თანამდებობის პირი.

გასათვალისწინებელია ღონისძიებები ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციაში მონაწილე ადამიანების ელექტრული დენით დაზიანებისაგან, დამწვრობისაგან, მოწამლვისა და მექანიკური დაზიანებებისაგან დაცვის უზრუნველსაყოფად

- 1) პირი, რომელმაც შენიშნა ნავთობის დაღვრა, აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-001 თანახმად. შეტყობინებაში მიუთითებს დაღვრის ზუსტ ადგილს, ესტაკადის N ან სარკინიგზო ხაზის დასახელებას, ნავთობპროდუქტის სახეს.
- 2) საწარმო-სადისპეტრო სამსახური უკავშირდება იმ უბნის უფროს თანამდებობის პირს, სადაც მოხდა ნავთობის დაღვრა და ლეზულობს ნავთობის დაღვრის ფაქტის დასტურს, ასევე ადასტურებს წინასწარ ინფორმაციას დაღვრის ხასიათის შესახებ: ჩიხის N, ნავთობპროდუქტის სახე, ვაგონ-ცისტერნის ადგილმდებარეობა, ნავთობპროდუქტის სახე, დაღვრის კანალიზაციაში და წყლის ობიექტებში გავრცელების საფრთხე და ა.შ.
- 3) საწარმო-სადისპეტრო სამსახური აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემის № BOT-IMS3.D04-002 თანახმად, დაღვრის მასშტაბისა და შედეგების სერიოზულობის გათვალისწინებით.
- 4) იმ უბნის მორიგე პერსონალი, სადაც აღმოჩენილი იქნა დაღვრა, აფასებს ხანძრის ან აალების პოტენციურ და რეალურ საფრთხეს, ჰაერში ტოქსიკური და მავნე ნივთიერებების არსებობას, რომლებიც წარმოიქმნებიან ნავთობის დაღვრისას და ა.შ. რომლებიც საფრთხეს უქმნიან ადამიანების ჯანმრთელობას და გარემოს.
- 5) აალების საფრთხის შემთხვევაში დაუყოვნებლივ ხდება ზომების მიღება ხანძრის აღსაკვეთად.
- 6) იმ უბნის უფროსი თანამდებობის პირი, სადაც აღმოჩენილია ნავთობის დაღვრა, ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის, საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის და უბნის, საამქროს ხელმძღვანელის მოსვლამდე ხელმძღვანელობს უბანზე ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციის ღონისძიებებს.
- 7) უბნის პერსონალი უსაფრთხოების მოთხოვნათა დაცვით, დაუყოვნებლივ იწყებს ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციას უბანზე არსებული საშუალებების გამოყენებით (სორბციული ბონები, ხელსახოცები, სილიანი და/ან ნახერხიანი ტომრები), ლეზულობს ზომებს დაღვრის აღსაკვეთად წყლის ობიექტებში;
- 8) უსაფრთხოების სამსახურთან და უწყებრივ დაცვის პოლიციასთან ურთიერთქმედებით ხდება სამორიგეო პოსტების ორგანიზება, ყენდება საშიშროების და სახიფათო ზონაში ტრანსპორტის გავლის აკრძალვის ნიშნები, გარდა საავარიო სამსახურების ტრანსპორტისა ავარიის სრულ ლიკვიდაციამდე;

25.4 საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის ქმედებები მილსადენიდან ნავთობის დაღვრის შესახებ შეტყობინების მიღებისას:

25.4.1 საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის უფროსი ვალდებულია:

- 1) მოახდინოს ადამიანების და ტექნიკის შეგროვების და ავარიის ლიკვიდაციის ადგილზე გასვლის ორგანიზება არაუგვიანეს (30 წუთისა)

- საათისა განკარგულების მიღების მომენტიდან სამუშაო საათებში და არაუგვიანეს (1 საათისა) არასამუშაო საათებში.
- 2) ადამიანების და ტექნიკის მისვლის მარშრუტების დაზუსტება.
  - 3) დარწმუნდეს ადგილზე ტექნოლოგიური პროცესის შეჩერებაში და ორგანიზება გაუწიოს ჩამკეტი არმატურის დაკეტვას საწარმო-სადისპეჩერო სამსახურის განკარგულებით.
  - 4) ადგილზე მისვლისთანავე დააზუსტოს ავარიის ხასიათი, მიიღოს ზომები გაჟონილი ნავთობის (თუ ასეთი არის) გავრცელების აღსაკვეთად, პერსონალის, გარემოს და ინფრასტრუქტურის დასაცავად.
  - 5) მიიღოს გადაწყვეტილება ავარიის ლიკვიდაციის საშუალების შესახებ, განსაზღვროს ადგილი სამუშაო მოედნის მოსაწყობად.
  - 6) დააზუსტოს ავარიის ლიკვიდაციის უწყვეტობის უზრუნველსაყოფად აუცილებელი ადამიანების, ტექნიკის და ტექნიკური საშუალებების რაოდენობა.
  - 7) საწარმო-სადისპეჩერო სამსახურს მოახსენოს ვითარების შესახებ და აუცილებლობის შემთხვევაში მოსთხოვოს დამატებითი ადამიანების, ტექნიკური საშუალებების, ხანძარსაწინააღმდეგო სამსახურის და სხვათა დახმარება.
  - 8) დანიშნოს თავისი მოადგილე და პასუხისმგებელი პირები ხაზოვანი არმატურის გადართვაზე, ოპერატიული ჟურნალის წარმოებაზე, დაზიანების ლიკვიდაციაზე და სხვა სამუშაოებზე, შექმნილი ვითარებიდან გამომდინარე.
  - 9) პასუხისმგებელ პირებს მისცეს შესაბამისი განკარგულებები და დავალებები ბრიგადების განლაგების, მათი დასვენების და კვების ორგანიზებაზე, საავარიო ტექნიკის და სხვა ტექნიკური საშუალებების ტექნიკურ მომსახურებასა და გამართულობაზე, კავშირის მოწესრიგებაზე ავარიის ადგილსა და საწარმო-სადისპეჩერო სამსახურთან ავარიის ლიკვიდაციის ღონისძიებების შესასრულებლად.
  - 10) გასცეს მითითებები სახიფათო ადგილებიდან ადამიანების გაყვანის თაობაზე ნავთობის დაღვრისას საცხოვრებელი მასივების რაიონში და პოსტების დაყენების შესახებ ავარიული უბნის მისასვლელებთან.
  - 11) შეამოწმოს, როგორაა ორგანიზებული ბრიგადის განთავსება, მათი დასვენება, ავარიის ლიკვიდაციაში მონაწილე ყველა დასაქმებულის უფასო და დროული კვება.
  - 12) შეამოწმოს შენადული ნაკერების გაშუქების შედეგები შედუღების სამუშაოების დასრულების შემდეგ და დადებითი შედეგების მიღების შემთხვევაში, საწარმო-სადისპეჩერო სამსახურისათვის ცნობება

დაზიანების ლიკვიდაციის დასრულების, გადატუმბვის განახლებისათვის მზადყოფნის შესახებ.

- 13) დაათვალიეროს ტექნოლოგიური მილსადენის გარემონტებული უბანი, შენადული ნაკერები, შეამოწმოს შეერთებები ჰერმეტიკულაზე ტექნოლოგიური მილსადენის ჩართვის და მასში სამუშაო წნევის მიღწევის შემდეგ.
- 14) ნაკერების სიმჭიდროვის დარღვევის, ნაპრალების, ნაორთქლის აღმოჩენის შემთხვევაში მიიღოს დამატებითი ზომები დეფექტის აღმოსაფხვრელად.
- 15) უზრუნველყოს დაფარული სამუშაოების აქტის შედგენა ავარიის ლიკვიდაციის ყველა სამუშაოს დასრულების შემდეგ.

25.5 გარემოს მონიტორინგი ავარიის დროს

- 25.5.1 ავარიის შემთხვევაში, როდესაც ადგილი აქვს ნავთობის დაღვრას და რამაც შეიძლება ზეგავლენა იქონიოს ავარიის სალიკვიდაციო ზომების განხორციელებაზე, ლიკვიდაციის ნებისმიერი ზომის მიღებამდე აუცილებელია ავარიის ზონაში დაწესდეს ჰაერის და ზედაპირული წყლების ხარისხის კონტროლი.
- 25.5.2 ძალზე მნიშვნელოვანია, რომ ჰაერის ხარისხის საკონტროლო აღჭურვილობასთან იმუშაოს კვალიფიციურმა პერსონალმა, რომელმაც იცის აღნიშნული აღჭურვილობის გამოყენების წესი.
- 25.5.3 აღჭურვილობის კალიბრაცია ხდება გამოყენებამდე და გამოყენების შემდეგ, დამამზადებელი კომპანიის მიერ რეკომენდირებული პროცედურების და სტანდარტების შესაბამისად.
- 25.5.4 ზონაზე შესვლამდე ხდება ჰაერის სინჯის აღება და დგინდება:
  - 1) აფეთქების ქვედა ზღვარი (აქზ)
  - 2) ჟანგბადის შემცველობა
- 25.5.5 აფეთქების ქვედა ზღვრული მაჩვენებელი თუ 10%-ზე მეტია, საჭირო ხდება ავარიული ზონის დაუყოვნებლივი ევაკუაცია და აალების წყაროების ლიკვიდაცია.
- 25.5.6 ჟანგბადის შემცველობა თუ 19.5 %-დე დაბალია, საჭიროა რესპირატორული დაცვა.

26. თბომომარაგების და ელექტრომომარაგების ობიექტებზე ავარიის ლიკვიდაციის მითითებები

26.1 მოქმედებები შემთხვევის დროს: საქვების შენობაში დაგაზიანება

26.1.1 ავარიის ლოკალიზაციისა და ლიკვიდაციის სამუშაოების ჩატარების თანმიმდევრულობა:

- 1) საერთო განგაშის სიგნალის გამოცხადება;
- 2) საქვებში ბუნებრივი აირის მიწოდების შეწყვეტა, საქვებთან მისასვლელზე გარე გაზსადენზე საკვალთის ან ონკანის გადაკეტვით, გაილოს საქრევი „სანთლები“ გაზსადენზე;
- 3) ქვების საცეცხლის ვენტილირება, აირგამათანაბრებელი შუშით დოლში წყლის დონის მეთვალყურეობა;
- 4) საქვების ნაგებობის განიავება ფანჯრების, კარების გაღების გზით;
- 5) ნაგებობის შესასვლელთან გამაფრთხილებელი ნიშნების დაყენება და გარე მეთვალყურეობის ორგანიზება;
- 6) ავარიის ადგილის განსაზღვრა;
- 7) გაუმართაობების აღმოფხვრა და მოწყობილობის ექსპლუატაციაში შეყვანა.

26.1.2 საწარმო-სადისპეჩერო სამსახურის მოქმედებები:

- 1) აცხადებს საერთო განგაშის სიგნალს და აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემის თანახმად;
- 2) შემთხვევის შესახებ ატყობინებს ურთიერთქმედების გეგმით ჩართულ თანამდებობის პირებს, რომელთა მონაწილეობა ავარიის ლიკვიდაციაში აუცილებელია;
- 3) საწარმოს ხელმძღვანელობას მოახსენებს ავარიის წარმოშობის და ხასიათის შესახებ;
- 4) ავარიის ლოკალიზაციის შემდეგ წყვეტს განგაშს და გასცემს მუშაობის განახლების განკარგულებას.

26.1.3 თბილწყალმომარაგების საამქროს უფროსის ან თანამდებობრივად უფროსი პერსონალის ქმედებები:

- 1) მოქმედებს ოპერატიულ-ტექნიკური გეგმის შესაბამისად;
- 2) ხელმძღვანელობს მომუშავე მოწყობილობების გაჩერებას და საკვალთების დაკეტვას ბუნებრივი აირის მიწოდების შესაწყვეტად;
- 3) უზრუნველყოფს გამაფრთხილებელი ნიშნების დაყენებას და საამქროდან ადამიანების ევაკუაციას;
- 4) უზრუნველყოფს შენობის ინტენსიურ განიავებას;

- 5) უზრუნველყოფს სამუშაოების ჩატარებას ჭებისა და მიწისქვეშა კომუნიკაციების დააირიანებაზე შესამოწმებლად;
- 6) მონაწილეობს საავარიო - აღდგენით სამუშაოებში.

26.1.4 თბილწყალმომარაგების საამქროს პერსონალის მოქმედებები:

- 1) მოქმედებს ოპერატიულ-ტექნიკური გეგმის შესაბამისად;
- 2) აჩერებს (გამორთავს) მომუშავე მოწყობილობას;
- 3) საკვალთების ჩაკეტვით აჩერებს ბუნებრივი აირის მიწოდებას;
- 4) აყენებს გამაფრთხილებელ ნიშნებს გზების სავალ ნაწილებზე ნაგებობის ახლოს;
- 5) ასრულებს განკარგულებებსა და სამუშაოებს საავარიო სამსახურის პერსონალის ხელმძღვანელობით.

26.1.5 საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის უფროსის ქმედებები:

- 1) ხელმძღვანელობს გაუმართაობების აღმოფხვრის აღდგენით სამუშაოებს.

26.1.6 სახანძრო უსაფრთხოების სამსახურის ქმედებები:

- 1) დაუყოვნებლივ გამოიყვანს საფრთხის ადგილზე ხანძრის ქრობის პოსტებს და იმყოფება სრულ საბრძოლო მზადყოფნაში განგაშის შეწყვეტის გამოცხადებამდე;
- 2) აალების ან ხანძრის კერის წარმოშობისას, საკუთარ თავზე იღებს ავარიის ლიკვიდაციის ხელმძღვანელობას.

26.2 მოქმედებები შემთხვევის დროს: ავარია ენერგოსისტემაში:

26.2.1 ავარიები ენერგოსისტემაში უკიდურესად იშვიათია.

26.2.2 ელექტროენერჯის მიწოდების განსაახლებლად ავტომატურ რეჟიმში ირთვება საავარიო გენერატორები.

26.2.3 პირი, რომელიც აღმოაჩენს ავარიას ელექტრომომარაგების სისტემაში კონკრეტულ ობიექტზე, ვალდებულია:

- 1) დაუყოვნებლივ აცნობოს საწარმო-სადისპეტჩერო სამსახურს შიდა შეტყობინების სქემით № BOT-IMS3.D04-001. მიუთითოს თავისი სახელი, ადგილმდებარეობა და უბანი, სადაც გაითიშა ელექტროენერჯია.
- 2) შეატყობინოს უბნის უფროს ოპერატორს/უფროსს.

26.2.4 საწარმო-სადისპეტჩერო სამსახური ვალდებულია:

- 1) დაუყოვნებლივ შეატყობინოს ელექტროუბნის მორიგე ინჟინერს, მთავარ ენერგეტიკოსს, ტექნიკურ დირექტორს და აუცილებლობისას, სხვა თანამდებობის პირებს შიდა შეტყობინების სქემით № BOT-IMS3.D04-002.

26.2.5 ელექტროუბნის მორიგე ინჟინერი/უფროსი:

- 1) ორგანიზებას უწევს ავარიის ადგილზე საავარიო ბრიგადის გასვლას და იწყებს ღონისძიებებს ელექტრომომარაგების აღსადგენად.

27. საგანგებო სამედიცინო მდგომარეობა

27.1 საერთო დებულებები

27.1.1 საგანგებო სამედიცინო მდგომარეობის გამოცხადება ხდება ავარიის და/ან უბედური შემთხვევის დროს, რომელთა დროს ხდება (ან შეიძლება მოხდეს) ტრავმა, ან ჯანმრთელობის გაუარესება (სიმძიმის მიუხედავად), ან დგება ფატალური შედეგი.

27.1.2 უბედური შემთხვევის ან საწარმოო ტრავმატიზმის აღმოჩენისას აუცილებელია შიდა შეტყობინების წესების დაცვა.

27.1.3 პირი, რომელმაც აღმოაჩინა უბედური შემთხვევა ან საწარმოო ტრავმატიზმის შემთხვევა, დაუყოვნებლივ აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემით № BOT-IMS3.D04-001. შეტყობინებაში მიუთითებს უბედური შემთხვევის ზუსტ ადგილსა და ხასიათს, დაზარალებულის(ების) სახელ-გვარებს (შემღებისდაგვარად).

შენიშვნა: მიზანშეწონილია კონტაქტში ყოფნა საწარმოო-სადისპეტრო სამსახურთან, სხვა მითითებების არ არსებობის შემთხვევაში.

27.1.4 იმ უბნის უფროსი თანამდებობის პირი, სადაც მოხდა უბედური შემთხვევა, აფასებს დაზარალებულის(ების) მდგომარეობას და აუცილებლობის შემთხვევაში (მძიმე ტრავმა, გონების დაკარგვა, გულ-სისხლძარღვთა უკმარისობის სიმპტომები და ა.შ.), უკავშირდება საწარმოო-სადისპეტრო სამსახურს და ითხოვს სასწრაფო სამედიცინო დახმარების გამოძახებას.

27.1.5 დისპეტერი გადასცემს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემით № BOT-IMS3.D04-002.

27.1.6 უბნის პერსონალი, რომელთაც გავლილი აქვთ პირველადი ექიმამდელი სამედიცინო დახმარების გაწევის ზომები, «საწარმოს» სამედიცინო პერსონალის მოსვლამდე, დაუყოვნებლივ იწყებს დაზარალებულისათვის პირველადი დახმარების გაწევის ქმედებებს გადასატანი აფთიაქის საშუალებებით, რომლებიც ყველა უბანზე არსებობს.

27.2 პირველადი დახმარების აუცილებელი მითითებები:

- 27.2.1 პირველადი ექიმამდელი სამედიცინო დახმარების გაწევის ერთ-ერთ უმნიშვნელოეს დებულებას წარმოადგენს მისი სასწრაფოობა და პრინციპი - არ ავნო: რაც უფრო სწრაფად მოხდება დახმარების გაწევა, მით მეტია სასიკეთო შედეგის იმედი.
- 27.2.2 არ არის მიზანშეწონილი დაზარალებულის გადაადგილება, თუ არ არსებობს უშუალო საფრთხე.
- 27.2.3 მიზანშეწონილია პირველადი სამედიცინო დახმარების აღმოჩენა თქვენი ცოდნის ფარგლებში. ასეთ შემთხვევაში სამედიცინო პერსონალი განსაზღვრავს სასწრაფო დახმარების აუცილებლობას.
- 27.2.4 უპირველეს ყოვლისა, აუცილებელია ზომების მიღება ფიზიკური, მექანიკური, ელექტრული, თერმული, ქიმიური, ბიოლოგიური წარმოშობის დამაზიანებელი ფაქტორების ზეგავლენის აღსაკვეთად. (მაგ.: წყალწაღებულის წყლიდან ამოყვანა, ცეცხლმოკიდებული ტანსაცმლის ჩაქრობა, დაზარალებულის გამოყვანა ცეცხლმოკიდებული შენობიდან ან მომწამლავი ნივთიერებებით დასნებოვნების ზონიდან და ა.შ.).
- 27.2.5 მნიშვნელოვანია დაზარალებულის მდგომარეობის სწარფი და სწორი შეფასების უნარი, ცოცხალია თუ არა დაზარალებული. ბევრ შემთხვევაში უბედურებაში მომხდარი ადამიანი კარგავს გონებას. დახმარების გამწევეს უნდა შეეძლოს გონების დაკარგვის სიკვდილისაგან გარჩევა. ამით განისაზღვრება დაზიანების სიმძიმე, არის თუ არა სისხლდენა, არის თუ არა ძვლოვან-კუნთოვანი სისტემის დაზიანებები.
- 27.2.6 პირველადი სამედიცინო დახმარება ადგილზე მოითხოვს ისეთივე სწრაფად პაციენტის შეფასებას, როგორც ნებისმიერი სხვა სიტუაცია. მაგრამ რეაგირების პერსონალმა უნდა იცოდეს, როგორ მოექცეს პაციენტს. აღნიშნული მოსაზრება მოიცავს შემდეგს:
- 1) „საწარმოს“ პერსონალმა უნდა განახორციელოს პაციენტის პირველადი შეფასება და შეაფასოს დაზიანების/დაავადების სიმძიმე.
  - 2) თუ საჭიროა ინტენსიური მკურნალობა ან „სიცოცხლის გადარჩენა“, მიზანშეწონილია დაზარალებულისათვის დახმარების სასწრაფოდ გაწევა. აუცილებელია „საწარმოს“ შიდა ნორმატიული დოკუმენტის - „წარმოებაში უბედური შემთხვევების დროს პირველადი ექიმამდელი სამედიცინო დახმარების გაწევის ინსტრუქცია“ მოთხოვნათა დაცვა.

- 3) მიზანშეწონილია რაც შეიძლება სწრაფად დაკავშირება პირველადი სამედიცინო დახმარების გაწევის პუნქტთან და უბედური შემთხვევის ზუსტი ადგილის, დროის, ხასიათის და აღმოსაჩენი დახმარების ხასიათისა და მოცულობის შეტყობინება.

27.3 პერსონალის პირველადი ქმედებები საგანგებო სამედიცინო მდგომარეობის დროს

27.3.1 საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური:

- 1) უბედური შემთხვევის შესახებ ინფორმაციის მიღების შემდეგ აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემით № BOT-IMS3.D04-001.

27.3.2 უფროსი ოპერატორი/უბნის უფროსი/თანამდებობრივად უფროსი უბანზე:

- 1) მოითხოვს შემთხვევაზე დაუყოვნებლივ რეაგირებას.
- 2) ადასტურებს შემთხვევას და ატყობინებს დისპეჩერს.
- 3) ახდენს ტერიტორიის იზოლირებას და უხსნის სიტუაციას პერსონალს.
- 4) თანამშრომლობს პირველადი სამედიცინო დახმარების გაწევის პუნქტთან.

27.3.3 ჯანდაცვის სპეციალისტი, პირველადი სამედიცინო დახმარების გაწევის პუნქტი:

- 1) კონტაქტის დამყარება უბნის უფროს ოპერატორთან/უფროსთან, თანამდებობრივად უფროსთან უბანზე.
- 2) შემთხვევაზე დაუყოვნებელი რეაგირება.
- 3) საჭიროა თუ არა გარე სამედიცინო დახმარება - დისპეჩერისთვის შეტყობინება.

27.3.4 შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილების უფროსი, შრომის დაცვის და საწარმოო უსაფრთხოების უფროსი ინჟინერი:

- 1) ავარიული რეაგირების ჯგუფის აქტივიზირება და შემთხვევის მონიტორინგის წარმოება მოთხოვნათა შესაბამისა
- 2) შემთხვევაზე რეაგირება საჭიროების მიხედვით.

27.3.5 უსაფრთხოების სამსახური

- 1) ყველა შესასვლელის გათავისუფლება რეაგირების დაშვებულის ტრანსპორტირებისთვის.

28. მოქმედებები შტორმიან ამინდში ზღვაზე ან ტიაგუნის დროს

- 28.1 ნორმატიული დოკუმენტის „ნავსადგურის წესები“-დან ამონაწერის თანახმად: ბათუმის პორტში მოქმედებს შემხვედრი ტალღა ტიაგუნი. ტიაგუნი საფრთხეს უქმნის პორტში მდგარ გემებს, განსაკუთრებით სამხრეთ-აღმოსავლეთის და ჩრდილო-დასავლეთის ქარების დროს, რომლებიც ხელს უწყობენ შემხვედრი ტალღის ტიაგუნის წარმოქმნას. შტორმიანი ამინდის ან ტიაგუნის შესახებ ინფორმაციას სახელმწიფო კონტროლის და ბათუმის პორტის (პორტის კაპიტნის) ზედამხედველობის სამსახური გადასცემს პორტში და რეიდზე მდგარ ყველა გემს, ბათუმის საზღვაო პორტის დისპეჩერს და ბათუმის ნავთობტერმინალის დისპეჩერს.
- 28.2 გემის უსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელია გემის კაპიტანი, რომელიც შეტყობინების მიღებისთანავე ვალდებულია გასცეს შესაბამისი მითითებები გემის უსაფრთხო ადგილზე გაყვანის შესახებ ან მინიმუმ- სატვირთო ოპერაციების შეწყვეტის შესახებ.
- 28.3 თუ მოსალოდნელი ქარის სიჩქარე აღემატება 8-9 მ/წმ-ში და ზღვის ტალღების სიმაღლე აღემატება 3 (სამ) ბალს, უნაპირო ნავმისადგომის ტანკერზე, აუცილებელია, შეტყობინებაში მითითებულ დროში, შეწყდეს ყველა სატვირთო ოპერაცია. ამასთან, დასატვირთი შლანგები უნდა იქნას ჩახსნილი ტანკერის მანიფოლდისაგან, ხდება მათი დახშობა და ფსკერზე ჩაშვება დადგენილი წესით, ხოლო გემი მოდის სრულ მზადყოფნაში უსაფრთხო ადგილზე გასასვლელად ლოცმანის კატარლის დახმარებით.
- 28.4 თუ მოსალოდნელი ქარის სიჩქარე აღემატება 12 მ/წმ-ში და ზღვის ტალღების სიმაღლე აღემატება 3 (სამ) ბალს, უნაპირო ნავმისადგომის ტანკერზე, აუცილებელია შეწყდეს ყველა სატვირთო ოპერაცია. ამასთან, დასატვირთი შლანგები უნდა იქნას ჩახსნილი ტანკერის მანიფოლდისაგან, ხდება მათი დახშობა და ფსკერზე ჩაშვება დადგენილი წესით, ხოლო გემი მოდის სრულ მზადყოფნაში უსაფრთხო ადგილზე გასასვლელად ლოცმანის კატარლის დახმარებით.
- 28.5 შტორმიანი ამინდის ან ტიაგუნის დროს, „საწარმოს“ პერსონალის ყველა ქმედება მიმართული უნდა იყოს საჭირო ღონისძიებების შესრულებისაკენ გემის და დატვირთვა-გადმოტვირთვის სამუშაოების უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად.
- 28.6 საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური, სახელმწიფო კონტროლის და ბათუმის პორტის (პორტის კაპიტნის) ზედამხედველობის სამსახურისაგან შტორმიანი ამინდის ან ტიაგუნის შესახებ შეტყობინების მიღებისთანავე გადასცემს ინფორმაციას ნავთობპროდუქტების საზღვაო ტრანსპორტით მიღებისა და დატვირთვის საამქროს დატვირთვის ოსტატს და საამქროს/სადგურს, რომელიც ჩართულია სატვირთო ოპერაციებში.
- 28.7 (პორტის კაპიტნის სამსახურისაგან ან ტანკერის კაპიტნისაგან ინფორმაციის მიღებისას გემის რეიდზე გაყვანის შესახებ:
- 28.7.1 საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური აძლევს ბრძანებას ტანკერის დატვირთვის შეჩერების შესახებ სატვირთო ოპერაციებში ჩართულ საამქროს/სადგურს, ნავთობპროდუქტების საზღვაო ტრანსპორტით მიღებისა და დატვირთვის საამქროს დატვირთვის ოსტატს;
- 28.7.2 საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური აძლევს ბრძანებას ნავთობპროდუქტების საზღვაო ტრანსპორტით მიღებისა და დატვირთვის საამქროს დატვირთვის

ოსტატს ტანკერის დატვირთვის შეჩერების შესახებ, ტანკერის შლანგებისაგან ჩახსნის და რეიდზე გასასვლელად მზადყოფნის შესახებ.

29. მოქმედებები სატრანსპორტი შემთხვევების დროს

29.1 მოქმედებები ვაგონ-ცისტერნების მისასვლელი სარკინიგზო ხაზებიდან გადასვლისას ან სარკინიგზო ესტაკადაზე:

- 29.1.1 მოცემულ ნაწილში განხილულია ქმედებები ვაგონ-ცისტერნების მისასვლელი სარკინიგზო ხაზებიდან ან „საწარმოს“ შიდა ტერიტორიაზე შიდა სარკინიგზო ხაზებიდან შესაძლო გადაცდენისას.
- 29.1.2 ავარიის ლიკვიდაციის პირველრიგოვან სამუშაოებს, საავარიო-სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე ხელმძღვანელობს უბანზე მყოფი თანამდებობრივად უფროსი პირი.
- 29.1.3 გათვალისწინებულია ღონისძიებები ავარიის ლიკვიდაციაში მონაწილე ადამიანების დაცვის უზრუნველსაყოფად ელექტრული დენით და მექანიკური დაზიანებისაგან.
- 29.1.4 ავარიის ლიკვიდაციის პროცესი ავარიული სიტუაციის და ტექნოლოგიური პროცესის სპეციფიკის თანახმად საწყის ეტაპზე, საავარიო-სამაშველო ქვედანაყოფების მოსვლამდე, წარმოებს მომსახურე საექსპლუატაციო პერსონალის მიერ, გეგმის ოპერატიული ნაწილის თანახმად და სრულდება შემდეგი ღონისძიებები:
- 29.1.5 ვაგონ-ცისტერნის რკინიგზის ხაზიდან გადასვლის აღმომჩენი პირი ახორციელებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემით № BOT-IMS3.D04-001. შეტყობინებაში მიუთითებს გადასვლის ზუსტ ადგილს, ესტაკადის ან სარკინიგზო ხაზის N-ს, ნავთობპროდუქტის სახეს ვაგონ-ცისტერნაში.
- 29.1.6 საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური უკავშირდება იმ ესტაკადის ან უბნის უფროს თანამდებობის პირს, სადაც მოხდა ვაგონ-ცისტერნის გადასვლა და ღებულობს ფაქტის დადასტურებას, ასევე ადასტურებს წინასწარ ინფორმაციას ვაგონ-ცისტერნის გადასვლის ხასიათის შესახებ: ჩიხის ნომერი, ვაგონ-ცისტერნის ადგილმდებარეობა, ნავთობპროდუქტის სახე, დაზიანების ხასიათი, დაღვრის წარმოქმნის საფრთხე.
- 29.1.7 საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემით № BOT-IMS3.D04-002 და აუცილებელი წესით ატყობინებს სარკინიგზო ხაზების ექსპლუატაციის მომსახურების უბნის უფროსს და სადგურის დისპეჩერს.

- 29.1.8 იმ უბნის მორიგე პერსონალი, სადაც აღმოჩენილია ვაგონ-ცისტერნის გადასვლა, აფასებს პოტენციურ საფრთხეს და ხანძრის ან წაკიდების რეალურ საფრთხეს, ასევე გაჟონვის ან დაღვრის წარმოშობის შესაძლებლობას.
- 29.1.9 აალების საფრთხის შემთხვევაში, დაუყოვნებლივ მიიღება ზომები ხანძრის აღსაკვეთად.
- 29.1.10 უსაფრთხოების სამსახურთან და უწყებრივ დაცვის პოლიციასთან ურთიერთქმედებით ხდება სამორიგეო პოსტების ორგანიზება, ყენდება საშიშროების ნიშნები და სახიფათო ზონაში ტრანსპორტის გავლის აკრძალვა, გარდა საავარიო სამსახურების ტრანსპორტისა ავარიის სრულ ლიკვიდაციამდე;
- 29.1.11 მოსალოდნელია სარკინიგზო ხაზების ექსპლუატაციისა და მომსახურების უბნის და სადგურ ბათუმი-სატვირთო -ს მოსვლა (შპს „საქართველოს რკინიგზა“).
- 29.2 მოქმედებები ავტოსაგზაო შემთხვევის დროს „საწარმოს“ ტერიტორიებზე
- 29.2.1 „საწარმოს“ ტერიტორიაზე ავტოტრანსპორტის გადაადგილების სიჩქარე შეზღუდულია და არ უნდა აღემატებოდეს 10 კმ/სთ.
- 29.2.2 საავტომობილო ავარიის შემთხვევაში, პერსონალის მოქმედებები პირველ რიგში მიმართული უნდა იყოს ადამიანების ჯანმრთელობის უზრუნველყოფისაკენ და ავტომანქანის წაკიდების გაფრთხილებისაკენ.
- 29.2.3 ავტოსაგზაო შემთხვევის შესახებ ინფორმაციას გადასცემს ავარიის აღმომჩენი პირი შიდა შეტყობინების სქემით № BOT-IMS3.D04-001. შეტყობინებაში მიეთითება ავარიის ზუსტი ადგილი.
- 29.2.4 საწარმო-სადისპეტრო სამსახური გადასცემს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემით № BOT-IMS3.D04-002 და შემთხვევის ადგილზე გზავნის უსაფრთხოების სამსახურის და სამედიცინო პერსონალს.
- 29.2.5 დამატებითი მითითებების შემთხვევაში და აუცილებლობისას საწარმო-სადისპეტრო სამსახური გამოიძახებს საპატრულო პოლიციას.
- 29.2.6 იმ უბნის მორიგე პერსონალი, სადაც მოხდა ავარია, აფასებს წაკიდების საფრთხეს და რეალურ შესაძლებლობას, ასევე გაჟონვის ან დაღვრის წარმოქმნის შესაძლებლობას ავტომანქანის საწვავი სისტემიდან.
- 29.2.7 ხანძრის ან აალების საფრთხის შემთხვევაში, დაუყოვნებლივ მიიღება ზომები ხანძრის აღსაკვეთად.
30. გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის ხანძრის ქრობის თავისებურებები:
- 30.1 პირველადი ქმედებები ხანძრის ქრობის დროს:

- 30.1.1 ხანძრის აღმომჩენი პირი აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემით № BOT-IMS3.D04-001.
  - 30.1.2 საწარმო-სადისპეტრო სამსახური აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემით № BOT-IMS3.D04-002.
  - 30.1.3 საწარმო-სადისპეტრო სამსახური აძლევს მითითებას უფროს თანამდებობის პირს უბანზე ყველა სასაქონლო ოპერაციის შეჩერების შესახებ გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირების მიღებისა და გადატვირთვის სადგურში (შემდგომში - სადგური).
  - 30.1.4 საწარმო-სადისპეტრო სამსახური აძლევს მითითებას გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირების სადგურზე გადატუმბვის ტუმბოებისა და კომპრესორების გამორთვის შესახებ.
  - 30.1.5 უფროსი თანამდებობის პირი ხელმძღვანელობს გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირების უბანზე გადატუმბვის შეჩერებას და გამორთავს წყლით მორწყვის სისტემებს;
  - 30.1.6 სადგურის მორიგე პერსონალი გამოავლენს ავარიის (ხანძრის კერებს) კონკრეტულ ადგილებს, აწარმოებს აფეთქების, მოწყობილობების და კომუნიკაციების დეფორმაციის პოტენციური და რეალური საფრთხის შესაძლებლობას დამაზიანებელი ფაქტორებით (სითბური გამოსხივება ხანძრის დროს, ელექტრული დენით დაზიანება და ა.შ.) და რომლებიც საფრთხეს უქმნიან ადამიანების ჯანმრთელობას, ტექნოლოგიურ პროცესს.
  - 30.1.7 უფროსი თანამდებობის პირი ხელმძღვანელობს სადგურზე ყველა ტრანსპორტის გადაადგილების შეჩერებას.
  - 30.1.8 უფროსი თანამდებობის პირი ელოდება სახანძრო გუნდის, სადგურის, ნათელი ნავთობპროდუქტების მიღებისა და გადატვირთვის საამქროს ხელმძღვანელობის მოსვლას.
  - 30.1.9 სადგურის პერსონალი მონაწილეობს ხანძრის ქრობაში, უბანზე არსებული ხანძრის ქრობის საშუალებებით, უსაფრთხოების მოთხოვნების დაცვით;
  - 30.1.10 ორგანიზება გაეწევა ადამიანების გადარჩენას და მათ ევაკუაციას პოტენციურად სახიფათო ადგილებიდან უსაფრთხო ადგილას, აუცილებლობისას დაზარალებულებს გაეწევათ პირველადი ექიმამდელი სამედიცინო დახმარება;
  - 30.1.11 უსაფრთხოების სამსახურთან და უწყებრივ დაცვის პოლიციასთან ურთიერთქმედებით ხდება სამორიგეო პოსტების ორგანიზება, ყენდება საშიშროების ნიშნები და სახიფათო ზონაში ტრანსპორტის გავლის აკრძალვა, გარდა საავარიო სამსახურების ტრანსპორტისა ავარიის სრულ ლიკვიდაციამდე.
- 30.2 საერთო მითითებები:

- 30.2.1 გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის მიღებისა და გადატვირთვის საამქროში წაკიდებისა და ხანძრის ქრობის პროცესი ხორციელდება შესაბამისი „ხანძრის ქრობის ოპერატიული გეგმის“ თანახმად.
- 30.2.2 ხანძრის კერის წარმოშობისას, მისი ლიკვიდაციის ხელმძღვანელობას ახორციელებს ავარიის ადგილზე დაუყოვნებლივ შექმნილი ავარიის ლიკვიდაციის შტაბი, რომელსაც უხელმძღვანელებს შემთხვევის ლიკვიდაციის ხელმძღვანელი.
- 30.2.3 ხანძრის ქრობა ხორციელდება „საწარმოს“ ხანძარსაწინააღმდეგო ძალებით და ქალაქ ბათუმის ხანძარსაწინააღმდეგო რაზმების საშუალებით, აუცილებლობის შემთხვევაში სხვა გარეშე ძალებით, ასევე „საწარმოს“ შესაბამისად მომზადებული პერსონალის მიერ.
- 30.2.4 ხანძრის ჩასაქრობად პირველ რიგში ხდება აუტოსორსინგული კომპანია „სახანძრო უსაფრთხოება. მომსახურება“-ს ქვედანაყოფების გამოძახება. (შემდგომში - სახანძრო რაზმი“) და შეტყობინება გადაეცემათ საავარიო-სამაშველო და ხანძარსაწინააღმდეგო სამსახურებს.
- 30.2.5 საწარმოს ხანძარსაწინააღმდეგო სამსახურის უფროსი და სახანძრო რაზმის უფროსი თანამდებობის პირი შედიან ავარიის ლიკვიდაციის შტაბის შემადგენლობაში და პასუხისმგებლები არიან მათზე დაკისრებული მოვალეობების შესრულებაზე.
- 30.2.6 ხანძრის წარმოშობისას, ადგილზე მისული სახანძრო რაზმის უფროსი თანამდებობის პირი, საკუთარ თავზე იღებს ხანძრის ლიკვიდაციის ხელმძღვანელობას და მოქმედებს შექმნილი ვითარებიდან გამომდინარე, ავარიის ლიკვიდაციის შტაბის რეკომენდაციების და გადაწყვეტილებების, ხანძრის ქრობის გეგმის შესაბამისად.
- 30.2.7 შემთხვევის ადგილზე ქალაქ ბათუმის ხანძარსაწინააღმდეგო ქვედანაყოფების მისვლის შემდეგ, ხანძრის ქრობის ხელმძღვანელობას საკუთარ თავზე იღებს აღნიშნული სამსახურის უფროსი თანამდებობის პირი.
- 30.2.8 ყველა შემთხვევაში ხანძრის ქრობის სამსახურის ქვედანაყოფების გამოძახების (ავარიის ან ხანძრის) ადგილზე მისვლისთანავე დაზვერვის ჩატარებისას აუცილებელია დადგინდეს შემდეგი:
- 1) ავარიის ზონაში მყოფი ადამიანების რაოდენობა და ადგილმდებარეობა, მათი ევაკუაციის გზები;
  - 2) ავარიული და მეზობელი რეზერვუარების, ტექნოლოგიური კომუნიკაციების დაზიანების ხასიათი და ავარიის შემდგომი გავრცელების საფრთხე;
  - 3) ავარიული მოწყობილობის ან რეზერვუარის მოცულობა, გამოდინებული პროდუქტის სახე და ფორმა, აფეთქებისა და მოწამვლის საფრთხის არსებობა, პირადი შემადგენლობის დაცვის საშუალებები;

- 4) ცეცხლმოდებული და მეზობელი რეზერვუარების გახეთქვის (აფეთქების) მიახლოებითი დრო ცეცხლისა და სითბური გამოსხივების შედეგად;
- 5) ავარიული რეზერვუარებიდან და კომუნიკაციებიდან გამომავალი ცეცხლმოდებული აირის გავრცელების გზები და სიჩქარე დააირიანების ზონის და საფრთხის დონის განსაზღვრისათვის;
- 6) ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების მდგომარეობა, მათი გამოყენების შესაძლებლობა ლაფეტის ლულების „კვება“
- 7) ზვინულის არსებობა და მდგომარეობა, მომიჯნავე დანადგარებისათვის საფრთხის არსებობა ავარიული სატევის განადგურების და პროდუქტის სრულად გამოსვლის შემთხვევაში, შესაძლო დაღვრის გზები.

30.3 უსაფრთხოება ხანძრის ქრობისას:

30.3.1 ხანძრის ქრობის დაწყებამდე ხანძრის ქრობის ხელმძღვანელი ვალდებულია დაიცვას შემდეგი უსაფრთხოების ზომები:

- 1) პირად შემადგენლობას მიუთითოს უსაფრთხო ადგილი შლანგების, დანადგარების და ხანძრის ქრობის ინვენტარის დასალაგებლად და მისაწოდებლად;
- 2) უზრუნველყოს პირადი შემადგენლობის, ავტომანქანების და ხანძრის ქრობის სპეცტექნიკის განთავსება უსაფრთხო ადგილზე, ქარპირა მხარეს;
- 3) ხანძრის ქრობაში მონაწილე პირადი შემადგენლობისა და პერსონალისათვის ინფორმაციის გადაცემის ერთიანი და ყველასთვის ცნობილი სიგნალის დაყენება, მათ შორისაა ევაკუაციის სიგნალი - ჰერმეტიკულობის სრული დარღვევის, რეზერვუარის აფეთქების ან ცეცხლმოდებული ნავთობპროდუქტის დაღვრის შემთხვევაში. ევაკუაციის სიგნალი პრინციპულად უნდა განსხვავდებოდეს სხვა სიგნალებისგან.

30.3.2 ხანძრის ქრობის ხელმძღვანელის და სახანძრო რაზმის ქვედანაყოფების პირველრიგოვანი ამოცანაა გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის წვის ლოკალიზება და უსაფრთხო პირობების შექმნა პროდუქტის ამოწვისათვის. ამისათვის აუცილებელია:

- 1) გადაუდებელი ზომების მიღება ავარიულ უბანზე პროდუქტის მიწოდების შესაწყვეტად, მასთან მიმავალი მილსადენების გადასაკეტად, ასევე ავარიული ტევადობიდან პროდუქტის ჩამოსასხმელად ან გადასატუმბად სარეზერვუარე პარკში. გადაწყვეტილებას უკანასკნელი ღონისძიების აუცილებლობის შესახებ ხანძრის ქრობის ხელმძღვანელი ღებულობს მხოლოდ ობიექტის ტექნიკურ პერსონალთან კონსულტაციის შემდეგ;
- 2) თხევადი გაზის დაღვრის ფართობის შეზღუდვა, სილისაგან, მიწისაგან, ხრემისაგან შემომზღუდავი ზვინულების შექმნით. ამის პარალელურად

ხდება ლულების მიწოდების უზრუნველყოფა იმ მოწყობილობების გასაგრძელებლად, რომლებიც არ არიან დაცული სტაციონარული სისტემებით;

- 3) უზრუნველყოს წვის ადგილზე ხანძრის ქრობის საშუალებების შეუფერხებელი მიწოდება სითბური გამოსხივების შესამცირებლად, ასევე მეზობელი რეზერვუარების და დანადგარების სითბური დაცვის სტაციონარული სისტემების მუშაობის შესამცირებლად, განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს ჩამკეტი არმატურის და მილტუჩა შეერთებების დაცვას;
- 4) ავარიის ადგილზე გადაკეტოს ყველა სახის ტრანსპორტის გასავლელი, შეწყვიტოს ყველა სამუშაოების ღია ცეცხლის გამოყენებით აირჰაეროვანი ნაერთების აფეთქების აღსაკვეთად;
- 5) გამორთოს ელექტრომოწყობილობა ან გადაიყვანოს ავარიულ რეჟიმზე;
- 6) მუდმივი მეთვალყურეობის ორგანიზება ტექნოლოგიური მოწყობილობების ჰერმეტიულობის შესაძლო დარღვევის ადგილებში გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის ამოფრქვევით, ასევე აირჰაეროვანი ღრუბლის შესაძლო გადაადგილების გზებზე.

30.3.3 უსაფრთხოების ზომების უზრუნველყოფის შემდეგ, რომლებიც გამორიცხავენ პროდუქტის ორთქლების ჰაერთან ფეთქებადსაშიში კონცენტრაციის ზონების წარმოქმნას და განმეორებით აალებას,

30.3.4 გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირების ხანძრების დროს შესაძლოა გამოყენებული იქნას შემდეგი ხანძრის ქრობის საშუალებები: ფხვნილები, აირისებრი და თხევადი აზოტი, აირისებრი და თხევადი და ნახშირბადის ორჟანგი, ინერტული აირები (He, Ar, Kr), ხლადონი, გაფრქვეული წყალი, წყლის ორთქლი, ჰაერ-მექანიკური ქაფი საშუალო ჯერადობის სპეციალური სინთეტიკური აპკისწარმომწმნელი ქაფწარმომქმნელები. ასევე არ არის გამორიცხული ამ ნივთიერებებიდან კომბინირებული შემადგენლობის გამოყენება.

30.3.5 ხანძრის ქრობის საშუალება განისაზღვრება, პირველ რიგში, წვის პროცესის ხასიათითა და პირობებით. ამასთან გასათვალისწინებელია, რომ:

- 1) წყალი, რომელიც მიეწოდება წვის კერაში უწყვეტი ნაკადით ან გაფრქვეულ მდგომარეობაში, უზრუნველყოფს უპირატესად გამაგრებულ ეფექტს და ცეცხლის მექანიკურ „ჩაცხრომას“;
- 2) სხვადასხვა ჯერადობის ქაფებს გააჩნიათ ძირითადად საიზოლაციო მოქმედება;
- 3) ინერტული აირები და ორთქლი ახდენენ გაზავების ქმედებას;
- 4) ხლადონებს აქვთ წვის ქიმიური ინჰიბიტორების თვისებები;

- 5) ფხვნილოვან შემადგენლობებს გააჩნიათ უნივერსალური ხანძრის ქრობის თვისებები (საიზოლაციო, ინჰიბიტორული, წვადი გარემოს გამზავებლის).
- 6) გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირების ღია დაღვრების ხანძრების ქრობა ხორციელდება ფხვნილოვანი შემადგენლობით.
- 30.3.6 ცეცხლმოდებული დაღვრების ჩასაქრობად ღორღის ფენის ქვეშ მიზანშეწონილია გაფრქვეული წყლის ან დაბალი ან საშუალო ჯერადობის ჰაერ-მექანიკური ქაფის გამოყენება.
- 30.3.7 გაფრქვეული ნაკადები გამოიყენება ავარიული რეზერვუარის და მეზობელი აპარატების სითბური დაცვისთვის, ხოლო წყლის კომპაქტური ნაკადები - მოწყობილობების გასაგრილებლად დაღვრის ზონის გარეთ.
- 30.3.8 საშუალო ჯერადობის ჰაერ-მექანიკური ქაფი გამოიყენება კომპრესიული სადგურების სატუმბო განყოფილებების ნაგებობებში, დაბალი ჯერადობის ქაფი - ღია ტექნოლოგიური დანადგარების დასაცავად.
- 30.3.9 გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირების წვასთან დაკავშირებული ხანძრებისას, განსაკუთრებით მათი შენახვისას წნევის ქვეშ, პრაქტიკულად სულ არსებობს ტევადობის, კომუნიკაციების და დამხმარე ტექნოლოგიური მოწყობილობების აფეთქების საფრთხე, რასაც თან ახლავს დიდი რაოდენობით ცეცხლმოდებული აირის ამოფრქვევა, აფეთქებებით. ეს ხდება წნევის სწრაფი მატებით აღნიშნულ ტევადობებში მათი გახურების შედეგად (დამცავი არმატურა ყოველთვის არ იძლევა მის ატმოსფეროში და ჩირაღდანზე „გაფრქვევის“ საშუალებას), ასევე ლითონის ზედაპირების სიმკვრივის დაკარგვის გამო (იმავე მიზეზით), რომლებიც ზღუდავენ ორთქლსითხოვან სივრცეს.
- 30.3.10 არც თუ იშვიათად ცეცხლისა და წყლით მორწყვის ზემოქმედების შედეგად სიმკვრივეს კარგავენ საყრდენი კონსტრუქციები, რომლებზეც დამაგრებულია რეზერვუარები და კომუნიკაციები, რამაც ასევე შეიძლება გამოიწვიოს მათი დეფორმაცია და ჰერმეტიკობის დარღვევა, აქედან გამომდინარე შედეგებით.
- 30.3.11 ყველაფერი ეს მოითხოვს განსაკუთრებული ყურადღებას ხანძრის და ავარიის ლიკვიდაციაში მონაწილე ადამიანების უსაფრთხოების უზრუნველყოფისათვის.
- 30.3.12 ხანძრის ქრობის ხელმძღვანელი, ხანძრის ქრობის შტაბი და უსაფრთხოების ტექნიკაზე პასუხისმგებელი პირის მიერ დანიშნული პირი, ვალდებული არიან ობიექტის ტექნიკურ პერსონალთან ერთად ყველა შესაძლო ზომა მიიღონ ტევადობებსა და ტექნოლოგიურ მოწყობილობებში წნევის დასაგდებად, რომლებიც მოხვდნენ სითბური გამოსხივების ზონაში, მათი პროდუქტისაგან უსაფრთხო გათავისუფლების უზრუნველსაყოფად, გატარონ ავარიის

ლიკვიდაციის გეგმით და ხანძრის ქრობის ოპერატიული გეგმით გათვალისწინებული სხვა ზომები.

- 30.3.13 ტევადობის აფეთქების საფრთხის დროს უნდა მოხდეს ადამიანების დროული გაყვანა უსაფრთხო მანძილზე (არანაკლებ 100 მეტრისა). ასეთი ხანძრების დროს უფრო მოზანშეწონილია ლაფეტის ლულების და რწყვის სტაციონარული სისტემების გამოყენება.
- 30.3.14 განსაკუთრებული მნიშვნელობა უნდა მიენიჭოს ხანძარსაწინააღმდეგო სამსახურის ქვედანაყოფების პირადი შემადგენლობის დაცვას:
- 1) ცეცხლის სითბური გამოსხივებისაგან;
  - 2) ტოქსიკური აირებით და წვის პროდუქტებით მოწამვლისაგან სასუნთქი ორგანოების და კანის საფარის დაზიანებისაგან უეცარი აირის ამოფრქვევით;
  - 3) ხმაურისაგან, რომელიც წარმოიქმნება წნევის ქვეშ გამოყოფილი აირის წვისას.
- 30.3.15 სითბური ნაკადი დამოკიდებულია ცეცხლის ტემპერატურაზე, აირის წვის შედეგად წარმოქმნილი სითბური ნაკადის სახეობაზე, წვადი ნივთიერების შემადგენლობაზე, მანძილზე ცეცხლის ჩირაღდნამდე, ცეცხლის განლაგებაზე მიწის დონიდან, ქარის მიმართულებსა და სიჩქარე.
- 30.3.16 მიზანშეწონილია სითბური ნაკადის სიმკვრივის მუდმივი გაზომვა, მისი ზემოქმედების გათვალისწინებით პირად შემადგენლობაზე.

31. მოქმედებები გათხევადებული აირის დაღვრისას

31.1 საერთო მითითებები:

- 31.1.1 გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირები, ძირითადად შედგებიან პროპანისა და ბუტანისაგან, ასევე მცირე რაოდენობით ეთანისა და პენტანისაგან, ისინი უკიდურესად ცეცხლსაშიში არიან, ჰაერთან ნაერთში - ფეთქებადსაშიში.
- 31.1.2 ნორმალურ მდგომარეობაში პროპანი და ბუტანი არ არის მომწამლავი და არ გააჩნიათ სუნი. ამიტომ, სუნის მისაცემად გათხევადებულ აირში ამატებენ ოროდანტს - ეთილმერკაპტანს, მძაფრი სუნის მქონე (დამპალი ბოსტნეულის სუნი) ნახშირწყალბადები.
- 31.1.3 გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირი ჰაერზე მძიმეა, ამიტომ შესაძლოა დაგროვდეს დაბალ ადგილებში, ჰაერთან ფეთქებადსაშიში ნაერთების წარმოქმნით.
- 31.1.4 აირჰაეროვან ნაერთში გაფრქვეული მნიშვნელოვანი მოცულობის წყალი, ამცირებს მისი აალების შესაძლებლობას.

- 31.1.5 თხევადი ფაზის გაჟონვისას მილტუჩა შეერთებებიდან და ჩამკეტი მოწყობილობებიდან, შეინიშნება გაყინვის მოვლენა. აირების თხევადი ფაზის ადამიანის სხეულის ღია ადგილებზე მოხვედრისას შესაძლოა მოხდეს მოყინვა.
  - 31.1.6 გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირების მაღალმა კონცენტრაციამ შესაძლოა გამოიწვიოს ჟანგბადის დეფიციტი და გონების დაკარგვის და სიკვდილის რისკი.
  - 31.1.7 გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირი ასევე მოქმედებს ცენტრალურ ნერვულ სისტემაზე.
  - 31.1.8 რეაგირების პირველად ქმედებებს წარმოადგენენ ის ქმედებები, რომლებსაც პერსონალი ახორციელებს გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის დაღვრის აღმოჩენისთანავე, შესაბამისი სპეციალური რეაგირების ჯგუფის ფორმირებამდე და ფუნქციონირების დაწყებამდე.
  - 31.1.9 პირველადი ქმედებების დროული და სწორი განხორციელება ძალიან მნიშვნელოვანი ფაქტორია, რადგან მათზე მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული საფრთხის შემცირება და შექმნილი სიტუაციის სწორი შეფასება და ოპტიმალური გადაწყვეტილებების მიღება ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციის ყველა მომდევნო ოპერაციის დაგეგმვისა და განხორციელების შესახებ
  - 31.1.10 ამიტომ ყოველთვის მნიშვნელოვანია დაღვრის დონის სწორი კლასიფიკაცია, ავარიის შედეგების სერიოზულობის გათვალისწინებით შესაბამისი საავარიო სამსახურების დროული შეტყობინება და აუცილებელი რესურსების მოზიდვა.
- 31.2 პირველადი ქმედებები გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის დაღვრის ლიკვიდაციის დროს:
- 31.2.1 პირველად ქმედებებს გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის დაღვრისას მიეკუთვნება:
    - 1) შეტყობინებების გადაცემა და პირველადი რეაგირების რესურსების მოწვევა;
შეტყობინებაში უნდა შედიოდეს ხანძარსაშიში სიტუაციის ან ხანძრის ხასიათის აღწერა, ცნობები გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის სახელწოდების, მის რაოდენობის შესახებ ხანძარსაშიში სიტუაციის (ხანძრის) ზონაში.
  - 31.2.2 გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის დაღვრის ადგილზე საფრთხის შეფასება და მინიმუზაცია;
  - 31.2.3 გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის დაღვრის მოცულობის და შედეგების სერიოზულობის შეფასება;

- 31.2.4 შეტყობინებების გადაცემა და თხევადი გაზის დაღვრაზე რეაგირების ძირითადი და დამატებითი შიდა და გარე რესურსების მოზიდვა.
- 31.2.5 დაღვრის შესახებ ინფორმაციის გადაცემა სახელმწიფო ორგანოებისთვის.
- 31.3 **გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის გაჟონვისას საჭიროა განხორციელდეს შემდეგი ღონისძიებები:**
  - 31.3.1 გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის ჩამოსხმისა და ჩასხმის ყველა ტექნოლოგიური ოპერაციის შეწყვეტა;
  - 31.3.2 შეწყდეს საავტომობილო და სარკინიგზო ტრანსპორტის ნებისმიერი მოძრაობა, მანევრული სამუშაოები, რომლებიც არ ეხება ხანძარსაწინააღმდეგო სიტუაციის ლოკალიზაციასა და ლიკვიდაციას;
  - 31.3.3 პერსონალის ევაკუაცია სახიფათო ზონიდან;
  - 31.3.4 აალების პოტენციური წყაროს (ცეცხლის, ნაპერწკლის და ა.შ) აღკვეთა;
  - 31.3.5 გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის დაღვრის ადგილიდან წვადი ნივთიერებების მოშორება;
  - 31.3.6 გაჟონვის აღკვეთა;
  - 31.3.7 გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის უსაფრთხო გაფანტვის შესაძლებლობის უზრუნველყოფა.
- 31.4 **გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის დაღვრისას ვაგონ-ცისტერნიდან საჭიროა განხორციელდეს შემდეგი ღონისძიებები:**
  - 31.4.1 გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის ვაგონ-ცისტერნის გაყვანა უსაფრთხო ზონაში;
  - 31.4.2 ინტენსიური გაჟონვისას აირისათვის ცისტერნიდან სრული გამოსვლის საშუალების მოცემა;
  - 31.4.3 ხანძარსაშიში სიტუაციის წარმოქმნისას ან გამონადენი გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის აალებისას აუცილებელია დაუყოვნებლივ ეცნობოს ამის შესახებ თბომავლის მემანქანეს და სადგურ „ბათუმის“ მორიგეს;
  - 31.4.4 მუდმივი კონტროლი შესაძლო დააირიანების ზონების წარმოქმნაზე 200 მეტრის რადიუსში, სანამ აირი არ გაიფანტება;
  - 31.4.5 ავარიის ადგილზე ხანძრის ქრობის სამსახურის, ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის და საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის გამოძახება;
  - 31.4.6 არ მოხდეს გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის მოხვედრა გვირაბებში, სარდაფებში, კანალიზაციაში;

- 31.4.7 ავარიული სიტუაციის შესახებ აღმასრულებელი ხელისუფლების და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების ინფორმირება.
- 31.5 უნდა ვიცოდეთ, რომ თხევადი გაზის დაღვრის შესახებ ინფორმაციის დროულობა და სისრულე, მნიშვნელოვნად განსაზღვრავს შემდგომი ქმედებების ეფექტურობას. ზემოთ ხსენებულის გათვალისწინებით:
- 31.5.1 საწარმო-სადისპეჩერო სამსახური, დაღვრის შესახებ შეტყობინების მიღებისას, ვალდებულია შესაბამისი კითხვები დაუსვას შეტყობინების გადმომცემს და მიიღოს შეძლებისდაგვარად ზუსტი და სრული ინფორმაცია: ავარიის ადგილსა და დაღვრის ხასიათზე, მათ შორის, გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის სახეობაზე, ტექნოლოგიური მოწყობილობის სახელწოდება, ტექნოლოგიური მოწყობილობის დაზიანების ხასიათი.
- 31.5.2 პირველი რიგის ამოცანას გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის დაღვრაზე რეაგირებისას წარმოადგენს გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის შესაძლო აალების აღკვეთა და გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის ავარიული დაღვრის შეწყვეტა - (საფრთხის მინიმუმაცია).
- 31.5.3 ამიტომ, საწარმო-სადისპეჩერო სამსახურის ყველა საწყისი მითითება და მომსახურების (საექსპლუატაციო პერსონალის) პირველადი ქმედებები მიმართული უნდა იყოს ავარიის (გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის დაღვრის) ადგილის შეფასებისაკენ: თუ აუცილებელია, დაღვრის ადგილიდან - აალების წყაროს მოშორება და მილსადენის გადაკეტვა ან კომპრესორის ან ტუმბოს გამორთვა - გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის დაღვრის შესაძლო წყაროების.
- 31.6 მოქმედებები თხევადი გაზის დაღვრის ცალკეული ტიპის ავარიების დროს

გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის დაღვრა სარკინიგზო ცისტერნებიდან

ავარიის შესაძლო მიზეზები

- შემაერთებელი სახელოს მოგლეჯა ცისტერნის ჩამოსასხმელ დანადგარებზე;
- გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის ცისტერნის დამცავი დამცლელი სარკველის ამოქმედება;
- გაჟონვა გაუმართავი დამცავი დამცლელი სარკველიდან.

ავარიის ლოკალიზაციისა და ლიკვიდაციის სამუშაოების ჩატარების თანმიმდევრულობა

- საერთო განგაშის სიგნალის გამოცხადება;
- პოსტების შექმნა სახიფათო ზონის დასაცავად და და ზომების მიღება ადამიანების საევაკუაციოდ, რომლებიც არ მოწაწილებენ ავარიის ლოკალიზაციასა და ლიკვიდაციაში;

- მომუშავე კომპრესორებისა და ტუმბოების გაჩერება;
- გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის გაჟონვის აღკვეთა გაზსადენებიდან, ყველა ცისტერნაზე, ჩამოსხმის დანადგარზე და გაზსადენზე ჩამკეტი არმატურის გადაკეტვით;
- არანაკლებ 50 მეტრის რადიუსში მიწისქვეშა კომუნიკაციების ჭების დაგაზიანებაზე შემოწმება და მათში გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის აღმოჩენისას შემოწმების ზონის გაფართოება იმ უბნამდე, სადაც გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირი არ აღმოჩნდება. გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის აღმოჩენის შემთხვევაში ჭების განიავების ორგანიზება;
- შეიცვალოს გაუმართავი შლანგი;
- გაგრძელდეს გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის ჩამოსხმა, შესაბამისი მოწყობილობის ჩართვით.

დამცავი დამცლელი სარქველის ამოქმედებისას გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის ნაწილი ჩამოსხმას გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის შენახვის რეზერვუარში და ამით შემცირდეს წნევა ცისტერნის ორთქლიან სივრცეში.

გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის გაჟონვისას უნდა მოხდეს გაუმართავი სარქველიდან გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის სრული ჩამოსხმა ცისტერნიდან და ობიექტის ტერიტორიიდან ცისტერნის ევაკუაციის ორგანიზება.

საწარმო-სადისპეტრო სამსახურის მოქმედებები

- აცხადებს საერთო განგაშის სიგნალს და აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემით.
- აუცილებლობისას ატყობინებს ურთიერთქმედების გეგმით ჩართულ ორგანიზაციებს, რომელთა მონაწილეობა აუცილებელია ავარიის ლიკვიდაციისათვის;
- ობიექტის ხელმძღვანელობას მოახსენებს ავარიის წარმოშობისა და ხასიათის შესახებ;
- ავარიის ლოკალიზაციის შემდეგ წყვეტს განგაშს და იძლევა მუშაობის განახლების განკარგულებას.

გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის მიღებისა და გადატვირთვის სადგურის (შემდგომში - სადგური) უფროსის ან ცვლის პერსონალის თანამდებობრივად უფროსის ქმედებები

- მოქმედებს ოპერატიულ-ტექნიკური გეგმის შესაბამისად;
- ხელმძღვანელობს ცისტერნიდან გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის გაჟონვის აღკვეთის სამუშაოებს;
- უზრუნველყოფს მიწისქვეშა კომუნიკაციების ჭების დაგაზიანებაზე შემოწმებას და მათში გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის აღმოჩენისას ორგანიზებას უწევს მათ განიავებას;
- ხელმძღვანელობს გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის ცისტერნებიდან ჩამოსხმის სამუშაოს, სადგურის ტერიტორიიდან მის ევაკუაციას (აუცილებლობისას);

სადგურის ცვლის პერსონალის მოქმედებები

- მოქმედებს ოპერატიულ-ტექნიკური გეგმის შესაბამისად;
- აჩერებს მომუშავე კომპრესორებსა და ტუმბოებს;
- ახდენს გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის გაჟონვის აღკვეთას გაზსადენებიდან, ყველა ცისტერნაზე, ჩამოსხმის დანადგარზე და გაზსადენზე ჩამკეტი არმატურის გადაკეტვით;
- უზრუნველყოფს მიწისქვეშა კომუნიკაციების ჭების დააირიანებაზე შემოწმებას და მათში გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის აღმოჩენისას ორგანიზებას უწევს მათ განიავებას;
- გაჟონვის აღკვეთის შემდეგ ექსპლუატაციაში შეჰყავს მოწყობილობა;
- ახდენს გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის ჩამოსხმას ცისტერნებიდან გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის შენახვის ბაზის რეზერვუარში;

- გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის გაჟონვისას გაუმართავი სარქველიდან, ორგანიზებას უწევს გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის სრულ ჩამოსხმას ცისტერნიდან და ობიექტის ტერიტორიიდან მის ევაკუაციას.
- ასრულებს ავარიული სამსახურის პერსონალის, უფროსის ან ოსტატის განკარგულებებს და მუშაობს მათი ხელმძღვანელობის ქვეშ.

საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის უფროსის ქმედებები

- საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის დასაქმებულებს უტარებს ისტრუქტაჟს სამუშაოების წარმოების წესის შესახებ და ახორციელებს ავარიის ლოკალიზაციისა და ლიკვიდაციის საერთო ხელმძღვანელობას;
- ხელმძღვანელობს გაუმართაობის აღკვეთის აღდგენით სამუშაოებს..

გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის დაღვრა გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის შენახვის პარკში

ავარიის შესაძლო მიზეზები

- გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის გაჟონვა შენახვის ბაზის რეზერვუარებიდან;
- შენადული პირაპირის გახეთქვა გაზსადენზე;
- დამცავი ჩამშვები სარქველის დიდი ხნით ჩაშვება რეზერვუარის გადავსების გამო.

ავარიის ლოკალიზაციისა და ლიკვიდაციის სამუშაოების ჩატარების თანმიმდევრულობა

- საერთო განგაშის სიგნალის გამოცხადება;
- გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის გაჟონვის აღკვეთა სარკინიგზო ცისტერნიდან, ყველა ცისტერნაზე, ჩამოსხმის დანადგარზე და გაზსადენზე ჩამკეტი არმატურის გადაკეპტით;
- პოსტების გამოდგმა სახიფათო ზონის დასაცავად და და ზომების მიღება ადამიანების სევეაკუაციოდ, რომლებიც არ მონაწილეობენ ავარიის ლოკალიზაციაში, და ავტოტრანსპორტის (თუ ეს ზონა არ არის ფეთქებადსაშიში);
- გაუმართავ რეზერვუარში ორთქლის ფაზის წნევის შემცირება;
- გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის გაჟონვის ლიკვიდირება;
- მიწისქვეშა კომუნიკაციების ჭების დააირიანებაზე შემოწმება;
- გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის გადატუმბვა დაზიანებული ან გადავსებული რეზერვუარიდან თავისუფალ ან არასავსე რეზერვუარში.

საწარმო-სადისპეჩერო სამსახურის მოქმედებები

- აცხადებს საერთო განგაშის სიგნალს და აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემით.
- აუცილებლობისას ატყობინებს ურთიერთქმედების გეგმით ჩართულ ორგანიზაციებს, რომელთა მონაწილეობა აუცილებელია ავარიის ლიკვიდაციისათვის;
- ობიექტის ხელმძღვანელობას მოახსენებს ავარიის წარმოშობისა და ხასიათის შესახებ;
- ავარიის ლოკალიზაციის შემდეგ წყვეტს განგაშს და იძლევა მუშაოების განახლების განკარგულებას.

გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის მიღებისა და გადატვირთვის სადგურის (შემდგომში - სადგური) უფროსის ან ცვლის პერსონალის თანამდებობრივად უფროსის ქმედებები

- მოქმედებს ოპერატიულ-ტექნიკური გეგმის შესაბამისად;
- ხელმძღვანელობს რეზერვუარიდან გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის გაჟონვის

აღკვეთის სამუშაოებს;

- უზრუნველყოფს მიწისქვეშა კომუნიკაციების ჭების დააირიანებაზე შემოწმებას და მათში გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის აღმოჩენისას ორგანიზებას უწევს მათ განიავებას;
- ხელმძღვანელობს გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის რეზერვუარიდან ჩამოსხმის სამუშაოს;

სადგურის ცვლის პერსონალის მოქმედებები

- მოქმედებს ოპერატიულ-ტექნიკური გეგმის შესაბამისად;
- აჩერებს მომუშავე კომპრესორებსა და ტუმბოებს;
- უზრუნველყოფს მიწისქვეშა კომუნიკაციების ჭების დააირიანებაზე შემოწმებას და მათში გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის აღმოჩენისას ორგანიზებას უწევს მათ განიავებას;
- ახორციელებს გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის ჩამოსხმას გაუმართავი რეზერვუარიდან სხვა გამართულ რეზერვუარში;
- ასრულებს ავარიული სამსახურის პერსონალის, უფროსის ან ოსტატის განკარგულებებს და მუშაობს მათი ხელმძღვანელობის ქვეშ.

საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის უფროსის ქმედებები

- საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის დასაქმებულებს უტარებს ისტრუქტაჟს სამუშაოების წარმოების წესის შესახებ და ახორციელებს ავარიის ლოკალიზაციისა და ლიკვიდაციის საერთო ხელმძღვანელობას;
- ხელმძღვანელობს გაუმართაობის აღკვეთის აღდგენით სამუშაოებს.

სახანძრო უსაფრთხოების სამსახურის მოქმედებები

- დაუყოვნებლივ გამოდგამს ხანძრის ქრობის პოსტებს ნავთობის დაღვრის ადგილზე და იმყოფება სრულ საბრძოლო მზადყოფნაში განგაშის შეწყვეტამდე;
- აალებს ან ხანძრის კერის წარმოქმნისას, საკუთარ თავზე იღებს ავარიის ლიკვიდაციის ხელმძღვანელობას.

გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის დაღვრა სატუმბო-რომპრესორულ სადგურში

ავარიის შესაძლო მიზეზები

- გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის გაჟონვა მილტუჩა შეერთებებიდან, საჩობლო შემკვრივებიდან, პირაპირების გახეთქვისას, ნახვრეტებიდან - კომპრესორის კორპუსის დაზიანებისას.

ავარიის ლოკალიზაციისა და ლიკვიდაციის სამუშაოების ჩატარების თანმიმდევრულობა

- განგაშის გამოცხადება განყოფილებაში, აუცილებლობისას საერთო განგაშის სიგნალის გამოცხადება;
- სატუმბო-კომპრესორული გამყოფილების ნაგებობის ინტენსიური შემოწმება;
- მომუშავე მოწყობილობის გამორთვა (კომპრესორები, ტუმბოები);
- არმატურის გათიშვა გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის შესანახი რეზერვუარებისაკენ მიმავალ გახსადენებზე;

- სატუმბო-კომპრესორული განყოფილების ახლოს გზის სავალ ნაწილზე გამაფრთხილებელი ნიშნების დაყენება;
- მიწისქვეშა კომუნიკაციების ჭების დაგაზიანებაზე შემოწმება;
- გაუმართაობების აღკვეთა;

საწარმო-სადისპეტრო სამსახურის მოქმედებები

- აცხადებს საერთო განგაშის სიგნალს და აწარმოებს შეტყობინებას შიდა შეტყობინების სქემით.
- აუცილებლობისას ატყობინებს ურთიერთქმედების გეგმით ჩართულ ორგანიზაციებს, რომელთა მონაწილეობა აუცილებელია ავარიის ლიკვიდაციისათვის;
- ობიექტის ხელმძღვანელობას მოახსენებს ავარიის წარმოშობისა მიზეზისდა ხასიათის შესახებ;
- ავარიის ლოკალიზაციის შემდეგ წვეტს განგაშს და იძლევა მუშაობის განახლების განკარგულებას.

გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის მიღებისა და გადატვირთვის სადგურის (შემდგომში - სადგური) უფროსის ან ცვლის პერსონალის თანამდებობრივად უფროსის ქმედებები

- მოქმედებს ოპერატიულ-ტექნიკური გეგმის შესაბამისად;
- ხელმძღვანელობს მომუშავე მოწყობილობების გაჩერებას და საკვალთების დაკეტვას სატუმბო-კომპრესორული განყოფილების გასათიშად გათხევადებული ნახშირწყალბადოვანი აირის შენახვის რეზერვუარებისაგან;
- უზრუნველყოფს გამაფრთხილებელი ნიშნების გამოდგმას და საამქროდან ადამიანების ევაკუაციას;
- უზრუნველყოფს შენობების ინტენსიურ განიავებას;
- უზრუნველყოფს სამუშაოების ჩატარებას მიწისქვეშა კომუნიკაციების ჭების დააირიანებაზე შესამოწმებლად;
- მონაწილეობს სარემონტო-აღდგენით სამუშაოებში;

ცვლის პერსონალის მოქმედებები

- მოქმედებს ოპერატიულ-ტექნიკური გეგმის შესაბამისად;
- გამორთავს მომუშავე მოწყობილობას;
- საკვალთებით თიშავს სატუმბო-კომპრესორულ მოწყობილობებს შენახვის რეზერვუარებიდან;
- ნაგებობის ახლოს გზის სავალ ნაწილზე გამოდგმას გამაფრთხილებელ ნიშნებს;
- ასრულებს განკარგულებებს და სამშაობს საავარიო სამსახურის პერსონალის ხელმძღვანელობის ქვეშ.

საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის უფროსის ქმედებები

- საავარიო-აღდგენითი ბრიგადის დასაქმებულებს უტარებს ისტრუქტაჟს სამუშაოების წარმოების წესის შესახებ და ახორციელებს ავარიის ლოკალიზაციისა და ლიკვიდაციის საერთო ხელმძღვანელობას;
- ხელმძღვანელობს გაუმართაობის აღკვეთის აღდგენით სამუშაოებს..

სახანძრო უსაფრთხოების სამსახურის მოქმედებები

- დაუყოვნებლივ აყალიბებს ხანძრის ქრობის პოსტებს თხევადი გაზის დაღვრის ადგილზე და იმყოფება სრულ საბრძოლო მზადყოფნაში განგაშის შეწყვეტამდე;
- აალებს ან ხანძრის კერის წარმოქმნისას, საკუთარ თავზე იღებს ავარიის ლიკვიდაციის ხელმძღვანელობას.

32. პირველადი მოქმედებების დოკუმენტირება

- 32.1 შემთხვევის ლიკვიდაციის ღონისძიებების ხელმძღვანელმა უნდა მოახდინოს ინციდენტთან დაკავშირებული ყველა ქმედების დოკუმენტირება.
- 32.2 დასაწყისში ინფორმაცია შესაძლოა შეტანილი იქნას პირად ჩანაწერების ჟურნალში და მოგვიანებით იქნას გადატანილი ჟურნალში.
- 32.3 როგორც კი მოხდება ავარიული რეაგირების ჯგუფების ჩართვა, ყოველმა ჯგუფმა უნდა აწარმოოს ჩანაწერები შესაბამისი ფორმების გამოყენებით.
- 32.4 ინფორმაციის რეგისტრაციისას მნიშვნელოვანია ისეთი ფაქტების დაფიქსირება, რომელთაც კავშირი აქვთ ლიკვიდაციის ღონისძიებებთან.
- 32.5 კრიტერიუმები, რომლებიც გათვალისწინებულია ავარიის დოკუმენტალურად დაფიქსირებისათვის, განსხვავდება ავარიის ტიპის მიხედვით. ნებისმიერი ავარია დოკუმენტალურად ფიქსირდება შემდეგნაირად:
- ცნობის ჟურნალები იწარმოება და შეინახება საწარმოო-სადისპეტრო სამსახურში.
  - ავარიის წარმოქმნის ზონაში ჩატარდება საგულდაგულო გამოძიება ავარიის ძირითადი მიზეზის დასადგენად.
- 32.6 შრომის დაცვისა, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილებაში, მათი კომპეტენციის მიხედვით, შეინახება:
- ანგარიშები ჩატარებული გამოძიებების შესახებ, ასევე ჩანაწერები გამოძიების შედეგად განხორციელებული მოქმედებებისა და ღონისძიებების შესახებ;
  - ოფიციალური კრიტიკული გამოხმაურებები რეაგირების შესახებ, შემდგომი მოქმედებების ჩანაწერები (ასეთების არსებობისას);
  - ჩანაწერები ფაქტიური შემთხვევების დროს მიღებული გამოცდილების შესახებ.
- მაგალითები იმისა, თუ რა უნდა დაფიქსირდეს:
- ჩაიწერება მხოლოდ ფაქტები.
  - ჩაიწერება ხელისუფლების/მარეგულირებელი ორგანოების მოსამსახურეების რეკომენდაციები, განკარგულებები და მიღებული ზომები.
  - ჩაიწერება მოლაპარაკებები (სატელეფონო და პირადი) ხელისუფლების/მარეგულირებელი ორგანოების მოსამსახურეებთან.
- მაგალითები იმისა, თუ რა არ უნდა შეიტანოთ ჩანაწერებში:
- წინადადებები, ვარაუდები.
  - კრიტიკული შენიშვნები სხვა ადამიანების/მოქმედებების ძალისხმევის და/ან მეთოდების მიმართ.
  - ტექსტში ხაზების გამოტოვება ან გადაშლილი ადგილები, თუ არ იყო დაშვებული შეცდომა. შეცდომის დაშვებისას გადახაზეთ ის, მის ზევით ან ქვევით დაწერეთ სწორი ვარიანტი და დაამოწმეთ ეს ცვლილება თქვენი ინიციალებით.

33. ევაკუაცია

- 33.1 საგანგებო სიტუაციის ლიკვიდაციისას ძირითადი პასუხისმგებლობაა ადამიანების უსაფრთხოება და ჯანმრთელობა, როგორც შემთხვევის ადგილზე, ასევე შემთხვევის ზემოქმედების ზონაში.
- 33.2 წარმოქმნილი აუცილებლობისას, საგანგებო მართვის ცენტრის ხელმძღვანელი - შემთხვევის ლიკვიდაციის ხელმძღვანელი ღებულობს გადაწყვეტილებას შემთხვევის ადგილიდან პერსონალის ევაკუაციის შესახებ და თუ დაზიანების ზონა მოიცავს მიმდებარე საცხოვრებელ ან საწარმოო ზონებს, ღებულობს გადაწყვეტილებას „საწარმოს“ სხვა ტერიტორიებიდან მცხოვრებთა ევაკუაციის შესახებ.
- 33.3 „საწარმოში“ დადგენილია ევაკუაციის 3 დონე, შემთხვევის სიმძიმიდან და ავარიული სიტუაციისათვის საჭირო კონტროლიდან გამომდინარე:

I დონე

- ცალკეული უბნიდან პერსონალის ლოკალური ევაკუაცია, რომელიც არ მონაწილეობს ავარიის ლიკვიდაციაში
- კონკრეტული უბნიდან მთელი პერსონალი უნდა გადაადგილდეს ქარის მიმართულების საწინააღმდეგოდ და ისე განლაგება, რომ ხელი არ შეეშალოს ლიკვიდაციაში ჩართული ტრანსპორტის გადაადგილებას. ისინი უნდა დაელოდნონ საგანგებო მართვის შტაბის დამატებით მითითებებს უბანზე დასაბრუნებლად ან ევაკუაციის უფრო მაღალ დონეზე გადასასვლელად.

II დონე

- პერსონალის ლოკალური ევაკუაცია ყველა უბნიდან, რომელიც არ მონაწილეობს ავარიის ლიკვიდაციაში
- ავარიის ლიკვიდაციაში არმონაწილე პერსონალის სტანდარტული ევაკუაცია, სხვა უბნებიდან. პერსონალი, ვიზიტორები, მენარდეები, რომელიც არ მონაწილეობს ავარიის ლიკვიდაციაში ევაკუირებული უნდა იქნან უსაფრთხო ადგილას შეკრების წერტში.

III დონე

- საწარმოს მთელი პერსონალის და ახლოს მცხოვრები მოსახლეობის ევაკუაცია
- საწარმოს მთელი პერსონალის და საგანგებო შემთხვევის გავლენის ზონაში მცხოვრები მოსახლეობა ევაკუირებული უნდა იყვნენ უსაფრთხო ადგილას შეკრების წერტში. მე-3 დონის ევაკუაციას წინ უძღვის საწარმოს სრული შეჩერება

- 33.4 ევაკუაციის ორგანიზაციული და გეგმაზომიერი ქმედებების უზრუნველსაყოფად, უდა განხორციელდეს შემდეგი:

- 33.4.1 პერსონალს წინასწარ უნდა შეატყობინონ ევაკუაციის აუცილებლობის შესახებ ევაკუაციის სიგნალის შემდეგ, რომელიც გადაიცემა ადგილობრივი რადიომუწყებლობის სისტემით, რომელსაც მოჰყვება საგანგებო მდგომარეობის სირენა.
- 33.4.2 მოთხოვნის შესაბამისად, „საწარმოს“ ყველა მონაწილე უნდა იყოს მოყვანილი შეძლებისდაგვარად უსაფრთხო მდგომარეობაში.
- 33.4.3 თუ ევაკუაციის პირველადი მარშრუტი გადის უშუალო სიახლოვეს სახიფათო უბანთან, აუცილებელია სათანადო მარშრუტის(ების) გამოყენება; მიზანშეწონილია ევაკუაციის ისეთი მარშრუტის გამოყენება, რომლებიც მიმართულია ნებისმიერი ამოფრქვევიდან ქარის საწინააღმდეგოდ, ასეთი შესაძლებლობის არსებობის შემთხვევაში.
- 33.4.4 პერსონალს წინასწარ უნდა აცნობონ საევაკუაციო შეკრების ადგილის შესახებ.
- 33.4.5 საევაკუაციო შეკრების ადგილზე უზრუნველყოფილი უნდა იყოს „საწარმოს“ საევაკუაციო თანამშრომლების, მომსვლელების და მენარდეების აღრიცხვა.
- 33.5 იმისათვის, რომ ესა თუ ის პირი ჩაითვალოს აღსარიცხ პირად, აუცილებელია: მასთან კონტაქტის დამყარება, აღნიშნული პირის სტატუსის შეჯერება საევაკუაციო ზონაში მომსვლელების შესახებ ცნობებთან შემთხვევის დღეს; თუ პირი არ გამოცხადდა საევაკუაციო შეკრების ადგილზე, აუცილებელია მისი პოვნა და მისი ადგილსამყოფელის დაუყოვნებელი დადგენა.
- 33.6 პერსონალის სრულად წარმოდგენის შემთხვევაში აღრიცხვა ითვლება სრულად.
- 33.7 საევაკუაციო შეკრების ადგილზე პერსონალის აღრიცხვაზე პასუხისმგებელს ნიშნავს საგანგებო მართვის ცენტრი. ეს შეიძლება იყოს საშვთა ბიუროს უფროსი/უფროსი ოპერატორი/უბნის უფროსი.
- 33.8 ევაკუირებული პერსონალის აღრიცხვაზე პასუხისმგებელი ვალდებულია:
- 33.8.1 აღრიცხვის პროცესის დაწყება შეკრების უბნებზე.
- 33.8.2 უზრუნველყოფს სახელობით გადათვლას შეკრების უბნებზე.
- 33.8.3 ხელით გადათვლის აღრიცხვა უნდა მოიცავდეს შემდეგი პირების სახელსა და სამუშაო განყოფილებას:
- 1) დასაქმებულების, რომელთა ადგილმდებარეობა დადგენილია;
  - 2) დასაქმებულების, რომელთა ადგილმდებარეობა უცნობია;
  - 3) ვიზიტორების/მენარდეების, რომელთა ადგილმდებარეობა დადგენილია;
  - 4) ვიზიტორების/მენარდეების, რომელთა ადგილმდებარეობა უცნობია;
- 33.8.4 აღრიცხვის შედეგების მოხსენება საგანგებო მართვის შტაბისათვის.
- 33.8.5 პერსონალის შემადგენლობიდან ვინმეს არყოფნის შემთხვევაში, განისაზღვროს ძიების შესაძლებლობა.
- 33.8.6 მოახდინოს აღრიცხვის პროცედურის ინიცირება ავარიულ უბანზე.

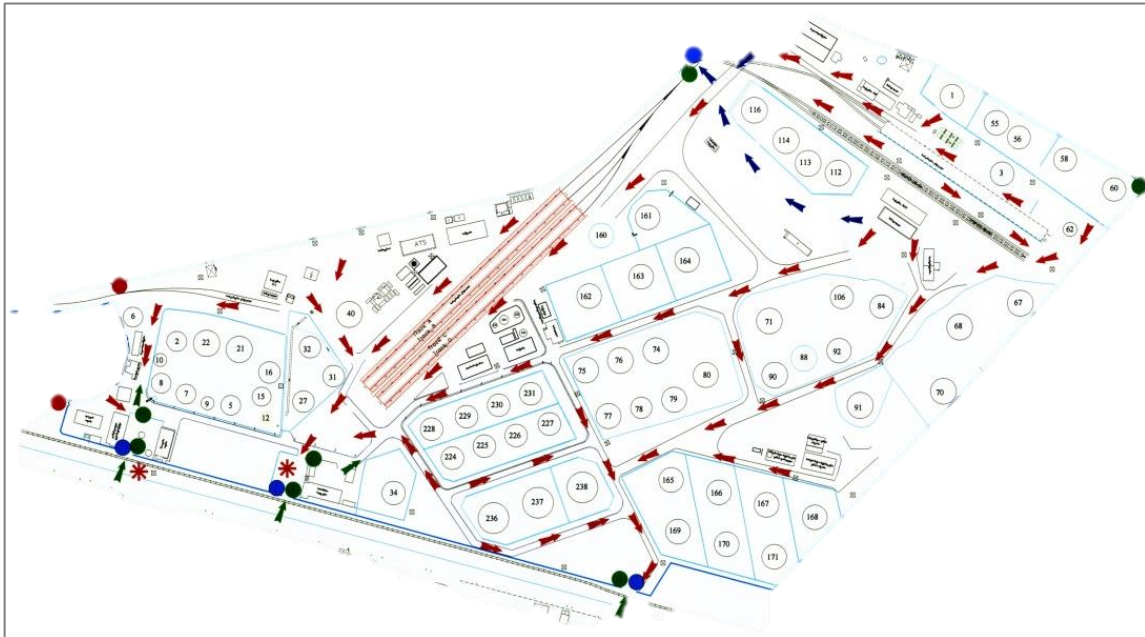

დოკუმენტი №: BOT-IMS3.F01-001 | ძალაშია: 20-04-2008 წ. | რევიზია: 5 | რევიზიის თარიღი: 17-07-2020 (ბრძანება № 64/ა)

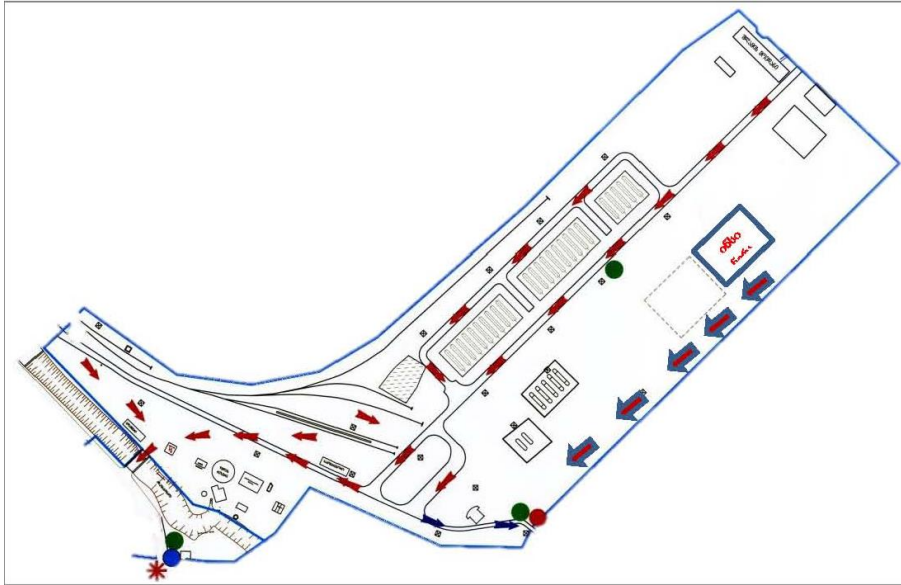
33.8.7 მოახდინოს ტერიტორიის დათვალიერების ინიცირება არმყოფი პერსონალის საპოვნელად, აღნიშნულში უსაფრთხოებისა და დაცვის ოპერატიული ჯგუფის ჩართვით.

ყურადღება! მთელი პერსონალის აღრიცხვის ამოცანა არ ითვლება დასრულებულად მთელი პერსონალის სტატუსისა და ადგილმდებარეობის დადგენამდე

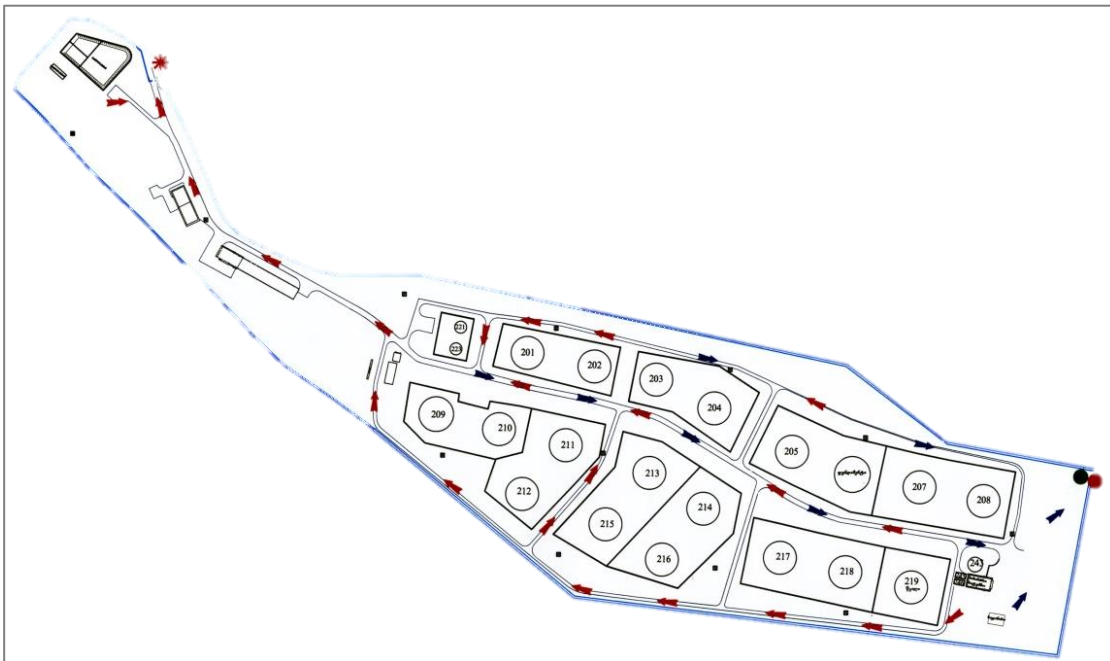
33.9 საგანგებო შემთხვევის დროს ევაკუაციის მიმართულებები ძირითად ტერიტორიაზე:

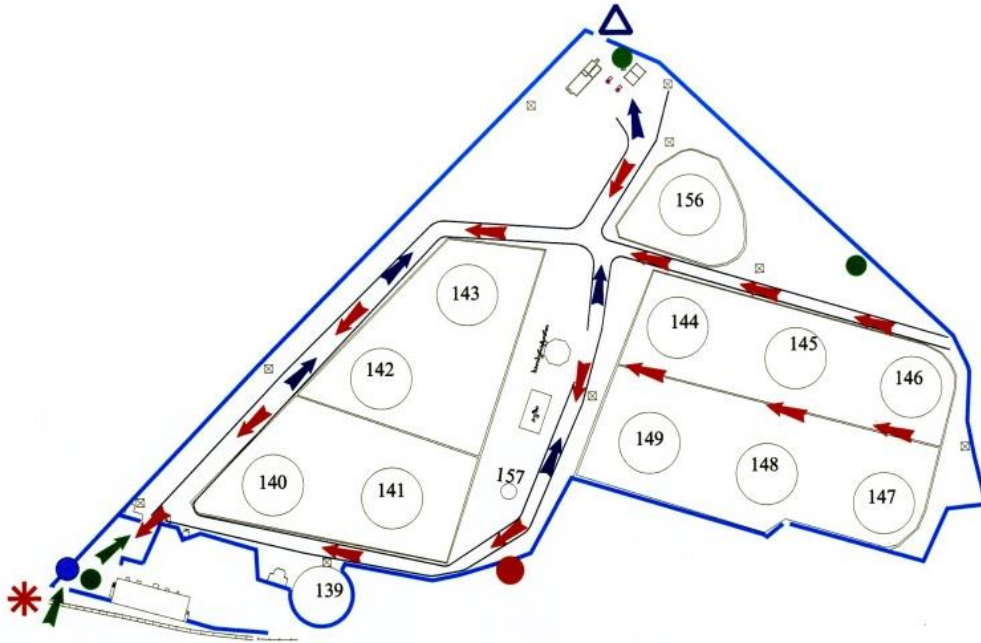
33.10 საგანგებო შემთხვევის დროს ევაკუაციის მიმართულებები თხევადი გაზის უბანზე:

33.11 საგანგებო შემთხვევის დროს ევაკუაციის მიმართულებები კაპრემუმის უბანზე:

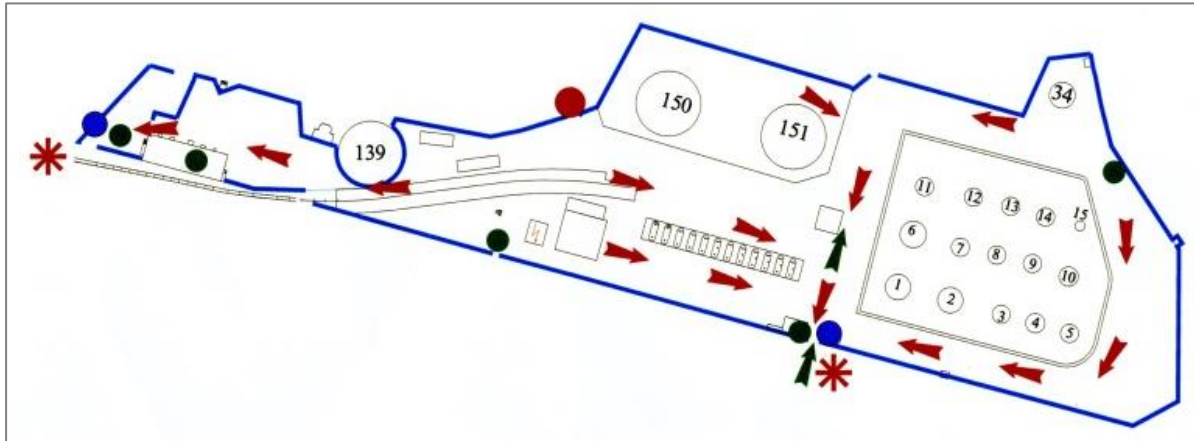
33.12 საგანგებო შემთხვევის დროს ევაკუაციის მიმართულებები «ხოლოდნაია სლობოდას» უბანზე:

33.13 საგანგებო შემთხვევის დროს ევაკუაციის მიმართულებები ნავმისადგომების უბანზე:

33.14 საგანგებო შემთხვევის დროს ევაკუაციის მიმართულებები ნავთობბაზის უბანზე:

- 34. უბედური შემთხვევების დროს პირველადი (საექიმო ჩარევამდე) დახმარების ზოგადი წესები**
- 34.1 საწარმოს ყველა მუშაკი უნდა ფლობდეს უბედური შემთხვევების დროს პირველადი (საექიმო ჩარევამდე) დახმარების ზოგადი წესებს. უბედურ შემთხვევებზე განიხილება საწარმოს პროცესში შესაძლო მოწამვლა მავნე აირებით და გაზებით, დაზიანება ელექტრო დენით, ჭრილობები, ტრავმები და ა.შ.
- 34.2 პირველადი (საექიმო ჩარევამდე) დახმარების ზოგადი წესები აღწერილია საწარმოს შიდა სათანადო სტანდარტში. წინამდებარე გეგმაში მოცემულია მოკლე აღწერა.
- 34.3 პირველადი დახმარების დაწყებამდე, საჭიროა საკუთარი უსაფრთხოების დაცვით თავიდან ავიცილოთ ის მიზეზები, რომლებმაც გამოიწვია პერსონალის მოწამვლა, დაზიანება ან ტრავმა. (მაგ.: მავნე აირით ან გაზით მოწამვლის შედეგად დაზარალებული გამოვიყვანოთ მაღალი დაგაზიანების ზონიდან, ელექტრო დენით დაზიანების შემთხვევაში – დაზარალებული გავანთავისუფლოთ დენგამტარი მავთულისაგან ან დანადგარისაგან და ა.შ).
- 34.4 პირველადი დახმარება გონების დაკარგვის შემთხვევაში:

— გონების დაკარგვის შემთხვევაში საჭიროა დაზარალებული გამოვიყვანოთ და დავაწვინოთ სუფთა ჰაერზე, შევუხსნათ ტანსაცმელზე საყელო, ქამარი და ღილები, ისე, რომ შეეძლოს უფრო თავისუფალი სუნთქვა, მივაპკუროთ სახეზე წყალი, ვასუნთქოთ ნიშადურის სპირტი. სუნთქვის შეჩერების შემთხვევაში დაზარალებულს დაუყოვნებლივ დავუწყებთ ხელოვნური სუნთქვა.

34.5 პირველადი დახმარება მოწამვლის შემთხვევაში:

— თუ მუშაკმა, რომელიც იმყოფება სათავსოში, იგრძნო საერთო სისუსტე, თავბრუსხვევა, მაშინ საჭიროა იგი გამოვიყვანოთ სუფთა ჰაერზე. მდგომარეობის გაუარესების შემთხვევაში (პირღებინება, ძლიერი თავის ტკივილები) საჭიროა ვაცნობოთ საწარმოს ჯანდაცვის მუშაკს(ექიმს, მედდას) და ამავდროულად გამოვიძახოთ სასწრაფო დახმარება.

34.6 პირველადი დახმარება დამწვრობის დროს:

— განისაზღვრება დამწვრობის ოთხი ხარისხი.
— პირველი ხარისხის დამწვრობას (მსუბუქი) ახასიათებს შეწითლება და კანის მტკივნეულობა.
— საშუალო და მძიმე დამწვრობის დროს (მე-2, მე-3 და მე-4 ხარისხი) დაზარალებულს სხეულის დამწვრობის ადგილებზე უნდა დავადოთ სტერილური სახვევი, და გადავიყვანოთ სამედიცინო დაწესებულებაში.

34.7 პირველადი დახმარება ქიმიური დამწვრობის დროს.

— ძლიერი მჟავებით, მწვავე ტუტეებით და სხვა აგრესიული ნივთიერებებით დამწვრობის შემთხვევებში დაზარალებულს დაზიანებულ ადგილები 10 – 15 წუთის განმავლობაში დაუყოვნებლივ უნდა მოვზანოთ წყლის ძლიერი ჭავლით ონკანიდან და გადავიყვანოთ სამედიცინო დაწესებულებაში.
— მჟავას ან ტუტეს თვალში მოხვედრის შემთხვევაში აუცილებელია თვალის გამორეცხვა წყლის ძლიერი ჭავლით და გამოვიძახოთ სასწრაფო დახმარება.

34.8 პირველადი დახმარება მოყინვის შემთხვევაში:

— მოყინვა შესაძლოა გამოწვეული იყოს თხევადი ნახშირწყალბადიანი აირის შეხებით მუშაკის სხეულის მოშიშვლებულ ნაწილებთან.
— თხევადი ნახშირწყალბადიანი აირით მოყინული ადგილები დაზარალებულს უნდა ჩამოვურეცხოთ წყლის ძლიერი ჭავლით და წავუსვათ დამწვრობის საწინააღმდეგო მაზი. იმ შემთხვევაში თუ წარმოიქმნება ბუშტუკები, მაშინ საჭიროა სხეულის დაზიანებულ ადგილზე დავადოთ სტერილური სახვევი და გადავიყვანოთ სამედიცინო დაწესებულებაში.

34.9 პირველადი დახმარება ელექტრო დენით დაზიანების შემთხვევაში:

— ელექტრო დენმა შეიძლება გამოიწვიოს სითბური დამწვრობა, გონების დაკარგვა, სუნთქვის შეჩერება, ზოგიერთ შემთხვევაში კი – მყისიერი სიკვდილი.

- ელექტრო დენით დაზიანებულისათვის გადაუდებელი დახმარების გაწევის დროს უპირველესი ღონისძიება უნდა იყოს დაზარალებულის განთავისუფლება ელექტრო დენის ზემოქმედებისაგან (ჩამრავით ელექტროდენის გამორთვა, ელექტროსაცობების გამოხრახვნა და ა.შ.).
- იმ შემთხვევაში თუ შეუძლებელია ელექტრო დენის უცხად გამორთვა, დაზარალებულის განთავისუფლება ელექტრო დენის ზემოქმედებისაგან უნდა ვცადოთ რაიმე სხვა საშუალების გამოყენებით (მშრალი ფიცარი და სხვა დენის არგამტარი მასალის ნივთი).
- ელექტრული დენის ზემოქმედებისაგან განთავისუფლების შემდეგ დაუყოვნებლივ უნდა დავიწყოთ დაზარალებულისათვის პირველადი დახმარების გაწევა.
- დამწვრობისა და გონების დაკარგვის შემთხვევებში პირველადი დახმარების შესახებ მითითებულია ზემოთაღნიშნულ მუხლებში.
- სუნთქვის შეჩერების შემთხვევაში საჭიროა დაზარალებულს ერთდროულად დაუწყოთ ხელოვნური სუნთქვის ღონისძიებები და გულის არაპირდაპირი მასაჟი და ეს გავაგრძელოთ სუნთქვის აღდგენამდე ან თუ მდგომარეობა არ იცვლება – სასწრაფო დახმარების მოსვლამდე.

- 34.10 პირველადი დახმარება ჭრილობებზე, მოტეხილობების, ამოვარდნილობების და დაბეჭილობის დროს:
- ჭრილობების მიღების შემთხვევაში დაზარალებულს პირველ რიგში უნდა აღმოვუჩინოთ დახმარება რათა ჭრილობაში არ შეიჭრას ინფექცია.
  - პირველადი დახმარებისათვის საჭიროა გავხსნათ ინდივიდუალური პაკეტი, რომელიც ინახება პირველადი დახმარების აფთიაქში და გადავუხვიოთ ჭრილობა.
  - ჭრილობის გადახვევის დროს აუცილებლად უნდა გამოვიყენოთ სტერილური სახვევი და არ შევეხოთ სახვევის იმ ნაწილს, რომელიც ედება ჭრილობას.

35. შრომის დაცვის და სახანძრო უსაფრთხოების საერთო წესები საწარმოს პერსონალისა და დროებითი კონტრაქტორებისათვის

35.1 საერთო მოთხოვნები

- 35.1.1 საწარმოს მუშაობის დროს შესაძლოა წარმოიქმნას შემდეგი ძირითადი საშიშროებები:
- 1) ხანძარი ან აფეთქება – ტექნოლოგიური დანადგარების და მოწყობილობის დეჰერმეტიზაციის ან მათი უსაფრთხო ექსპლუატაციის და რემონტის წესების დარღვევის შემთხვევაში;
  - 2) პერსონალის მოწამვლა – ნავთობპროდუქტების და მათი ორთქლის ტოქსიკურობის გამო;

- 3) პერსონალის ტრავმირება – დამცავი ზღუდეების გარეშე მომუშავე ტუმბოების, კომპრესორების და სხვა მექანიზმების მბრუნავ და მოძრავ ნაწილებთან შეხების გამო;
  - 4) ელექტრო დენით დაზიანება – ელექტრომოწყობილობის დენგამტარი ნაწილების იზოლაციის დარღვევის, დამიწების არქონის ან ინდივიდუალური დაცვის საშუალებების გამოუყენებლობის შემთხვევაში;
  - 5) დანადგარ-მოწყობილობის ზედაპირების ან სამუშაო ზონის ჰაერის კრიტიკულად მაღალი ან დაბალი ტემპერატურა;
  - 6) ვიბრაციის და ხმაურის მაღალი დონე;
  - 7) სამუშაო ზონის არასაკმარისი განათება;
  - 8) ჩამოვარდნა და დაცემა - სიმაღლეზე განთავსებული დანადგარ-მოწყობილობის მომსახურეობისდ დროს.
- 35.1.2 საწარმოში მომუშავე ყველა მუდმივი და დროებითი მუშაკისათვის სავალდებულოა დადგენილი წესით გაიაროს წინასწარი და პერიოდული სამედიცინო შემოწმება.
- 35.1.3 საწარმოში სამუშაოდ მიღების წინ ყველა მუშაკი სავალდებულო წესით გაივლის პირველად ინსტრუქტაჟს უსაფრთხოების ტექნიკის და შრომის დაცვის სფეროში, ხოლო დამოუკიდებელ სამუშაოზე დაიშვებიან უსაფრთხოების წესების პრაქტიკული უნარ-ჩვევების სწავლების კურსი გავლის და სამუშაო ადგილზე სტაჟირების ვადის გასვლის შემდეგ.
- 35.1.4 ყველა მუშაკისათვის სავალდებულოა დადგენილი წესით გაიაროს უსაფრთხოების ტექნიკის განმეორებითი ინსტრუქტაჟი (მუშა-პერსონალი – ექვს თვეში ერთხელ, ინჟინერ-ტექნიკური პერსონალი, დამხმარე პერსონალი და ადმინისტრაცია - წელიწადში ერთხელ).
- 35.1.5 ინსტრუქტაჟის გავლის შემდეგ მუშაკის ცოდნა მოწმდება კომისიის მიერ გამოცდის ჩაბარების შესახებ შესაბამისი მოწმობის გაცემით.
- 35.1.6 საწარმოს თითოეული მუშაკი ვალდებულია:
- 1) შეასრულოს დანადგარ-მოწყობილობების ექსპლუატაციის, შრომის დაცვის, სახანძრო უსაფრთხოების წესები და ინსტრუქციები;
  - 2) დაიცვას შიდა შრომითი რეჟიმი და შრომითი დისციპლინა;
  - 3) იცოდეს ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების, მათი ორთქლის, აირების, იმ თხევადი და მყარი ნივთიერებების საშიში და მავნე თვისებები, რომლებთანაც უხდებათ მათ შეხება სამუშაო პროცესში, დაიცვას ამ ნივთიერებებთან მუშაობის უსაფრთხოების წესები;
  - 4) მოწესრიგებული ჰქონდეს მისი სამუშაო ადგილი, დაიცვას სისუფთავე სამუშაო უბანზე, საამქროში და მთელ ტერიტორიაზე;

- 5) იცოდეს თანამდებობრივი ინსტრუქციები და ზედმიწევნით ზუსტად შეასრულოს მასზე დაკისრებული მოვალეობები;
- 6) იცოდეს და შეასრულოს საკუთარი მოვალეობები ავარიების ლიკვიდაციის და ხანძარსაწინააღმდეგო გეგმის მიხედვით;
- 7) შეეძლოს ინდივიდუალური დაცვის საშუალებების გამოყენება;
- 8) შეეძლოს ხანძარქრობის პირველადი საშუალებების გამოყენება, იცოდეს მათი დანიშნულება და მოქმედების პრინციპი;
- 9) შეეძლოს დაშვებულთათვის პირველადი სამედიცინო დახმარების გაწევა.

35.1.7 წინამდებარე ინსტრუქციის და აგრეთვე შრომის დაცვის, დანადგარ-მოწყობილობის ექსპლუატაციის და სახანძრო უსაფრთხოების სხვა ინსტრუქციების შეუსრულებლობის შემთხვევაში მუშაკს კანონით დადგენილი წესით დაეკისრება ადმინისტრაციული, მატერიალური ან სისხლის სამართლის პასუხსმგებლობა.

35.2 უსაფრთხოების მოთხოვნები საწარმოო ტერიტორიებზე და სამუშაო სათავსოებში

- 35.2.1 საწარმოს ტერიტორიაზე შესვლა ნებადართულია მხოლოდ გასასვლელი ჯიხურის გავლით.
- 35.2.2 ტერიტორიაზე შემსვლელთათვის სავალდებულოა ეცვათ უნალო და დაუჭედავი ფეხსაცმელი.
- 35.2.3 უმოდრად მდგომ ავტოტრანსპორტს უნდა შემოუაროთ უკნიდან.
- 35.2.4 აკრძალულია ხალხის გადაყვანისათვის მოუწყობელი სატვირთო ტრანსპორტით მგზავრების გადაყვანა.
- 35.2.5 დაუშვებელია საწარმოს ტერიტორიაზე ავტოტრანსპორტით შესვლა თუ იგი არ არის აღჭურვილი ნაპერწკალ ჩამქრობი მოწყობილობით.
- 35.2.6 საწარმოო ტერიტორიებზე, დამხმარე შენობებში და ნაგებობებში, გზებსა და გასასვლელებზე აუცილებლად დაცული უნდა იყოს სისუფთავე.
- 35.2.7 ტერიტორიებზე, ზაფხულის პერიოდში აუცილებელია ბალახის მოთიბვა და ნედლი სახით გატანა ტერიტორიიდან.
- 35.2.8 ნავთობის დაღვრის, ხანძრის ან სხვა ავარიულ შემთხვევებში საჭიროა დაუყოვნებლივი მოქმედება შესაბამისი რეაგირების გეგმით დადგენილი წესით. ნავთობით დაბინძურებული მიწა გაიტანება სპეციალურ მოედანზე.
- 35.2.9 საწარმოო სათავსოების და ოთახების დასუფთავება-დალაგება უნდა ჩატარდეს არანაკლებ ცვლაში ერთხელ. დაუშვებელია იატაკების მორეცხვისა და კედლების გასაწმენდად ადვილად აალებადი და წვადი სითხეების გამოყენება.

- 35.2.10 არ შეიძლება გასასვლელების, დერეფნების, კიბის უჯრედების, სათადარიგო გასასვლელების ჩახერგვა რაიმე ნივთებით, მასალებით, დანადგარ-მოწყობილობით.
  - 35.2.11 დაუშვებელია საწარმოო ტერიტორიებზე განათებისათვის ან მილსადენების ჩაყინული ადგილების გასაცხელებლად და ა.შ. ღია ცეცხლის წყაროების გამოყენება.
  - 35.2.12 თამბაქოს მოწევა საწარმოს ტერიტორიაზე დასაშვებია მხოლოდ ამ მიზნით სპეციალურად გამოყოფილ და აღჭურვილ ადგილებში, სადაც გამოკრულია ნიშანი წარწერით: „თამბაქოს მოწევა დასაშვებია“.
  - 35.2.13 საწარმოო ტერიტორიის სხვა ნებისმიერ ადგილზე თამბაქოს მოწევა კატეგორიულად აკრძალულია.
  - 35.2.14 სახანძრო ინვენტართან და ხანძარქრობის პირველად საშუალებებთან, წყლითა და ქაფით ხანძარქრობის სტაციონარულ დანადგარებთან და სახანძრო ჰიდრანტებთან მისასვლელები ყოველთვის უნდა იყოს თავისუფალი და ადვილად ხელმისაწვდომი პერსონალისათვის და სპეციალური ავტოტრანსპორტისთვის.
  - 35.2.15 საწარმოში სპეციალურად გამოყოფილ ადგილზე განთავსებულია პირველადი სამედიცინო დახმარების აფთიაქი, რომელიც დაკომპლექტებულია საჭირო დასახელების მედიკამენტებით.
- 35.3 უსაფრთხოების მოთხოვნები სამუშაოთა შესრულების დროს
- 35.3.1 ყველა მუშაკი ვალდებულია სამუშაოთა შესრულების დროს დაიცვას უსაფრთხოების წესები.
  - 35.3.2 საკუთარი ან სხვა მუშაკისათვის საფრთხის მუქარის შემჩნევის შემთხვევაში, საჭიროა დავიცვათ სიფრთხილის აუცილებელი ზომები და თავიდან ავიცილოთ წარმოქმნილი საფრთხე. ნებისმიერ შემთხვევაში აღნიშნულის შესახებ უნდა ეცნობოს უშუალო ხელმძღვანელს.
  - 35.3.3 მუშაკები, რომლებიც დაკავებულნი არიან ტექნოლოგიური პროცესით, ვალდებული არიან:
    - 1) იცოდნენ წარმოების ტექნოლოგიური პროცესი, მისი კონტროლის სქემა და მეთოდები, დანადგარ-მოწყობილობის, არმატურის, ხელსაწყოების, ავტომატიკის განლაგება, დანიშნულება და მუშაობის პრინციპი და შეეძლოთ მათი სწორად ექსპლუატაცია;
    - 2) დაიცვან ინსტრუქციებით და დოკუმენტაციით განსაზღვრული ტექნოლოგიური ნორმები და რეჟიმები.
- 35.4 დანადგარებისა და მოწყობილობის მომსახურეობისა და რემონტის დროს აკრძალულია:

- 35.4.1 ღია ცეცხლის გამოყენება ნავთობპროდუქტების გასაცხელებლად, არმატურის გასაღებლად და ა.შ.;
  - 35.4.2 გაუმართავის მოწყობილობის ექსპლუატაცია;
  - 35.4.3 მოწყობილობის, არმატურის და მილსადენების ექსპლუატაცია უსაფრთხოების ტექნიკის დარღვევით, მილსადენების ან არმატურის შეერთებების და სადებების ღრიჭოების არსებობის გამო ან მეტალის ცვეთის შედეგად ნავთობპროდუქტების გაჟონვის შემთხვევაში;
  - 35.4.4 ურდულების ან სარქველების გაღების ან ჩაკეტვის მიზნით სხვადასხვა ბერკეტების (ლომები, მილების გადანაჭრები და ა.შ.) გამოყენება;
  - 35.4.5 ელექტროქსელის გამორთვის გარეშე ელექტრომოწყობილობის სარემონტო სამუშაოების წარმოება;
  - 35.4.6 მანქანებისა და დანადგარების წმენდა ადვილად აქროლადი სითხეებით;
  - 35.4.7 სპეცტანსაცმლის და ინდივიდუალური დაცვის საშუალებების გარეშე მუშაობა.
- 35.5 პერსონალს ეკრძალება:**
- 35.5.1 იმ სამუშაოების შესრულება, რომელიც მათთვის არ დაუვალეზიათ;
  - 35.5.2 დანადგარების და მოწყობილობის ჩართვა ან გაჩერება, თუ ეს არ შედის მათ მოვალეობებში;
  - 35.5.3 ხანძარქრობის საშუალებებთან მისასვლელეების ჩახერგვა, ხანძარქრობის საშუალებების არა დანიშნულეებით გამოყენება;
  - 35.5.4 აფეთქება საშიშ ზონებში მუშაობა ნებადართულია მხოლოდ ისეთი ინსტრუმენტების გამოყენება, რომლებიც არ წარმოშობენ ნაპერწკალს.
  - 35.5.5 იმ ადგილებში, სადაც არის ან შესაძლოა წარმოიქმნას საწარმოო საფრთხე, სამუშაოთა შესრულება დაწყებული უნდა იქნას მხოლოდ სამუშაოს ჩატარებაზე სპეციალური განწესება-ნებართვის დადგენილი წესით გაფორმების შემდეგ.
  - 35.5.6 განწესება-ნებართვა უნდა მოიცავდეს ყველა იმ საფრთხის შეფასებას და თავიდან აცილების წინმსწრებ ღონისძიებებს, რომლებიც ახასითებს აღნიშნულ ადგილზე ამა თუ იმ სახის სამუშაოს შესრულებას.
  - 35.5.7 ტვირთების სიმაღლეზე ატანის ან გადაადგილების, ტექნოლოგიური მოწყობილობების, დანადგარების, არმატურის მონტაჟის და დემონტაჟის, აგრეთვე მათი რემონტის დროს საჭიროა გამოყენებული იქნას ამწე-სატარანსპორტო საშუალებები.
  - 35.5.8 ქანჩის გასაღების ზომა ზუსტად უნდა შეესაბამებოდეს ქანჩის ან ქანჩიკის ზომას.
  - 35.5.9 დაუშვებელია ქანჩის პირში საღების ჩადება ან ქანჩის დაჭერა სხვა მასალების გამოყენებით.

- 35.5.10 მიწისქვეშა კომუნიკაციების დაცვის მიზნით, მიწის სამუშაოები საწარმოს ტერიტორიაზე უნდა შესრულდეს უფროსი პასუხისმგებელი პირის ზედამხედველობით, სამუშაოების დაშვების შესახებ წინასწარ შეთანხმებული განწყობა-ნებართვის გაფორმების შემდეგ. განწყობა-ნებართვას უნდა ერთვოდეს ადგილის გენ-გეგმა მიწისქვეშა კომუნიკაციების დატანით.
- 35.5.11 იმ შემთხვევაში, თუ მიწის სამუშაოების ჩატარების ადგილზე ელექტროსაკაბელო ან გაზსადენის დაცვითი ზონაა, დამატებით საჭიროა უზრუნველყოფილი იქნეს სამუშაოთა მიმდინარეობაზე ელექტრო და გაზის მიუღწევლობის პასუხისმგებელი პერსონალის ზედამხედველობაც.
- 35.6 1.3 მ-ზე მეტი სიმაღლის ტრანშეების და ქვაბულების კედლებს აუცილებლად უნდა ჰქონდეს გრუნტის ამ სახეობისათვის დამახასიათებელი ბუნებრივი ქანობი ან გამაგრდეს სპეციალური საინჟინრო ღონისძიებით. ტრანშეების და ქვაბულების კედლები მუშა პერსონალის ჩაშვებამდე წინასწარ უნდა შემოწმდეს მდგრადობაზე.
- 35.7 მავნე საწარმოო ფაქტორებისაგან დაცვის მიზნით მუშაკებს ეძლევათ სპეციალური სამოსი, ჩაფხუტი და ფეხსაცმელი.
- 35.8 ნახშირწყალბადების მავნე ორთქლითა და აირებით მაღალი დაგაზიანების პირობებში მომუშავე პერსონალი უზრუნველყოფილი უნდა იყოს:
- 35.8.1 ინდივიდუალური გამფილტრავი აირწინაღებით, რომლებიც იცავენ სუნთქვის ორგანოებს თუ სამუშაო ზონის ჰაერში ჟანგბადის კონცენტრაცია არანაკლებ 20%-ია, ხოლო მავნე ორთქლისა და აირების კონცენტრაცია 0,5% არ აღემატება;
- 35.8.2 შლანგური ან მაიზოლირებული აირწინაღებით, რომლებიც გამოიყენება სამუშაო ზონის ჰაერში მავნე ორთქლისა და აირების ნებისმიერი კონცენტრაციის პირობებში.
- 35.9 იმ სამუშაოების შესრულების დროს, რომლებიც დაკავშირებულია მეტალის ნაწილაკების, მტვერის, აგრესიული ნივთიერებების, ნაპერწკლის, შხეფების წარმოქმნასთან მუშაკმა სავალდებულო წესით უნდა ისარგებლოს დამცავი სათვალებით.
- 35.10 საწარმოს კუთვნილი ან გამოყენებული ავტოტრანსპორტის ტექნიკური მომსახურების დროს სახანძრო უსაფრთხოებისა და უსაფრთხოების ტექნიკის მოთხოვნები უნდა შესრულდეს შრომის დაცვის წესების შესაბამისად, რომლებიც შემუშავებულია ავტოტრანსპორტის ექსპლუატაციისა და რემონტისათვის.
- 35.11 ელექტროდანადგარებთან სამუშაოდ დაიშვება სპეციალურად მომზადებული პერსონალი, რომელთაც გააჩნიათ შესაბამისი კვალიფიკაცია და ელექტროუსაფრთხოების ჯგუფის ცენზი.
- 35.12 ელექტროდანადგარებზე მუშაობის დროს აუცილებელია გამოყენებული იქნეს დიელექტრული ხელთათმანები, რეზინის ბოტები, რეზინის ხალიჩა და სხვა საშუალებები, რომლებიც გათვალისწინებულია ელექტრო უსაფრთხოების წესებით.
- 35.13 საწარმოო სანიტარია და პირადი ჰიგიენა:

- 35.13.1 ნავთობი, ნავთობპროდუქტები და მათი აირები, წარმოადგენენ მავნე ნივთიერებებს და შეუძლიათ გამოიწვიონ მწვავე ან ქრონიკული მოწამვლა და პროფესიული დაავადებები.
- 35.13.2 ჯანმრთელობის დაცვის მიზნით ტერმინალის მუშაკები ვალდებული არიან დაიცვან საწარმოო სანიტარიის წესები, პირადი ჰიგიენა და დადგენილ ვადებში გაიარონ სამედიცინო შემოწმებები და გამოკვლევები.
- 35.13.3 აუცილებელია გატარდეს სათანადო ღონისძიებები, რათა არ იქნას დაშვებული სამუშაო ადგილის ჰაერის დაგაზიანება და გამტვერიანება, დაგაზიანების და დამტვერიანების რისკის საწარმოო სათავსოებში უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს გამწოვ-დამჭირხნი სავენტტილაციო სისტემების შეუბრკოლებელი მოქმედება, დანადგარების და ტევადობების ჰაერმეტიულობა, დაღვრილი ნავთობპროდუქტების დაუყოვნებლივი აწმენდა და მოცილება.
- 35.13.4 იმ ნივთიერებებთან მუშაობის დროს, რომლებიც იწვევენ ხელის კანის გაღიზიანებას, აუცილებელია გამოყენებული იქნეს დამცავი ხელთათმანები, პროფილაქტიკური პასტები, მაზები, აგრეთვე საწმენდი და მადენზეფიცირებელი საშუალებები.
- 35.13.5 მუშაკი ვალდებულია მოუაროს და შესაძლებლად სუფთა მდგომარეობაში შეინარჩუნოს სპეცტანსაცმელი, დროულად ჩააბაროს სამრეცხაოში, ქიმწმენდაში და შესაკეთებლად.
- 35.13.6 სპეცტანსაცმლის რეცხვას და ქიმწმენდას უზრუნველყოფს საწარმოს ადმინისტრაცია. დაუშვებელია სპეცტანსაცმლის რეცხვა ან წმენდა ადვილად აქროლადი და საწვავი სითხეებით.
- 35.13.7 სამუშაოს დამთავრების შემდეგ მუშაკმა უნდა მიიღოს შხაპი, სპეციალურად ამ მიზნით მოწყობილ საშხაპეებში, გამოიცვალოს ტანსაცმელი, სპეცტანსაცმელი და სპეცფეხსაცმელები სენახოს ინდივიდუალურ კარადაში. სპეცტანსაცმლის და სპეცფეხსაცმლის შენახვა სამუშაო ადგილზე არ შეიძლება.
- 35.13.8 ხელის დასაბანად არ გამოიყენოთ სხვადასხვა გამხსნელები.
- 35.13.9 საჭმლის მიღება ნებადართულია მხოლოდ მუშათა სასადილოებში, ბუფეტში ან სპეციალურად ამ მიზნით გამოყოფილ ადგილას.
- 35.13.10 სასმელად დასაშვებია მხოლოდ სასამელი წყლის შადრევნებიდან და ონკანებიდან აღებული წყლის გამოყენება.
- 35.14 **სახანძრო უსაფრთხოება, უსაფრთხოების მოთხოვნები ავარიული სიტუაციების დროს:**
  - 35.14.1 ყველა საწარმოო და დამხმარე დანიშნულების ობიექტი (სათავსოები, ნაგებობები, მოწყობილობა, დანადგარები და ა.შ.) უზრუნველყოფილი უნდა იყოს მოქმედი ნორმების შესაბამისად დაკომპლექტებული ხანძარქრობის პირველადი საშუალებებით.

- 35.14.2 აკრძალულია ხანძარქრობის პირველადი საშუალებების არა დანიშნულებით გამოყენება.
  - 35.14.3 საწარმოო ობიექტების მომსახურე პერსონალი ვალდებულია სავახტო ცვლების მიღების და გადაცემის დროს გადაამოწმონ ხანძარქრობის პირველადი საშუალებების და ინვენტარის მდგომარეობა და სავახტო ჟურნალში შეიტანონ შემოწმების შედეგები.
  - 35.14.4 მუშაკი ვალდებულია თავის უშუალო ხელმძღვანელს აცნობოს სამუშაო პროცესში მისი ან სხვა მუშაკის ტრავმის, მოწამვლის და დამწვრობის ნებისმიერი შემთხვევის შესახებ, აგრეთვე ავარიული სიტუაციის წარმოქმნის ან მუქარის შესახებ.
  - 35.14.5 მუშაკი ვალდებულია სათანადო სპეციალიზებული სამსახურების მოსვლამდე თვითონ განახორციელოს ხანძრის ან ავარიის ლიკვიდაციის პირველადი ღონისძიებები ან გაუწიონ პირველადი სამედიცინო დახმარება დაზარალებულს.
- 35.15 ავარიის შემთხვევაში საჭიროა:
- 35.15.1 სწრაფად და პანიკის გარეშე შესრულდეს ის მოვალეობები, რომლებიც განსაზღვრულია ავარიის ლიკვიდაციის გეგმით;
  - 35.15.2 ავარიის შესახებ დაუყოვნებლივ ეცნობოს სახანძრო დანაყოფს;
  - 35.15.3 ავარიის უბანზე, (დანადგარზე) შეწყდეს ყველა ტექნოლოგიური ოპერაცია;
  - 35.15.4 გატარდეს ღონისძიებები საშიში ზონიდან ადამიანების ევაკუაციისათვის;
  - 35.15.5 ავარიის დადასტურებული ფაქტის შესახებ ეცნობოს საწარმოს ხელმძღვანელობას;
  - 35.15.6 მიღებული იქნას მონაწილეობა ავარიის სალიკვიდაციო ღონისძიებებში.
  - 35.15.7 ხანძრის პირველადი ქრობა უნდა ჩატარდეს უბანზე არსებული ხანძარქრობის საშუალებებით.
36. პირველადი ხანძარქრობის საშუალებების გამოყენების ზოგადი წესები
- 36.1 ქაფის(ჰაერქაფოვანი) ცეცხლმაქრები
- 36.1.1 ქაფის(ჰაერქაფოვანი) ცეცხლმაქრების გამოყენება დასაშვებია სხვადასხვა ნივთიერებების და მასალების წვით წარმოქმნილი ცეცხლის ჩასაქრობად, გარდა ძაბვის ქვეშ არსებული ელექტროდანადგარებისა.
  - 36.1.2 ქაფის(ჰაერქაფოვანი) ცეცხლმაქრის (ОБП-10), მოქმედებაში მოსაყვანად საჭიროა გამოვადროთ ჩამკეტი მავთული და ქანჩის ჭიკარტს(5) დავაწვეთ ქვემოთ. ჭიკარტის დაწოლით ნემსით გაიხვრიტება ჰაერის ბალონი, რითაც კორპუსში

შეიქმნება წნევა. წნევის ზემოქმედებით შიგ მოთავსებული ცეცხლსაქრობი ნივთიერება გამოიფრქვევა ჭავლის სახით გარეთ. ამის შემდეგ ქაფის ჭავლი უნდა მიიმართოს ცეცხლის წარმოქმნის კერისაკენ.

36.1.3 ქიმიური ქაფის ცეცხლმაქრი ОВП-10:

- 1) ცეცხლმაქრის კორპუსი;
- 2) მაღალი წნევის ბალონი;
- 3) სიფონის მილი;
- 4) ცეცხლმაქრისგადასატანი სახელური;
- 5) ქანჩი გამსვები ჭიკარტით;
- 6) რეზინის მილი;
- 7) ქაფწარმომქმნელი გენერატორი.

36.2 ნახშირმჟავიანი ცეცხლმაქრები

36.2.1 ნახშირმჟავიანი ცეცხლმაქრების გამოყენება დასაშვებია სხვადასხვა მასალების და ნივთიერებების წვით წარმოქმნილი ცეცხლის ჩასაქრობად, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა წვა ხდება უჭაერო სივრცეში, აგრეთვე 1000 ვოლტი ძაბვის ქვეშ არსებული ელექტროდანადგარებისა.

36.2.2 ნახშირმჟავიანი ცეცხლმაქრების (ОУ-2, ОУ-5, ОУ-8), მოქმედებაში მოსაყვანად საჭიროა მილმაბრი მიმართული იქნეს ცეცხლის წყაროსაკენ, მარცხნივ ბოლომდე!! მოვაბრუნოთ ვენტის მქნევარა. ცეცხლმაქრის გადაბრუნება საჭირო არა არის. უნდა ვეცადოთ ცეცხლმაქრი გვეჭიროს რაც შეიძლება ვერტიკალურად.

36.2.3 ხელების მოყინვისაგან თავის დაცვის მიზნით არ შეიძლება შიშველი ხელით ან სხეულის სხვა ნაწილით შეხება გამოსასვლელი მილმაბრის მეტალის ნაწილებთან.

36.2.4 ნახშირმჟავიანი ცეცხლმაქრი ОУ-2:

- 1) ცეცხლმაქრის კორპუსი;
- 2) ჩამკეტი ვენტილი;
- 3) ცეცხლმაქრის მოქმედებაში მომყვანი მქნევარა;
- 4) გამაციებელი(თოვლწარმომქმნელი) მილმაბრი;
- 5) ცეცხლმაქრის გადასატანი სახელური.

36.3 ფხვნილიანი ცეცხლმაქრები

36.3.1 ფხვნილიანი ცეცხლმაქრების გამოყენება დასაშვებია ნავთობპროდუქტების, 1000 ვოლტამდე ძაბვის ქვეშ არსებული ელექტროდანადგარების წვით წარმოქმნილი ცეცხლის ჩასაქრობად.

36.3.2 ფხვნილიანი ცეცხლმაქრების (ОП-10), ასამოქმედებლად საჭიროა ხელი დავაჭიროთ გამშვებ ბერკეტს და გარეთა საცმიდან გამოსული ფხვნილის ჭავლი მივმართოთ ცეცხლის წყაროსაკენ.

36.3.3 ფხვნილიანი ცეცხლმაქრი ОП-10:

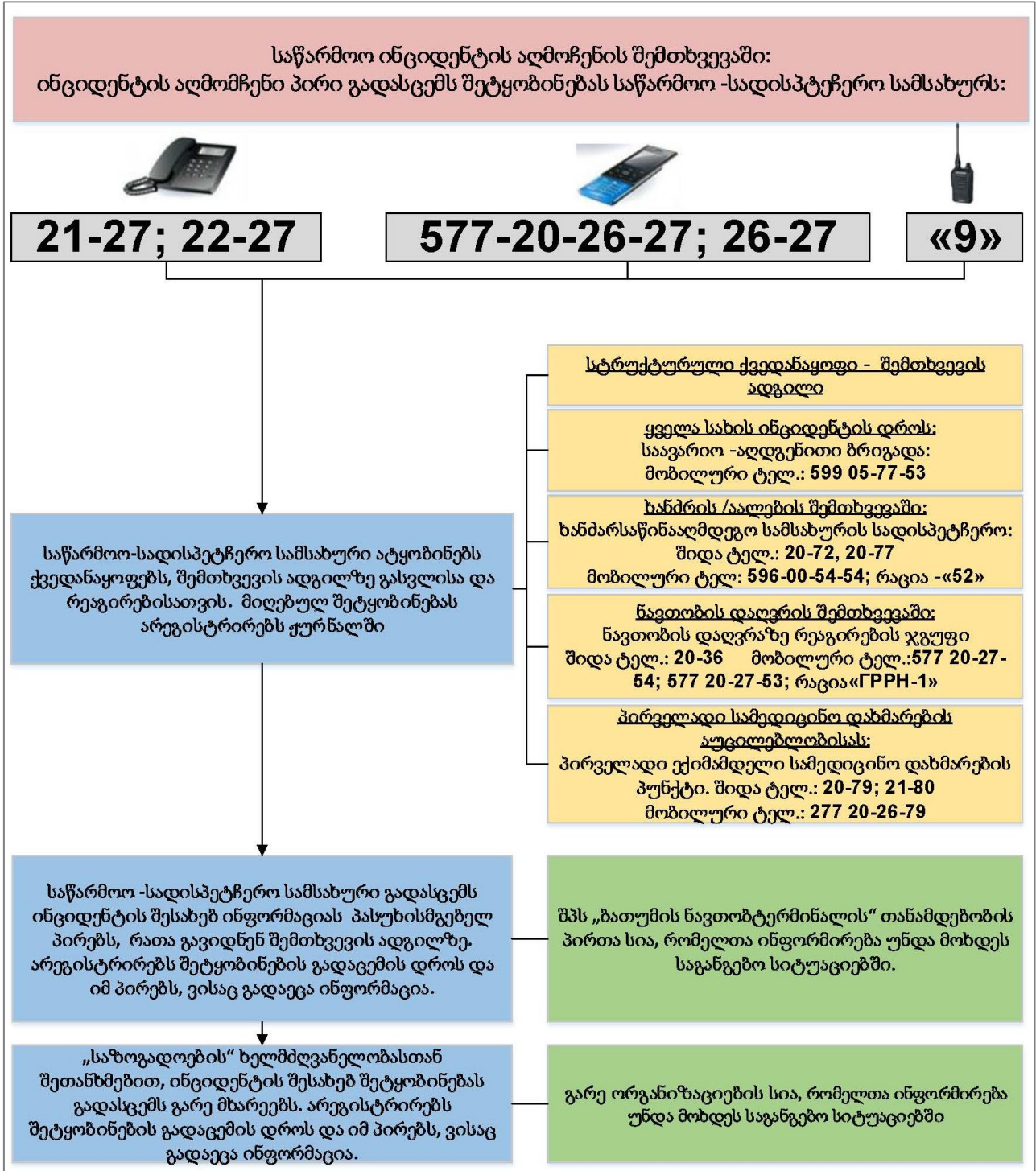
- 1) ცეცხლმაქრის კორპუსი;
- 2) ცეცხლმაქრის გადასატანი სახელური;
- 3) ცეცხლმაქრის ასამოქმედებელი გამშვები ბერკეტი;
- 4) ფხვნილის გამოსავალი გარე საცმი.

36.4 სილა

36.4.1 სილა შეიძლება გამოყენებული იქნას ცეცხლის ალის მექანიკური ჩაქრობისათვის და ცეცხლწაკიდებული ან მბჟუტავი მასალის ჰაერისაგან იზოლირებისათვის.

36.4.2 ცეცხლის წყაროზე სილის მისაყრელად უნდა გამოიყენოთ ნიჩაბი.

37. შიდა შეტყობინების სქემა

38. სახანძრო უსაფრთხოების უზრუნველყოფა

- 38.1 საწარმოში სახანძრო უსაფრთხოების სფეროს ზედამხედველობას და კონტროლს უწევს სახანძრო უსაფრთხოების ინჟინერი, რომელიც უშუალოდ ექვემდებარება შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და გარემოს დაცვის განყოფილების უფროსს.
- 38.2 სახანძრო უსაფრთხოების ინჟინერი კოორდინაციას უწევს აუტოსინგულ კომპანიას „სახანძრო უსაფრთხოება. მომსახურება“, რომელიც ხელშეკრულების საფუძველზე ახორციელებს სახანძრო უსაფრთხოების უზრუნველყოფის ღონისძიებებს.
- 38.3 სახანძრო უსაფრთხოების სფეროში ხორციელდება შემდეგი ძირითადი ღონისძიებები:
- 38.3.1 ნავთობის და ნავთობპროდუქტების გადატვირთვის ძირითადი და დამხმარე საწარმოო პროცესების და აგრეთვე, სამშენებლო-სარემონტო სამუშაოების მიმდინარეობის დროს სახანძრო უსაფრთხოების წესების შესრულებაზე ზედამხედველობა და კონტროლი;
  - 38.3.2 საწარმოში ხანძარსაწინააღმდეგო რეჟიმის მოთხოვნათა შესრულების უზრუნველყოფა და კონტროლი;
  - 38.3.3 სამუშაო ადგილებზე სახანძრო უსაფრთხოების უზრუნველყოფა და კონტროლი;
  - 38.3.4 საწარმოს პერსონალის ტრენინგები და სწავლებები სახანძრო უსაფრთხოების სფეროში;
  - 38.3.5 სამრეწველო და სახანძრო რისკების შეფასება სხვადასხვა საწარმოო პროცესების და სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოების შესრულების წინ;
  - 38.3.6 საზედამხედველო სამუშაოებზე ნებართვის გაცემა და ნებართვის პირობების შესრულებაზე კონტროლი;
  - 38.3.7 სახანძრო უსაფრთხოების სფეროში ინსტრუქტაჟები და სამუშაო შეხვედრები;
  - 38.3.8 ხანძარქრობის პირველადი საშუალებების მდგომარეობის კონტროლი და მათი მუშა მდგომარეობის უზრუნველყოფის ღონისძიებები;
  - 38.3.9 ხანძარქრობის სტაციონარული სისტემების კონტროლი და მათი მუშა მდგომარეობის უზრუნველყოფის ღონისძიებები.
- 38.4 სახანძრო უსაფრთხოების სისტემის მართვის პროცესში გამოიყენება საქართველოს კანონმდებლობა და სააწარმოს შიდა ნორმატიული დოკუმენტები:
- 1) შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების და ჯანდაცვის მართვის სახელმძღვანელო დოკუმენტი - № H1-10-10-004;
  - 2) შრომის დაცვის, სამრეწველო უსაფრთხოების, სახანძრო უსაფრთხოების და ჯანდაცვის საერთო წესები - ინსტრუქციები - № H3-10-10-001;
  - 3) თანამდებობრივი ინსტრუქციები;

- 4) შრომის დაცვის, სამრეწველო და სახანძრო უსაფრთხოების და ჯანდაცვის ინსტრუქციები პროფესიებისათვის და მოწყობილობა-დანადგარების მომსახურების დროს;
- 5) სამრეწველო რისკების და საფრთხეების საერთო რეესტრი - № H2-10-20-004;
- 6) შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ხანძარსაწინააღმდეგო რეჟიმის სახელმძღვანელო“ - № H2-10-10-008;
- 7) „სახელმძღვანელო ავარიულ სიტუაციებისათვის მზადყოფნის შესახებ“ - № H2-10-10-041 ;
- 8) „მომეტებული საფრთხის მქონე სამუშაოების უსაფრთხოების ორგანიზების და უზრუნველყოფის ღონისძიებები და შესაბამისი ნებართვების გაცემის პროცედურა“ - № H2-10-10-005 ;
- 9) ინსტრუქცია № Q3-10-20-190 „ქაფით ავტომატური ხანძარქრობის სისტემის АСУПП и რეზერვუარების №№ 250 и 251 წყლით გაგრილების სისტემის აღწერა“;
- 10) № Q3-10-20-191 «აირ-მექანიკური ქაფის დანადაგრებით ხანძარქრობის ინსტრუქცია“;
- 11) № Q3-10-50-007 «სახანძრო ტუმბოს DFG / DFRG ექსპლუატაციის შესახებ ინსტრუქცია“
- 12) № Q3-10-50-008 «SKUM-ის ტიპის სახანძრო ქაფის რეზერვუარის ექსპლუატაციის ინსტრუქცია“
- 13) № H3-10-70-011 «ხანძრის შესახებ ინფორმაციის მიღების შემდეგ პერსონალის მოქმედებების ინსტრუქცია“
- 14) № H3-60-10-001 «საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა“
- 15) ხანძარქრობის ოპერატიული გეგმები სხვადასხვა საწარმოო უბნებისათვის“
- 16) „ხანძრის შემთხვევაში სხადასხვა პროფესიის პერსონალის მოქმედებების ინსტრუქცია“
- 17) № H3-10-10-001 «შრომის დაცვის და სახანძრო უსაფრთხოების სფეროში საერთო საკითხების შესახებ ინსტრუქცია“
- 18) № Q2-60-30-084 «ხანძარქრობის სტაციონარული სისტემების, წყლით გაგრილების ლაფეტური ლულების (ჰიდრომონიტორების) შემოწმების გრაფიკი“
- 19) № Q2-60-30-083 «ხანძარქრობის პირველადი საშუალებების, სახანძრო პოსტების სხვა სახანძრო ინვენტარით დაკომპლექტების შემოწმების გრაფიკი“

- 20) აუტოსინგული კომპანიის „სახანძრო უსაფრთხოება. მომსახურება“ პირადი შემადგენლობის მორიგე ცვლების მზადყოფნის შემოწმების ღამის სახანძრო-ტაქტიკური ვარჯიშების გრაფიკი“
- 38.5 ღონისძიებები სახანძრო უსაფრთხოების სფეროში იგეგმება დასახული მიზნებიდან და ამოცანებიდან გამომდინარე, ყოველწლიურად, რომლის საფუძველზე მუშავდება ყოველთვიური გეგმები და ხორციელდება სახანძრო უსაფრთხოების კონკრეტული ღონისძიებები.
- 38.6 სახანძრო უსაფრთხოების სფეროში რისკების ანალიზის საფუძველზე საწარმოში სისტემატურად ხორციელდება შესაბამისი გამაფრთხილებელი და მაკორექტირებელი ღონისძიებები. სახანძრო უსაფრთხოების მიზნით საწარმოში დანერგილია ხანძარსაწინააღმდეგო რეჟიმი.
- 38.7 **ხანძარსაწინააღმდეგო ინფრასტრუქტურა და რესურსები:**
- 38.7.1 საწარმოში მოქმედებს ხანძარსაწინააღმდეგო ინფრასტრუქტურა, რომლის ტექნიკურ მდგომარეობა გეგმიურად, გრაფიკის მიხედვით, მოწმდება სახანძრო უსაფრთხოების სამსახურის მიერ.
- 1) ქაფით ხანძრისქრობისათვის - 77 რეზერვუარი აღჭურვილია სტაციონარულად დამონტაჟებული ქაფის გენერატორებით და მშრალი მილსადენების ქსელით, რომელიც გაყვანილია ზვინულის საზღვრებს გარეთ მოძრავი სახანძრო ტექნიკის შესაერთებლად.
  - 2) წყლით გაგრილებისათვის - წყლით მორწყვის სტაციონარული სისტემით (რგოლით) აღჭურვილია 32 რეზერვუარი.
  - 3) N2 სარკინიგზო ჩამოსხმა-ჩასხმის ესტაკადაზე მოწყობილია ქაფით ქრობის სტაციონარული სისტემა მექანიკური ამძრავით.
  - 4) ვაგონ-ცისტერნების გასაგრილებლად სხვა ესტაკადებზე და გნა-ს სარეზერვუარო პარკში გამოიყენება ესტაკადების გასწვრივ და სარეზერვუარო პარკის პერიმეტრზე სტაციონარულად დამონტაჟებული სალაფეტო ლულები 29 ერთეულის ოდენობით.
  - 5) სატვირთო ნავთობჩასასხმელი ნავმისადგომები აღჭურვილია დისტანციური მართვის მქონე სტაციონარული კომბინირებული სალაფეტო ლულებით 12 ერთეულის ოდენობით, რომლებიც დამონტაჟებულია სახანძრო დგარებზე. ნავმისადგომების სანაპირო ზოლის გასწვრივ არის წყლის ფარდის სისტემა.
  - 6) ნავთობისა და მაზუთის უბანზე №250 და 251 რეზერვუარების ავტომატური ქაფით ქრობის და წყლით გაგრილების ახალი სახანძრო სატუმბო სადგური.
- 38.7.2 ასევე მუდმივ მეთვალყურეობას და ტექნიკურ კონტროლს ექვემდებარება ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგებისა და ქაფით ქრობის სისტემები.

38.7.3 ყოველ საწარმოო უბანს გააჩნია ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების საკუთარი სისტემა სახანძრო სატუმბო სადგურებით, რეზერვუარებით წყლის ხელუხლებელი მარაგით, მილსადენის განშტოებული ქსელი სახანძრო დგარებით (ჰიდრანტები) და წყლის ჩანებით:

- 1) ძირითად ტერიტორიაზე განლაგებულია: ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების სატუმბო სადგური და ავტომატური ქაფით ქრობის სატუმბო სადგური. 3800 მ3 ტევადობის №160 რეზერვუარი ხანძარსაწინააღმდეგო წყლის ხელუხლებელი მარაგით, რეზერვუარი საერთო დანიშნულების მაქაფებელის მარაგით, 150 ტონის ოდენობით. ხანძარსაწინააღმდეგო მილსადენის ქსელზე დამონტაჟებულია 93 სახანძრო დგარი, 9 სახანძრო ჩანი.
- 2) ნავთობჩასასხმელი ნავმისადგომების და სანავმისადგომო კომპლექსის გამწმენდი ნაგებობების უბანზე განლაგებულია: წყლით და ქაფით ქრობის სატუმბო სადგური. 3000 მ3 ტევადობის №248 რეზერვუარი ხანძარსაწინააღმდეგო წყლის ხელუხლებელი მარაგით. 50 ტ. ტევადობის საერთო დანიშნულების ქაფის ხსნარის შესანახი რეზერვუარი. ხანძარსაწინააღმდეგო მილსადენის ქსელზე დამონტაჟებულია 22 სახანძრო დგარი. 6 სახანძრო ანმა 12 დისტანციური მართვის მქონე კომბინირებული სალაფეტო ლულით. მილსადენი საცემებით ყველა ნავმისადგომის გასწვრივ - წყლის ფარდის შესაქმნელად ტანკერებსა და ნავმისადგომებს შორის.
- 3) უბნებზე „ხოლოდნაია სლობოდა“ და ნავთობბაზა განლაგებულია - ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების სატუმბო სადგური, 3000 მ3 -ის ტევადობის N139 რეზერვუარი წყლის მარაგით, რეზერვუარი 50 ტ ტევადობის საერთო დანიშნულების მაქაფებლის მარაგით. ხანძარსაწინააღმდეგო მილსადენის ქსელზე დამონტაჟებულია 14 სახანძრო დგარი, 6 სახანძრო ჩანი.
- 4) გნა-ს სადგურზე და ავტოსატრანსპორტო მეურნეობის უბანზე განლაგებულია - წყალმიმღები ნაგებობა მდინარე კუბასწყალზე, ხანძარსაწინააღმდეგო დანიშნულების სატუმბო სადგური. 3000 მ3 -ის ტევადობის N249 რეზერვუარი წყლის მარაგით. 600 მ3-ის ტევადობის ბუნებრივი წყალსატევი. ხანძარსაწინააღმდეგო მილსადენის ქსელზე დამონტაჟებულია 15 სახანძრო დგარი, 1 სახანძრო ჩანი.
- 5) უბანზე „კაპრემუმი“ განლაგებულია - წყალმიმღები ნაგებობა უსახელო დელეზე, ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების სატუმბო სადგური. 10 000 მ3-ის ტევადობის N219 რეზერვუარი წყლის მარაგით. 40 ტ ტევადობის საერთო დანიშნულების მაქაფებლის შესანახი რეზერვუარი. ხანძარსაწინააღმდეგო მილსადენის ქსელზე დამონტაჟებულია 30 სახანძრო დგარი, 7 სახანძრო ჩანი.

- 6) ხანძარსაწინააღმდეგო და ტექნიკური წყალმომარაგების წყაროები: წყალმიმღებები მდინარე კუბასწყალსა და კაპრემშია უსახელო ღელეზე - უზრუნველყოფენ წყლის მიწოდებას ერთდროულად ორივე წყაროდან (წყალსაღები ნაგებობებიდან) ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგების ყველა სისტემაში აუცილებელი დაწნევით - არანაკლებ 6-7 კგ/მ².
- 38.7.4 გამოიყენება ხანძრის შესახებ ხმოვანი შეტყობინების სისტემა, რომლითაცაღჭურვილია N2 ჩამოსხმა-ჩასხმის სარკინიგზო ესტაკადა და გნა-ს სარეზერვუარო პარკი. სახანძრო სიგნალიზაცია დამონტაჟებულია მთავარი საოფისე შენობის სათავსებში, N2 ესტაკადის ადმინისტრაციულ-საყოფაცხოვრებო სათავსებში, ვიდუო-მონიტორინგის ჯგუფის სათავსებში. 20-ათასიანი რეზერვუარები №250, 251 აღჭურვილია ხმოვანი შეტყობინების და სახანძრო სიგნალიზაციის ავტომატური სისტემით.
- 38.7.5 სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებზე განლაგებულია ხანძარსაწინააღმდეგო პირველადი საშუალებით დაკომპლექტებული პოსტები და ხანძრისქრობის პირველადი საშუალებები.
- 38.7.6 ტერმინალში გამოიყენება სამი სახის ცეცხლმაქრი: ჰაერ-ქაფის, ფხვნილოვანი და ნახშირორჟანგის, რომლებიც სხვა ხანძარსაწინააღმდეგო ინვენტართან ერთად განლაგებულია სპეციალურ ლითონის კარადებში (სახანძრო პოსტებზე).
- 1) სახანძრო პოსტების საერთო რაოდენობაა -77 ც. რომლებიც განაწილებულია ტერმინალის ყველა უბანზე, კომპლექტაციის ნორმების თანახმად.
  - 2) ცეცხლმაქრების საერთო რაოდენობაა - 1370 ც.
- 38.7.7 არსებული სახანძრო ტექნიკა მუდმივად ექვემდებარება ტექნიკურ მომსახურებას დამტკიცებული გრაფიკის თანახმად.
- 38.7.8 ცნობები ხანძარსაწინააღმდეგო სამსახურის პირადი შემადგენლობის მატერიალურ-ტექნიკური აღჭურვის, სპეციალური მოწყობილობებით უზრუნველყოფის შესახებ, ასევე, ტაქტიკურ-ტექნიკური მონაცემებიდან გამომდინარე, პირადი შემადგენლობის რიცხოვნობის შეჭურვილობაში მყოფი სახანძრო ავტომობილების რაოდენობასთან შესაბამისობის შესახებ.
- 1) ტერმინალის ტერიტორიაზე განლაგებულია 4 ავტომობილზე გათვლილი სახანძრო დეპო თავისი დამხმარე სათავსებით.
  - 2) ტერმინალს გააჩნია 2.3 -დან 7 ტონამდე ტევადობის 4 სახანძრო ავტოცისტერნა და ერთი ქაფამწე II/II -37.
  - 3) ყველა ავტომობილი აღჭურვილია სახანძრო-ტექნიკური შეიარაღებით მათი კომპლექტაციის ნორმების შესაბამისად.

- 4) პირადი შემადგენლობა უზრუნველყოფილია სპეციალური მოწყობილობით, «NOMEX» ნიმუშის საბრძოლო ტანსაცმლით და სითბოს ამრეკლი კოსტუმებით.
- 5) პირადი შემადგენლობის რიცხოვნობა შეესაბამება სახანძრო ავტომობილების (2 ავტოცისტერნა და ერთი ქაფამწე II/II-37) საბრძოლო ჯგუფების ტაქტიკურ-ტექნიკური შესაძლებლობების მოთხოვნებს.

38.7.9 ცნობები საობიექტო ხანძარსაწინააღმდეგო ქვედანაყოფებში მომუშავე პირების მიერ სპეციალიზირებულ ცენტრებში სახანძრო უსაფრთხოების დარგში სპეციალური მომზადებისა და სწავლების კურსების გავლის შესახებ.

- 1) სახანძრო ნაწილის სრული პირადი შემადგენლობა დაკომპლექტებულია სახელმწიფო ხანძარსაწინააღმდეგო სამსახურის ყოფილი თანამშრომლებით.
- 2) უფროსთა შემადგენლობას აქვს უმაღლესი და სპეციალური სახანძრო-ტექნიკური განათლება. საბრძოლო ჯგუფების ხელმძღვანელებს თავის დროზე გავლილი აქვთ უმცროს ხელმძღვანელთა შემადგენლობის მომზადების 6 თვიანი კურსი ქ. თბილისში.
- 3) მთელ რიგით შემადგენლობას სახელმწიფო ხანძარსაწინააღმდეგო სამსახურის ორგანოში სამსახუროდ შესვლის დროს, თავის დროზე გავლილი აქვს პირველადი მომზადების კურსები.

39. ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების უზრუნველყოფა

39.1 ნავთობის დაღვრის შემთხვევებში უწყებათაშორისი მონაწილეობა და მხარდაჭერის ღონისძიებების მოცულობა დამოკიდებულია დაღვრის მასშტაბზე, რომელიც „ზღვაში ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ეროვნული გეგმის“ მიხედვით 3 ძირითად საფეხურად იყოფა:

39.1.1 1-ლი საფეხურით განისაზღვრება 10 ტონამდე რაოდენობის ნავთობის დაღვრა:

- 1) 1-ლი საფეხურის დაღვრის ლიკვიდაციისათვის საჭირო რესურსები წინასწარ განსაზღვრულია წინამდებარე გეგმაში, კონკრეტული გარემოებების გათვალისწინებითა და არსებული რისკის შეფასების საფუძველზე.
- 2) ნავსადგურის კაპიტნის ოფისი შეასრულებს ადგილობრივი საველე კოორდინატორის ფუნქციას.
- 3) ადგილობრივი საველე კოორდინატორის ფუნქცია, ნავსადგურის კაპიტანთან შეთანხმებით, შესაძლებელია შეასრულოს შპს „ბათუმის

ნავთობტერმინალის“ და შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის“ ერთობლივი ბრძანებით დანიშნულმა პირმა.

- 4) ადგილობრივი საველე კოორდინატორი მობილიზებას გაუწევს საჭირო რაოდენობის ადგილობრივ პერსონალს და რესურსებს.
- 5) ამოქმედებულ იქნება ნავთობშემკრები გემი „ფლორა“ და გაიშლება ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციის საკუთარი და კომპანია NRC International -ის აღჭურვილობა.
- 6) საჭიროების შემთხვევაში ავარიულ შემთხვევაზე რეაგირების სხვა დამატებითი რესურსები იქნებიან ინფორმირებული და მობილიზებული.

39.1.2 მე-2 საფეხურით განისაზღვრება 10-დან 100 ტონამდე ნავთობის დაღვრის შემთხვევები:

- 1) მე-2-ე საფეხურის დაღვრის ლიკვიდაციისათვის საჭირო რესურსები წინასწარ განსაზღვრულია წინამდებარე გეგმაში, კონკრეტული გარემოებების გათვალისწინებითა და არსებული რისკის შეფასების საფუძველზე.
- 2) დაუყოვნებელი რეაგირების მოსახდენად ბათუმის ნავთობტერმინალს აქვთ საკმარისი რესურსები და ჰყავთ საკმარისი პერსონალი და დამატებით გამოიყენებს საზღვაო ნავსადგურის რესურსებს.
- 3) მე-2-ე საფეხურის დაღვრის ლიკვიდაციისათვის დაუყოვნებლივ გამოყენებული იქნება ბათუმის ნავთობტერმინალის კონტრაქტორი კომპანიის NRC International -ის რესურსები, რომლებიც ბაზირებულია ბათუმში.
- 4) ასევე, დამატებით მობილიზებული იქნება NRC International -ის რესურსები, რომლებიც ბაზირებულია სხვა ქალაქებში.
- 5) ასევე, საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტოსთან შეტანხმების საფუძველზე, შესაძლოა დამატებით მობილიზებული იქნას MRCC-ის რესურსები და აუცილებლობის შემთხვევაში - სხვა რესურსები, რომლებიც განთავსებულია უახლოეს გეოგრაფიულ არეალში.
- 6) ნავსადგურის კაპიტნის ოფისი შეასრულებს ადგილობრივი საველე კოორდინატორის ფუნქციას, რომელიც შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ საგანგებო მართვის შტაბთან ერთად ადგილზე უხელმძღვანელებს დაღვრის ლიკვიდაციის და გაწმენდის ღონისძიებებს.
- 7) საზღვაო სამაშველო-საკოორდინაციო ცენტრის უფროსი MRCC ბათუმში, შეასრულებს ეროვნული საველე კოორდინატორის ფუნქციას, რომელიც ყველა საჭირო ინფორმაციას მიიღებს მისი წარმომადგენლის - ტექტიკური ადგილობრივი კოორდინატორის მეშვეობით.

- 8) შესაძლებელია საჭირო გახდეს, რეგიონალურ დონეზე არსებული პერსონალისა და აღჭურვილობის მობილიზება, რაც განხორციელდება ადგილობრივი საველე კოორდინატორთან ერთად მიღებული გადაწყვეტილებით და ეროვნული საველე კოორდინატორის თანხმობით.

39.1.3 მე-3 საფეხურის დაღვრა განიმარტება, როგორც 100 ტონაზე მეტი ნავთობის დაღვრის შემთხვევა, რომელიც სცდება რეგიონალური რეაგირების დონეს და საჭიროებს საერთაშორისო დახმარებას:

- 1) საზღვაო სამაშველო-საკოორდინაციო ცენტრის უფროსი იმოქმედებს, როგორც ეროვნული საველე კოორდინატორი და მოახდენს ავარიულ შემთხვევაზე რეაგირების გუნდებისა და ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ეროვნული დამხმარე გუნდების მობილიზაციას. რეაგირების ეს დონე მოითხოვს, რომ ამოქმედდეს არსებული ეროვნული, სამრეწველო და საერთაშორისო რესურსები ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების კონტრაქტორები. ეს უნდა განხორციელდეს სამაშველო-საკოორდინაციო ცენტრის მიერ, საჭიროების შემთხვევაში, ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის და ბათუმის ნავთობტერმინალის დახმარებით.
- 2) იმ შემთხვევაში, თუ ეროვნული საველე კოორდინატორის აზრით ნავთობის დაღვრის ინციდენტი იმდენად ფართომასშტაბიანი და სერიოზულია, რომ შესაძლოა გასცდეს საქართველოს ტერიტორიულ წყლებს, იგი ვალდებულია აღნიშნულის თაობაზე შეატყობინოს დაზარალებული ქვეყნის სახელმწიფო კომპეტენტურ უწყებას POLREP FORM-ის მეშვეობით .
- 3) მოთხოვნა მე-3 საფეხურის რესურსზე უნდა მოდიოდეს მხოლოდ ეროვნული საველე კოორდინატორის მხრიდან კრიზისული სიტუაციების მართვის ეროვნულ ცენტრთან შეთანხმებით. ფართომასშტაბიანი, კრიზისული ნავთობის დაღვრის შემთხვევაში კრიზისული სიტუაციების მართვის ეროვნული ცენტრი უშუალოდ გაუწევს კოორდინაციას ზღვის გარემოს დაბინძურების სალიკვიდაციო ოპერაციებს. 1-3 საფეხურების რეაგირების პროცედურები შეჯამებულია ცხრილში 1.
- 4) მე-3 საფეხურის რეაგირების რესურსები შეიძლება მოწოდებული იყოს საერთაშორისო თანამშრომლობის ფარგლებში ჩამოყალიბებული რეგიონალური და ორმხრივი შეთანხმებების საფუძველზე საერთაშორისო კონვენციების მოთხოვნების შესაბამისად
- 5) ნავთობის დაღვრის მე-3 დონის ინციდენტის შემთხვევაში, იგულისხმება, რომ დამაბინძურებელი, რომლის საქმიანობის შედეგიც არის ნავთობის დაღვრა, განახორციელებს საერთაშორისო დახმარების მობილიზებას ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების კომერციული კონტრაქტორების სახით.

რეაგირების კატეგორია:

1-ლი საფეხურის ინციდენტი

საფეხური 1- ეხება მცირე დაღვრებს ($0 > 10$ MT), რომელიც ნავთობის ტერმინალის ან ნავსადგურის - ადმინისტრაციის მიერ მართვის შესაძლებლობების ფარგლებშია საჭიროების შემთხვევებში, ბათუმის საზღვაო ნავსადგურში ბაზირებული საკონტრაქტო კომპანია NRC International -ის რესურსების გამოყენებით და დამატებით შესაძლოა საჭირო გახდეს ამავე კომპანიის ბორჯომის ბაზიდან სხვა რესურსების გამოძახებაც. გასათვალისწინებელია, რომ დაღვრის ხასიათი და მიმდებარე გარემო პირობები განსაზღვრავენ რეაგირების ფაქტობრივ დონეს.

ნავთობის დაღვრაზე რეაგირებაში მონაწილე კომპანიები და უწყებები:

1. შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“ (BOT)
2. შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“ (BSP)
3. კომპანია NRC International -ი (NRC)
4. საზღვაო სამაშველო-საკოორდინაციო ცენტრი MRCC ბათუმში. ცენტრის უფროსი წარმოადგენს ეროვნულ საველე კოორდინატორს.
5. ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის კაპიტანი - ადგილობრივი საველე კოორდინატორი (LOSC)
6. შავი ზღვის დაცვის კონვენციური სამმართველო - დაბინძურებაზე კონტროლის კოორდინატორი (PCC).

მზადყოფნის რეჟიმში მყოფი კომპანიები და უწყებები:

1. MRCC-ის ბათუმში ბაზირებული ავარიული რეაგირების გუნდი
2. კომპანია NRC International -ის ბორჯომში ბაზირებული რესურსები (NRC)
3. მოხალისეთა ჯგუფი (ნავთობის ზღვის სანაპიროსკენ გარიყვის საშიშროების შემთხვევაში)

რეაგირების კატეგორია:

მე-2 საფეხურის ინციდენტი

საფეხური 2 - მოითხოვს მზადყოფნას და რეაგირებას ნავთობის დაღვრაზე, რომლის დროსაც საჭირო ხდება მასალებისა და პერსონალის კოორდინირება ერთზე მეტი წყაროდან. მათ შორის, საკონტრაქტო კომპანია NRC International-ის რესურსების გამოყენებით, რომლებიც ბაზირებულია ბათუმის საზღვაო ნავსადგურში და კომპანიის ძირითად ბაზაზე ბორჯომში.

მე-2 საფეხურის რეაგირებისას მხარდაჭერის მიღება შესაძლოა საჭირო გახდეს ნავსადგურის არეალში განლაგებული სხვადასხვა ობიექტებიდან და ორგანიზაციებიდან ან უშუალო გეოგრაფიული არეალის გარე წყაროებიდან. მე-2 საფეხური მოიცავს ნავთობის დაღვრის სხვადასხვა მასშტაბებს და სხვადასხვა პოტენციურ სცენარებს ($10 > 100$ MT).

ნავთობის დაღვრაზე რეაგირებაში მონაწილე კომპანიები და უწყებები:

1. შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“ (BOT)
2. შპს „ბათუმის საზღვაო ნავსადგური“ (BSP)
3. კომპანია NRC International -ი ბათუმში და ბორჯომში ბაზირებული რესურსები (NRC)
4. MRCC-ის ბათუმში ბაზირებული ავარიული რეაგირების გუნდი
5. კომპანია NRC International -ის წალკაში ბაზირებული რესურსები (NRC)
6. ბათუმის საზღვაო ნავსადგურის კაპიტანი - ადგილობრივი საველე კოორდინატორი (LOSC)
7. საზღვაო სამაშველო-საკოორდინაციო ცენტრი MRCC ბათუმში. ცენტრის უფროსი წარმოადგენს ეროვნულ საველე კოორდინატორს.
8. კრიზისული სიტუაციების მართვის ეროვნული ცენტრი (CMNC)

მზადყოფნის რეჟიმში მყოფი კომპანიები და უწყებები

1. კომპანია NRC International -ის წალკაში და გარდაბანში ბაზირებული რესურსები (NRC)

რეაგირების კატეგორია:

მე-3 საფეხურის ინციდენტი

საფეხური 3 - ეხება დიდი მასშტაბის დაღვრას, რომელიც მოითხოვს ყველა ხელმისაწვდომი ეროვნული რესურსის მობილიზებას და კონკრეტული გარემოებებიდან გამომდინარე (> 100 MT), აგრეთვე, რეგიონალური და საერთაშორისო სისტემების ჩართვას.

ნავთობის დაღვრაზე რეაგირებაში მონაწილე და მზადყოფნის რეჟიმში მოყვანილი კომპანიები და უწყებები:

1. ზღვაში ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ეროვნული გეგმის მიხედვით

39.2 ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფი:

- 39.2.1 ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფი (OSRT) დაკომპლექტებულია 9 თანამშრომლისაგან შემდგარი შტატით, რომელთაც აქვთ სპეციალური განათლება და მუშაობის აუცილებელი გამოცდილება ნავთობისა და ნავთობპროდუქტების დაღვრის დროს ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების სფეროში.
- 39.2.2 თანამშრომელთა საქმიანობა განსაზღვრულია ПСП Q3-30-20-085 -ით „დებულება ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის შესახებ“ და თანამდებობრივი ინსტრუქციებით.
- 39.2.3 ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფი აღჭურვილია I დონის ნავთობის დაღვრის ლიკვიდაციისათვის აუცილებელი მოწყობილობით. რეაგირების ჯგუფის მთელ პერსონალს გააჩნია პროფესიული განათლება და შესაბამისი სერტიფიკატები IMO-1, IMO-2 და IMO-3, ასევე სერტიფიკატები - ISGOTT -ის მიხედვით სწავლების კურსის გავლის შესახებ.
- 39.2.4 ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფი თანამშრომლობს კომპანიასთან «NRC Internationale», რომელთანაც შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალი“ გაფორმებული აქვს ხელშეკრულება ზღვაზე, მდინარეებში და ხმელეთზე I და II დონის ნავთობის შესაძლო ავარიული დაღვრების შემთხვევაში დახმარების აღმოჩენის და აუცილებელი სალიკვიდაციო ღონისძიებების განხორციელების შესახებ.
- 39.2.5 ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის მოვალეობებში შედის:
- 1) ნავთობის ხმელეთზე, მდინარეებში და ზღვის აკვატორიაში დაღვრაზე რეაგირება;
  - 2) მდინარეების ბარცხანა, ყოროლისწყალი, კუბასწყალი და ნავსადგურის ზღვის აკვატორიის ვიზუალური მონიტორინგი;
  - 3) საწარმოო ტერიტორიების ვიზუალური მონიტორინგი ხმელეთზე;
  - 4) ისტორიულად დაბინძურებული ტერიტორიების ვიზუალური მონიტორინგი;

- 5) (მონიტორინგის მოცულობა და სისტემატიურობა განსაზღვრულია ბნტ-ის მონიტორინგის გეგმის თანახმად).
- 6) ეკოლოგიური მონიტორინგის საგამოცდო ლაბორატორიისათვის (ემსლ) მომსახურების გაწევა მდინარეების, ზღვის, გრუნტის წყლების და გაწმენდილი ჩამდინარე წყლების სინჯების აღების დროს, საწარმოს საწარმოო საქმიანობის ზემოქმედების ზონებში ატმოსფერული ჰაერის სინჯების აღების დროს;
- 7) კატარლით მომსახურება ტანკერებზე და უნაპირო ნავმისადგომზე აირსამყვანი მოტივტივე შლანგის მიწოდების და მოხსნის დროს;
- 8) ნავთობის ხმელეთზე, მდინარეებში და ზღვის აკვატორიაში დაღვრაზე რეაგირების პერსონალის და ტექნიკური საშუალებების მზადყოფნის უზრუნველყოფა.

39.2.6 ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფი თავისი საქმიანობის დროს ხელმძღვანელობს შიდა ნორმატიული დოკუმენტებით:

- 1) № H3-60-20-001 «საგანგებო მართვის გეგმა»;
- 2) № BOT-IMS3.F01-021 „ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების გეგმა, ოპერაციები ზღვაზე“;
- 3) № BOT-IMS3.F01-022 „ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების გეგმა, ოპერაციები ხმელეთზე“;
- 4) № H3-60-20-003 «ხანძრის ქრობის ოპერატიული გეგმები»;
- 5) № H2-10-10-008 - შპს „ბათუმის ნავთობტერმინალის“ ხანძარსაწინააღმდეგო რეჟიმის სახელმძღვანელო“;
- 6) № H2-10-10-041 «ავარიული სიტუაციებისათვის მზადყოფნა და საპასუხო რეაგირება» ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის პერსონალის პრაქტიკული და თეორიული მეცადინეობების გრაფიკი.
- 7) № H3-10-10-040 უსაფრთხოების ზომები ნავთობის დაღვრების ლიკვიდაციის დროს.
- 8) ფორმა № H3-70-10-050 - ინსტრუქტაჟის ფორმა შრომის დაცვის და უსაფრთხოების ტექნიკის საკითხებზე ნავთობის დაღვრების სალიკვიდაციო სამუშაოების დაწყების წინ.
- 9) ფორმა № H3-70-10-050 - შემთხვევის ადგილის შემოწმების ფორმა უსაფრთხოებაზე.
- 10) № H3-40-10-001 „შიდა შეტყობინების სქემა“.
- 11) „ლიკვიდატორის უსაფრთხოების სახელმძღვანელო ნავთობის დაღვრების დროს, მოხსენებათა სერია IPIECA, ტომი 1-11.

- 12) „ნავთობის დაღვრების ლიკვიდაციის პრაქტიკური სახელმძღვანელო“, ExxonMobil Research and Engineering Company, 2005.
  - 13) «Response to Marine oil spills» – IMO.
  - 14) „კატარღა Munson -ის ექსპლუატაციის სახელმძღვანელო“.
  - 15) „კიდული ძრავის Honda ექსპლუატაციის სახელმძღვანელო“.
  - 16) № H3-10-40-011 „შრომის დაცვის და უსაფრთხოების ტექნიკის ინსტრუქცია ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფისათვის უნაპირო ნავმისადგომზე სადგომ ტივტივებზე აირსარიანი შლანგის ხაზის დამაგრების (მოხსნის) სამუშაოების შესრულების დროს და ნავთობის ზღვაზე დაღვრების დროს“
  - 17) № H3-10-30-061 შრომის დაცვის ზოგადი ინსტრუქცია ნავთობის დაღვრის სალიკვიდაციო მოწყობილობასთან მუშაობის დროს
  - 18) № H3-10-30-062 შრომის დაცვის ინსტრუქცია ძალოვან აგრეგატებთან მუშაობის დროს
  - 19) № H3-10-30-064 შრომის დაცვის ინსტრუქცია HAB 200 ჰაერსაბერთან მუშაობის დროს.
  - 20) № H3-10-30-065 შრომის დაცვის ინსტრუქცია TANAKA LAMOR ჰაერსაბერთან მუშაობის დროს.
  - 21) № H3-10-30-066 შრომის დაცვის ინსტრუქცია ტუმბო GT A 70 LAMOR - თან მუშაობის დროს.
  - 22) № H3-10-30-066 შრომის დაცვის ინსტრუქცია LWS ზღურბლურ ნავლობმეკრებთან მუშაობის დროს.
  - 23) № H3-10-30-066 შრომის დაცვის ინსტრუქცია LAMOR MINIMAX 10 ჯაგარისიან ნავთობმეკრებთან მუშაობის დროს.
  - 24) ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის სავახტო ჟურნალი.
  - 25) კატარღის სავახტო ჟურნალი.
- 39.2.7 ჩანაწერები ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის მიერ ჩატარებული ღონისძიებების შესახებ წარმოებს დადგენილი წესით შესაბამის ჟურნალებში.
- 39.2.8 ტრენინგებისა და სწავლებების გეგმები ყოველწლიურად მტკიცდება. ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის პრაქტიკული სამუშაოების დაგეგმვა კონკრეტული დავალებების მიხედვით, ხორციელდება ყოველკვირეული გეგმების საფუძველზე. ანგარიშგება ასევე ყოველკვირეულად წარმოებს.
- 39.3 ნავთობის დაღვრის სალიკვიდაციო ღონისძიებების შესრულებისათვის საწარმოს აქვს შესაძლებლობა დაუყოვნებლივ ამოქმედოს შემდეგი რესურსები:

39.3.1 პერსონალი:

- 1) ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების მართვის შტაბი;
- 2) ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფი, 9 კაცი, მუშაობს 24-საათიან რეჟიმში.
- 3) მუქი ნავთობპროდუქტების მიღების და გადატვირთვის საამქროს ბრიგადა, 4 კაცი, მუშაობს 24-საათიან რეჟიმში.
- 4) ნავთობპროდუქტების საზღვაო ტრანსპორტით მიღების და გადატვირთვის საამქროს პერსონალი, 4 კაცი, მუშაობს 24 საათიან რეჟიმში.
- 5) ეკოლოგიის და ჯანდაცვის დეპარტამენტის უფროსი - ადგილობრივი საველე კოორდინატორის მოვალეობის შემსრულებელი- ნავსადგურის კაპიტანთან შეთანხმებით, ნავთობტერმინალის ობიექტებიდან 1-ლი საფეხურის დაღვრის ლიკვიდაციის სამუშაოების მიმდინარეობის დროს.
- 6) ავარიულ-ადდენითი სამუშაოების ბრიგადა, 10 კაცი.
- 7) ტექნოლოგიური ტრანსპორტის და სპეცტექნიკის სადგურის უფროსი და ასენიზაციის მანქანების, ავტომწეს და სხვა სატრანსპორტო საშუალებების მძღოლები;
- 8) კონტრაქტორი კომპანია NRC Internatinal Servise-ს პერსონალი;
- 9) ეკოლოგიური მონიტორინგის საგამოცდო ლაბორატორია;
- 10) პირველადი სამედიცინო დახმარების პუნქტი;
- 11) სადისპეჩერო ჯგუფი.

39.3.2 საკუთარი მოწყობილობა-დანადგარები, რომლებიც განთავსებულია ნავმისადგომებზე და ნავთობის დაღვრაზე რეაგირების ჯგუფის საწყობში:

დასახელება, (შენახვის ადგილი)	რაოდენობა
I. პერმანენტული ბონები-200 მ (არჯ-ს საწყობი)	
1.1. პერმანენტული ბონები, LBP 900/50 მ	4 ცალი.
1.2. ბაგირების კომპლექტი HDB 900	2 ცალი.
1.3. ხელით სამართავი კოჭი (Бобина), 100მ ბონებისათვის	2ცალი.
II. გასაბერი ბონები- 200მ (არჯ-ს საწყობი)	
2.1. ნავთობის ლაქის გადამღობი ბონები, HDB 1500/100 მ	2 ცალი
2.2. HDB 1500-ს ბაგირების კომპლექტი	2 ცალი.
2.3. კოჭი (Бобина) გამლიერებული კონსტრუქციის HSR H 1818	1 ცალი.
2.4. ჰიდრავლიკური მართვის მოწყობილობა LPP 7 HAB 8	1 ცალი.
2.5. LPP 7-ს სარქველი	1 ცალი.
2.6. LPP 7-ს ნაპერწკალჩამქრობი	1 ცალი.
2.7. ჰიდრავლიკური ტუმბო ჰაერის მისაწოდებლად	1 ცალი.
III. სკიმერის სისტემა 70 მ3/სთ წარმადობის (ნავთობამკრევი) (არჯ-ს საწყობი)	

დოკუმენტი №: BOT-IMS3.F01-001 | ძალაშია: 20-04-2008 წ. | რევიზია: 5 | რევიზიის თარიღი: 17-07-2020 (ბრძანება № 64/ა)

3.1. სკიმერი LWS - 70	1 ცალი.
3.2. ნავთობის გადასაქაჩი ტუმბო GTA - 70	1 ცალი.
3.3. ჰიდრავლიკური შლანგების კომპლექტი GTA – 70 H	1 ცალი.
3.4. ნავთობის გადასატუმბი შლანგების კომპლექტი GTA – 70 H	1 ცალი.
3.5. ჰიდრავლიკური გენერატორი LPP 30 D	1 ცალი.
IV. სკიმერის სისტემა 12 მ3/სთ წარმადობის (ნავთობამკრეფი) (არჯ-ს საწყობი)	
4.1. ჯაგრისიანი სკიმერი MINIMAX – 12 w/s	1 ცალი.
4.2. ჰიდრავლიკური შლანგების კომპლექტი MINIMAX – 12 w/s	1 ცალი.
4.3. ნავთობის გადასატუმბი შლანგების კომპლექტი MINIMAX – 12 w/s	1 ცალი.
4.4. ჰიდრავლიკური გენერატორი LPP 6HA	1 ცალი.
4.5. LPP 6-ს სარქველი	1 ცალი.
4.6. LPP 6-ს ნაპერწკალჩამქრობი	1 ცალი.
V. ნავთობის დროებით შენახვის სახმელეთო რეზერვუარი (არჯ-ს საწყობი)	
5.1. ასაწყობი რეზერვუარი LST – TSC (11,4 მ3)	5 ცალი.
5.2. რეზერვუარის ძირი	5 ცალი.
5.3. რეზერვუარის სახურავი	5 ცალი.
VI. მცურავი რეზერვუარი (არჯ-ს საწყობი)	
6.1. მცურავი რეზერვუარი LFT C 12	1 ცალი.
VII. გადატუმბვის სისტემა 30 მ3/სთ წარმადობის (არჯ-ს საწყობი)	
7.1. ნავთობის გადასაქაჩი ტუმბო C 75 H	1 ცალი.
7.2. ჰიდრავლიკური შლანგების კომპლექტი C 75	1 ცალი.
7.3. ნავთობის გადასატუმბი შლანგების კომპლექტი C 75	1 ცალი.
VIII. სანაპირო ბონები - 50 მ (არჯ-ს საწყობი)	
8.1. სანაპირო ბონები B 550 მ	5 ცალი.
8.2. ტომარა-კონტეინერი სანაპირო ბონების შესანახად	5 ცალი.
8.3. გასაბერი მოწყობილობა და წყლის ტუმბო	1 ცალი.
IX. გასაბერი ბონები - 100 მ (არჯ-ს საწყობი)	
9.1. გასაბერი ბონები, ნავთობის ლაქის შემოსაზღვრად, მსუბუქი ILB 450 /10 მ(C)	5 ცალი.
9.2. გასაბერი ბონები ILB 750 /10 მ (C)	5 ცალი.
9.3. კოჭი (Бобина) HSR L 1514	1 ცალი.
9.4. ჰიდრავლიკური გენერატორი LPP 7 HA/B8	1 ცალი.
9.5. ჰიდრავლიკური შლანგი 3/8" x 10 მ TEMA -3800	1 ცალი.
9.6. LPP 7-ს სარქველი	1 ცალი.
9.7. LPP 7-ს ნაპერწკალჩამქრობი	1 ცალი.
9.8. ბაგირების კომპლექტი FOB 500	2 ცალი.
9.9. ბაგირების კომპლექტი FOB 700	2 ცალი.
X. ბონები პენოპლასტის შემავსებლით(არჯ-ს საწყობი)	
10.1. ბონები პენოპლასტის შემავსებლით, H=400მმ, წყალზედა ნაწილი-150მმ (სექციები-10მ) (სამდინარო ბონური ზღუდეები)	5 ცალი
10.2. ბონები პენოპლასტის შემავსებლით, H=500მმ, წყალზედა ნაწილი -200მმ (სექციები-29მ) ((ზღვის ბონური ზღუდეები))	5 ცალი
სკიმერის სისტემა 20 მ3/სთ წარმადობის (ნავთობამკრეფი) (არჯ-ს საწყობი)	
პორტატული სკიმერი წარმადობით 20მ3/სთ-მდე) Multiskimmer 10 (MM12)	

დოკუმენტი №: BOT-IMS3.F01-001 | ძალაშია: 20-04-2008 წ. | რევიზია: 5 | რევიზიის თარიღი: 17-07-2020 (ბრძანება № 64/ა)

ჰიდრაულიკური შლანგების კომპლექტი Multiskimmer 10 (MM12)	1 ცალი
ნავთობის გადასატუმბი შლანგების კომპლექტი Multiskimmer 10 (MM12)	1 ცალი
ჰიდრაულიკური გენერატორი Multiskimmer 10 (MM12)	1 ცალი
Multiskimmer 10 (MM12)-ს სარქველი	1 ცალი
Multiskimmer 10 (MM12)-ს ნაპერწკალჩამქრობი	1 ცალი
სორბციული მასალები (არჯ-ს საწყობი)	
სორბციული ბონები 8" NRC-B810	200 ცალი
სორბციული საფენები (ნაჭრები)	200 რულონი
საწმენდი სითხე	5 ბალონი
ნახერხი ტომრებში	50 ტომარა
სილა ტომრებში	50 ტომარა
ტრანსპორტი	
ასენიზაციის მანქანა	2 ცალი
ბულდოზერი	1 ცალი
თვითმცლელი	2 ცალი
მაღალი გამავლობის მანქანა (Мицубиси Пикап L-200) (არჯ-ს საწყობი)	1 ცალი
მისაბმელი მოწყობილობის გადასატანად	1 ცალი
ავტობუსი	2 ცალი
კატარღა „ტერმინალ-1“ (არჯ-ს საწყობი)	1 ცალი
მისაბმელი კატარღის ხმელეთზე ტრანსპორტირებისათვის	1 ცალი
13.9. ავტომწე	1 ცალი
ხელის ინსტრუმენტები (არჯ-ს საწყობი)	
ასაკრეფი ნიჩაბი	4 ცალი
ბარი	4 ცალი
ურო	2 ცალი
თოხი	4 ცალი
ცელი	2 ცალი
ნაჯახი	2 ცალი
ფოლადის ღეროები, ბონების სანაპიროზე მისმაგრებლად	20 ცალი
არბალეტი, სამაგრი მოწყობილობის მდინარის ერთი ნაპირიდან მეორე ნაპირზე მისაწოდებლად	1 ცალი
თოკები, ბაგირები	200 მ
პროექტორი -ანმაზე, დიზელგენერატორით, მანქანაზე მისაბმელით, გადასატანი	1 ცალი
ბურღი აკუმულატორით	1 ცალი
14.12. ქანჩების კომპლექტი	1 კომპლექტი
14.13. ხელის სანათი ბატარეები	4 ცალი
14.14. ღუზები, ბონების დასამაგრებლად	4 ცალი
კავშირგაბმულობის საშუალებები (არჯ-ს საწყობი)	
რაციები	4 ცალი
მობილური ტელეფონები	
ხმამალასალაპარაკო	
საზღვაო რადიოსადგური GM-340 ანტენით MC100 კ CMP დამონტაჟებულია კატარღა „ტერმინალ-1“-ზე	1 ცალი
გამაფრთხილებელი ნიშნები (არჯ-ს საწყობი)	
გამაფრთხილებელი ლენტები	
გამაფრთხილებელი პლაკატები	

დოკუმენტი №: BOT-IMS3.F01-001 | ძალაშია: 20-04-2008 წ. | რევიზია: 5 | რევიზიის თარიღი: 17-07-2020 (ბრძანება № 64/ა)

ნარჩენების შეგროვების საშუალებები (არჯ-ს საწყობი)	
პოლიეთილენის ტომრები	50 ცალი
ნარჩენების გადასატანი კონტეინერი	2 ცალი
ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები (არჯ-ს საწყობი)	
სპეცტანსაცმელი	12
ერთჯერადი გამოყენების სპეცტანსაცმელი	12
რეზინის ჩექმები	12
რეზინის სპეცტანსაცმელი	5
ჩაფხუტები	12
ხელთათმანები	12
დამცავი სათვალეები (გამჭირვალე)	12
მზის სათვალეები (დაბურული)	12
ლაბადები საწვიმარი	12
ინდივიდუალური გაზანალიზატორი	1
გადასატანი გაზანალიზატორი	5
პირველადი სამედიცინო დახმარების ავთიაქი	1
18.13. ცეცხლმაქრები (გადასატანი)	2
XIX. №1, №2, №3 ნავმისადგომებზე ნავთობის დაღვრის ლოკალიზაციის საშუალებები	
19.1. ყვითელი კონტეინერები შემდეგი შიგთავსით:	3 კონტეინერი
სორბციული მინიბონები-10 ცალი	
სორბციული საფენები - 1 რულონი	
საწმენდი სითხის საფრქვევი	
პოლიეთილენის ტომრები - 10 ცალი	
ხელთათმანები -5 ცალი	
საწმენდი სითხე - 1 კანისტრა	
ერთჯერადი მოხმარების სპეცტანსაცმელი	
19.2. სილის ტომრები	50 ცალი
19.3. ნახერხის ტომრები	50 ცალი

დოკუმენტი №: BOT-IMS3.F01-001 | ძალაშია: 20-04-2008 წ. | რევიზია: 5 | რევიზიის თარიღი: 17-07-2020 (ბრძანება № 64/ა)

ცვლილებათა რეგისტრაციის ფურცელი			
რევ.	რევიზიის აღწერა, გვ	ცვლილების მიზეზი	რევ. თარიღი
1	პილოტური გამოცემა		20-04-2008
1.1	თანამდებობების და საკონტაქტო ნომრების შეცვლა	საკადრო ცვლილებები	01-06-2008
1.2	დამატებულია პუნქტები «ტერმინები და განმარტებები», «ნორმატიული მითითებები»	დოკუმენტის ფორმატის გადახედვა	01-07-2008
1.3	თანამდებობების და საკონტაქტო ნომრების შეცვლა	საკადრო ცვლილებები	15-07-2008
1	პირველი გამოცემა		15-07-2008
2	თანამდებობების და საკონტაქტო ნომრების შეცვლა სიდა შედფობინებების სქემის შეცვლა ოპერატიული რეაგირების ჯგუფის ფუნქციების დამატება	საკადრო ცვლილებები	20-09-2008
3	დოკუმენტის სრული გადახედვა		09-06-2016
4	დოკუმენტის სრული გადახედვა		09-03-2020 ბრძანება № 17/ა
5	<p>1) პუნქტის დამატება: 6.3.10 „სახიფათო ნარჩენების გადამუშავების (ნავთობშლამების ინსინერაციის) ობიექტი.“</p> <p>2) პუნქტის დამატება: 6.14 „თხევადი გაზის მიღების და გადატვირთვის სადგურის ტერიტორიაზე გამოყოფილ მიწის ნაკვეთზე, ფუნქციონირებს სახიფათო ნარჩენების გადამუშავების და გაუვნებლობის (ნავთობშლამების ინსინერაციის) ობიექტი.“</p> <p>3) ცხრილი 1 „საწარმოო უბნების ზოგადი დახასიათება“: პუნქტი 7) თხევადი გაზის მიღების და გადატვირთვის სადგური და ნავთობშლამების განთავსების საცავები: სახიფათო ნარჩენების გადამუშავების და გაუვნებლობის (ნავთობშლამების ინსინერაციის) ობიექტის დამატება.</p> <p>4) გვერდი 18. დამხმარე დანიშნულების ობიექტების ჩამონათვალში დამატებულია „სახიფათო ნარჩენების ინსინერაციის ობიექტი“.</p> <p>5) სურათი 7. დამატებულია ინსინერატორში მიწოდებული ნარჩენების წვის სქემა</p> <p>6) თავი 2: საგანგებო სიტუაციების საფრთხეები და რისკები და 8. საგანგებო სიტუაციის საფრთხის ანალიზი. დამხმარე დანიშნულების ობიექტების ჩამონათვალში დამატებულია „სახიფათო ნარჩენების გადამუშავების (ნავთობშლამების ინსინერაციის) ობიექტი“.</p> <p>7) გვერდი 33. ტექნოგენური ინციდენტების რისკების სიაში დამატებულია სითბური გამოსხივების რისკი.</p> <p>8) თავი 9. საგანგებო სიტუაციის წარმოქმნის რისკები. რისკში 1 ჩამატებულია ინსინერატორის რისკი და მასგან გამოწვეული რისკის წარმოქმნის მიზეზი.</p> <p>9) ცხრილი 4. ცვლილებების შეტანა</p> <p>10) პუნქტი 11.1. გაანგარიშების დამატება ინსინერაციის ობიექტისთვის.</p> <p>11) ახალი პუნქტები: 12.2. – 12.4</p> <p>12) ახალი პუნქტი 20.12 „მოქმედებები ინსინერატორის დანადგარზე აალების შემთხვევაში“</p>		17-07-2020 ბრძანება № 64/ა

დოკუმენტის დასასრული

**რეაგირების გეგმები
«საგანგებო მართვის გეგმა»**

დოკუმენტის № BOT-IMS3.F01-001
რევიზია 4
გვერდების რაოდენობა 151

დაბეჭდვა და გავრცელება: მენეჯმენტის ინტეგრირებული სისტემისა და სტანდარტიზაციის მართვის განყოფილება

შპს «ბათუმის ნავთობტერმინალი»
საგანგებო მართვის გეგმა

ООО «Батумский нефтяной терминал»
План чрезвычайного управления

დოკუმენტი №: BOT-IMS3.F01-001 | ძალაშია: 20-04-2008 წ. | რევიზია: 5 | რევიზიის თარიღი: 17-07-2020 (ბრძანება № 64/ა)
